

STATISTISK-ØKONOMISK OVERSIKT OVER ÅRET 1938

UTGITT AV

DET STATISTISKE SENTRALBYRÅ

Aperçu de la situation économique en 1938

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1939

Pris kr. 1,00.

STATISTISK-ØKONOMISK OVERSIKT OVER ÅRET 1938

UTGITT AV
DET STATISTISKE SENTRALBYRÅ

Aperçu de la situation économique en 1938

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1939

Innhold.

	Side.
Verdenskonjunktturene	3
Aksjemarkedet	3
Penge- og kredittmarkedet	5
Valutamarkedet	7
Prisnivået	8
Den industrielle verdensproduksjon	10
Arbeidsledigheten	13
Jordbruket	14
Verdenshandelen	15
Sluttord	18
Norge	19
Aksjemarkedet	19
Penge- og kredittmarkedet	19
Valutamarkedet	23
Prisnivået	23
Den innenlandske handel	27
Utenrikshandelen	28
Jordbruket	38
Skogbruket	40
Fiskeriene	42
Hvalfangsten	46
Industrien	47
Skipsfarten	57
Arbeidsledigheten	61
Offentlige finanser	63
Sluttord	65
Tabell	
I. Valutakurser og prisnivå ..	68
— II. Penger og kreditt	70
— III. Vareomsetning	73
— IV. Transport	74
— V. Arbeidsledighet	74
— VI. Jordbruk og skogbruk	75
— VII. Fiskeri og hvalfangst	78
— VIII. Industri. Hovedoversikt ...	80
— IX. Gruvedrift og steinindustri	81
— X. Elektro-metallurgisk indu-	81
— XI. Kjemisk og elektro-kjemisk	82
— XII. Hermetikkindustri	82
— XIII. Olje- og fettindustri	82
— XIV. Sagbruksindustri	83
— XV. Papirindustri	83
— XVI. Jern- og metallindustri	84
— XVII. Tekstil-, lær- og skotøy-	85
— XVIII. Brennerier, bryggerier,	85
— sjokolade- og drops-	85
— fabrikker, tobakks-	85
— industri og møller	86
— XIX. Skipsfart	87
— XX. Offentlige finanser	88

Table des Matières.

	Page.
Conjonctures mondiales	3
Marché des valeurs à revenu variable ...	3
Monnaies et crédit	5
Marché des changes	7
Niveau des prix	8
Production industrielle mondiale	10
Chômage	13
Agriculture	14
Commerce mondial	15
Conclusion	18
La Norvège	19
Marché des valeurs à revenu variable ...	19
Monnaies et crédit	19
Marché des changes	23
Niveau des prix	23
Commerce intérieur	27
Commerce extérieur	28
Agriculture	38
Sylviculture	40
Pêches maritimes	42
Pêche à la baleine	46
Industrie	47
Navigation	57
Chômage	61
Finances publiques	63
Conclusion	65
Tableau	
I. Cours des changes et niveau	
des prix	68
II. Monnaies et crédit	70
III. Commerce	73
IV. Transport	74
V. Chômage	74
VI. Agriculture et sylviculture ..	75
VII. Pêches maritimes et pêche	
à la baleine	78
VIII. Industrie. Aperçu général ..	80
IX. Mines et industrie de pierres	81
X. Industrie électro-metallur-	
gique	81
XI. Industrie chimique et élec-	
trochimique	82
XII. Fabriques de conserves	82
XIII. Industrie d'huile et degreasse	82
XIV. Scieries	83
XV. Industrie de papier	83
XVI. Industrie de fer et de métaux	84
XVII. Industrie textiles, du cuir et	
fabriques de chaussures ...	85
XVIII. Distilleries, brasseries, fa-	
briques de chocolat, de sucre-	
ries et de tabacs et moulins	86
XIX. Navigation	87
XX. Finances publiques	88

Statistisk-økonomisk oversikt over året 1938.

Verdenskonjunkturerne.

Året 1938 har hørt til de politisk mest urolige år vi har oplevd siden verdenskrigen. Fra 1937 arvet året bl. a. krigen i Spania og krigen mellom Japan og China og allerede tidlig på året begynte de politiske begivenheter i Europa som er blitt av størst betydning for de økonomiske forhold. I februar begynte krisen Østerrike—Tyskland som førte til en sammenslutning av de to land i mars. I mai ble krisen Tyskland—Tsjeckoslovakia akutt og etter forskjellige forsøk på å jevne motsetningene innen Tsjeckoslovakia i løpet av sommeren, endte denne konflikt med at de sudetertyske områdene av Tsjeckoslovakia gikk til Tyskland, en del områder til Ungarn og et mindre område til Polen. Denne krisen førte verden nær krig i september og virket på de økonomiske serier. Men etter avtalen i München den 29 september falt de økonomiske forhold tilbake til der de hadde vært før. Etter München-avtalen har imidlertid ikke de politiske forhold falt til ro. Jødeforfølgelsene i Tyskland har skakt sinnene opp i resten av verden og de italienske krav i slutten av året overfor Frankrike har ikke bidratt til å øke tilliten til fremtiden.

Under alle disse forhold skulle en kanskje ventet å finne mere målbare uttrykk for begivenhetene i de økonomiske data som registreres. Men når vi ser bort fra krisen i september har begivenhetene ikke gitt seg slike utslag, og dog er det ikke tvil om at de politiske begivenheter har hatt og etterhvert vil få stor virkning på verdensøkonomien. Det en først merker seg, er at rustningsvirksomheten har fått et økt tempo og denne større rustningsaktivitet har selvsagt hatt sin betydning for produksjonslivet selv om den ikke i det lange løp fører til det som er økonomiens mål: å heve levestandarden. Det som derimot ikke faller så sterkt i øynene, er den virkning som de spente politiske forhold etterhvert vil komme til å få på den økonomiske politikk.

Det er sannsynlig at den politiske spenning vil virke til å styrke autarkitendensen også i de land som hittil har holdt seg lengst borte fra den. Dette har enda ikke gitt seg sterke utslag, men faren er der. De følger dette kan ha for det internasjonale økonomiske samkvem, kan bli sterkt følbare, særlig for de små land.

Ser vi på 1938 under ett, kan vi ikke karakterisere det som et dårlig år. Det er nok et nedgangsår i forhold til 1937, men nedgangen har ikke fortsatt uavbrutt gjennom hele året. Det har vært en merkbar bedring på mange felter utover høstmånedene og konjunktursituasjonen kan derfor synes lysere ved årets utgang enn den var i juni. Om denne bedring er av midlertidig karakter er umulig å avgjøre nå. Før vi går nærmere inn på en karakteristikk av året, skal vi gi et bilde av utviklingen i økonomi og næringsveier i de viktigste land i 1938.

Aksjemarkedet.

Den langvarige stigning i aksjekursnivået som har gjort seg gjeldende på de fleste aksjemarkeder siden 1932 kulminerte i 1937. Praktisk talt uten unntagelse lå nivået i dette år høyere enn i 1936 og betydelig høyere enn i 1932. Forsøker en å sammenligne dette nye toppår 1937 med det tidligere høykonjunkturår 1929, får en imidlertid meget ulike resultater for de forskjellige land. Stort sett kan en si at for verden under ett nådde aksjekursene i 1937 ikke opp i det nivå de var nådd i 1929. I enkelte land kom de ikke engang på langt nær opp i dette nivå. Etter Folkeforbundets beregninger var således aksjeindeksen i De Forente Stater (Standard Statistics Co.) i gjennomsnitt for 1937 bare 69,0, når 1929 settes lik 100. Den siste konjunkturbølge kan derfor i dette land for aksjekursenes vedkommende illustreres ved følgende tall: 100 — 24 — 69 i de tre år 1929, 1932 og 1937. Det lave nivå for aksjekurser i De Forente Stater i 1937 er ikke noe isolert fenomen. En finner det

samme igjen i en rekke andre land. I Belgia lå aksjeindeksen således i 1937 på 62,2 pst. av 1929-nivået. På omtrent det samme nivå som disse to land ligger Nederland med en indeks i 1937 på 67,0. I Tyskland har nivået i 1937 vært noe høyere, men selv her er ikke aksjeindeksen nådd opp i mere enn 87,3 pst. av 1929-nivået. Det er også enkelte land hvor nivået i 1937 lå enda lavere i forhold til 1929-nivået. Det gjelder således Frankrike, hvor aksjeindeksen i 1937 var 43,8. Men selv i dette land hvor kursnivået målt med aksjeindeksen ikke engang er kommet opp i hva det var i 1929, viser indekstallene for 1937 seg å ligge ikke ubetydelig høyere enn for de foregående tre år. Det vil være tydelig av det som her er sagt at gull-landene er sterkt representert blant de land som har hatt en svak aksjekursutvikling fra 1929 til 1937. Det er imidlertid ikke bare i disse land at aksjenivået har ligget lavere i 1937 enn ved foregående toppår. For Sverige viser aksjeindeksen et tilsvarende svakt resultat. Indeksen var i dette land i 1937 ikke kommet høyere enn 78,8 pst. av 1929-nivået. Det er i dette land enkelte grupper av aksjer som trekker indeksen ned. Den avsluttede konjunkturbølge kan i dette land karakteriseres ved tallene 100 — 36,9 — 78,8 i årene 1929, 1933 og 1937.

Et ganske annet bilde får en i enkelte andre av sterlingsblokkens land. Både for Storbritannia og Danmark og Norge vil en finne at aksjekursnivået i 1937 har ligget ikke ubetydelig høyere enn i 1929. I Storbritannia var aksjeindeksen (London and Cambridge Economic Service) i 1937 kommet opp i 108,3. Det er her å merke at aksjekursene i dette land i motsetning til utviklingen i de fleste andre land var sunket noe fra 1936. Dette er ikke tilfelle med land som Danmark og Norge. I Danmark lå aksjekursene i 1937 i 109,1 pst. av 1929. Nivået var altså her relativt sett omtrent det samme som i Storbritannia. For Norge får en derimot en stigning som har vært betydelig sterkere. Aksjeindeksen viste her for 1937 125,8 når 1929 settes lik 100. Den siste konjunkturbølge i vårt land kan derfor karakteriseres ved de tre tall 100 — 53,8 og 125,8 i de tre år 1929, 1932 og 1937.

Disse ulike aksjekursnivåer i året 1937 danner utgangspunktet for utviklingen i 1938. Denne utvikling har ikke på noen måte vært ensartet i de forskjellige land. Det er imidlertid lett å konstatere at en viss nedgang har vært et gjennomgående trekk. For å gi et samlet uttrykk for forandringen i kursnivåene i de forskjellige land fra 1937 til 1938 har en i følgende tabell gjengitt aksjeindeksen for de ti første måneder av de to år. Som rubrikk 3 av tabellen viser er den prosentvise

forandring temmelig ulik, men den er alle steder negativ.

A k s j e i n d e k s e r.
Industriaksjer. 1929 = 100.

	10 første måneder		Prosentvis fall
	1937	1938	
Norge	127,9	112,2	12
Sverige	80,1	74,6	7
Danmark	110,1	105,8	4
Storbritannia	110,4	88,9	19
Tyskland	87,4	85,5	2
Frankrike	44,7	40,2	10
Belgia	58,6 ¹⁾	45,7 ¹⁾	22
Nederland	68,0	64,6	5
De Forente Stater	72,8	51,3	30

¹⁾ 9 måneder.

En slik generell endringsprosent for de to år gir imidlertid ingen fullgyldig beskrivelse av aksjekursenes utvikling i 1938. Denne har nemlig ikke på noen måte vært jevn i tid, like så lite som utviklingen fra måned til måned i 1937 var det. Børsrytmen kunne i 1937 karakteriseres som en dobbeltbølge med to omtrent like høye toppunkter. I det første kvartal var aksjekursene steget meget sterkt. I slutten av mars måned brøt imidlertid markedene sammen, og det var et kraftig fall helt fram til midten av juni måned. I løpet av en to måneder lang bedringsperiode ble så meste parten av det tapte terreng gjenvunnet. I midten av august var aksjekursene igjen temmelig nær det nivå de hadde nådd i slutten av mars. I september, oktober og november falt imidlertid kursene uavbrutt med temmelig stor hastighet. Fra slutten av november ble farten i fallet mere moderat; men bevegelsen fortsatte nedover også i de første måneder av 1938. Bunnpunktet nåes på de fleste markeder ved utgangen av mars måned. Det var da omtrent et år siden haussen var brutt sammen. I løpet av denne 12 måneders periode var enkelte lettbevegelige aksjeindekser temmelig nær gått ned til halvparten av det de hadde vært.

De siste dager av mars 1938 gir bunnpunktet for aksjekursnivåene i dette år. Det var imidlertid ingen egentlig endring i situasjonen på aksjemarkedene i de første måneder etter bunnpunktet i mars. Kursene svinget opp og ned innen forholdsvis trange grenser uten hverken å komme ned på noe nytt bunnpunkt eller vise tydelige stigningstegn. Først i juni endres situasjonen, og det så kraftig at den helt skifter karakter. Fra midten av juni går

den moderate stigning som hadde preget månedens første halvdel over i en sterk hausse. Det er særlig i De Forente Stater at kursstigningen kan karakteriseres som voldsom. Bevegelsen slår imidlertid igjennom på de fleste børser. Selv i London hvor kursnivået i 1938 som i 1937 først og fremst har vært preget av en langsomt vikende tendens, var kursene i slutten av juni sterkt stigende. I De Forente Stater fortsatte stigningen ut over sommeren for etterhvert å ebbe ut i løpet av august måned. Det kom imidlertid ikke til noen egentlig reaksjon etter den meget kraftige stigning, og i begynnelsen av september lå derfor aksjekursene i New York betydelig høyere enn ved begynnelsen av året. Den senere utvikling i september er sterkt preget av den akutte politiske krisetilstand. Praktisk talt på alle børser falt aksjekursene kraftig i de kritiske septemberdager. Fra den 12 til den 26 september falt således Dow Jones' indeks for industriaksjer på New York markedet fra 140 til 130. Gjenhentingen etter fallet var imidlertid meget kraftig. Allerede 30 september var indeksen igjen oppe i 141. Enda skarpere er septemberutslaget i Storbritannia. Etter Financial Times' aksjeindeks får en her et fall fra 103 den 7 september til 91 den 28 september. Det var nytt bunnfall for året. Med avspenningen kom også her en rask kursstigning, som i løpet av få dager igjen brakte indeksen opp i den høyde den tidligere hadde vært på. Et tilsvarende hakk i kursutviklingen i september-dagene kan en finne i de fleste land.

I oktober og første del av november er kursstigningen igjen fortsatt. I De Forente Stater har aksjeindeksen således stadig nådd nye toppfall for året. Det samme gjelder land som Sverige og Norge. I Storbritannia har imidlertid aksjekursnivået tatt opp igjen sin langsomme bevegelse nedover. Mot slutten av året har bevegelsene vist tegn til å ebbe ut og aksjemarkedene kan i midten av desember karakteriseres som stille. Først ved årsskiftet er det igjen kommet fart i bevegelsen oppover.

En har i det foregående forsøkt å gi et generelt bilde av kursutviklingen i 1938. Det har allerede ved framstillingen av dette helhetsbilde vært nødvendig å peke på visse ulikheter i utviklingen i de forskjellige land. Følger en bevegelsen fra måned til måned vil en merke at det er flere typer av kursutvikling.

I De Forente Stater er børsrytmen meget klar. En finner der et bunnpunkt i mars og et toppunkt i årets siste måneder, som ligger betydelig høyere enn nivået ved årets begynnelse. En ikke riktig så gunstig utvikling finner en i Sverige og Norge, hvor kursnivåene i de siste måneder riktignok ligger like høyt som ved årets begynnelse og ikke lite høyere enn ved bunnpunktet i mars, men hvor allikevel nettoframgangen ikke har vært særlig stor. Vender en seg til Storbritannia vil en se at aksjekursene ikke har formådd å nå igjen det nivå de hadde ved årets begynnelse. Utviklingen karakteriseres her ved en langsom bevegelse nedover. Disse ulikheter i utviklingen vil kunne sees av følgende tabell.

A k s j e i n d e k s e r.
Industriaksjer. 1929 = 100.

	Gj.snitt 1937	1938											
		Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
Norge	126	121	117	110	107	107	102	108	111	114	125	122	121
Sverige ..	79	79	76	67	73	72	74	76	75	75	79	80	79
Danmark ..	109	106	107	107	107	103	103	104	106	106	108	110	107
Storbritannia	108	97	92	86	93	89	85	90	88	84	86	89	—
Tyskland ..	87	89	88	89	90	88	86	84	79	80	83	—	—
Frankrike .	44	38	38	37	43	43	42	41	40	39	41	42	—
Belgia	62	54	51	45	51	49	52	52	50	53	—	—	—
Nederland .	67	65	66	64	64	64	64	65	65	63	66	68	—
De Forente Stater ..	69	51	51	47	44	46	47	56	57	54	59	60	—

Penge- og kredittmarkedet.

Det har vært et karakteristisk trekk ved den siste oppgangsperiode fra 1932 og utover at rentesatsene ikke har fulgt med i bevegelsene oppover. De endringer som har vært å finne i rentesatsene har vært temmelig små.

Stort sett har de gått i retning nedover. Det gjelder både de offisielle diskontosatser, bankenes satser, og de rentesatser som danner seg på det frie obligasjonsmarked. Selv dagslånrentene, som er de mest lettbevegelige satser og som i alminnelighet viser sterke konjunktuelle utslag, har nærmest vist synkende ten-

dens. Den siste periode skiller seg i denne hen-seende skarpt ut fra høykonjunkturårene opp til 1929. Dagslånrenten var i det år i enkelte måneder oppe i 9,3 pst. i New York og 5,4 pst. i London. Under den siste høykonjunktur har dagslånrenten på disse sentrale markeder ikke noen måned beveget seg over 1 pst.

Rentesatsene var i 1937 meget lave til å være i et høykonjunkturår. Følger en imidlertid renteutviklingen fra måned til måned i 1937 vil en se at det ikke har vært helt fritt for enkelte tegn til rentestigning. Det gjelder spesielt Storbritannia. Avkastningen på 2½ pst.'s consols steg fra omtrent 3,0 pst. i begynnelsen av året til 3,4 pst. i oktober. Selv i De Forente Stater finner en i 1ste kvartal en ganske markert stigning i obligasjonsrentene. Til tross for at resten av året brakte en langsom nedgang, lå derfor obligasjonsrentesatsene høyere ved årets utgang enn ved dets begynnelse. Som en fremhevet i oversikten for året 1937 var denne renteutvikling dels en følge av oppspurten i høykonjunktoren og dels en følge av spesielle forhold som opprustning, statsfinansenes stilling osv.

I 1938 har disse forhold ikke gjort seg gjeldende på samme måte. For konjunkturpåvirkningen kan en likefrem si at tendensen er gått i den omvendte retning. Det er derfor ikke merkelig å finne at rentesatsene i løpet av 1938 gjennomgående viser en vikende tendens. En unntagelse danner krsedagene i september, da kursen på statsobligasjoner i de fleste land sank, til dels meget kraftig, slik at den beregnede avkastning gikk i været. Virkningen ble imidlertid også på dette felt i de fleste land forbigående. I alminnelighet har derfor rentebevegelsen i 1938 for obligasjonsrentens vedkommende resultert i at rentenivået er kommet ned på nye bunnpunkter i løpet av året. Dette gjelder således en rekke land som De Forente Stater, Canada, Nederland, Sveits og Sverige. Også for Tyskland viser de offisielle satser en svakt synkende tendens. Sterkest har nedgangen i rentesatsene vært i land som tidligere har hatt et høyt rentenivå. En kan i denne forbindelse nevne Romania, Jugoslavia og Polen. En viktig unntagelse til den synkende tendens i rentesatsene finner en i Storbritannia, hvor den langsomme stigning i obligasjonenes avkastning er fortsatt, og i Belgia hvor en forholdsvis rask stigning har brakt rentesatsene opp i et nivå som er høyere enn i de tidligere tre år.

De offisielle diskontosatsene viser lite endring i 1938. I en rekke land ligger de nå så lavt at de må sies å være kommet nær et absolutt bunnpunkt. I De Forente Stater er således den offisielle diskonto ved Federal Reserve Bank i New York nede i 1 pst. I Sveits

er den offisielle diskonto nede i 1,5 pst. og i Storbritannia i 2 pst. De eneste endringer i løpet av året som er verd å merke, finner en i Belgia og Frankrike og så selvsagt i vårt eget land. I det første land ble den offisielle diskonto, som i de første måneder av 1938 var 2 pst., i en kort periode satt opp i 4 pst. Etter å ha ligget på 3 pst. fra mai til september, ble diskontoen i oktober igjen satt ned i 2½ pst. I Frankrike ble diskontoen på våren satt ned fra 3 til 2½ pst., men i høstmånedene måtte diskontoen igjen heves til sitt tidligere nivå. I begynnelsen av 1939 har diskontoen som følge av de lettere finansielle og kredittmessige forhold kunnet settes ned i 2 pst.

De lave rentesatser kan ikke sies å ha øket bankenes utlån til næringslivet. I De Forente Stater er således posten kreditt til næringslivet i de rapporterende banker gått ned med nesten 1 milliard dollar, fra 4 828 millioner dollar i oktober 1937 til 3 904 millioner dollar i oktober 1938. I Storbritannia har storbankenes utlånstill holdt seg temmelig uforandret. September-tallene var her i de to årene 1 204 og 1 206 millioner pund. Denne tendens til stillstand eller nedgang i bankenes utlånsbeløp er temmelig alminnelig.

Noe annerledes er utviklingen for innskuddenes vedkommende. For igjen å feste oppmerksomheten ved de amerikanske forhold så finner en for de amerikanske medlemsbanker en stigning i innskuddsmassen fra 19,9 milliarder dollar i oktober 1937 til 21,2 milliarder dollar i oktober 1938. Hele stigningen faller på folioinnskudd. For tidsinnskuddene er det til og med en mindre tilbakegang å notere. Denne forskyvning i innskuddsmassens sammensetning er ganske karakteristisk for den foreliggende konjunktursituasjon.

I Storbritannia har det også på dette punkt vært stillstand. Innskuddstallene viser her både i november 1937 og november 1938 uforandrede tall med 2,3 milliarder pund. Tallene viser heller ikke noen forandring om en betrakter de to grupper av innskudd «current accounts» og «deposit accounts».

Som rimelig kan være har innskuddsmassen i de franske banker fortsatt å stige også i 1938. I stor utstrekning er dette ikke annet enn en refleks av den sterke prisstigning, som har foregått siden franc'en i september 1936 ble løst fra sin faste forbindelse med gull. En sterk stigning i innskuddsmassen finner en også i Tyskland. Innskudd i alt, som i oktober 1937 beløp seg til 8,0 milliarder RM, er i oktober 1938 kommet opp i 9,1 milliarder RM. Det er ikke mulig med de foreliggende oppgaver å avgjøre i hvilken grad denne sterke stigning representerer inflatoriske fenomener på det innenlandske marked.

I de nordiske land har bevegelsen for innskuddenes vedkommende vært uensartet. Både i Danmark og i Sverige og Norge har innskuddene fortsatt å stige også i 1938. For Sverige er det først i de siste måneder av 1938 at det er kommet noe større bevegelse i tallene.

Stort sett kan en si at bevegelsen i innskudds- og utlånsmassen i de fleste land har vært forholdsvis moderat i 1938. Særlig blir dette tilfelle hvis en forsøker å vurdere den gjennomsnittlige stigning. Bortsett fra land med en sterkt økende økonomisk aktivitet som f. eks. Japan, hvor innskuddsmassen i løpet av de siste tolv måneder er steget nær 20 pst., dreier forandringen seg bare om ganske få prosent. Noen endringer av vesentlig betydning for utviklingen er derfor ikke å notere på dette felt.

Går en over til seddelbankenes virkefelt blir tallene straks mere interessante. I følgende tabell har en stilt opp seddelomløpet i millioner ved utgangen av 1929 og i november i de

	Seddelomløp i millioner av myntenheten		
	ved utg. av 1929	nov. 1937	nov. 1938
Belgia	13 425	21 355	22 251
Danmark	367	392	414
Finnland	1 361	1 996	2 042
De Forente Stater	4 578	6 561	¹⁾ 6 700
Frankrike	68 571	90 131	106 798
Nederland	851	887	1 005
Norge	318	422	448
Storbritannia....	370	480	481
Sverige	569	893	982
Tyskland	5 044	5 196	7 744

¹⁾ Oktober.

to siste år. Som et gjennomgående trekk kan en konstatere en ikke ubetydelig stigning i tallene. Dette er ganske bemerkelsesverdig, da en i 1938 etter alle andre tegn å dømme, finner seg på den synkende gren av konjunkturbølgen. Stigning blir særlig markert om en sammenligner de siste tall med nivået i 1929. Men selv fra november 1937 kan en finne en markert oppgang i mange land. Sterkest har stigningen vært i Tyskland og Frankrike, hvor den dreier seg om henholdsvis 43 og 18 pst. Også de nordiske land synes å ha vært ganske merkbart med i denne bevegelse. I De Forente Stater er tendensen klar; men en har ikke her de samme kraftige utslag som i de ovenfor nevnte land. Også på dette felt finner en liten bevegelse for Storbritannias vedkommende. Som de fleste andre kredittstørrelser har seddelomløpet i Storbritannia i den siste 12-måneders periode holdt seg temmelig uforandret.

Også hvor det gjelder seddelomløpet viser det seg at september-krisen har satt sitt spor på tallene. I de fleste land viser seddelomløpet i september måned en usedvanlig sterk stigning. Også her kommer tilpasningen meget raskt, men det er ikke i alle land at nivået igjen kommer tilbake til hva det var før krisen.

Valutamarkedet.

Det er forholdsvis lett å karakterisere utviklingen på de internasjonale valutamarkeder i 1938. Det har ikke vært noen store dramatiske begivenheter som har preget utviklingen. Det har ikke vært noe som kunne svare til gullvalutaenes nedskrivning i 1936 eller til gullpanikken i 1937. Året har imidlertid ikke vært helt uten viktige forandringer. Det mest iøynefallende trekk har vært de uavbrutte fall i franc'verdien. I forhold til gull har franc'en så å si uavlatelig vært fallende siden september 1936. I løpet av to år er den kommet ned i omtrent 40 pst. av sin tidligere gullverdi. Helt siden midten av 1937 har franc'en regnet i gull ligget lavere enn både pund og dollar.

Franc'ens offisielle gullinnhold har i de siste år vist følgende forandringer:

		Gram gull
Til 25 sept. 1936	1 franc =	0,05895
Fra 26 sept. 1936 til 22 juli 1937	1 » =	0,04410
Fra 23 juli 1937 til 16 sept. 1938	1 » =	0,03870
Fra 17 sept. 1938	1 » =	0,02475

I 1938 kan en også registrere en rekke andre tildels meget kraftige valutafall. Det gjelder således en lang rekke land i Syd-Amerika. En kan nevne Bolivia, hvor valutaen nå er nede i 6 pst. av sin tidligere gullverdi, Uruguay, Peru og Argentina. Betydelige valutafall finner en også i Mexico og i China. I begge land er valutaen kommet under 25 pst. av gullparitetet.

Nye valutarestriksjoner er kommet til i enkelte land. Nevnes kan New Zealand som har innført lisens-systemer for inn- og utførsel og opphevet seddelinnløsningen i engelske pund.

De ovenfor nevnte valutafall har vært relativt meget kraftige. De gjelder til dels for oss mindre viktige land. En ganske annen økonomisk betydning har den relativt sett ganske annerledes svake nedgang i pund-verdien hatt. Nedgangen har vært merkbart mesteparten av 1938. Men det er først i siste halvdel av året at bevegelsen har tatt fart. I september er pundet igjen kommet under sin paritet med dollar. I de kritiske september-dager var dollar-pund raten nede i 4,7275. Noen bedring kunne en notere i kursen etter at avspenningen var kommet. Den formådde dog ikke å

ta seg opp til sitt tidligere nivå, men er tvertimot sunket videre. Kursen har i desember vært nede i 4,6575.

De land som tilhører sterlingblokken har i 1938 som i tidligere år med uvesentlige unntagelser holdt fast innbyrdes kurs. Dvs. at alle disse valutaer har deltatt i pundets langsomme fall overfor gull. Deres depresieringsprosent er derfor i de siste måneder større enn noen gang tidligere.

Gullmarkedet har vært relativt livlig i 1938 uten at utviklingen har vist de samme dramatiske omslag som i det foregående år. De gulltransaksjoner som er foregått har imidlertid bare i liten utstrekning funnet uttrykk i sentralbankenes regnskaper. Storparten av transaksjonene har nemlig gått igjennom de forskjellige lands stabiliseringsfond. Da disse operasjoner vanligvis er hemmelige, er det meget vanskelig å foreta noen bedømmelse av disse forhold.

Prisnivået.

Prisbevegelsen har vært mindre utpreget i 1938 enn i de to foregående år. I de fleste land har tendensen for det alminnelige prisnivås vedkommende hatt en synkende tendens. Denne karakteristikk gjelder særlig første halvår. I annet halvår har det vært lite av forandringer å notere.

Rytmen i prisbevegelsen blir som i de foregående år noe forskjellig, enten en holder seg til de lettbevegelige råvarepriser eller de nærmest trege detaljpriser. Skal en forsøke å skildre den korte rytmen i prisutviklingen, må en holde seg til den første gruppe av priser. Bevegelsen har her vært høyst ujevn i 1937. I begynnelsen av dette år fortsatte den raske stigning, som hadde satt inn i september 1936. Fram til mars 1937 ble mange råvarepriser fordoblet. Med april måned kommer også på råvaremarkedene sammenbruddet av haussen.

I de følgende måneder synker råvareprisene meget sterkt; men i løpet av sommermånedene tar nivået seg igjen opp, slik at det i august måned ikke ligger svært meget lavere enn i mars. Fra og med september synker imidlertid igjen råvareprisene ganske sterkt. Bevegelsen nedover fortsetter hele året ut og i hele første halvdel av 1938. Aksjehaussen i juni og juli unnlater ikke å sette sitt preg også på råvaremarkedene. Dagsprisindeksen for de børsnoterte råvarer steg således i disse måneder både i Storbritannia og i De Forente Stater. Sett i relasjon til oppgangen på aksjemarkedene var imidlertid stigningen liten. Bevegelsen har derfor mere karakteren av en stans i den mere enn et år lange nedgang, som begynte i april 1937. Mens aksjekursene i de kritiske septemberdager falt på alle børser, reagerte råvareprisene på den omvendte måte. Til gjengjeld falt råvareprisene da tilpasningen etter avspenningen igjen satte inn.

Utover høstmånedene har det bare vært små bevegelser i råvareprisindeksene. De ligger ved utgangen av året ikke særlig meget høyere enn ved årets bunnpunkt i juni, og de ligger ikke ubetydelig lavere enn ved årets begynnelse. Prisenivået på råvaremarkedene ligger nå lavere enn før den voldsomme stigning satte inn høsten 1936. Moody's og Reuters dagsprisindekser som i juli 1936 var henholdsvis 155 og 145 var i slutten av desember 1938 nede i 144 og 139.

En finner ingen tilsvarende rytme om en følger de offisielle engrosprisindekser fra måned til måned. Med ganske få unntagelser viser disse indekser en nedgående bevegelse i løpet av 1938. Denne nedgang konsentrerer seg fortrinsvis om første halvår. I annet halvår har bevegelsene vært svært små. Tabellen nedenfor viser bevegelsen i engrosprisindeksen i de forskjellige land. Som en kan se av tabellen, er forandringene i årets løp i de fleste til-

Indekstall for engrospriser.

Omregnet til 1929 = 100.

	1932	1935	1936	1937	1938											
					Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.
Norge	82	85	90	105	106	105	104	103	103	103	103	102	101	101	101	101
Sverige	78	83	86	98	96	96	94	94	93	93	93	91	91	91	91	—
Danmark	78	92	98	110	110	108	107	105	104	103	103	102	102	103	102	102
Storbritannia	75	78	83	95	94	93	91	90	89	88	88	87	86	87	86	—
Tyskland	70	74	76	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77
Frankrike	68	54	66	93	101	101	101	103	104	105	104	104	104	106	108	—
Belgia	63	63	69	80	78	77	76	75	74	74	73	73	73	73	72	—
Nederland	65	62	64	76	75	74	73	73	72	72	73	71	71	71	70	—
De For. Stater	68	84	85	91	85	84	84	83	82	82	83	82	82	81	81	81

felle mindre enn 5—6 prosent. Det er imidlertid visse karakteristiske forskjeller å legge merke til ved utviklingen i de forskjellige land. Det er således verd å merke at nedgangen har vært større i Storbritannia enn i De Forente Stater. Prisnivået har i det siste land i det hele ligget temmelig stabilt an i 1938. Det prisfall som er foregått siden topp-punktet, faller her fortrinnsvis i 1937. Annerledes er det i Storbritannia hvor prisfallet har vært sterkest i første halvår av 1938. For å belyse dette forhold nærmere har en nedenfor sammenlignet engrosprisindeksen i den måned den kulminerte i enkelte land med nivået i siste måned. Denne tabell viser at nedgangen fram til november 1938 i de fleste tilfeller dreier seg om ca. 10 pst.

Engrosprisindekser

	Kulminasjons- punkt	Nov. 1938	Pst.- vis fall
	Måned	Pris- indeks	Pris- indeks
Norge	X 1937	108	101
Sverige	IX »	100	91
Danmark	X »	112	105
Storbritannia	VIII »	98	86
Tyskland	VIII »	78	77
Frankrike	XI 1938	108	108
Belgia	VII 1937	83	72
Nederland	VIII »	78	70
De Forente Stater	IX »	92	81

Synkende engrosprisinivå er et gjennomgående trekk for de fleste land i 1938. Det er imidlertid viktige unntagelser å notere. I Frankrike har således de siste års prisstigning fortsatt også i 1938. Men farten i bevegelsen har ikke vært på langt nær så sterk som i de to foregående år. Det kan derfor være at stigningen også her er i ferd med å ebbe ut. Regnet i gull har det franske prisnivå vært synkende praktisk talt uten unntagelse fra begynnelsen av 1937. Heller ikke i Italia kan en notere noe synkende engrosprisinivå i 1938. Stillingen har her nærmest vært uforandret siden slutten av 1937. I det fjerne Østen finner en

en til dels rask prisstigning i en rekke land. Det gjelder således China, Indo-China og Japan.

Den forholdsvis rolige utvikling i de offisielle prisindekser i 1938 dekker over en temmelig ujevn bevegelse for de enkelte varegrupper. Det vil føre ut over denne oversikts

Board of Trade's engrosprisindeks Gruppeindekser.

	1937 Nov.	1938 Nov.
I. Korn	130,7	90,5
II. Kjøtt, fisk og egg	87,9	84,8
III. Andre matvarer og tobakk	100,9	95,2
I alt — matvarer og tobakk .	104,5	90,6
IV. Kull	129,2	123,0
V. Jern og stål	141,4	138,3
VI. Andre metaller	98,0	100,1
VII. Bomull	87,3	82,5
VIII. Ull	111,3	100,1
IX. Andre tekstilvarer	73,8	68,0
X. Kjemikalier og oljer	97,7	93,3
XI. Forskjellig	107,5	90,5
I alt — industrielle råvarer og fabrikkvarer	110,4	102,5
I alt — alle varer	108,5	98,4
Råvarer	110,4	91,4
Mellomprodukter	108,6	103,0
Ferdige industrivarer	114,4	111,7
Bygningsmaterialer	105,0	103,8

Basis 1930 = 100.

ramme å gi noen detaljert analyse av dette problem. Man skal innskrenke seg til, for å gi en illustrasjon av forholdet, å gjengi gruppeprisindeksene i Board of Trades engrosprisindeks for november måned de to siste år.

For å vise utviklingen i årets siste måneder gjengir en nedenfor en tabell over en rekke ukeprisindekser.

Ukeindekser.

	November				Desember			
	1. uke	2. uke	3. uke	4. uke	1. uke	2. uke	3. uke	4. uke
Storbritannia (Fin. Times)	72,3	72,1	71,7	71,7	71,3	71,1	71,3	
Tyskland (Stat. Reichsamt)	106	106	106	106	106	106	106	
Frankrike (Stat. Gén.)	652	653	653	658	655			
De Forente Stater (Fisher)	80,4	80,5	80,4	80,5	80,4	79,8	79,8	

1926 = 100 for Storbritannia og De Forente Stater.

1913 = 100 for Tyskland.

Juli 1914 = 100 for Frankrike.

Tabellen viser at det har vært lite bevegelse i prisnivåene i disse uker.

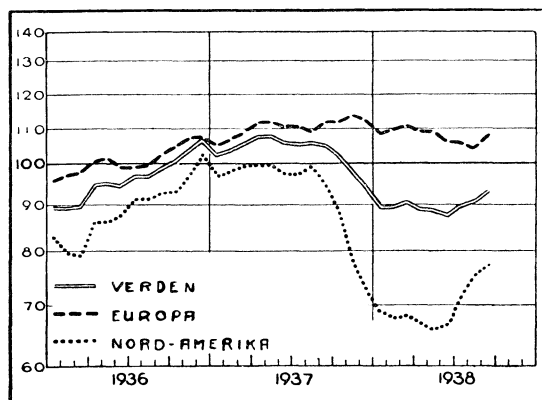
Analysen ovenfor viser at engrosprisinivåene har ligget mere stabilt an enn råvareprisinivået i det år som er gått. Går en over til detaljpriser og leveomkostninger, vil en finne en enda større stabilitet i prisutviklingen. Som for engrosprisinivåene har tendensen også her vært synkende i løpet av 1938. Utslagene har imidlertid vært enda mindre enn for engrosprisindeksens vedkommende. De unntagelser som kan nevnes er stort sett de samme som for disse indekser.

Den industrielle verdensproduksjon.

I oversikten over 1937 ble det framhevet at «selv om produksjonsnivået i 1937 ikke på noen måte kan sies å ha vært overdrevent høyt, når man tar i betraktning en viss langtidsvekst, er det allikevel mange tegn som tyder på at den oppgangsperiode som har gjort seg gjeldende siden sommeren 1932 har nådd sin avslutning i løpet av året». De tall som foreligger over den industrielle verdensproduksjon i 1938 synes å bekrefte denne antagelse. Det ser ut som om året 1937 for verdensproduksjonens vedkommende foreløpig kommer til å stå som et toppår. Sammenlignet med det tidligere toppår 1929 er framgangen svært liten. Etter Folkeforbundets beregning ligger den industrielle verdensproduksjon i 1937 bare 3,5 pst. over 1929-nivået. En slik framgang i løpet av åtte år må karakteriseres som liten. Selv i den måned i 1937 da den industrielle verdensproduksjon var størst, nådde produksjonsindeksen ikke høyere opp enn i 107,7 pst. av 1929-nivået. Det var i mai 1937 at dette toppnivå ble nådd. Fra denne måned faller verdensproduksjonsindeksen ganske raskt utover hele året. Allerede i desember var indeksen kommet ned i 93,4. I 1938 fortsatte nedgangen men den ebbet etterhvert ut. For første halvår får en derfor et forholdsvis jevnt nivå. Verdensproduksjonsindeksen har i de første seks måneder av året holdt seg innen grensene 88 og 91. Den eneste tendens som synes å gå fram av tallene i denne periode er en ganske svak synkning.

Fra juni 1938 får bevegelsen i verdensproduksjonsindeksen en annen karakter. Det er i de første måneder en ganske tydelig tendens til stigning. Oppgangen varer utover hele høsten. I september er verdensproduksjonsindeksen kommet opp i 93,7. Det er fra juni måned en stigning på nær 7 pst. Indeksen ligger i årets siste måneder høyere enn ved årets begynnelse. Trekker en derimot en sammenligning med de tilsvarende måneder i 1937 kan en konstatere en tydelig nedgang. De forelø-

Fig. 1. Industriell verdensproduksjon. Eksklusive Sovjet-Samveldet. 1929 = 100.

Hentet fra «Monthly Bulletin of Statistics».

pige oppgaver tyder på at denne karakteristikk gjelder fram til november måned.

Det er høyst uvisst i hvilken grad en kan bygge på den stigende tendens i verdensproduksjonen i den siste halvdel av 1938. Som det vil gå fram av den detaljerte analyse nedenfor, er oppsvinget nemlig sterkt geografisk begrenset. Det er fortrinnsvis De Forente Stater og Tyskland som bidrar til å bringe produksjonstallene opp. I en rekke andre land er det ingen tegn til at det har vært noe omslag i produksjonsutviklingen i midten av 1938.

Som i tidligere år har produksjonsutviklingen vekslet skarpest i De Forente Stater. Produksjonsnivået nådde her sitt toppunkt allerede i desember 1936. Før mai 1937 var det imidlertid ikke noen egentlig nedgang å notere, og det er først i høstmånedene 1937 at nedgangen blir så sterk at en kan gjøre bruk av uttrykket katastrofal. Fra mai til desember falt den amerikanske industriproduksjon nesten 30 pst. Produksjonen ser dermed ut til å ha kommet ned på et forholdsvis stabilt bunn-nivå. Det er nemlig ikke på langt nær så sterke bevegelser å notere i første halvår 1938. Tendensen synes å ha vært en ganske svak nedgang. Fra 67,2 (1929 = 100) sank den amerikanske industriproduksjonsindeks til 63,9 i mai. Et år tidligere hadde den vært oppe i 99,2. Fra og med juni 1938 stiger igjen industriproduksjonen fra måned til måned. Allerede i november er den kommet opp i 84,0. Det er en stigning på nær en tredjedel i løpet av vel et halvt år. Produksjonsnivået er dermed kommet opp i en høyde som ikke lenger ligger lavere enn i tilsvarende måned året før. For november 1937 og 1938 er nemlig produksjonsindeksen henholdsvis 74,8 og 84,0. Sammenlignet med topp-punktet i desember 1936, ligger indeksen enda lavt.

For året 1938 under ett vil produksjonsindeksen i De Forente Stater antagelig komme

Produksjonsindeks.

1929 = 100.

Land	1933	1934	1935	1936	1937	1938										
						Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.
Storbritannia ...	88	99	106	116	124	123			113			109			-	-
Sverige	91	110	123	135	149	148	148	147	147	146	143	142	141	141	141	-
Danmark	105	117	125	130	136	130	131	135	136	136	136	134	134	135	136	-
Finnland	96	117	125	138	149	157	154	158	152	147	128	134	147	145	-	-
Norge	94	98	108	118	128	126	140	123	123	125	134	103	123	132	136	135
Tyskland	61	80	94	106	117	115	119	123	124	127	125	127	128	130	-	-
Polen	69	77	83	93	109	113	119	120	115	114	118	116	118	118	116	-
Tsjekkoslovakia..	60	67	70	80	96	89	85	82	85	89	90	84	-	-	-	-
Frankrike	-	-	-	-	-	80	77	76	74	74	74	72	65	70	-	-
Nederland.....	69	70	66	72	91	87	89	82	76	69	69	70	75	74	80	-
Belgia	72	73	82	87	94	74	70	68	67	67	67	66	64	69	74	-
Sovjet-Samveldet	198	238	293	382	424 ²⁾	106	109	112	115	116	118	-	-	-	-	-
Japan	113	129	142	151	171	162	164	179	175	175	170	167	-	-	-	-
De For. Stater ..	64	66	76	88	92	67	66	66	65	64	65	70	74	76	81	84
Canada	60	74	81	90	100	89	84	87	90	88	85	86	87	95	95	-
Verdensprod. ¹⁾ ...	72	78	86	96	104	89	90	91	89	89	88	90	91	94	-	-

¹⁾ Ikke medregnet Sovjet-Samveldet. ²⁾ Basis: Samme måned 1937 = 100.

til å ligge omkring 73. Det er en nedgang på omtrent 20 pst. fra 1937. Sammenlignet med gjennomsnittsnivået i de enkelte år fra 1929 må produksjonen i 1938 karakteriseres som liten. Det viser seg da at det bare er årene 1931 og 1934 som i gjennomsnitt har hatt en lavere produksjonsindeks.

Som i 1937 får en et ganske annet bilde av produksjonsutviklingen om en tar for seg tallene for Storbritannia. Industriproduksjonen holdt seg i dette land meget godt oppe gjennom hele 1937. Topptallet i den kvartalsvis beregnede produksjonsindeks finner en i fjerde kvartal 1937. En hadde altså her en sterk kontrast til produksjonsnedgangen i De For. Stater i annet halvår 1937. I 1938 har industrien i Storbritannia ikke kunnet holde nivået. En pekte i oversikten for 1937 på at ordreservene i enkelte industrier var skrumpet sterkt inn i løpet av høsten, og at en derfor måtte vente en tilbakegang i produksjonstakten i Storbritannia. Denne tilbakegang har gitt seg et tydelig uttrykk i produksjonstallene for de tre første kvartaler av 1938. Mens produksjonsindeksen i første kvartal enda lå meget nær gjennomsnittet for 1937, er den i tredje kvartal kommet ganske betydelig under. Sammenligner en tallene for tredje kvartal 1937 og 1938 får en en nedgang i produksjons-

indeksen på over 10 pst. Det er ikke rimelig at nedgangen har fortsatt med samme fart i fjerde kvartal av 1938; men en kan dog gå ut fra at produksjonsmengden for 1938 under ett vil komme til å ligge betydelig under mengden i 1937 og sannsynligvis ikke langt fra mengden i 1936.

Den kvartalsvise produksjonsindeks gir ikke noe bilde av utviklingen i Storbritannias industri fra måned til måned. Et visst inntrykk av denne bevegelse i en av de viktigere industrier kan en få ved å se på produksjonsmengden i stålindustrien. Fra og med mars finner en her en rask nedgang i produksjonsmengden. I august var stålproduksjonen kommet ned i 669 000 tonn mot 1 134 000 tonn i mars. I 1937 var tallene i de to måneder 1 004 000 tonn og 1 127 000 tonn. Fra august er produksjonstakten igjen steget; men produksjonsmengden er selv i november ikke kommet høyere opp enn til 874 000 tonn. Sett i forhold til nivået november 1937 er det en nedgang på 27 pst. En pekte i oversikten for 1937 på den store forskjell som gjorde seg gjeldende i stålproduksjonens utvikling i Storbritannia og De For. Stater i dette år. Mens utnyttelsesprosenten i den amerikanske stålindustri sank fra 90 pst. i sommermånedene til 23 pst. i enkelte uker i desember, holdt stålproduksjonen i Stor-

britannia seg usedvanlig godt oppe hele høsten 1937. I 1938 har også utviklingen vært uens i de to land. I De Forente Stater har det karakteristiske vært en meget rask stigning i stålproduksjonen opp til nær det dobbelte nivå, fra juni til oktober. Den forskjellige utvikling i de to lands stålproduksjon kan karakteriseres ved følgende fire tall:

	De Forente Stater	Storbritannia
	1 000 tonn	1 000 tonn
Januar	1 760	1 099
November	3 629	874

En viss likhet med produksjonsutviklingen i Storbritannia finner en i den svenske produksjonsindeks. Produksjonsnivået holdt seg i dette land godt oppe under hele 1937. Men med 1938 kom nedgangen. Den svenske produksjonsindeks som i oktober 1937 toppet med 153 (1929 = 100), er i oktober 1938 kommet ned i 141. For 1938 under ett vil indeksen komme til å ligge høyere enn i 1936. Med nedgangen på 3—4 pst. fra 1937 til 1938 kan produksjonsnedgangen ikke sies å ha vært særlig skarp i dette land.

I de andre nordiske land har produksjonstilbakegangen også vært merkbar; men forandringen fra 1937 er her ikke så stor som for Sveriges vedkommende. Antagelig vil produksjonsindeksen for 1938 hverken i Danmark, Finnland eller Norge ligge mere enn noen få prosent lavere enn i 1937.

Tyskland er en av de få unntagelser som ikke viser noen nedgang i industriproduksjonen fra 1937 til 1938. Produksjonsindeksen lå riktignok her i årets første måneder betydelig lavere enn høstmånedene 1937, men den har

senere tatt seg opp og er i september kommet opp i et nytt rekordtall. Det må imidlertid her tas i betraktning at produksjonsindeksen siden midten av mars også omfatter Østerrike. Den produksjonsstigning som gjennomsnittsindeksen fra 1937 til 1938 viser, er derfor større enn den reelle framgang i den egentlige tyske industri. En har ikke midler til å avgjøre i hvilken grad landutvidelsen innvirker på produksjonsindeksens stigning. Men en kan gå ut fra at selv bortsett fra de nye områder vil produksjonsmengden i 1938 ikke ligge lavere enn i 1937.

I de tidligere gull-land er også produksjonsnedgangen tydelig i 1938. I Frankrike er produksjonsindeksen gått ned fra måned til måned fra 80 i januar til 65 i august med en liten bedring til 70 i september. Indeksen er p. g. a. visse endringer i beregningen ikke direkte sammenlignbar med tallene for tidligere år. Det er imidlertid klart at produksjonen i 1938 kommer til å ligge betydelig lavere enn i 1937 og også lavere enn i 1936. I Belgia finner en igjen den samme utvikling i noe svakere grad. Produksjonsindeksen som i juni 1937 var oppe i 90,1 er her i august 1938 sunket til 64. Også her har det i de siste måneder vært en bedring. I Nederland toppet produksjonsindeksen i juli 1937, med 102,5. Elve måneder senere var den kommet ned i 68,5. Men i årets siste måneder har det vært en tendens til stigning. I oktober er indeksen oppe i 79,6.

Det gjelder for alle land innen denne gruppe at produksjonen i 1938 ligger betydelig lavere enn i de foregående år.

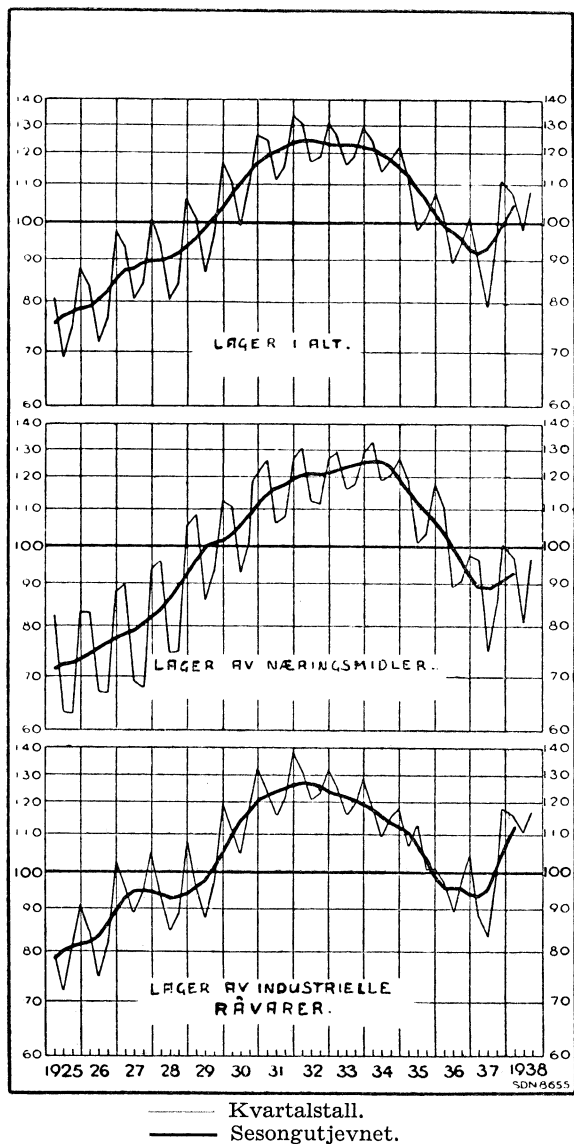
I tabellen nedenfor har man stilt sammen indekser for produksjonsmiddelindustrien og forbruksvareindustrien i forskjellige land for

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.
Tyskland (1929 = 100)											
Produksjonsmiddelindustri ..	113	122	129	135	141	141	144	142	144		
Forbruksvareindustri	110	110	113	106	106	101	105	111	116		
Herav: Tekstilindustri ...	115	117	119	111	116	106	107	116	123		
Frankrike (1929 = 100)											
Jern- og metallindustri	80	78	75	70	70	69	66	62	63	64	
Tekstilindustri	86	85	84	80		87					
De Forente Stater (1929 = 100)											
Produksjonsmiddelindustri ..	47	45	44	44	42	42	48	53	57		
Forbruksvareindustri	80	80	80	78	80	82	87	92	92		
Storbritannia (1929 = 100)											
Jern- og stålindustri	131			127			121				
Tekstilindustri	96			88			88				

å vise den forskjellige utvikling som har gjort seg gjeldende innen disse industrigrupper.

Som i oversikten for 1937 har en for å karakterisere lagersituasjonen for råvarer hentet følgende tegning fra Folkeforbundets «Monthly Bulletin of Statistics».

Fig. 2. Verdenslager av råvarer. 1929 = 100.

Hentet fra «Monthly Bulletin of Statistics».

Arbeidsledigheten.

Arbeidsledigheten nådde etter en mangeårig nedgang bunnen i 1937. Allerede i midten av året var det imidlertid tydelige tegn til en annen retning i utviklingen. I 1938 kan omslaget ses tydelig av de statistiske data. Arbeidsledigheten er igjen stigende.

Mest utpreget har stigningen vært i De For-

ente Stater. Antallet av arbeidssøkende er her gått opp fra 4,6 mill. i september 1937 til 8 mill. i august 1938. Denne stigning i arbeidsledigheten gjenspeiler den kraftige depresjon i De Forente Staters næringsliv. Oppgavene over antall arbeidssøkende går ikke så langt fram at oppsvinget i næringslivet i løpet av høstmånedene har fått anledning til å sette sitt preg på tallene. Andre tallserier viser imidlertid at stillingen på arbeidsmarkedet er betydelig bedret. Den amerikanske beskjeftigelsesindeks er således steget fra 82,4 i juni til 90,1 i november.

I andre land har stigningen i arbeidsledigheten siden omslaget i 1937 vært mindre. Det gjelder således de fleste av sterlinglandene. I Storbritannia er antallet av arbeidsledige i oktober 1938 1,8 millioner mot 1,4 millioner i oktober 1937. Beskjeftigelsen i næringslivet er imidlertid ikke gått tilsvarende ned. Antallet av beskjeftigede var nemlig i de to nevnte måneder 11,5 millioner og 11,7.

I de nordiske land har også stigningen i arbeidsledigheten vært moderat. For Sverige var tallene i 1937 så vidt små at den relative stigning var ganske merkbar. Antallet av arbeidsledige var således i august 1937 41 883. I august 1938 var det nådd opp i 51 557. I Danmark kan man notere en nedgang fra 121 363 i november 1937 til 119 360 i november 1938. God er stillingen også i Finnland, hvor man faktisk bare har kunnet notere en ubetydelig oppgang i arbeidsledigheten. Antallet var her i oktober 3 705 i 1937 og 4 041 i 1938. For Norges vedkommende var november-tallet for arbeidsledigheten i de to år henholdsvis 32 239 og 33 861.

Betydelig mindre gunstig enn i de nordiske land har utviklingen vært i Frankrike. Her er det en stigning i antall arbeidssøkende fra 362 551 i november 1937 til 400 956 i november 1938. Denne utvikling henger sammen med de vanskelige økonomiske forhold som for tiden gjør seg gjeldende i dette land. Nedgangen kan derfor ikke fullt ut settes i forbindelse med konjunkturbevegelsen.

Som det vil fremgå av det som er nevnt tidligere har arbeidsledigheten i de fleste land vært stigende fra 1937 til 1938. Den viktigste unntagelse er Tyskland. Den økonomiske politikk som er ført i dette land har i ikke liten utstrekning løst landets økonomi fra den internasjonale konjunkturbevegelse. Hva spesielt arbeidsledigheten angår, er det registrerte antall arbeidsløse sunket fra 501 847 i oktober 1937 til 163 941 i oktober 1938. På mange områder av arbeidslivet gjør det seg faktisk gjeldende en mangel på faglært arbeidskraft i dette land.

Antall arbeidsløse i 1 000.

Land	1929		1933		1936			1937			1938		
	Jan.	Nov.	Jan.	Nov.	Jan.	Juli	Nov.	Jan.	Juli	Nov.	Jan.	Juli	Nov.
Tyskland ¹⁾	—	2036	6014	3714	2520	1170	1197	1853	563	572	1052	218	164 ²⁾
Storbritannia	1466	1326	2955	2309	2160	1652	1624	1677	1386	1507	1818	1819	1799 ³⁾
Polen	161	125	267	265	472	284	339	536	277	336	549	227	212 ⁴⁾
Frankrike	—	1	316	252	477	421	408	426	314	333	404	345	367
Nederland	—	—	399	329	476	376	419	466	313	386	439	302	302 ⁵⁾
Norge	24	21	41	40	40	22	35	35	19	32	33	20	34
Sverige ⁶⁾	{ I	43	34	120	88	100	48	72	92	43	72	97	51
		—	—	189	171	61	22	29	34	10	16	22	9
Danmark		78	37	187	100	131	61	96	156	76	121	150	88
Finnland		5	9	23	20	10	2	5	7	2	4	5	2
De Forente Stater		—	—	—	—	9010	6604	6832	6273	4939	4421	6055	8088

¹⁾ Fra juli 1933 ikke medregnet de som er beskjeftiget i arbeidstjeneste. Siden mars 1935 innbefattet Saar-området. ²⁾ Gjelder oktober. — Oktober 1937: 502. ³⁾ Gjelder oktober. — Oktober 1937: 1405. ⁴⁾ Gjelder september. — September 1937: 251. ⁵⁾ Gjelder september. — September 1937: 324. ⁶⁾ Gjelder september. — September 1937: 45. ⁷⁾ Gjelder oktober. — Oktober 1937: 12. ⁸⁾ I. Antall ledige fagforeningsmedlemmer. II. Hjelpekende iflg. Statens Arbeidsløshetskommisjon. ⁹⁾ Gjelder oktober. — Oktober 1937: 4637.

Jordbruket.

For jordbruket i verden har 1938 ikke vært så godt som året før. For det første har den allmennelige konjunkturedgang i næringslivet begynt å gjøre seg merkbar også der. For det annet har produksjonen for en rekke viktigere artikler vært meget stor og større enn det løpende forbruk. Avsetningsforholdene som i 1936 og i første del av 1937 hadde bedret seg betraktelig, er derfor igjen blitt meget vanskelige. For mange jordbruksvarer hoper lagrene seg opp på ny. Resultatet på markedene er ofte et konstant pristrykk.

For en så viktig vare som hvete er stillingen i markedssituasjonen klar. Produksjonen som allerede i 1937 var temmelig stor, viser en betraktelig økning i 1938. For verden under ett er den kommet opp i over 100 mill. tonn. Det er en fjerdedel mer enn gjennomsnittsproduksjonen for perioden 1932—36. Sett fra 1937 er det en framgang på hele 17 pst. Produksjonsøkningen er meget kraftig både i

Europa og i Nord-Amerika. Man må gjøre regning med at forbruket av hvete i det inneværende høstår ikke vil bli så stor som produksjonen har vært. Overskuddslagrene vil derfor igjen vise stigende tendens. Etter en rekke år med mindre produksjon enn det løpende forbruk, var de eksportable lagre ved utgangen av høståret redusert fra 16,6 mill. tonn i 1932—33 til 2,7 mill. tonn i 1936—37. Det følgende år brakte en stigning til 5,2 mill. tonn. For inneværende høstår anslår man de eksportable lagre ved utgangen av høståret til 16,3 mill. tonn, bare ubetydelig mindre enn i høståret 1932—33.

For å gi et inntrykk av en viktig del av verdenshandelen i hvete har en nedenfor stilt opp en tabell over produksjon, innførsel og forbruk av hvete i de europeiske importland. For høståret 1938—39 er forbruket anslått til omtrent 10 pst. mer enn i året før. Da imidlertid produksjonen er steget meget sterkt, vil økningen i importbehovet bli ubetydelig.

Produksjon og forbruk av hvete i europeiske importland.

Ar	Produk- sjon	Import	Beregnet forbruk
	Mill. tonn		
1931—32	26,5	16,7	43,2
1932—33	32,9	12,2	45,1
1933—34	35,1	10,7	45,8
1934—35	33,0	9,7	42,7
1935—36	32,4	9,6	42,0
1936—37	27,5	11,9	39,4
1937—38	30,3	11,0	41,3
Anslått for 1938			
—39	34,3	11,3	45,6

Hvete.

Ar	Eksportabelt overskudd	Eksportable lagre ved utgang av høståret
	Mill. tonn	Mill. tonn
1931—32	35,9	14,0
1932—33	33,8	16,6
1933—34	30,1	15,3
1934—35	24,4	10,0
1935—36	19,4	6,6
1936—37	18,8	2,7
1937—38	19,4	5,2
Anslått for 1938		
—39	31,0	16,3

Produksjonen av de forskjellige kornsorter og enkelte andre viktige landbruksvarer er gjengitt i følgende tabell:

P r o d u k s j o n .					
	Antall land	1938	1937	1938 i pst. av gj.snitt. 1932/36.	1938 i pst. av 1937
H v e t e:		Mill. tonn		Pst.	Pst.
Europa ¹⁾	23	45,2	38,3	119,2	117,8
Nord-Amerika	2	35,1	28,8	140,3	122,0
Total ²⁾	36	101,5	86,7	125,2	117,1
R u g:					
Europa	21	23,5	19,9	105,8	118,1
Total	25	25,7	21,7	109,4	118,0
B y g g:					
Europa	22	13,8	12,0	110,6	114,5
Nord-Amerika	2	7,7	6,6	130,1	117,4
Total	32	28,6	25,8	114,4	111,0
H a v r e:					
Europa	21	24,3	22,1	105,9	109,9
Nord-Amerika	2	20,9	20,8	114,5	100,8
Total	28	45,7	43,3	110,0	105,6
Mais, total . . .	—	82,2	86,9	—	94,6
Poteter, total .	21	144,4	158,7	108,4	91,0
Bomull, total .	7	3,1	4,7	—	65,0

¹⁾ Ikke medregnet Danmark, Irland, Spania og Sovjet-Samveldet. ²⁾ Se note 1. Av ikke-europeiske land er Mexico, Argentina, China og en rekke mindre land ikke regnet med.

For alle kornsorter er det en sterk stigning i produksjonen fra 1937 til 1938. Størst har stigningen vært for rug. Men både for rug, hvete og bygg ligger den for verden under ett mellom 10 og 20 pst. For havre får man en stigningsprosent på bare 5,6 pst., nærmest fordi produksjonen i Nord-Amerika ikke har vært større i 1938 enn i 1937. For Europas vedkommende er det også for dette kornslag en stigning på 10 pst. Sammenligner man produksjonen i 1938 med gjennomsnittstallet for perioden 1932—36, får man også stigning over hele linjen. For hvete er produksjonsøkningen som nevnt hele 25 pst. For bygg er den 14 pst. og for havre og rug omtrent 10 pst.

Tabellen gir altså opplysning om produksjonen av varer som mais, poteter og bomull. Mengdeutbyttet er her i 1938 ikke kommet opp mot mengden i 1937. For bomullens vedkommende bør det tas i betraktning at oppgaver mangler fra en rekke viktige produsentland.

V e r d e n s h a n d e l e n .

Verdenshandelen nådde selv i høykonjunkturåret 1937 ikke opp i det nivå den hadde lig-

get på i 1929. Folkeforbundets beregning av verdenshandelens volum gir for 1937 et gjennomsnittstall på 97 pst. av 1929-nivået. Sammenligner en med stigningen i verdensproduksjonen som fra 1929 til 1937 kan dreie seg om 4 pst., er det tydelig at tallene for verdenshandelen relativt er gått tilbake. Det er også en ganske naturlig følge av den tendens som har gjort seg gjeldende innen handelspolitikken i de fleste land. Den økonomiske politikk har over alt vært innrettet på å øke den hjemlige produksjon. Virkningen på verdenshandelen har vært den samme enten motivet for beskyttelsen av den hjemlige industri har vært å øke beskjeftigelsen for derved i noen grad å rå bot på arbeidsledigheten, eller å sørge for en større grad av selvberging for å være forberedt i eventuelle krisesituasjoner. Resultatet har nemlig i begge tilfelle vært en innskrumping av verdenshandelen.

De forhold som her er berørt har imidlertid ikke bare redusert det totale omfang av verdenshandelen, det har også bidratt til viktige forskyvninger i verdenshandelens fordeling. Det vil føre for vidt i denne oversikt å komme inn på alle de problemer som reiser seg i denne forbindelse. En skal her innskrenke seg til å nevne følgende:

1) Regionalismen. Ettersom den moderne handelspolitikk har lagt vanskeligheter i veien for en verdensomfattende handel har det vært forsøkt som et surrogat å oppmuntre handelen innen visse områder. Særlig iøynefallende er de forsøk som har vært gjort på å øke handelen innen de store empires og koloniriker. Det er i denne forbindelse nok å nevne Ottawa-avtalen i 1932 og konferansen i Vincennes 1935. I landenes handelsstatistikk kan en tydelig påvise resultatene av denne aktivitet. En annen form for regionalismen finner en i de tyske bestrebelser på å skape et Grossraumwirtschaft i Mellom- og Sydøst-Europa. Denne politikk har fått særlig aktualitet etter Tysklands siste arealutvidelser.

2) Utjevning av handelsbalansene. Den moderne handelspolitikk har i flere tilfelle resultert i en utjevning av handelsbalansene mellom de enkelte land. Det vil igjen si at den tosidige handel har vunnet terreng på trekant-handelens bekostning. En slik utvikling medfører en rekke spesielle problemer, som det imidlertid vil føre for vidt å komme inn på her.

3) Forskyvning i varespektret. Denne tredje tendens til endring av verdenshandelens sammensetning er ikke så klar som de to andre å påvise. Det er imidlertid ikke tvil om at råstoffenes betydning i verdenshandelen er steget på bekostning av ferdige industrivarer og også på bekostning av matvarer.

Verdenshandelens volum:

1929.....	100
1932.....	75
1933.....	76
1934.....	78
1935.....	82
1936.....	86
1937.....	97
1938.....	87 ¹⁾
1ste kvartal 1937.....	92
2net » »	99
3dje » »	96
4de » »	100
1ste kvartal 1938.....	88
2net » »	85
3dje » »	87

¹⁾ Beregnet.

Som tidligere nevnt kom de tallserier som beskriver verdenshandelen i løpet av 1937 ikke opp i høyde med nivået i 1929. Allikevel kommer tallene i 1937 til å betegne foreløpige topp-tall. Folkeforbundets beregning viser nemlig klart at tallene for 1938 ikke vil komme opp i nivå med 1937. Indeksen over verdenshandelens volum er således gått ned i 1938. Det meste av framgangen siden 1936 er allerede gått tapt. For 1938 under ett kan verdenshandelens volum anslås til 87 pst. av 1929-mengden. Det betyr en nedgang på 10 pst. fra 1937. Og det betyr videre at volumet bare ligger 1 pst. høyere enn i 1936. Fra 4. kvartal 1937, da volumindeksen var oppe i 100, er den fram til siste kvartal en har oppgave for, sunket med 13 pst. En bør imidlertid her ta i betraktning en viss sesongbevegelse. Sam-

Verdenshandelens verdi.

Absolutte tall:

Ar	Mill. gamle guldollar	Mill. pund
1929.....	68 619	14 100
1932.....	26 855	7 660
1933.....	24 173	7 295
1934.....	23 314	7 757
1935.....	23 802	8 182
1936.....	25 722	8 744
1937.....	31 591	10 819
1938.....	27 500 ¹⁾	9 500 ¹⁾

Relative tall:

Ar	100	100
1929.....	100	100
1932.....	39	54
1933.....	35	52
1934.....	34	55
1935.....	35	58
1936.....	38	62
1937.....	46	77
1938.....	40 ¹⁾	67 ¹⁾

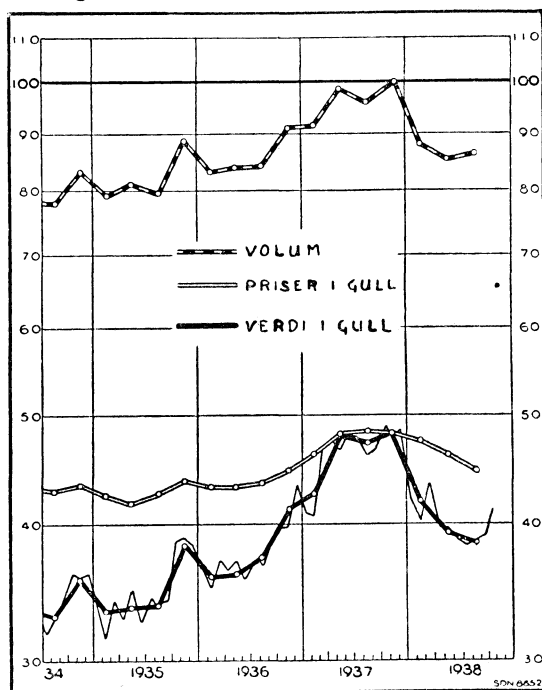
¹⁾ Beregnet.

menligner en 3. kvartal 1937 og 3. kvartal 1938 får en en nedgang på 9 pst.

Disse betraktninger gjelder volumtallene. I verditallene har nedgangen vært enda mere merkbar. I 1937 nådde en opp i en verdensomsetning på 31,6 milliarder gamle guldollar. Det var imidlertid ikke mere enn 46 pst. av verdien i 1929. I 1938 har gullverdien av verdenshandelen sunket så sterkt at den i 3. kvartal 1938 er kommet ned i 38,6 pst. av 1929-nivået. For hele året 1938 under ett vil den samlede verdenshandel neppe komme opp i mere enn omkring 27,5 milliarder gamle guldollar. Det skulle svare til 40 pst. av 1929-nivået. Gullverdien av verdenshandelen er selv sagt sterkt avhengig av gullprisens variasjoner. Uttrykker en verdenshandelen i pund sterling, vil en i 1937 finne en verdi på 10,8 milliarder pund. Selv regnet i en slik papirvaluta kommer imidlertid verdien av verdenshandelen i 1937 ikke opp i mere enn 77 pst. av 1929-nivået. Verdenshandelens pundverdi foreligger enda ikke beregnet for 1938. Den kan imidlertid anslås til 9,5 milliarder pund. Nedgangen er her ikke riktig så sterk som for gullverdien.

Den normale bevegelse fra kvartal til kvartal for de viktigste størrelser som beskriver verdenshandelen vil framgå av tegningen nedenfor.

Fig. 3. Verdenshandelen. 1929 = 100.

Hentet fra «Monthly Bulletin of Statistics».

Et bilde av bevegelsen i verdenshandelens gullverdi fra måned til måned kan man få av følgende tabell.

Verdenshandelen i gamle gulldollar.

Innførsel og utførsel.

Foreløpige tall.

Måned	1937	1938
	Mill.	Mill.
Januar.....	2219	2291
Februar.....	2215	2186
Mars.....	2542	2363
April.....	2593	2162
Mai.....	2549	2157
Juni.....	2621	2089
Juli.....	2580	2070
August.....	2503	2105
September.....	2531	2118
Oktober.....	2640	2245

Unntatt mars måned viser hver eneste måned nedgang i forhold til den foregående fram til juli. I de siste måneder er det en bedring å spore som delvis er av sesongmessig natur. Sammenligner vi oktober 1938 med tilsvarende måned 1937, får vi en nedgang på 15 pst.

I begynnelsen av 1937 var det tegn til visse lettelsener i de handelspolitiske restriksjoner som er lagt på den internasjonale handel. Det var et resultat av det kappløp etter varer som preget 1. kvartal 1937. Med konjunkturomslaget er denne tendens til en noe lettere tone i handelspolitikken falt bort. I 1938 er restriksjonssystemene igjen strammet, og det er ingen tegn til noen endring i retning av mere liberale former. De mest bemerkelsesverdige

trekk i den internasjonale handelspolitikk har vært Tysklands ekspansive handelspolitikk. Som en utbygging av sine tidligere clearing-ordninger og Mark-differensieringssystemer har det særlig for Sydøst-Europas vedkommende utviklet et system med langsiktige eksportkreditter. I Storbritannia har man også diskutert fordelene ved en mere aktiv opptrøden på eksportmarkedene.

Et lyspunkt i den handelspolitiske utvikling er den handelsavtale som ble avsluttet mellom De Forente Stater og Storbritannia i november 1938. Avtalen går inn som et ledd i den serie av overenskomster som er blitt sluttet av De Forente Stater siden traktatpolitikken i 1934 ble omlagt. Den bygger som de fleste av disse på mest-begunstigelsesprinsippet og vil derfor komme en rekke land til gode som ikke direkte er deltagere i avtalen. I forbindelse med den britisk-amerikanske overenskomst ble det lempet en del på Ottawa-avtalene, og det ble også i samme forbindelse sluttet en ny avtale mellom De Forente Stater og Canada.

Totaltallene for verdenshandelen dekker over mange forskjellige utviklinger. Det er ikke alltid lett å bli oppmerksom på tendensen fra år til år. Under oppsvinget i verdenshandelen økte de fleste industriland sine innførselsoverskudd eller minsket sine utførselsoverskudd. Siden omslaget i 1937 har tendensen i full overensstemmelse med konjunktursituasjonen gått i den motsatte retning. For råstofflandene har vanskelighetene derfor igjen vært tiltagende.

Nedgangen i utenrikshandelen fra 1937 til 1938 har vært gjennomgående i de fleste land. Det vil framgå tydelig av følgende tabell:

Utenrikshandel i forskjellige land i de 10 første måneder
av 1937 og 1938.

Land	Verdi- enhet	Innførsel			Utførsel			Innførselsover- skudd + eller utførselsover- skudd ÷ 1937 — 1938	
		1937	1938	Prosent- vis for- andring	1937	1938	Prosent- vis for- andring		
		Mill.	Mill.	Pst.	Mill.	Mill.	Pst.	Mill.	Mill.
Norge.....	Norske kr.	1 044	977	÷ 6	647	624	÷ 4	+ 397	+ 353
Sverige.....	Svenske kr.	1 734	1 680	÷ 3	1 606	1 500	÷ 7	+ 128	+ 180
Danmark.....	Danske kr.	1 373	1 359	÷ 1	1 264	1 294	+ 2	+ 109	+ 65
Storbritannia.....	Pund	776	721	÷ 7	433	389	÷ 10	+ 343	+ 332
Tyskland.....	Mark	4 454	4 497	+ 1	4 826	4 324	÷ 10	÷ 372	+ 173
Nederland.....	Gylden	1 293	1 060	÷ 18	952	865	÷ 9	+ 341	+ 195
Frankrike.....	Franc	33 886	37 895	+ 12	19 199	24 236	+ 26	+ 14 687	+ 13 659
De Forente Stater.	Dollar	2 594	1 612	÷ 38	2 668	2 545	÷ 5	÷ 74	÷ 933
Japan ¹⁾	Yen	¹⁾ 3 027	¹⁾ 1 974	÷ 35	¹⁾ 2 308	¹⁾ 1 863	÷ 19	+ 719	+ 111

¹⁾ Tallene gjelder 9 måneder av de 2 år.

Prosentvis har nedgangen vært størst i land som De Forente Stater, Japan og Nederland. Blant de land som har vært best stilt kan en nevne Tyskland, de nordiske land og Storbritannia. I Frankrike er det først og fremst prisstigningen som setter sitt preg på tallene.

Tabellen ovenfor gir ikke noe bilde av utviklingen fra måned til måned. Hvis man sammenligner bevegelsen i de forskjellige land på dette grunnlag, vil man finne store ulikheter. Særlig karakteristisk er bevegelsen fra måned til måned i De Forente Stater. I tabellen nedenfor har man gjengitt verdien av innførselen og utførselen i De Forente Stater i 1938. Tallene viser seg å være tydelig preget av den alminnelige konjunkturrytme i dette land. Det er en ganske tydelig nedgang i årets første del med et bunntall i juli. Siden har det vært et ikke ubetydelig oppsving i tallene. Særlig sterk har stigningen relativt sett vært i innførselen. Det er også et forhold som stemmer med det vanlige konjunkturbilde.

De Forente Stater.

	Innførsel Mill. dollar	Utførsel Mill. dollar
1938		
Januar	163	286
Februar	156	259
Mars	173	270
April	155	272
Mai	147	254
Juni	148	230
Juli	148	225
August	171	228
September	173	244
Oktober	178	278
November	176	252

Sluttord.

I oversikten for 1937 ble det sagt at det ikke var grunn til å vente at 1938 skulle gi like gode resultater som 1937, og at det var sikrest å innrette seg på at virksomhetstakten i det økonomiske liv ville bli mindre i 1938. Denne forut-vurdering passer godt som en karakteristikk for det år som er gått. 1938 er blitt et mindre godt år enn 1937. Både beskjeftigelse og produksjonsmengde og -verdier har vært mindre og fortjenesten har vært dårligere. Denne karakteristikk gjelder imidlertid bare så lenge en sammenligner med rekordåret 1937. Sammenligner en med årene før, kan en ikke betegne 1938 som et dårlig år. Det må i de fleste tilfelle sies å ligge godt over gjennomsnittet.

En slik total-vurdering av utviklingen i verdensøkonomien har, når bevegelsene er så

ulike som de har vært i 1938, en høyst begrenset verdi. For å få et mer virkelighetsnært bilde, bør en holde seg til utviklingen i grupper av land. Det ugunstigste totalresultat i 1938 finner en i De Forente Stater. Som det vil framgå av avsnittene ovenfor, har resultatet på de fleste felter av det økonomiske liv i dette land vært dårlig i gjennomsnitt for 1938. Som følge av oppsvinget i næringslivet i annen halvdel av året er imidlertid utsiktene ikke tilsvarende mørke.

Storbritannia kan sies å representere de land hvor konjunkturedgangen i løpet av 1938 etter hvert har gjort seg gjeldende. Gjennomsnittsresultatet ble her på de fleste steder en moderat nedgang fra året før.

For landene i Norden kan en ikke engang bruke et så sterkt uttrykk. For den nedgang som kan konstateres, er meget svak i disse land, når en ser bort fra enkelte næringer.

En egen utviklingstype representerer Tyskland, hvor statskonjunktoren har fortsatt sin utvikling også i 1938.

En totalvurdering av året 1938 gir ingen uttømmende karakteristikk av den økonomiske utvikling, selv om man holder seg til tallene for de enkelte land eller grupper av land. Konjunkturbevegelsen har nemlig ikke vært ensartet i årets løp. Like tydelig som nedgangen har vært i første halvår, har bedringen vært i annet halvår. Stillingen er derfor ved årets utgang ikke så ugunstig som gjennomsnittstallene gir uttrykk for. Den er heller ikke på langt nær så dårlig som den var ved halvårsskiftet. For verdensøkonomien som helhet får en ikke et særlig dårligere resultat om en sammenligner stillingen i de siste måneder i år med stillingen i tilsvarende måneder 1937.

Men det at en har kunnet konstatere en bedring i verdensøkonomien utover høsten, betyr ikke at fremtidsutsiktene er ubetinget lysere enn tidligere. Det er derfor usikkert om en i særlig grad kan bygge på den bedring som har vist seg. Så raskt som forholdene i det økonomiske liv og i det politiske liv skifter i våre dager, er det ikke lett å si i hvilken grad en kan gjøre bruk av konjunkturskjematisk betraktninger når en vil dømme om den økonomiske utvikling. Skulle oppsvinget fortsette med uminskert fart i 1939, kan en imidlertid si at en har for seg en situasjon utenfor det vanlige.

Om konjunkturedgangen igjen får overtaket i det kommende år, vil en måtte gjøre regning med at det i mange land fra statsmyndighetenes side vil bli satt i gang aksjoner for å bøte på de følger som konjunkturedgangen fører med seg. Hvilke former den økonomiske politikk i enkelte tilfelle vil anta, er

ennå uvisst. Men en kan gå ut fra at den offentlig drevne del av næringslivet og den offentlig kontrollerte del vil bli utvidet på det fri næringslivs bekostning. Skulle konjunkturedgangen mot formodning bli av noe alvorlig karakter, vil en utvikling mot sterkere kontrollert økonomi være høyst sannsynlig.

Norge.

Aksjemarkedet.

Det norske aksjemarked har i 1938 som i tidligere år i ikke liten grad vært preget av børsrytmen i New York. For en rekke kursers vedkommende er det tydelig nedgang i årets første del, stigning i annen. Det gjelder også Byråets aksjeindeks som beregnes pr. 15 i hver måned. Denne indeks som i januar stod i 124,9, falt fra måned til måned helt fram til juni. Indeksen var da kommet ned i 108,9. Det betyr et fall på ikke mindre enn 13 pst. i løpet av disse måneder. Som på de fleste andre børser setter det inn en bedring fra dette tidspunkt. Fra måned til måned stiger igjen aksjekursene, helt til aksjeindeksen i oktober er oppe i 124,5. I årets to siste måneder har bevegelsene i kursnivået på Oslo Børs vært meget små. Aksjeindeksen har da også i hele fjerde kvartal holdt seg praktisk talt på samme nivå. I desember ligger indeksen på 124,3. Nivået er således bare ubetydelig lavere enn i januar. Man har her tydeligvis en mellomting mellom den amerikanske kursutvikling, som har resultert i en nettoframgang i årets løp og den engelske kursutvikling som har resultert i en nedgang i årets løp.

Den rytme som totalindeksen viser er ganske karakteristisk. Men den dekker over store ulikheter i de forskjellige grupper av aksjer. Bankaksjer og forsikringsaksjer som hører til de mer stabile typer, har bare vært utsatt for en ganske svak nedgang i første halvdel av året. Annen halvdel er de igjen stigende, og aksjeindeksen ligger for begge disse grupper vedkommende høyere i desember enn i januar. Indeksen for industriaksjene viser stort sett den samme bevegelse som totalindeksen. Nivået er omtrent det samme i januar og i desember. I første halvdel av året er fallet litt sterkere enn for totalindeksen, nemlig hele 15 pst.

De aksjegrupper som først og fremst har vært utsatt for store bevegelser i 1938 er skipsfart og hvalfangst. For begge grupper faller bunnpunktet i juni. Nedgangen hadde da siden januar beløpet seg til 18 pst. for skipsfartaksjene og 22 pst. for hvalfangsten. I annen halvdel av året er det også for disse grupper en ikke ubetydelig bedring. I desem-

ber er imidlertid ikke noen av disse to gruppeindekser kommet opp i høyde med januarnivået. For skipsfartindeksen mangler det bare 5 pst. Ganske annerledes ugunstig har utviklingen vært for hvalfangstaksjene. Her ligger aksjeindeksen i desember ikke mindre enn 21 pst. lavere enn i januar. Bevegelsen karakteriseres her av tallene 153,7 i januar, 119,4 i juni og 122,0 i desember.

Sett under ett er gjennomsnittsnivået for aksjekurser i 1938 lavere enn i 1937. Det er imidlertid ikke på langt nær så lavt som det var i 1936.

Omsetningen av aksjer var meget stor i 1937. Den blir betydelig mindre i 1938. Mens det i første år var to måneder som hadde en omsetning av aksjer på Oslo Børs på over 10 mill. kr., var det i det sistnevnte år bare en eneste måned som hadde en omsetning på over 2 mill. kr. Totalomsetningen i 1937 kom opp i hele 64 mill. kr. For 1938 kommer omsetningen ikke opp i mer enn 15 mill. kr. Man må tilbake til 1934 for å finne en så lav verdi for aksjeomsetningen på Oslo Børs.

Penge- og kredittmarkedet.

Som nevnt i et tidligere avsnitt har pengemarkedene ute i verden vært usedvanlig lette under hele det siste konjunkturoppsving. Det har ikke vært tilfelle i samme grad for Norge. I 1936 sank således bankinnskuddene ganske merkbart her hjemme, og kredittforholdene strammet sig slik til at den offisielle diskonto måtte settes opp. Fra 1937 av er imidlertid også Norge kommet fullt med i den bevegelse som før hadde vært merkbart ute i verden. Penge- og kredittforholdene ble i løpet av året ganske rommelige og rentesatsene kunne settes ned.

Denne bevegelse har fortsatt i 1938. Også i dette år har pengemarkedet vært meget rommelig, og den nedadgående tendens i rentesatsene har fortsatt å gjøre seg gjeldende på alle hold. Norges Banks diskonto ble nedsatt allerede i januar og den har siden vært holdt uforandret på 3,5 pst. Rentebevegelsen fra måned til måned lar seg følge i de beregninger som viser den øyeblikkelige rente på obligasjoner. For 4,5 pst. statsobligasjoner og statsgaranterte obligasjoner var den gjennomsnittlige renteavkastning i 1937 4,46. Den er i gjennomsnitt for 1938 sunket til 4,33. Nedgangen har således ikke vært særlig stor målt på denne måten. Men en må ta i betraktning at disse obligasjonskurser i ikke liten utstrekning påvirkes av konverteringsmulighetene. Det kan derfor gi et bedre uttrykk for renteutviklingen å sammenstille de obligasjonstyper som til en-

hver tid har stått i pari. En vil da finne at bare for få år siden var 5 pst. statsobligasjoner en type som vanligvis lå under pari. I løpet av 1934 nådde 4,5 pst.seriene for første gang i etterkrigstiden opp i pari. I de siste år har 4 pst. seriene kunnet lanseres som den vanlige type for statsobligasjoner. I siste halvdel av 1938 har til og med 3,5 pst. seriene kunnet komme opp i pari. Det er derfor om utviklingen fortsetter i samme retning ikke urimelig at denne obligasjonstype i en ikke fjern fremtid vil bli den gjengse type for de nye lån.

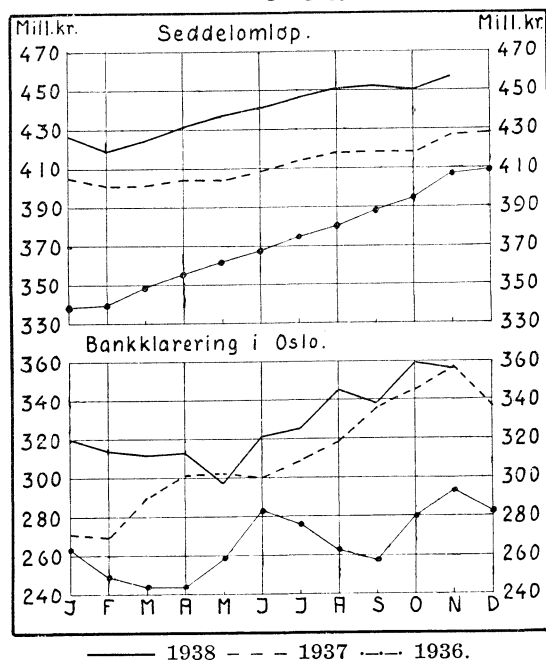
Denne bevegelse nedover i rentesatsene som har gjort seg gjeldende i 1937 og 1938 kan sees som en tilpasning til en prosess som allerede har foregått i en rekke av de finansielt ledende land. Denne forsinkede tilpasning er i 1938 også synbar i mange land som fram til de siste år har hatt et meget høyt rentenivå.

Den rentebevegelse som er beskrevet ovenfor, har reist en rekke forskjellige problemer. Den umiddelbare virkning av rentenedgangen er selvsagt den at låntagerne slipper med mindre utgifter. Det har særlig betydning for stat og kommuner hvor rentebyrden tidligere har hatt en bred plass på budsjettet. Men en skal ikke se bort fra at rentenedgangen også betyr minsket inntekt for kreditorene. Dette rammer i særlig grad en rekke spesielle institusjoner som bygger sin virksomhet på store renteinntekter. Utviklingen på pengemarkedet har således brakt livsforsikrings-selskapene i en meget vanskelig stilling. Renteinntekten er blitt mindre enn det de tidligere benyttede beregninger forutsetter og selskapene har derfor måttet gå til premiehøyelser.

Rentenedgangen har fra de mere lettbevegelige rentesatser etterhvert bredt seg til forskjellige felter i kredittvesenet. Det har således i 1938 vært en synkende tendens i pantelånsrenten. Den store tilgang av ledige midler til dette marked har også gjort det meget lett å reise nye lån. Dette forhold har utvilsomt hatt en ikke liten betydning for byggevirksomheten. Den store byggevirksomhet har igjen hatt atskillig betydning som stimulans for konjunkturutviklingen.

De rommelige forhold på penge- og kredittmarkedet kan merkes på mange felter. Det er således tydelig at kredittgrunnlaget har vært øket i 1938. Norges Banks seddelomløp var i gjennomsnitt for 1937 412 mill. kr. Det er i 1938 kommet opp i gjennomsnittlig 441 mill. kr. I førjulsuken 1938 var seddelomløpet oppe i hele 484 mill. kr. En må helt tilbake til 1920 for å finne tilsvarende store tall. Tar en imidlertid i betraktning den realverdi som seddelomløpet representerer, kan en si at det i 1938 har vært rekordmessig.

Fig. 4. Betalingsmidler.
3 måneders bevegelig gjennomsnitt.

Når seddelomløpet har kunnet komme opp i så store tall, skyldes det ikke at Norges Bank har drevet noen intens utlånsvirksomhet, slik som forholdet til dels var i 1920. Utlånene har tvertimot i hele 1938 ligget på et meget lavt nivå. Ikke i noen måned har gjennomsnittstallet for Norges Banks utlån vært mere enn 110 mill. kr. Det ser ut som om utlånene hele året har ligget nede på et bunnivå omkring 100 mill. kr. Motposten mot den sterke stigning i seddelomløpet må en derfor søke utenom utlånene. Det er ikke vanskelig å konstatere at en finner dem først og fremst i valutabeholdningen og dernest i beholdningen av rentebærende verdipapirer. Den siste post er i årets løp steget med 44 mill. kr. Da det er foregått en del hjemkjøp av norske obligasjoner og konverteringer av utenlandske lån med innenlandske i 1938, er det ikke urimelig å se en del av veksten i beholdningen av verdipapirer som en anvendelse av en del av den store valutabeholdning. Selve valutabeholdningen viser av denne grunn ikke særlig stigning i løpet av 1938. Fra desember 1937 til desember 1938 er det en framgang på 7 mill. kr. Tar en imidlertid utgangspunkt for analysen i 1933, da seddelomløpet var på det laveste i den siste konjunkturbølge, vil en kunne få følgende størrelser til forklaring av veksten. Seddelomløpet har i årene 1933—38 steget med 151 mill. kr. (ultimotall), gull- og valutabeholdningen er gått op med 273 mill. kr. og verdipapirbeholdningen med nærmere 82 mill. kr. Den eneste post som viser nedgang

er utlånene som er gått ned med 157 mill. kr. Som en vil kunne se er seddelomløpet vokst med valutabeholdningen. Forholdet vil tre fram enda skarpere om en følger tallene fra uke til uke. En slik detaljanalyse vil imidlertid føre for langt i denne fremstilling.

Bankmessig sett har Norges Banks stilling i 1938 vært meget sterk. Selv om seddelomløp og folioinnskudd har vært store, har banken hatt sine motverdier i gull og valuta, altså lett realisable verdier. Men om stillingen har vært meget sterk bankteknisk sett, kan en ikke si det samme om stillingen pengepolitisk sett. Om det av hensyn til den innenlandske situasjon skulle bli ønskelig å redusere det store seddelomløp, kan banken vanskelig i større stil oppnå dette uten å selge fremmed valuta eller obligasjoner betalbare i fremmed valuta. Det er transaksjoner som i visse situasjoner kan være lite ønskelige av valutapolitiske hensyn. I den grad de indre pengepolitiske og de valutapolitiske hensyn kolliderer vil derfor banken risikere å bli bundet i sin aksjon. Den fulle aksjonsfrihet vil således bare gjøre seg gjeldende i én retning.

Bankinnskuddene er steget i 1938. For alle banker under ett er det i de beregnede tall en framgang på omkring 7—8 pst. fram til oktober måned. I november har det vært noen nedgang. Denne nedgang er nærmest sesongmessig og kan settes i forbindelse med beregningsreglene for renteskatten. Det er et trekk som stemmer med det rommelige pengemarked at utlånene i bankene ikke er steget i samme grad som innskuddene. Fra november 1937 til november 1938 er det faktisk en ubetydelig nedgang. En ganske merkbar stigning finner en derimot i posten egne verdipapirer, som er steget fra 876 mill. kr. i november 1937 til 1029 mill. kr. i november 1938. Pengerikeligheten gir seg også utslag i den sterke økning i kassebeholdningen (inklusive innskudd i Norges Bank). Tallene er her steget fra 58 mill. kr. i november 1937 til 88 mill. kr. i november 1938.

Disse tall gjelder alle private aksjebanker og sparebanker under ett. Undersøker en tallene for de to bankgrupper hver for seg, vil en finne at innskuddsstigningen har vært størst for de private aksjebanker. Fra november til november finner en her en framgang fra 906 mill. kr. til 983 mill. kr. I oktober var forskjellen 28 mill. kr. større. Utlånene viser en mindre stigning, nemlig 17 mill. kr., fra november 1937 til november 1938. I sparebankene er innskuddsstigningen noe mindre enn i de private aksjebanker. Relativt sett er den betydelig mindre. Tallene var for november 1937 og november 1938 1 495 og 1 570 mill. kr. Utlånsmassen viser for sparebankene en direkte til-

bakegang på 14 mill. kr. Beholdningen av verdipapirer er steget ganske merkbart.

Omsetningen av obligasjoner har antagelig vært noe større i 1938 enn i 1937. På Oslo Børs ble det i de to år omsatt for 16 og 18 mill. kr. Tallene har i årene etter 1930 ligget betydelig høyere. I 1933 var omsetningen av obligasjoner på Oslo Børs oppe i 36 mill. kr.

Betalingsforholdene har ikke endret seg særlig mye fra 1937 til 1938. Antallet av konkurser er steget litt, nemlig fra 269 til 274 for de 11 første måneder av de to år, men antallet av utleggsforretninger er sunket. Tallene var for 1938 4 873 og for 1937 5 277.

Likesom i 1937 har det også i 1938 vært atskillig virksomhet på obligasjonsmarkedet, især har det vært mange konverteringer. Staten har opptatt følgende lån:

4 pst. innenlandsk lån på 100 mill. kr. til konvertering av $4\frac{1}{2}$ pst. innenlandsk lån av 1931 serie II.

4 pst. innenlandsk lån på 80 mill. kr. til konvertering av $4\frac{1}{2}$ pst. innenlandsk lån av 1933.

$3\frac{1}{2}$ pst. innenlandsk lån, det såkalte nøytralitetslån på 52 mill. kr.

To $3\frac{1}{2}$ pst. innenlandske lån på henholdsvis 30 og 20 mill. kr. til konvertering av et $4\frac{1}{2}$ pst. lån i pund av 1921, som det gjenstod ca. $2\frac{3}{4}$ mill. pund på.

3 pst. lån i Sveits på 46,5 mill. sv. frcs. som blev brukt til å innfri 4 pst. pund-lånet av 1911.

Av kommunene har Trondheim konvertert sitt $5\frac{1}{2}$ pst. dollar-lån av 1927 som det gjenstod ca. 2 mill. dollar på, med et innenlandsk $4\frac{1}{2}$ pst. lån. Bergen kommune opptok et $3\frac{1}{2}$ pst. lån i Sverige på 6 mill. sv. kr. og et $4\frac{1}{2}$ pst. innenlandsk lån på 10 mill. kr. til konvertering av kommunens $5\frac{1}{2}$ pst. innenlandske lån av 1918 og 5 pst. dollar-lån av 1930 som det gjenstod ca. 2 mill. dollar på. Aker kommune opptok et 4 pst. innenlandsk lån på 10,4 mill. kr. og konverterte dessuten to lån, 5 pst.-lånet av 1915, som det gjenstod ca. 1,4 mill. kr. på, med et $4\frac{1}{2}$ pst.-lån og lånet av 1924 (rentefot $\frac{1}{4}$ pst. over Norges Banks diskonto) som det gjenstod ca. 4,1 mill. kr. på, med et 4 pst. lån. Dessuten konverterte Aker komm. Elektrisitetsverk et 5 pst. lån av 1922, som det gjenstod ca. 5,7 mill. kr. på, med et 4 pst. lån. Oslo opptok et 4 pst. innenlandsk lån på 19 mill. kr. til konvertering av 5 pst. lån av 1916, 1917 og 1918 og $5\frac{1}{2}$ pst. lånet av 1925; videre et 3 pst. lån i Sveits på 13 mill. sv. frcs. til konvertering av kommunens gylden-lån av 1931. Akerhus Elektrisitetsverk opptok et 4 pst. lån på 7 mill. dollar i New York til konvertering av 5 pst. dollar-lånet av 1928. Hypotek-

Private aksjebankers valutabalanse og Norges Banks beholdning av gull og valuta.

	1932	1933	1934	1935 ¹⁾	1936	1937		1938											
	aug.	aug.	aug.	aug.	aug.	aug.	nov.	jan.	febr.	mars	april	mai	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	des.
Mill. kroner.																			
A k t i v a:																			
Utenl. sedler og mynter	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,8	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	0,5	
Utenl. banker — nostro .	22,8	27,9	18,0	32,8	29,2	31,5	26,8	32,4	43,4	41,6	41,7	33,6	35,7	37,1	41,7	60,0	53,5	44,4	
» » — loro....	0,5	0,3	0,2	0,1	0,4	0,2	0,4	0,2	0,2	0,4	1,0	0,4	0,8	1,1	1,3	1,6	0,6	0,7	
Debitorer i utenl. mynt	35,8	50,4	38,8	34,8	54,4	78,8	74,0	62,8	58,1	71,1	77,9	74,0	70,4	58,5	55,8	64,7	74,3	73,4	
Utenl. veksler og sjekker	8,9	10,8	8,3	9,6	9,2	8,6	10,8	9,9	10,0	9,5	8,4	8,0	7,6	7,1	8,0	8,8	9,7	8,2	
Løpende remburser	9,3	11,0	10,9	11,2	11,6	16,1	17,1	18,9	20,2	21,9	21,6	20,7	19,7	21,2	21,3	20,2	19,9	21,4	
Tilsammen	77,6	100,7	76,6	88,9	105,2	136,0	129,6	124,8	132,5	145,2	151,2	137,3	134,9	125,8	128,8	155,8	158,5	148,6	
P a s s i v a:																			
Utenl. banker — nostro .	5,6	3,2	4,1	1,4	1,2	1,9	3,5	1,0	1,2	2,8	1,7	1,0	1,3	0,8	1,3	0,9	1,2	1,3	
» » — loro....	22,3	21,5	19,8	9,7	12,0	19,5	19,7	20,5	19,5	23,0	20,1	20,0	21,9	22,8	22,6	19,3	19,9	21,4	
Kreditorer i utenl. mynt	29,7	51,5	36,0	37,0	54,8	66,3	61,5	63,5	59,9	68,2	78,0	75,0	71,3	58,9	57,9	79,4	86,8	84,8	
Løpende remburser	8,8	10,7	10,2	10,9	10,6	15,7	16,9	18,6	20,0	21,6	20,6	19,8	18,9	20,1	20,1	18,2	18,2	19,5	
Rediskontering, utenl. ..	1,2	0,7	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	
Tilsammen	67,6	87,6	70,6	59,3	78,8	103,7	101,9	103,9	100,8	115,8	120,6	116,0	113,7	102,8	102,1	118,0	126,4	127,2	
Saldo	+10,0	+13,1	+ 6,0	+29,6	+26,4	+32,3	+27,7	+20,9	+31,7	+29,4	+30,6	+21,3	+21,2	+23,0	+26,7	+37,8	+32,1	+21,4	
Mill. kroner.																			
Norges Banks beholdning av gull og valuta	156	183	143	218	285	355	402	418	420	433	454	470	434	432	421	430	430	427	421

¹⁾ Fra 1935 bare frie banker.

banken opptok et innenlandsk 4 pst. lån på 97 mill. kr. til konvertering av $4\frac{1}{2}$ pst. lånet av 1922 II, $4\frac{1}{2}$ pst. 1923 og 5 pst. 1928 og dessuten i Sverige et $3\frac{1}{4}$ pst.-lån på 16 mill. sv. kr. Norges Bank overtok halvparten av dette lånet. Norges Kommunalebank tok opp et $3\frac{1}{4}$ pst.-lån i Sverige på 14 mill. sv. kr. som i 1939 skal brukes til å konvertere $5\frac{1}{2}$ pst.-lånet av 1929 II. Da dette siste lån først kan oppsies 1 oktober 1939, er pengene som det svenske lån innbrakte foreløpig overført til Norges Bank. Den Norske Arbeiderbruk- og Boligbank opptok et 3 pst.-lån i Sverige på 12 mill. sv. kr. Dette lån skal brukes til konvertering av 4 pst. serieobligasjonslånet av 1911 som er sagt opp til innfrielse pr. 28 januar 1939. Pengene er foreløpig plasert i Sverige.

Etter de månedlige oppgaver over kjøp fra og salg til utlandet av verdipapirer er det i de første 11 måneder av 1938 kjøpt hjem verdipapirer for 253,1 mill. kr. og solgt for 182,7 mill. kr. Det har altså vært et netto hjemkjøp på 70,4 mill. kr. Herav representerer nye lån, konverteringer og innfrielse av utenlandske lån et netto hjemkjøp på 58,5 mill. kr.

Valutamarkedet.

Det var stor tilgang på valutamarkedet i 1937. I særlig grad bidro skipsfartens store inntekter til dette. Tross det store innførselsoverskudd kunne derfor betalingsbalansen gjøres opp med overskudd på hele 107 mill. kr. Dette overskudd gir seg dels uttrykk i en reduksjon av vår utenlandske gjeld, dels i en stigning i beholdningen av utenlandsk valuta. Om valutamarkedet hadde vært fritt, ville sannsynligvis den sterke tilgang ha resultert i et trykk på valutakursene. Da Norges Bank som bekjent fulgte den politikk å holde pundet fast i 19.90, har endringene for de viktigste valutaer gitt seg utslag i mengdeforandringer og ikke kursforandringer.

Denne valutapolitikk er også fulgt i 1938. Svingningene på valutamarkedet kan derfor hovedsakelig konstateres i form av mengdeforandringer. Tross den store nedgang i skipsfartens inntekter og det store innførselsoverskudd i 1938 har det ikke vært noen pågang på valutabeholdningene. Norges Banks beholdning av gull og valuta viser tvert imot en stigning også i 1938. Ved årets utgang var nemlig beholdningen i 1937 414 mill. kr., mens den ved utgangen av 1938 var 421 mill. kr. En bør imidlertid ta i betraktning at en del gull av hensyn til seddeldekningen er ført over fra «den utenlandske beholdning» til beholdningen i bankens kjellere. Det er da rimelig at beholdningen har måttet nedskrives til pari-

kronas gullverdi. En slik bokholderimessig transaksjon vil tilsynelatende redusere gull- og valutabeholdningen, men reduksjonen er ikke reell. Det kan også ha virket på valutabeholdningen at en del norske obligasjoner betalbare i utenlandsk mynt kan være kjøpt hjem i årets løp. Vi minner f. eks. om innløsningen av de engelske lån i midten av året. Disse betraktninger synes å vise at valutamarkedet har vært betydelig rommeligere enn det stigningen i Norges Banks beholdning av gull og valuta direkte tilsier.

En har enda ikke full oversikt over endringene i vår utenlandske gjeld og tilgodehavender i utlandet. Oppgavene over kjøp og salg av verdipapirer viser imidlertid et nettokjøp i 1938 på 70 mill. kr. Det er betydelig mere enn tallet for 1937. I de nærmest foregående år har det tross den gunstige betalingsbalanse vært et nettosalg av verdipapirer til utlandet.

De private aksjebankers valutabalansen viser en del svingninger fra måned til måned i 1938. Balansen har i alle måneder vært positiv, og det beløp de norske aksjebanker har til utlandet, regnet netto, har ligget mellom 20 og 40 mill. kr. I november måned er stillingen omtrent den samme som i november 1937.

Som en følge av Norges Banks politikk å holde fast kurs på pund sterling, har kursene på de fleste valutaer innen den såkalte sterlinggruppe vært uforandret i årets løp. En unntagelse danner kursen på svenske kroner som har vært endret noen øre (pr. 100 kr.) ved et par anledninger. Da pund sterling har hatt en synkende tendens overfor gull i meste parten av året, er kursen på gullvalutaer i Oslo steget. Dollarkursen som i gjennomsnitt for januar var 3.998, kom for desember opp i 4,278. Kronas gullverdi er tilsvarende sunket fra 55,4 pst. i januar til 52,1 pst. i november. I årene 1935—37 lå prosenten omkring 55. Francens svingninger har i 1938 i Oslo registrert sig som en synking fra 13.53 i januar til 11.35 i august. Siden denne måned har franc-kursen vært holdt konstant helt fram til november. I desember er det en oppgang til 11,42.

Prisnivået.

Engrosprisnivået i Norge nådde sitt høydepunkt under den siste oppgående konjunktur i månedene september—oktober 1937. Byråets engrosprisindeks lå da på 161 og var således i alt steget ca. 38 pst. fra lavpunktet i september 1931, og lå hele 8 pst. over høykonjunkturåret 1929. Fra topppunktet i oktober 1937 til november 1938 har prisnivået i det hele gått ned ca. 7 pst., fra 161 til 150. Nedgangen har vært noenlunde jevn fra måned til

måned, bare avbrutt av en liten stigning i juli, som vesentlig var av sesongmessig art. I de siste måneder ser det ut til at nedgangen har stilnet av. Indekstallet er både for oktober og november 150.

Nedgangen hos oss har hittil vært endel mindre enn i våre naboland, Storbritannia og De Forente Stater. Board of Trade's indeks for oktober 1938 ligger således omtrent 11,6 pst. lavere enn på høydepunktet, og Bureau of Labour's indeks for De Forente Stater ca. 11,8 pst. lavere. I Danmark og Sverige har nedgangen vært ca. 9 pst., mens Finnland har hatt noenlunde samme nedgang som hos oss, ca. 7 pst.

Danmark og Norge ligger fremdeles over høykonjunkturåret 1929, Danmark ca. 1,9 pst. og Norge 0,7 pst., mens Sverige ligger 8,6 pst.

under, Storbritannia 13 pst. og De Forente Stater ca. 18 pst. Ved denne sammenligning må en imidlertid ta i betraktning at valutaen er forskjellig deprimert i de forskjellige land. I oktober 1938 var kursen i prosent av deres gullparitet:

Danmark	46,9
Norge	52,8
Sverige	54,1
England	57,9
De Forente Stater	59,1

Prisbevegelsen i den siste nedgående konjunktur har vært svært forskjellig for de forskjellige varer, både når man ser på bevegelsen fra topp-punktet og i det siste året. Ordnet etter avtagende prosenttall fra høydepunktet blir rekkefølgen for gruppene:

	Indekstall		Stigning fra lavpunktet til høydepunktet	Fall fra høydepunktet til nov. 1938	Fall fra nov. 1937 til nov. 1938
	Lavpunkt	Høydepunkt			
			Pst.	Pst.	Pst.
Tremasse, cellulose og papir	120 (juni 1935)	194 (nov. 1937)	61,7	÷ 22,7	÷ 22,7
Vegetabiliske levnetsmidler	101 (sept. 1931)	149 (juli 1937)	47,5	÷ 14,8	÷ 12,4
Huder, lær og skotøy	123 (okt. 1931)	166 (sept. 1937)	35,0	÷ 14,5	÷ 12,9
Jern og metaller	105 (sept. 1931)	196 (mai 1937)	86,7	÷ 12,2	÷ 8,0
Brensel og oljer	105 (sept. 1931)	153 (nov. 1937)	45,7	÷ 10,5	÷ 10,5
Kjemiske og tekniske varer	141 (mars 1933)	169 (sept. 1937)	19,9	÷ 10,1	÷ 7,9
Tekstilvarer	151 (sept. 1931)	191 (sept. 1937)	26,5	÷ 8,4	÷ 7,4
Førstoffer og gjødning	89 (sept. 1931)	148 (juni 1938)	66,3	÷ 4,7	+ 1,4
Animalske levnetsmidler	102 (juli 1933)	153 (sept. 1938)	50,0	÷ 3,3	+ 2,1
Murstein, sement og glass	161 (jan. 1934) ¹⁾	181 (okt. 1936) ²⁾	12,4	÷ 2,2	÷ 1,7
Trevarer	145 (sept. 1932) ³⁾	241 (apr. 1937) ⁴⁾	66,2	0	0
Generalindeks	117 (sept. 1931)	161 (okt. 1937)	37,6	÷ 6,8	÷ 6,2

¹⁾ Uforandret fra jan. 1934 til juni 1935. ²⁾ Uforandret fra sept. 1932 til juli 1933. ³⁾ Uforandret fra okt. 1936 til apr. 1937. ⁴⁾ Uforandret fra apr. 1937 til nov. 1938.

Gruppen tremasse, cellulose og papir som steg relativt sterkt under den siste høykonjunktur er altså falt mest, med hele 22,7 pst. Prisfallet foregikk fra november 1937 til juli 1938. Fra august til oktober var det svakt tilløp til stigning, mens november viste fall igjen.

Gruppen vegetabiliske levnetsmidler som også hadde forholdsvis sterk stigning under den siste oppgangen, er gått ned 12 pst. i det siste året og 15 pst. i det hele. Dette skyldes for størstedelen det sterke fallet i mjølprisene. Statens utsalgspris på rugmjøl er gått ned ca. 24 pst. og på hvetemjøl vel 20 pst. Verdensmarkedets kornpriser viser betydelig sterkere fall. Chicago-noteringene på rug ligger ca. 65 pst. lavere enn på topp-punktet i mai 1937 og hvete ca.

57 pst. lavere. Statens Kornforretnings priser følger således ikke verdensmarkedets priser, men er mer utjevnet.

Kaffeprisene gikk endel ned i slutten av 1937 og begynnelsen av 1938, men er så gått litt opp igjen i september og oktober 1938. De ligger allikevel 5 pst. lavere i november 1938 enn i november 1937.

Sukkerprisene gikk også litt ned våren 1938, men er steget igjen i de siste måneder, så prisene nå ved utgangen av 1938 er noenlunde de samme som ved utgangen av 1937. Potetprisen er vel 8 pst. lavere i november 1938 enn i november 1937.

Jern og metaller som steg hele 87 pst. fra lavpunktet i september 1931 til høydepunktet

i mai 1937 er enda ikke falt mere enn vel 12 pst. Etter Board of Trade's engrosprisindeks er gruppen jern og stål i Storbritannia ikke gått ned med mer enn ca. 3 pst. fra maksimum i januar 1938 til oktober 1938, mens gruppen non-ferreous metals er falt ca. 30 pst. fra maksimum mars 1937 til oktober 1938.

Gruppen brensel og oljer begynte først å falle i desember 1937 og er altså gått ned vel 10 pst. i 1938. Også for denne gruppe foregikk det meste av fallet i første halvdel av året. I juli måned ville indekstallet være gått ytterligere to poeng ned hvis forhøyelsen av benzinavgiften ikke var kommet.

Gruppen animalske levnetsmidler fortsatte å stige også i 1938 og nådde sitt maksimum først i august—september. Siden da er indekstallet gått ned 5 poeng eller ca. 3,3 pst., men ligger allikevel 2 pst. høyere enn i november

1937. Dette skyldes for en stor del prisstigningen på margarin, ca. 14,7 pst. Men dessuten har det også vært stigning i prisene på klippfisk, vel 12 pst., geitost vel 11 pst., flesk ca. 10 pst., smør og mysost ca. 8 pst. og fiskeboller ca. 7 pst. Prisene på de fleste kjøtt-sorter og egg er gått ned det siste året, oksekjøtt 10—15 pst., spekalv 10 pst., sauekjøtt 7 pst. og egg ca. 5 pst.

Førstoffer og gjødning fortsatte også å stige i første halvdel av 1938, men er så gått ned endel, ca. 5 pst., men ligger allikevel høyere i november 1937 enn i november 1938, ca. 1,4 pst.

De to hovedgrupper i den annen spaltning av prismaterialet — jordbruksvarer i alt og industrivarer i alt — viser følgende fall i det siste år og fra vendepunktet:

	Indekstall		Stigning fra lavpunktet til høydepunktet	Fall fra høydepunktet til nov. 1938	Fall fra nov. 1937 til nov. 1938
	Lavpunkt	Høydepunkt			
Jordbruksvarer:			Pst.	Pst.	Pst.
Vegetabiliske	106 (okt. 1931)	179 (juli 1937)	68,9	÷ 21,8	÷ 20,5
Animalske	99 (juli 1933)	155 (sept. 1938)	56,6	÷ 3,9	÷ 2,0
I alt	106 (juni 1933)	160 (des. 1937)	50,9	÷ 8,7	÷ 8,2
Industrivarer:					
Råvarer og halvfabrikater	119 (sept. 1931)	186 nov. 1937)	56,3	÷ 14,0	÷ 14,0
Helfabrikater	129 (sept. 1931)	166 (juli 1937)	28,7	÷ 4,2	÷ 1,2
I alt	125 (sept. 1931)	173 (okt. 1937)	38,4	÷ 8,1	÷ 7,0

Fallet fra topp-punktet til november 1938 har altså vært omtrent like stort for jordbruksvarer under ett og industrivarer under ett, ca. 8 pst. Nedgangen i 1938 har derimot vært forholdsvis sterkere for jordbruksvarene enn for industrivarene, 8,2 pst. mot 7 pst.

Forskjellen mellom disse to rekkes indekstall, som i gjennomsnitt for 1937 var vel 11 pst., er for 1938 ikke mer enn 7,3 pst.

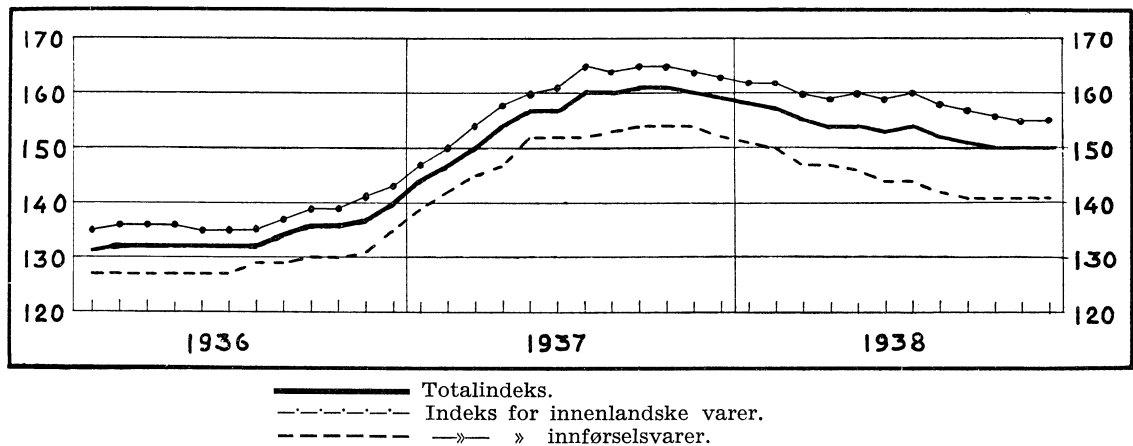
De industrielle råvarer og halvfabrikater som hadde dobbelt så sterk stigning som de ferdige varer under den siste oppgangen, har også hittil hatt det sterkeste fallet, ca. 14 pst. mot 4,2 pst. for helfabrikater. For råvarer og halvfabrikater faller hele nedgangen i siste året (november 1937—november 1938), mens de ferdige produkter begynte å falle allerede sommeren 1937. Dette skyldes vesentlig nedset-

telsen av margarinprisene i juni og juli. Holder man nemlig margarinene utenfor, fortsetter gruppen å stige til og med september og fallet fra maksimum blir da ca. 5,5 pst.

I De Forente Stater har råvarene hatt et fall på ca. 20 pst., fra mars 1937 til juli 1938 (senere oppgaver har en ikke), mens halvfabrikater bare er falt ca. 7 pst. fra toppen i september 1937 til juli 1938. I Storbritannia er råvarene i det hele gått ned vel 30 pst., fra april 1937 til oktober 1938, mens helfabrikater bare er falt vel 3 pst. fra toppen i august 1937 til oktober 1938.

Innførselsvarene under ett har hatt en litt sterkere nedgang enn innenlandsvarene under ett. Men til gjengjeld var også stigningen som gikk forut sterkest for de innførte varene.

Fig. 5. Engrosprisindekser 1936—1938.

	Indekstall		Stigning fra lavpunktet til høydepunktet	Fall fra høydepunktet til nov. 1938	Fall fra nov. 1937 til nov. 1938
	Lavpunkt	Høydepunkt			
Innførselsvarer	105 (sept. 1931)	154 nov. 1937)	Pst. 46,7	Pst. ÷ 8,4	Pst. ÷ 8,4
Innenlandske varer	120 (aug. 1933)	165 (okt. 1937)	37,5	÷ 6,0	÷ 5,5

Byråets indeks gir ikke noen opplysninger om prisene på eksportvarer. Beregner man imidlertid en indeks for de viktigste utførselsartikler som klippfisk, trevarer, tremasse, cellulose og papir og kalksalpeter viser denne indeks betraktelig fall i det siste året, fra 190 til 173, eller med ca. 9 pst.

Detaljprisene fortsatte å stige, om enn svakt, i flere måneder etter at engrosprisene hadde snudd, og nådde sitt maksimum først i juli 1938 med indekstall på 173. I august gikk tallet ned til 172 og i september til 170 og har siden holdt sig uforandret. Indekstallet for november 1938 ligger bare 1 poeng lavere enn for november 1937.

Hele stigningen fra lavpunktet i januar—

mars 1934 til toppen i juli 1938 utgjorde ca. 19 pst. Sammenlignet med høykonjunkturåret 1929 ligger leveomkostningene nå ca. 2,4 pst. høyere.

I Sverige har detaljprisene ikke gått ned. Indekstallet for leveomkostningene uten skatter var 165 for oktober 1938 mot 163 for oktober 1937. I Danmark var det prisfall i 2net kvartal 1938, så indekstallet for oktober 1938 ligger et poeng lavere enn for oktober 1937. I England er leveomkostningene falt ca. 2,5 pst., fra maksimum i november 1937 til oktober 1938 og i De Forente Stater vel 4 pst., fra maksimum i oktober 1937 til september 1938.

Prisbevegelsen hos oss har vært temmelig forskjellig for de forskjellige hovedposter.

	Indekstall		Stigning fra lavpunktet til høydepunktet	Fall fra høydepunktet til nov. 1938	Bevegelse fra nov. 1937 til nov. 1938
	Lavpunkt	Høydepunkt			
Kull, koks, ved og petroleum	136 (juni 1934)	200 (okt. 1937) ⁵⁾	Pst. 47,1	Pst. ÷ 9,5	Pst. ÷ 9,5
Matvarer	128 (jan. 1934) ¹⁾	168 (juli 1938)	31,3	÷ 3,6	÷ 1,2
Bekledning	142 (mars 1933) ²⁾	164 (des. 1937)	15,5	÷ 1,8 ⁸⁾	÷ 0,6 ⁸⁾
Andre utgifter	187 (juni 1933)	204 (juni 1938) ⁶⁾	9,1	0 ⁸⁾	+ 1,5 ⁸⁾
Husleie	166 (sept. 1934) ³⁾	177 (juni 1938) ⁶⁾	6,6	0 ⁸⁾	+ 1,7 ⁸⁾
Drikkevarer og tobakk . . .	234 (juni 1929) ⁴⁾	259 (mars 1938) ⁷⁾	10,7	0 ⁸⁾	+ 2,8 ⁸⁾
Total	145 (jan. 1934) ¹⁾	173 (juli 1938)	19,3	÷ 1,7	÷ 0,6

¹⁾ Uforandret fra jan. til mars. ²⁾ Uforandret fra mars til sept. ³⁾ Uforandret fra sept. 1934—des. 1935. ⁴⁾ Uforandret fra juni 1929—juni 1931. ⁵⁾ Uforandret fra okt. til nov. ⁶⁾ Uforandret fra juni til sept. ⁷⁾ Uforandret fra mars til sept. ⁸⁾ September.

For leveomkostningenes vedkommende har altså ikke nedgangen slått igjennom for alle grupper. Brenselsutgiftene som steg mest under oppgangen, har hittil også hatt det største fallet. Det er særlig fra våren 1938 at disse utgifter er gått ned. Matvareutgiftene fortsatte å stige i første halvdel av 1938 og nådde maksimum i juli. Fallet i høstmånedene har mere enn oppveid stigningen i første halvdel av året, så utgiftene til mat i alt ligger ca. 1,2 pst. lavere i november 1938 enn i tilsvarende måned 1937. Hvorledes bevegelsen har vært i det siste året (fra november 1937 til november 1938) for forskjellige grupper av matvarer ses av nedenstående:

Mjøl, gryn, poteter o.l.	÷ 9,4	pst.
Brød	÷ 7,4	»
Kolonialvarer	÷ 2,3	»
Kjøtt	+ 0,6	»
Fisk	+ 2,0	»
Mjøl, smør, ost og egg	+ 2,5	»
Flesk	+ 6,5	»

Matvarer i alt ÷ 1,2 pst.

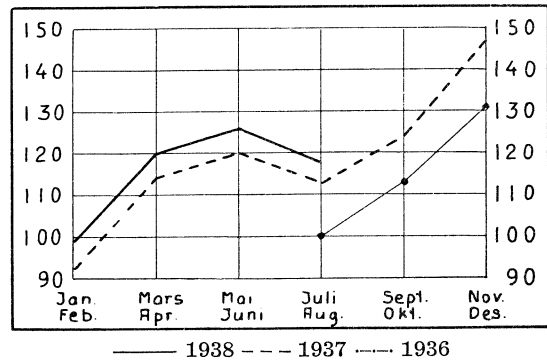
Prisene på hvetemjøl og rugmjøl har det siste året gått ned ca. 17 pst., poteter ca. 11 pst., hodekål og alm. husholdningsbrød vel 8 pst., grovbrød ca. 7 pst., hveteloff og kaffe ca. 5 pst. Sukkerprisen er uforandret. Prisen på oksekjøtt er gått litt ned, mens prisene på de andre kjøttsorter er steget litt, gjennomgående 1—7 pst. Smørprisene og margarinprisene er gått opp ca. 7 pst., geitost og nøkelost 5 pst., gaudaost vel 4 pst. og kumysost vel 1 pst. Fleskeprisen er steget 5—7 pst. Mjøl- og fløteprisen er uforandret. Utgiftene til klær nådde sitt maksimum i desember 1937 med indekstall 164 og var da steget i alt 16 pst. fra lavpunktet i september 1933. I mars 1938 gikk indekstallet ned til 161, eller med 1,8 pst. og har siden holdt seg uforandret. For de andre poster drikkevarer og tobakk og «andre utgifter» ser det ut til at stigningen er stanset, men det er ikke tegn til nedgang. Drikkevarer og tobakk er i alt steget 11 pst. fra lavpunktet, og «andre utgifter» ca. 9 pst. I 1938 var stigningen bare 0,8 pst. for drikkevarer og tobakk og 1 pst. for «andre utgifter».

Husleien var enda ikke sluttet å stige da de siste oppgaver blev innhentet (i juni). I det hele er husleien steget 6,6 pst.

Den innenlandske handel.

I gjennomsnitt for de fire første 2-månedlige perioder i 1938 har detaljomsetningen etter Det Statistiske Sentralbyrås omsetningsindeks ligget 5,5 pst. høyere enn i samme tidsrom i 1937. I alle fire perioder har omsetningen vært høyere enn i tilsvarende terminer i 1937, men differansen har vært

Fig. 6. Indeks for detaljomsetningen.
Juli—august 1936 = 100

svakt avtagende. I forhold til tilsvarende perioder i 1937 var omsetningen i de tre første perioder av 1938 større i bygdene enn i byene, men nedgangen var sterkest i bygdene, og i juli—august lå omsetningen relativt høyere i byene. Følgende tabell viser den prosentvise stigning i omsetningsindeksen fra samme periode i foregående år:

	Riket	Byer	Bygder
Januar—februar 1937—januar —februar 1938	8	6	9
Mars—april 1937—mars—april 1938	5	5	7
Mai—juni 1937—mai—juni 1938	5	5	6
Juli—august 1937—juli— august 1938	4	5	4

Indeksen for engrosomsetningen, som Norges Grossistforbund nå utarbeider, viser at engrosomsetningen i gjennomsnitt for de fem første perioder i 1938 har ligget 1,1 pst. under omsetningen i samme tidsrom i 1937. Nivået har altså i forhold til 1937 ligget atskillig lavere enn i detaljomsetningen, og variasjonene i de forskjellige perioder har vært større enn for detaljomsetningen. Dette henger sammen med engrosomsetningens hele karakter som tilsier at en må vente sterkere svingninger her enn i detaljomsetningen. I de tre første perioder lå omsetningen henholdsvis 2,9, 8,6 og 1,4 pst. under de tilsvarende perioder i 1937, men i de to siste perioder henholdsvis 1,9 og 6,4 pst. over 1937.

Indeks for engrosomsetningen.

	1936	1937	1938
Januar—februar	—	94,3	91,6
Mars—april	—	125,1	114,4
Mai—juni	—	116,2	114,6
Juli—august	100,0	109,6	111,7
September—oktober ..	98,5	112,6	119,8
November—desember .	109,5	114,5	—

Indeks for detaljomsetningen.

	1936			1937						1938			
	juli—aug.	sept.—okt.	nov.—des.	jan.—febr.	mars—apr.	mai—juni	juli—aug.	sept.—okt.	nov.—des.	jan.—febr.	mars—apr.	mai—juni	juli—aug.
Byer:													
I. Nærings- og nytelsesmidler..	100	105	124	96	113	113	112	115	140	102	122	122	119
A. Matvarer	100	108	117	101	113	115	112	119	131	107	123	122	118
1. Kolonialvarer	100	108	125	105	121	117	112	119	139	109	137	134	126
2. Kjøtt og pølsevarer	100	109	112	94	101	110	114	120	126	102	121	121	119
3. Delikatesseforretninger	100	106	108	102	111	121	114	120	131	109	119	131	132
4. Bakervarer	100	105	97	95	105	112	110	115	110	106	114	118	115
5. Frukt og grønnsaker	100	93	110	94	111	115	117	97	117	105	125	123	125
B. Nytelsesmidler	100	99	138	87	112	111	113	109	157	94	122	121	121
1. Tobakk	100	100	121	94	104	108	110	115	143	110	125	127	128
2. Sjokolade, drops	100	108	149	99	140	127	123	120	172	116	145	133	132
3. Vin, spirituosa	100	99	139	86	112	111	113	108	158	92	121	120	120
II. Beklednings- og tekstilvarer	100	152	166	102	137	156	112	162	183	112	141	160	117
A. Klær og tekstilvarer	100	153	167	104	139	154	111	165	183	114	142	156	115
1. Metervarer, bånd o. a.	100	149	165	102	134	147	108	160	177	104	135	145	112
2. Konfeksjon, trikot o. a.	100	156	169	106	144	161	114	169	187	123	147	166	117
B. Skotøy	100	140	141	81	118	155	117	140	162	89	129	159	123
III. Isenkram og husgeråd ¹⁾	100	115	136	99	122	135	116	132	148	96	118	134	125
1. Isenkram, sportsartikler	100	110	112	97	124	141	116	130	126	97	119	140	129
2. Steintøy, glassvarer	100	121	181	85	98	104	116	138	197	86	104	109	119
IV. Diverse	100	112	163	87	108	88	113	129	173	98	111	97	112
Alle byer i alt	100	119	139	98	120	126	113	130	154	104	126	132	119
Herav:													
Oslo i alt	100	126	151	105	127	131	111	135	164	113	134	139	117
Bergen i alt	100	125	142	105	132	134	116	140	159	107	131	139	120
Forstadsstrøk	100	102	113	87	99	108	109	110	127	94	105	109	112
Andre landdistrikter	100	99	115	79	101	106	113	113	133	87	108	113	118
Alle landdistrikter	100	99	114	81	100	106	112	112	132	88	107	112	117
Riket i alt	100	113	131	92	114	120	113	124	147	99	120	126	118

¹⁾ De store magasiner i Oslo og Bergen er bare tatt med i beregningen for hovedgruppene, idet deres omsetning ikke kan fordeles på de enkelte bransjer.

Det lar sig ikke gjøre å gi noen oppgave over omsetningens absolutte størrelse som kan gjøre krav på noen større nøyaktighet. Etter Bedriftstellingen, som gjaldt året 1935, var detaljomsetningen i varehandelen ca. 1,8 milliarder kr. og engrosomsetningen var ca. 1,44 milliarder kr. (bortsett fra den rene engrosomsetning som enkelte industribedrifter har). Nå går ikke omsetningsindeksene lenger tilbake enn til juli—august 1936, og dessuten foreligger enda ikke oppgaver over omsetningen for hele 1938. Hvis man imidlertid beregner omsetningen på grunnlag av Bedriftstellingens tall for 1935 og de foreløpige opp-

gavene over antatt inntekt etter den kommunale skatteligning for 1937, og videre regner med en stigning på 5 pst. fra 1937 til 1938 i detaljomsetningen og et fall på 1 pst. i engrosomsetningen, skulle omsetningen i 1938 anslagsvis kunne settes til 2,3 milliarder kr. i detaljvarehandelen og 1,8 milliarder kr. i engrosomsetningen.

Utenrikshandelen.

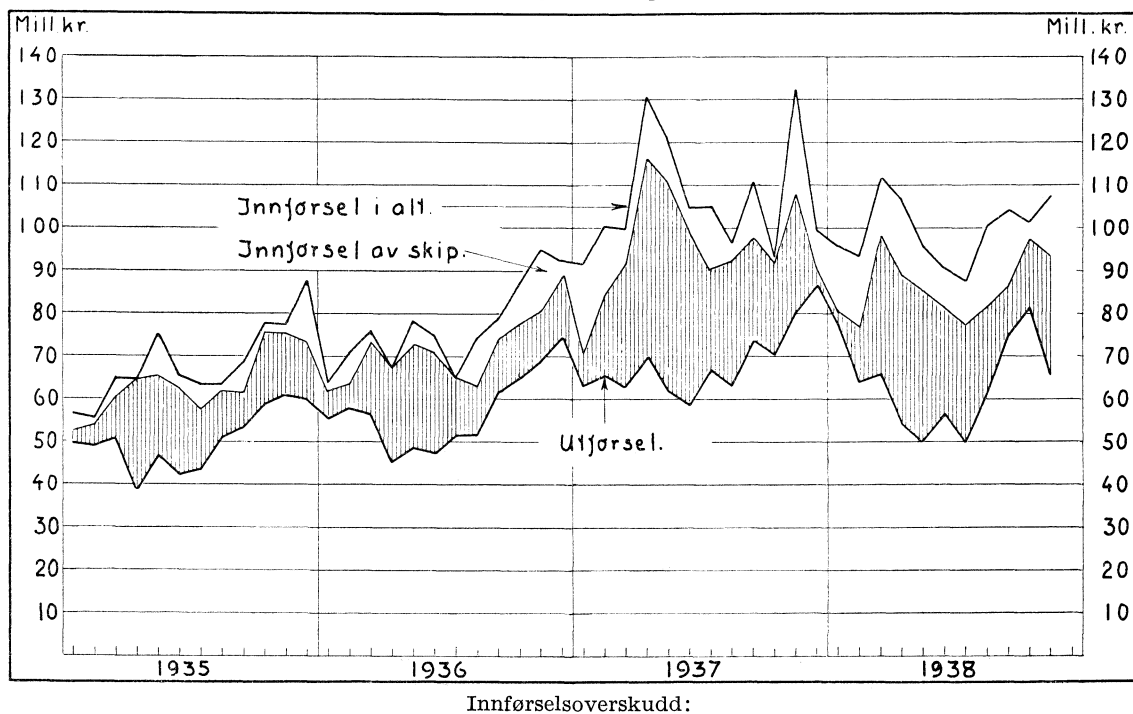
Handelsomsetningen med utlandet var i 1938 mindre enn i 1937. Verdien av innførselen i årets første 11 måneder faller fra 1 186

mill. kr. i 1937 til 1 095 mill. kr. i 1938. Nedgangen utgjør 7,7 pst. For utførselsverdien er svikten mindre, bare 4,7 pst. Verdien er for januar—november 1938 701 mill. kr. mot 737 mill. kr. i de samme måneder av 1937. Verdien av salgene av hvalolje direkte fra feltene, som ikke er med i handelsstatistikkens utførselsoppgaver, var for 1937 61 mill. kr. For 1938 blir verdien 41 mill. kr.

På grunn av nedgangen i innførselsverdien

går innførselsoverskuddet ned i 1938. For 11 måneder var det 394 mill. kr. mot 449 mill. kr. i 1937. Men nedgangen er ikke så stor at den oppveier fallet i inntektene av skipsfarten. Betalingsbalansen for 1938 vil derfor vise et mindre overskudd enn for året før. En har enda ikke tilstrekkelige oppgaver til å gjøre opp noen nøyaktig oversikt over dette. At betalingsbalansen har gitt et overskudd er dog sikkert.

Fig. 7. Norges inn- og utførsel.

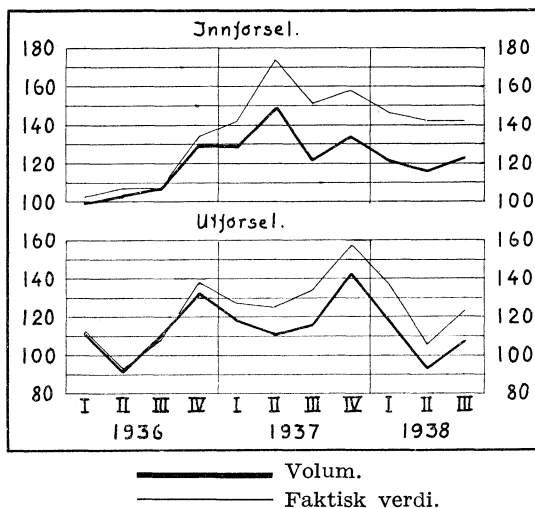

Innførselsoverskudd:

 } ekskl. skip } inkl. skip

Fallene i inn- og utførselsverdiene i 1938 skyldes bare i liten utstrekning den nedadgående prisbevegelse som har gjort seg gjeldende siden slutten av 1937. Gjennomsnittsprisene for de tre første kvartaler av 1938 under ett ligger nemlig omtrent på høyde med gjennomsnittsprisene i samme tid året før. Nedgangen i verditallene har derfor først og fremst sin grunn i at de inn- og utførte mengder er gått tilbake. For å gi tallmessig uttrykk for denne bevegelse, er det gjort kvartalsvise beregninger over inn- og utførselsvolum og pristall. Oppgavene er gjengitt i forskjellige tabeller nedenfor og fig. 8. De foreløpige oppgaver for 1937, som ble offentliggjort i «Statistisk-økonomisk oversikt over året 1937» er regnet om og supplert. Istedenfor en kjedeindeks har vi gått over til å bruke

Fig. 8. Norges inn- og utførsel. Kvartalsoppgaver. Indekstall, 1935 = 100.

1935 som fast basis. Da omsetningen av skip har stor betydning ved bedømmelsen av volumtallene, er det også gitt oppgaver for volum ekskl. skip. Pristallene er bare beregnet for omsetningen ekskl. skip. Beregnin-

gene er ført fram til og med tredje kvartal 1938.

I tabellen nedenfor er kvartalstallene for innførselens faktiske verdi og volum stilt opp, idet 1935 er satt lik 100.

Innførsel.

Kvartal	1936		1937		1938	
	Faktisk verdi	Volum	Faktisk verdi	Volum	Faktisk verdi	Volum
1. kvartal.....	102	99	142	129	146	121
2. »	107	103	173	149	142	116
3. »	107	107	151	122	142	123
4. »	134	129	158	134	—	—
Jan.—sept.	105	103	155	133	143	120
Jan.—sept. ekskl. skip.....	106	104	148	128	131	115
I alt året.....	112	109	156	134	—	—

For de tre første kvartaler av 1938 under ett viser beregningene et volum på 120 mot 133 i 1937 og 103 i 1936. Nedgangen fra 1937 er 13 poeng, svarende til 10 pst. og er litt større enn nedgangen i verdiene.

Volumtallene for de enkelte kvartaler viser at innførselen lå lavere i 1938 enn i 1937 i første og annet kvartal. I tredje kvartal lå den litt høyere. Størst nedgang viser innførselen i annet kvartal, da den lå 22 pst. under samme kvartal i 1937. Ser vi bort fra innførselen av skip, blir indekstallene i 1938 for de tre

kvartaler 113 — 116 og 115. I forhold til 1937 lå innførselen uten skip 3,5 pst. lavere i første kvartal 1938, 20 pst. i annet kvartal og 4 pst. i tredje kvartal. Disse tallene viser også at innførselen sviktet sterkest i annet kvartal. Men en må merke seg at innførselen var usedvanlig høy i 2net kvartal 1937. En spaltning av volumtallene for innførselen etter forbruksvarer, flytende kapital (råstoff m. v.) og fast kapital (maskiner, skip m. v.) er gjort i tabellen nedenfor.

Volumtall for innførselen av forbruksvarer og produksjonsmidler; 1935 = 100.

Kvartal	I alt			Forbruksvarer			Produksjonsmidler								
							I alt			«Flytende kapital»			«Fast kapital»		
	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938
1. kvartal.....	99	129	121	96	113	117	100	131	122	103	117	110	85	204	169
2. »	103	149	116	113	150	143	101	149	110	104	143	103	85	175	135
3. »	107	122	123	102	120	126	108	122	122	104	117	108	129	147	178
4. »	129	134		129	143		129	133		122	120		174	189	
I alt jan.—sept.	103	133	120	104	128	129	103	134	118	104	126	107	100	175	161
I alt året.....	109	134		109	131		109	134		108	125		118	179	

For produksjonsmidler under ett gikk innførselen ned i volum i de tre første kvartaler fra 134 i 1937 til 118 i 1938. Nedgangen var 12 pst. Som tabellen viser er nedgangen sterkest i annet kvartal. Tredje kvartal 1938 ligger på samme høyde som i 1937. Men en må merke seg at innførselen i 2net kvartal 1937 var usedvanlig høy, noe som sannsynligvis henger sammen med at importørene kjøpte for lagring fordi de var redde for ytterligere

prisstigning. For råstoffene — flytende kapital — ligger volumtallene i alle tre kvartaler lavere i 1938 enn i 1937. Nedgangen er også for disse varene sterkest i annet kvartal. Den samlede nedgang for råstoffene i 1938 var 15 pst. For gruppen fast kapital — maskiner, skip, m. v. — er nedgangen mindre. For de tre kvartalene under ett var denne 8 pst. For denne gruppen ligger volumtallet betydelig høyere i tredje kvartal 1938 enn

i samme kvartal 1937. Innførselen av forbruksvarer under ett i de tre første kvartaler 1938 ligger i volum 1 poeng høyere enn i de tre samme kvartalene 1937 — 129 mot 128. Kvartalsvis sett lå volumet i første kvartal

1938 3 pst. høyere enn i samme kvartal 1937, i annet kvartal 5 pst. lavere og i tredje kvartal 5 pst. høyere.

Volumtallene for utførselen er gitt i tabellen nedenfor.

Utførsel.

Kvartal	1936		1937		1938	
	Faktisk verdi	Volum	Faktisk verdi	Volum	Faktisk verdi	Volum
1. kvartal	112	111	127	118	137	118
2. »	93	91	125	111	106	93
3. »	108	110	134	116	123	107
4. »	138	132	157	142	—	—
I alt jan.—sept.	104	104	129	115	122	106
Jan.—sept. ekskl. skip	104	103	127	115	119	104
I alt året	113	111	136	122	—	—

Denne viser at volumet av utførselen i de tre første kvartalene 1938 var 8 pst. mindre enn i de samme kvartalene 1937. Nedgangen i volumet av utførselen har altså vært noe mindre enn nedgangen i volumet av innførselen. Volumet av utførselen lå på samme høyde i første kvartal 1938 som i første kvartal 1937, betydelig lavere i annet og tredje kvartal 1938.

Sammenholder vi volumtallene for Norges utenrikshandel med volumtallene for verdenshandelen, viser det seg at den norske handelsvolumtall fremdeles ligger betydelig høyere enn volumtallene for verdenshandelen. For verdenshandelen har volumtallene bare i et enkelt kvartal såvidt nådd op til volumtallet i 1929. For Norge har volumtallene allerede fra 1935 av ligget over 1929, og de lå i 1937—38 betydelig høyere enn i 1929. Tallene fra 1929 er gjengitt i følgende tabell.

Volumtall, 1929 = 100.

År	Norges		Verdenshandel
	innførsel	utførsel	
1929	100	100	100
1932	84	98	75
1933	86	99	76
1934	95	102	79
1935	107	106	82
1936	117	118	85
1937	143	129	97
1. kvartal 1937 .	138	125	92
2. —»— .	159	118	99
3. —»— .	131	123	96
4. —»— .	143	151	100
1. kvartal 1938 .	129	125	88
2. —»— .	124	99	85
3. —»— .	132	113	87

Pristall for innførsel og utførsel ekskl. skip, 1935 = 100.

Kvartal	1936		1937		1938	
	Innførsel	Utførsel	Innførsel	Utførsel	Innførsel	Utførsel
1. kvartal	100	101	109	107	117	113
2. »	101	102	116	111	114	114
3. »	99	99	121	113	109	111
4. »	104	105	120	109	—	—
I alt januar—september...	100	101	115	110	113	113
I alt året	101	102	116	110	—	—

De pristall som er regnet ut og gjengitt ovenfor, viser at prisen for innførselsvarene begynte å falle i første kvartal 1938 og har fortsatt å falle i de to følgende kvartaler.

Men sett under ett ligger prisindeksen for disse tre kvartalene bare 1,5 pst. under prisindeksen for de samme tre kvartaler i 1937. Nedgangen i pristallet skyldes først og fremst

nedgangen i prisene på de innførte råstoffer. Pristallet for forbruksvarene er litt høyere i de tre kvartaler av 1938 enn i 1937. Pristallet for utførselsvarene viser i 1938 et relativt gunstigere bilde enn pristallet for innførselsvarene. Det stiger noe fra første til annet kvartal og nedgangen i tredje kvartal er ikke stor. Årsaken til dette er for en del den at mange av våre eksportvarer selges etter langsiktige kontrakter. Pristallet for utførselen i de tre første kvartaler ligger 2,7 pst. høyere i 1938 enn i 1937.

For å kunne gi en nærmere analyse av utenrikshandelen skal vi nedenfor gjennomgå oppgavene for handelen med en del viktigere varer:

	Jan.—nov.	
	1938	1937
	Mill. kr.	Mill. kr.
Innførsel i alt	1095,4	1 186,4
Herav:		
Kornvarer	74,4	85,8
Frukt, grønnsaker m. v. ...	41,2	37,7
Kolonialvarer.....	44,9	43,6
Spirituosa og andre prod. av gjæring	13,2	13,3
Frø og førstoffer	29,9	28,4
Spinnestoffer. Garn og tråd, reipslagerarb. m. v.	36,0	53,0
Manufakturvarer av spinne-		
stoffer m. v.....	96,9	102,6
Hår, fjær, skinn, ben o. a. dy-		
riske stoffer	16,4	23,1
Fett, olje, tjære, gummi og		
lign. stoffer	77,8	87,3
Trelast	6,5	23,1
Mineraler, rå og halvforar-		
beidde	124,5	130,7
Mineraler, fabrikater	41,6	42,2
Metaller, rå og halvforarbeidde	57,8	76,7
Metaller i arbeid	72,1	88,6
Skip.....	147,0	133,2
Maskiner	85,7	83,6
Motorvogner, motorsykler og		
delar	39,3	36,8
Andre varer	90,2	96,7

I tabellen ovenfor er verdiene for januar—november 1938 og 1937 fordelt på forskjellige varegrupper etter Byråets alminnelige gruppering. Oppdelingen er ikke slik at en uten videre kan se fordelingen på råstoffer, forbruksvarer osv., men vil allikevel kunne gi en viss orientering også på dette punkt. De grupper som trekker verdien ned, er først og

fremst kornvarer, spinnestoffer, garn og tråd m. v., fett og oljer, trelast og rå og bearbeidde metaller. Når unntas metaller i arbeid, som også omfatter en rekke forbruksvarer, er alt dette typiske råstoffgrupper. På den annen side er innførselen av frukter og grønnsaker, kolonialvarer, frø og førstoffer, maskiner, motorvogner og først og fremst skip steget i verdi. For skipsinnførselen er å merke, at mens verdien i 1938 er atskillig større enn i 1937, er antall bruttotonn gått ned fra vel 400 000 til 360 000. Innførselen av spirituososa og manufakturvarer viser bare mindre nedgang.

Utførselsverdien i januar—november 1937 og 1938 fordeler seg på viktigere varegrupper som vist nedenfor.

	Jan.—nov.	
	1938	1937
	Mill. kr.	Mill. kr.
Utførsel i alt	700,7	737,0
Herav:		
Sild og fisk	79,4	85,9
Hermetikk	25,3	33,9
Førstoffer, dyriske	14,7	6,4
Fett m. v.	24,6	29,1
Fete oljer, dyriske	16,2	18,8
Skinn og huder.....	30,0	35,5
Trelast	11,6	15,2
Papirmasse	91,9	100,3
Papir og papp	60,2	79,9
Mineraler, rå og halvforar-		
beidde.....	55,6	48,4
Mineraler, fabrikater	70,7	65,8
Metaller, rå og halvforarbeidde	126,0	130,7
Skip	36,4	25,5
Andre varer	58,1	61,6

Utviklingen i 1938 karakteriseres av nedgangen fra året før for en rekke varegrupper, først og fremst for tre- og treforedlingsprodukter og for sild og fisk og hermetikk. Men nedgangen oppveies tildels av verdistigning for dyriske førstoffer, mineraler (malmer), fabrikater av mineraler (kunstgjødning) og for skip.

Utførselen av sild og fisk er gått ned fra 85,9 til 79,4 mill. kr. Nedgangen skyldes først og fremst svikt i utførselen av tørrfisk til Vest-Afrika, men også svikt i utførselen av fersk fisk, vesentlig fordi kveitefisket og fisket ellers i de første måneder av 1938 delvis slo feil. Likeledes kommer utførselen av salt sild bare opp i 31 000 tonn mot 46 000 tonn

året før. Men til gjengjeld er utførselen av sildemel steget meget sterkt, særlig da til Tyskland. For de dyriske fôrstoffer, hvor silde- og fiskemel er de viktigste poster, stiger verdien fra 6,4 til 14,7 mill. kr. Nedgangen i utførselen av fisk utlignes også en del av oppgang i utførselen av klippfisk til Portugal og Italia.

Utførselen av hermetikk har som nevnt sviktet sterkt. Verdien faller fra 33,9 mill. kr. i 1937 til 25,3 mill. kr. i 1938, eller med over 25 pst., mens mengdene går ned fra 33 780 tonn til 22 780 tonn. Svikten går igjen for alle de viktigste markeder, Storbritannia, De Forente Stater, Australia, Syd-Afrika-Sambandet m. fl.

Men den største svikt finner vi for tre og treforedlingsprodukter. Utførselen av trelast går ned i verdi fra 15,2 til 11,6 mill. kr., utførselen av papirmasse fra 100,3 til 91,9 og papir og papp fra 79,9 til 60,2 mill. kr.

En oversikt over eksporten av tremasse, cellulose og papir til de viktigste markeder er gitt i følgende tabell:

	Jan.—nov. 1937		Jan.—nov. 1938	
	Tonn	1 000 kr.	Tonn	1 000 kr.
Våt tremasse, i alt	538 387	23 822	441 906	26 855
Belgia	25 038	1 075	16 588	820
Danmark ...	8 016	359	4 760	279
Frankrike ...	79 123	3 121	57 319	3 315
Nederland...	11 785	516	3 782	181
Storbritannia	411 118	18 567	357 047	22 112
Andre land..	3 307	202	2 410	148
Tørr cellulose, i alt	307 593	72 219	214 873	61 809
Belgia	13 278	2 976	5 699	1 552
Frankrike ...	23 286	5 594	15 034	4 799
Italia	10 223	2 867	8 328	2 514
Nederland...	15 385	3 741	16 582	4 916
Spania	1 341	322	10 051	2 026
Storbritannia	75 193	18 129	68 654	22 646
Tsjekko-slovakia ..	2 548	715	1 170	397
Tyskland				
hvorunder				
Østerrike .	9 716	2 086	7 325	2 135
De Forente				
Stater	75 182	15 092	52 539	11 732
Mexico	3 753	854	2 616	668
Argentina ...	4 544	967	3 764	1 020
Brasil	11 449	2 417	5 125	1 384
Japan	51 663	14 368	11 761	4 096
Brit. India ..	1 275	224	1 601	429
Australia....	1 233	241	1 049	212
Andre land..	7 524	1 626	3 575	1 283

3 — Stat.-økon. oversikt.

	Jan.—nov. 1937		Jan.—nov. 1938	
	Tonn	1 000 kr.	Tonn	1 000 kr.
Pakkepapir, i alt	82 919	29 406	51 811	20 393
Belgia	2 220	879	935	436
Danmark ...	4 367	1 525	3 219	1 434
Storbritannia	47 263	16 664	34 469	13 272
Syd-Afrika-Sambandet	3 558	1 173	2 654	957
De Forente				
Stater	52	36	43	34
Argentina ...	405	228	346	154
China.....	7 609	2 332	1 797	649
Japan	1 158	464	175	71
Brit. India ..	1 765	633	983	391
Nederl. India	929	467	530	244
Australia....	2 808	1 127	1 294	614
Andre land..	10 785	3 878	5 366	2 137
Trykk- og skrivepapir, i alt	211 091	43 772	161 624	34 895
Belgia	10 802	1 859	10 333	2 126
Danmark ...	13 725	2 220	9 164	1 967
Frankrike ...	8 747	1 647	6 068	1 064
Nederland...	3 922	1 020	5 831	1 388
Portugal....	8 280	1 334	5 759	1 150
Spania	658	118	2 932	503
Storbritannia	30 154	7 039	21 017	4 648
Tyrkia	3 144	972	2 896	839
Syd-Afrika-Sambandet	6 579	2 405	3 007	1 077
De Forente				
Stater	15 292	2 025	9 415	1 489
Argentina ...	31 752	5 016	20 269	4 030
Brasil.....	9 967	1 572	13 654	2 580
Colombia ...	1 565	512	3 730	650
Equador	858	173	784	143
Uruguay	7 545	1 261	7 456	1 415
Japan	5 423	1 108	6	3
China.....	11 613	2 531	5 975	1 414
Siam	1 100	255	877	225
Brit. India ..	14 984	3 564	16 604	3 813
Brit. Malakka	3 557	906	2 107	529
Nederl. India	1 807	554	1 001	272
Australia....	5 112	1 991	3 560	1 374
Andre land..	14 505	3 700	9 179	2 196

Som tabellen viser var det minst svikt i utførselsmengden av tremasse. Den gikk ned med 18 pst. Nedgangen for cellulose er vel 30 pst., for pakkepapir 38 pst. og for trykk- og skrivepapir 24 pst. Storparten av vår tremasse-eksport går til europeiske land og blant disse er Storbritannia det aller viktigste marked. Og da utførselen til Storbritannia bare er gått ned med 13 pst., blir nedgangen i tremasseeksporten relativt liten, selv om andre europeiske markeder har sviktet sterkt. Vi nevner at nedgangen på det franske marked

var 28 pst., på det belgiske 34 pst., på det hollandske 68 pst. og på det danske ca. 37 pst.

Utførselen av cellulose er fordelt på mange flere markeder, og for denne artikkel spiller de uteneuropeiske land en meget betydelig rolle. På det europeiske marked er Storbritannia hovedavtakeren og nedgangen var bare 9 pst., Nederland har tatt litt mere cellulose i 1938 enn i 1937, eksporten til Italia er gått ned med 17 pst., til Tyskland med 25 pst., til Frankrike med 35 pst. og til Belgia med 57 pst. Å merke er at eksporten til Spania i 1938 var meget stor, større enn noengang før. Den var i dette år vel 10 000 tonn. I 1937 var den 1 440 tonn, i 1936 3 400 tonn og i 1935 6 000 tonn. Av de oversjøiske markeder er De Forente Stater og Japan de viktigste. Begge disse markeder sviktet sterkt i 1938. Eksporten til Japan gikk ned med 77 pst., til De Forente Stater med 30 pst. Men også de fleste av de andre markeder av betydning har sviktet meget sterkt. Det gjelder således Argentina, Brasil og Mexico. På den annen side er eksporten til Britisk India gått noe opp, men den er i og for seg ikke stor.

Vår viktigste kunde for pakkpapi er Storbritannia. Der sviktet eksporten med 27 pst. Men denne eksport er gått meget sterkere ned på de uteneuropeiske markeder. Japan ble således nesten borte som avtaker i 1938, eksporten til China sank med 76 pst. og en sterkere nedgang viste også andre markeder, som Britisk India, Nederlandsk India og Australia.

Vår eksport av trykk- og skrivepapi for deler seg på en stor rekke land og for denne vare spiller de oversjøiske land en betydelig rolle. Av de europeiske land er Storbritannia det viktigste. Der sviktet eksporten i 1938 med 30 pst. Nedgangen var også stor for Danmark, 33 pst., Frankrike, ca. 30 pst., og Portugal vel 30 pst. På den annen side viser enkelte europeiske markeder stigning. Til Nederland gikk eksporten betydelig opp og Spania tok flere ganger så mye av denne artikkel i 1938 som i 1937. Men eksporten dit er i og for seg ikke betydelig. Mange av de store uteneuropeiske markeder har sviktet sterkt. Eksporten til De Forente Stater gikk ned med 38 pst., til Argentina med 36 pst., til China med 49 pst. Eksporten til Japan svant inn til så å si ingen ting. På den annen side er det noen økning i eksporten til Britisk India og Brasil som er ikke ubetydelige markeder.

Utførselen av råmetaller har holdt seg godt oppe og verdien er for januar—november 126 mill. kr. i 1938 mot 130,7 mill. kr. i 1937. Nedgangen skyldes nesten utelukkende mindre utførsel av ferromangan. Utførselen av sink, aluminium, nikkel og ferrosilisium er steget i mengde i 1938. Derimot er utførselen av

ferromangan gått ned fra 64 210 tonn i januar—november 1937 til 32 660 tonn i januar—november 1938. Nedgangen faller først og fremst på De Forente Stater og på Belgia. Utførselen av ferrokrom er bare litt mindre enn året før. Utførselen av rå mineraler er gått opp i verdi fra 48,4 til 55,6 mill. kr. Oppgangen gjelder særlig utførselen av jernmalm til Tyskland. Fabrikater av mineraler, først og fremst kunstgjødnings, er gått opp fra 65,8 til 70,7 mill. kr. Oppgangen for kunstgjødnings gjelder særlig utførselen til Danmark og Egypt.

Utførselen av skip er steget i verdi fra 25,5 til 36,4 mill. kr. Av disse beløp faller henholdsvis 4,4 og 8,8 mill. kr. på skip som er bygd ved norske verksteder for utenlandsk regning. Resten er eldre skip som det særlig er gått mange av til Frankrike i 1938.

De to følgende tabeller viser verdien av handelsomsetningen med de forskjellige verdensdeler og enkelte viktigere land og landenes prosentvise andeler i januar—november 1937 og 1938. Dessuten er det gitt oppgaver over verdiene av innførselen og utførselen av skip i de samme tidsrom. For utførselsoppgavene er for det første å merke at den hvalolje som leveres direkte fra fangstfeltet ikke er tatt med. Det spiller særlig rolle for utførselen til Danmark, Nederland, Storbritannia og Tyskland. For det annet gjør en oppmerksom på at det er innført en ny post «for ordre» i oppgavene for 1938. Posten omfatter verdien av varepartier som man ikke har fått oppgaver over forbruksland eller salgsland for. Det gjelder for størstedelen råmetaller. I 1937 ble utførselen av ufullstendig angitte varepartier regnet som utført til de land de var skipet til. Utførselstallene bl. a. for Tyskland, Belgia, Nederland og Storbritannia er av den grunn ikke helt sammenlignbare for de to år.

Nedgangen i innførselsverdien i 1938 faller først og fremst på innførselen fra de europeiske land. Innførselen fra Afrika og Asia er steget i verdi, og innførselen fra landene i Amerika er gått forholdsvis lite ned. Innførselens prosentvise fordeling viser derfor en ganske sterk forskyvning fra 1937. For Europa er det en nedgang fra 73,6 til 71,8 pst. når en ser på fordelingen etter produksjonsland. Prosenten stiger for Amerika fra 18,5 til 19,3, for Asia fra 6,2 til 6,9 og for Afrika fra 1,4 til 1,8. Denne utvikling har sine vesentligste årsaker for det ene i oppgangen i innførselen av forskjellige oversjøiske varer, som kaffe, kakaobønner, tobakksblad, kopra m. fl. og for det annet i nedgangen i innførselen av råmetaller og metallarbeider, trelast, spinnestoffer og garn og tråd, som vesentlig kommer fra forskjellige europeiske land. For-

Handelsomsetningen med de viktigste land jan.—nov. 1938.
Absolutte tall.

Land	Innførsel jan.—nov.				Utførsel jan.—nov.			
	Produksjonsland		Innkjøpsland		Forbruksland		Salgsland	
	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Alle land	1 095,4	1 186,4	1 095,4	1 186,4	700,7	737,0	700,7	737,0
Europa	786,3	873,5	881,7	971,5	555,8	552,7	582,1	581,4
Afrika	20,1	17,1	8,3	5,4	23,3	27,4	16,1	15,5
Amerika	210,5	218,9	178,3	187,2	80,1	106,3	75,3	98,6
Asia	75,8	73,6	26,1	21,3	29,1	42,4	18,5	34,1
Australia m. v.	2,7	3,3	1,0	1,0	5,7	8,2	5,2	7,4
For ordre	—	—	—	—	6,7	?	3,5	?
Belgia	37,1	52,6	34,4	49,0	20,3	30,3	18,5	25,6
Danmark	39,0	52,8	58,9	71,2	31,0	27,5	32,1	28,6
Finnland	5,5	17,7	5,1	17,1	11,3	14,7	11,3	14,7
Frankrike	31,3	38,8	34,2	44,0	47,3	37,4	53,8	45,8
Island	4,8	7,1	4,7	7,1	2,8	3,9	2,8	3,7
Italia	20,9	13,5	20,8	13,3	21,7	18,9	21,7	19,0
Nederland	35,6	29,7	50,5	38,0	18,6	25,0	19,8	27,1
Polen og Danzig	20,4	21,6	16,9	21,4	9,4	9,3	7,8	8,8
Portugal	5,3	5,6	5,3	5,7	14,7	9,8	14,6	9,7
Sovjet-Samveldet	17,9	12,0	17,5	11,6	7,5	1,6	6,7	1,2
Spania	4,5	7,4	5,1	6,6	7,8	4,9	6,4	3,9
Storbritannia og N.-Irl.	178,8	220,8	254,5	296,9	166,7	178,7	189,8	205,2
Sverige	128,1	128,8	133,5	134,9	63,8	61,3	66,2	65,3
Tsjekkoslovakia	21,7	28,0	20,5	26,4	7,5	13,1	5,9	9,4
Tyskland hv.u. Østerr.	202,5	201,9	188,8	195,6	108,8	98,6	109,8	97,9
Syd-Afrika-Sambandet	1,4	1,1	1,0	0,5	5,1	8,5	3,6	5,7
Britiske områder i								
Vest-Afrika	8,5	7,3	—	—	5,2	8,4	0,6	0,7
De Forente Stater ...	109,9	99,6	118,2	110,0	54,4	75,0	52,4	70,7
Canada	40,6	35,6	30,1	20,5	2,4	2,4	2,3	2,2
Argentina	20,8	47,0	11,9	35,4	8,7	10,0	7,9	9,2
Brasil	4,6	4,4	3,3	3,1	5,0	6,3	4,2	5,6
China	6,0	3,5	5,0	2,1	2,7	7,1	1,9	6,0
Japan	12,0	14,3	7,5	8,0	15,4	22,9	8,9	19,7
Britisk India	12,4	11,4	5,8	5,4	5,6	6,0	3,6	4,1
Nederlandsk India ...	21,0	19,3	1,9	0,9	1,3	1,7	0,7	0,9
Andre land	104,8	104,6	60,0	61,7	55,7	53,7	47,4	46,3
Omsetningen av								
skip med enkelte								
land: ¹⁾								
Danmark	9 790	18 326	9 790	18 326	1 603	1 695	1 603	1 695
Finnland	10	133	10	133	473	1 872	473	1 872
Frankrike	137	1 909	137	1 909	16 973	1 015	16 973	1 015
Italia	8 000	463	8 000	463	879	45	879	45
Nederland	6 136	89	6 136	89	826	4 292	826	4 292
Polen og Danzig	3 140	55	—	55	—	—	—	—
Storbritannia og N.-Irl.	22 844	29 424	34 290	38 187	3 214	4 934	3 214	4 934
Sverige	51 789	44 136	51 789	44 136	2 891	2 506	2 891	2 506
Tyskland hv.u. Østerr.	39 646	29 263	27 801	20 500	3 815	3 914	3 815	3 914
China	3 691	—	3 691	—	—	1 749	—	1 749
Japan	—	—	—	—	2 232	—	2 232	—

¹⁾ Verdiene er tatt med i tabellen ovenfor.

holdet utjevnes en del av nedgangen i korninnførselen, idet denne nedgang først og fremst gjelder innførselen fra Argentina.

Nedgangen i innførselen av råstoffer m. v. har ført til meget betydelige fall i innførselsverdien for enkelte europeiske land. Således går innførselen fra Belgia ned i verdi fra 52,6 mill. kr. og 4,4 pst. av totalinnførselen i januar—november 1937 til 37,1 mill. kr. og 3,4 pst. i januar—november 1938. Nedgangen skyldes mindre innførsel av rå metaller og halvfabrikater. På grunn av nedgangen i kubbinnførselen som var eksepsjonelt høy i 1937 faller innførselen fra Finnland fra 17,7 til 5,5 mill. kr. Innførselen fra Storbritannia går ned fra 220,8 mill. kr. og 18,6 pst. til 178,8 mill. kr. og 16,3 pst. Nedgangen gjelder først og fremst ull, ullgarn og ulltøyer, bomullsgarn og forskjellige rå metaller og arbeider av disse og skip.

Innførselen fra Frankrike er også påvirket av nedgangen i innførselen av rå metaller og halvfabrikater. Men dessuten synker innførselen av olivenolje sterkt. Til gjengjeld oppveies dette for en del av oppgang bl. a. for innførselen av manufakturvarer og gjødning. Den samlede innførselsverdi var 38,8 mill. kr. i januar—november 1937 mot 31,3 mill. kr. i de samme måneder av 1938.

Innførselen fra Danmark er likeledes gått betydelig ned i verdi. Men årsaken er her en annen. Innførselen av skip utgjorde 18,3 mill. kr. i 1937 og faller til 9,8 mill. kr. i 1938. Holder en denne innførsel utenfor i begge år, blir nedgangen et par millioner kroner.

Av andre land i Europa har bl. a. også Tsjekkoslovakia, Polen og Danzig, Spania og Island nedgang i sin utførsel til Norge i 1938.

Norge har økt innførselen fra Italia, Nederland, Sovjet-Samveldet og Tyskland, mens innførselen fra Sverige praktisk talt har samme verdi som året før. Oppgangen i innførselen fra Italia gjelder særlig skipsinnførselen og skyldes byttehandelen mellom skip og fisk. Innførselen fra Nederland er likeledes steget på grunn av skipsinnførselen. For Sovjet-Samveldet gjelder oppgangen økning av kornkjøpene. Innførselen fra Tyskland, hvorunder Østerrike, utgjorde 202,5 mill. kr. svarende til 18,5 pst. av den samlede innførsel i januar—november 1938 mot 201,9 mill. kr. og 17 pst. i januar—november 1937. Også for innførselen fra Tyskland har nedgangen i råstoffimporten virket; men nedgangen oppveies av økningen i skipskjøp. I januar—november 1938 er det innført skip for 39,6 mill. kr. mot for 29,3 i samme tidsrom av 1937.

Blant de uteneuropeiske land viser De Forente Stater en oppgang fra 99,6 mill. kr. og 8,4 pst. til 109,9 mill. kr. og 10 pst. Canada viser

en oppgang fra 35,6 til 40,6 mill. kr. Oppgangen skyldes en omlegging av korninnførselen fra Argentina til disse land; men for De Forente Staters vedkommende kommer også til en sterk oppgang i innførselen av appelsiner. Man har ellers før pekt på oppgangen i innførselen fra forskjellige uteneuropeiske land. Man nevner Britisk og Nederlandsk India.

På den annen side er innførselen fra Argentina som før nevnt falt meget sterkt. Totalinnførselen var 20,8 mill. kr. i januar—november 1938 mot 47 mill. kr. i de samme måneder av 1937. Nedgangen skyldes først og fremst kornkjøpene som er gått sterkt ned, vesentlig på grunn av det dårlige høstutbytte i Argentina.

For utførselen har utviklingen i 1938 i motsetning til for innførselen ført til en økt konsentrasjon på de europeiske land. Norges utførsel til de andre verdensdeler består hovedsakelig av fisk, tran, hermetikk og papir og papirmasse, og nettopp for disse produkter har avsetningsforholdene vært vanskelige i 1938. Vår utførsel av disse varer til flere av de europeiske land er også gått sterkt tilbake, men nedgangen oppveies av stigning på annet hold. For januar—november går utførselen til alle de europeiske land under ett opp fra 552,7 mill. kr. i 1937 til 555,8 mill. kr. i 1938. Europas andel av totalutførselen øker dermed fra 75,0 til hele 79,3 pst., eller til nære fire femtedeler av hele utførselen. For de andre verdensdeler går utførselen ned både i verdi og i andel. Nedgangen går igjen for de aller fleste uteneuropeiske land. Særlig merkbar er den for utførselen til De Forente Stater, som faller i verdi fra 75,0 til 54,4 mill. kr., eller med 20,6 mill. kr. Svikten i utførselen til Statene utgjør atskillig over halvparten av nedgangen i den samlede utførsel, som er 36,3 mill. kr. Nedgangen gjelder særlig utførselen av hermetikk, tran, cellulose og råmetaller.

Utførselen til landene i Europa viser en meget ujevn tendens. Utførselen til Belgia, Nederland, Finnland, Island og Tsjekkoslovakia er gått betydelig ned i verdi. Svikt viser også utførselen til Storbritannia, som går ned fra 178,7 til 166,7 mill. kr. Storbritannias andel av utførselen synker derfor fra 24,2 til 23,8 pst. Nedgangen i utførselen til flere av disse land, først og fremst til Storbritannia, skyldes nedgang i utførselen av papirprodukter og råmetaller. For utførselen til Storbritannia kommer også til nedgang i utførselen av trelast og av fersk fisk.

På den annen side er utførselen til enkelte andre land gått betydelig opp. Særlig på grunn av stor eksport av gamle skip stiger utførselsverdien for Frankrike fra 37,4 til 47,3 mill. kr. Byttehandelen med Italia har ført til en øk-

ning av eksporten til dette land fra 18,9 til 21,7 mill. kr. Utførselen av klippfisk til Portugal er steget sterkt, slik at den samlede verdi går opp fra 9,8 til 14,7 mill. kr. Byttehandelen med Sovjet-Samveldet har økt verdien av utførselen dit fra 1,6 til 7,5 mill. kr. Oppgangen gjelder først og fremst utførselen av aluminium.

Sist men ikke minst er utførselen til Tyskland økt fra 98,6 til 108,8 mill. kr. Tysklands andel av den samlede utførsel stiger dermed fra 13,4 pst. i januar—november 1937 til 15,5 pst. i januar—november 1938. Oppgangen i utførselen gjelder først og fremst sildemel og jernmalm.

Handelsomsetningen med de viktigste land jan.—nov. 1938.
Prosenttall.

Land	Innførsel jan.—nov.				Utførsel jan.—nov.			
	Produksjonsland		Innkjøpsland		Forbruksland		Salgsland	
	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Alle land	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Europa	71,8	73,6	80,5	81,9	79,3	75,0	83,1	78,9
Afrika	1,8	1,4	0,8	0,5	3,3	3,7	2,3	2,1
Amerika	19,3	18,5	16,2	15,7	11,4	14,4	10,8	13,4
Asia	6,9	6,2	2,4	1,8	4,2	5,8	2,6	4,6
Australia m. v.	0,2	0,3	0,1	0,1	0,8	1,1	0,7	1,0
For ordre	—	—	—	—	1,0	?	0,5	?
Belgia	3,4	4,4	3,1	4,1	2,9	4,1	2,6	3,5
Danmark	3,6	4,5	5,4	6,0	4,4	3,7	4,6	3,9
Finnland	0,5	1,5	0,5	1,4	1,6	2,0	1,6	2,0
Frankrike	2,9	3,3	3,1	3,7	6,8	5,1	7,7	6,2
Island	0,4	0,6	0,4	0,6	0,4	0,5	0,4	0,5
Italia	1,9	1,1	1,9	1,1	3,1	2,6	3,1	2,6
Nederland	3,3	2,5	4,6	3,2	2,7	3,4	2,8	3,7
Polen og Danzig	1,9	1,8	1,5	1,8	1,3	1,3	1,1	1,2
Portugal	0,5	0,5	0,5	0,5	2,1	1,3	2,1	1,3
Sovjet-Samveldet	1,6	1,0	1,6	1,0	1,1	0,2	1,0	0,2
Spania	0,4	0,6	0,5	0,6	1,1	0,7	0,9	0,5
Storbritannia og Nord-								
Irland	16,3	18,6	23,2	25,0	23,8	24,2	27,1	27,8
Sverige	11,7	10,9	12,2	11,4	9,1	8,3	9,4	8,9
Tsjekkoslovakia	2,0	2,4	1,9	2,2	1,1	1,8	0,8	1,3
Tyskland hv.u. Øster-								
rike	18,5	17,0	17,2	16,5	15,5	13,4	15,7	13,2
Syd-Afrika-Sambandet	0,1	0,1	0,1	—	0,7	1,1	0,5	0,8
Britiske områder i								
Vest-Afrika	0,8	0,6	—	—	0,7	1,1	0,1	0,1
De Forente Stater ...	10,0	8,4	10,8	9,3	7,8	10,2	7,5	9,6
Canada	3,7	3,0	2,7	1,7	0,3	0,3	0,3	0,3
Argentina	1,9	4,0	1,1	3,0	1,2	1,4	1,1	1,2
Brasil	0,4	0,4	0,3	0,3	0,7	0,9	0,6	0,8
China	0,5	0,3	0,5	0,2	0,4	1,0	0,3	0,8
Japan	1,1	1,2	0,7	0,7	2,2	3,1	1,3	2,7
Britisk India	1,1	1,0	0,5	0,4	0,8	0,8	0,5	0,6
Nederlandsk India ...	1,9	1,6	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
Andre land	9,6	8,7	5,5	5,2	8,0	7,3	6,8	6,2

Jordbruket.

Bruttoverdien av landbruksproduksjonen på produsentenes hånd var for 1929 av Byrået beregnet til 462 mill. kr. inklusive pelsdyravlen (uten dobbeltføring). Med de sterkt fallende priser i de følgende år sank produksjonsverdien til 1932 med vel 100 mill. kr. Med den senere prisstigning og samtidige produksjonsøkning var verdien i 1936 igjen kommet opp på høyde med 1929. For 1937 ble verdien beregnet til 516 mill. kr.

Året 1938 står i produksjonsmengde på høyde med 1937, bortsett fra hagebruket. Prisnivået ligger imidlertid for planteproduktene noe lavere enn i 1937, men til gjengjeld kan det noteres noen stigning i prisene for en del av husdyrproduktene. Alt i alt vil totalverdien av landbruksproduksjonen i 1938 neppe avvike stort fra den som ble beregnet for 1937.

Året 1938 ga store avlinger i jordbruket. Etter de foreløpige beregninger som foretas ved utgangen av september — på grunnlag av landbruksfunksjonærenes meldinger — er utbyttet av korn, poteter, rotfrukter, høy, halm og grønnfôr under ett endog noe større enn i 1937 (den endelige beregning). Avlingens kvalitet derimot står ikke på høyde med det foregående år. Den er for alle vekstene meget ujevn på grunn av det ustadige innhøstingsværet.

Kornavlingen er etter den foreløpige beregning ca. 400 000 tonn mot 408 000 tonn i 1937, men atskillig av kornet ble skadd under innhøstingen. På grunn av den relativt høye temperatur i forbindelse med mye nedbør grodde kornet delvis på stauren. Avlingen av høstrug og erter er anslått til 95 pst. av middelsår, av de andre kornslag fra 99 til 102 pst. av middelsåret. Da gjennomsnittet for en årrekke av de tall som angir kornavlingen i forhold til et middelsår, ikke er 100, men 90—92, er årets kornavling i realiteten betydelig over et gjennomsnittsårs.

Potetavlingen er etter den endelige beregning 87 pst. av middelsår. Den er meget ujevn distriktvis, dårligst på Vestlandet og i Trøndelagen, i Hordaland således bare 62 pst., mens Østlandet fikk omkring et middelsårs potetavling. Optakingen blev sterkt hindret av vedholdende regnvær og kvaliteten var mange steder dårlig. Avlingen av fôrnepe blev 92 pst. av et middelårs, av kålrot 88 pst.

Høyavlingen er for riket under ett nesten 100 000 tonn større enn i 1937 på grunn av de betydelig større høyavlinger i 1938 i det nordafjelske. I noen av Østlandsfylkene, særlig Østfold og Vestfold, var høyavlingen større i 1937. Kvaliteten av høyet ble best i Trøndelagen og på Oplandene, ellers er kvaliteten ujevn. Beitene ga gjennomgående godt utbytte.

For hagebruket ble avlingene betydelig under middelsårs, særlig ble det liten avling både av epler og pærer — omkring 50 pst. av middelsårs avl, samtidig som eplene var atskillig skadd av skurv og rognbærmøll. Særlig dårlig slo frukten til på Vestlandet, for Hordaland er både eple- og pæreavlen oppgitt til 25 pst. av middelsår. Steinfruktavlingen ble noe bedre, for kirsebær omkring 75 og plommer omkring 85 pst. av middelsår. Også bær- og grønnsakavlingen ble under et middelsårs.

Den innveide mjølkemengden ved meieriene var i de enkelte måneder mellom 6 (november) og 26 (mars) pst. høyere enn i 1937. De 11 første måneder viser under ett en stigning på 14,1 pst. Men som nevnt i de tidligere oversikter må en ikke ta økningen i meierileveransen som et direkte uttrykk for en tilsvarende stigning i den samlede mjølkeproduksjon. En stor del av økningen må tilskrives at en relativt større del av mjølka nå meieri behandles.

Den sterke økningen i mjølkemengden ved meieriene har ført til en sterkt økt smørproduksjon. Tilsammen for de 11 første måneder av 1938 var smørproduksjonen 22,9 pst. eller ca. 2 500 tonn større enn i de tilsvarende måneder av 1937. Innblandingen av smør i margarinen har siden 22 januar 1938 vært mellom 15 og 22 pst.

Osteproduksjonen reguleres gjennom sentralene etter behovet. Det er noen økning i produksjonen av de forskjellige slags feitost, mens produksjonen av magerost viser nedgang. Kaseinproduksjonen er økt samtidig som tilbakesendingen av skummet mjølk er økt med over 32 pst. i disse månedene.

Antallet av kontrollerte slakt ved rikets kjøttkontrollstasjoner var i de 10 første måneder av 1938 for storfe, svin og sau henholdsvis 140 809, 263 467 og 266 515 mot 151 050, 254 120 og 266 641 i de samme måneder i 1937. Nedgangen i tilførselen av storfeslakt falt særlig på årets 4 første måneder, økningen i antall svineslakt på første halvår.

Innførselen av kraftfôr i de 11 første måneder av 1938 viser, sammenholdt med samme tidsrom i 1937, litt nedgang i innførselen av mais fra 145 500 til 143 000 tonn, for olje- og eggehviterike plantefôrstoffer en økning fra 66 000 til 71 000 tonn, for tapiokamel fra 16 500 til 24 000 tonn og for kli fra 36 000 til 49 000 tonn. Innførselen av råstoff for oljemøllene (soyabønner, kopra m. v.) viste litt økning.

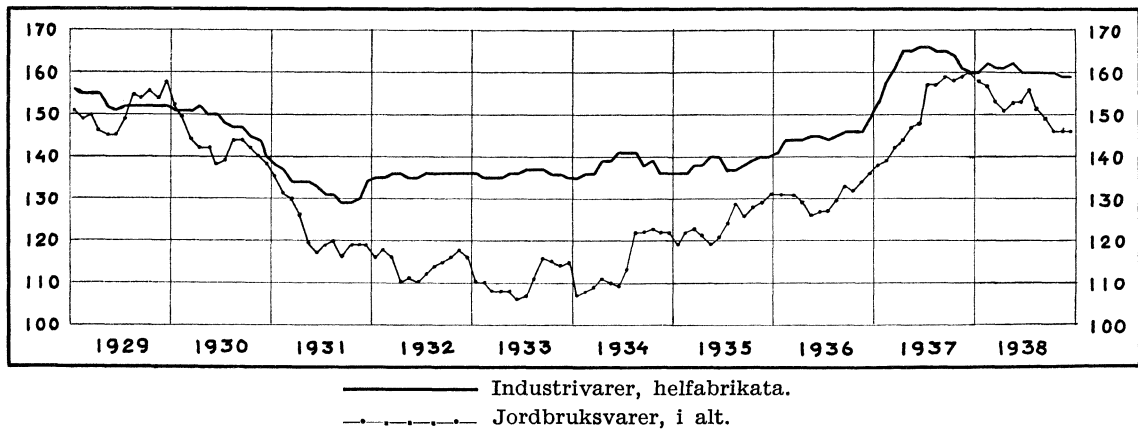
Den representative undersøkelse over landbruksareal og husdyrhold pr. 20 juni 1938 viste at dyrket areal i siste år ved nydyrking var økt med vel 79 000 dekar; åkerarealet var økt med 31 000 dekar, arealet av eng på

dyrket jord med 48 000 dekar. Kornarealet var økt med vel 17 000 dekar. Arealet av vårhvete var økt med over 31 500 dekar, mens det var noe nedgang i arealet for flere av de andre kornslagene. Potetarealet var økt med vel 16 000 dekar. Oppgavene for husdyrholdet viste stigning for hest, storfe, sau og fjærfe, nedgang for geit og svin.

Byråets prisindeks for jordbruksvarer viste i 1937 betydelig stigning både for vegetabiliske og animalske jordbruksvarer, for de vegetabiliske fra 148 i desember 1936 til 177 i desember 1937 og for de animalske fra 130 i desember 1936 til 152 i desember 1937, under ett fra

136 i desember 1936 til 160 i desember 1937. I 1938 har prisbevegelsen vært en helt annen. Indekstallet for jordbruksvarer i alt falt fra 160 i desember 1937 til 151 i april 1938, steg igjen til 156 i juli med senere fall til 146 i oktober, november og desember. Nedgangen skyldes de vegetabiliske jordbruksvarene som i alt er falt fra 178 i januar 1938 til 140 i desember, mens de animalske, som for vårt jordbruk veier mest, etter et fall fra 149 i januar til 144 i april igjen steg til 155 i august og september med fall igjen til 149 i november og desember.

Fig. 9. Engrosprisindekser 1929—1938.

Mens indekstallet for jordbruksvarer og for helfabrikata av industrivarer i desember 1937 begge var 160 har de i 1938 igjen fjernet sig fra hverandre. I desember var indekstallet for industrivarer (helfabrikata) 159, for jordbruksvarer under ett 146. Det er dog mange forbehold som må tas mot en direkte sammenligning mellom disse to indekser.

Ellers vil de mere detaljerte oppgaver nedenfor belyse prisbevegelsen.

Statens innkjøpspriser på norsk korn av avlingen i 1937 var kr. 27,50 for hvete, kr. 22,00 for rug, kr. 21,75 for bygg og kr. 18,00 for havre, alt pr. 100 kg. Hveteprisen blev satt ned til kr. 25,75 fra 14 mars 1938 og kr. 24,50 fra 19 mai; men disse nedsettelsene fikk liten betydning for selgerne da det aller vesentligste var solgt til den opprinnelige pris. For innværende innkjøpsbesøng har prisene hittil vært: for hvete kr. 24,00, for rug kr. 22,00, bygg kr. 20,00 og havre kr. 18,00. Rug- og havreprisen er altså uforandret, mens hveten sammenholdt med høsten 1937 er satt ned med kr. 3,50 og bygg med kr. 1,75 pr. 100 kg. Når nedgangen ikke er sterkere tross det betydelige fall i verdensmarkedets kornpriser skyldes dette at det krisetillegg som Stortinget bevilget, nå er blitt effektivt igjen.

Potetprisen lå til og med juli måned betydelig høyere i 1938 enn i 1937, i august også noe høyere, men fra og med september var den lavere i 1938 enn i 1937.

Høyprisen har gjennom hele året ligget betydelig lavere enn foregående år.

Norske Melkeprodusenters Landsforbunds notering for utsalgspriser for mjølk og fløte har vært uforandret fra 1 mai 1937.

Prisene på meieriprodukter som i 1937 steg sterkt var i 1938 nokså stabile, men med en noe stigende tendens. Smørprisen steg således fra kr. 2,96 i januar til kr. 3,08 i november og blandet geitmysost fra kr. 1,49 til kr. 1,63 i samme tidsrom, mens prisen på f. eks. gaudaost er omtrent uforandret og halvfeit nøkkelost er falt 4 øre pr. kg.

Meieriernes utbetalingspriser til mjølkeprodusentene ble satt opp med 1,8 øre pr. kg. fra 1936 til 1937 og er etter de oppgaver en har ytterligere steget noe i 1938. Siden utbetalingsprisen var lavest i 1933 er den øket med ca. 5 øre pr. kg.

Prisen på oksekjøtt, som steg sterkt i 1937, lå i første halvår 1938 atskillig høyere enn tilsvarende tid foregående år. Fra juli av har den ligget lavere enn i 1937, i november således kr. 1,61 pr. kg i 1938 mot kr. 1,88 i november

1937. Fleskeprisen har i de fleste av årets måneder vært høyere enn i 1937. Det samme gjelder eggprisen. For ferske huder derimot var prisene i 1938 betydelig lavere enn i 1937.

For vegetabiliske landbruksvarer har prisnivået således vært preget av nedgang i 1938, mens prisnivået for husdyrprodukter, som for det norske jordbruk veier mest, stort sett har vært fast, delvis med noe stigning. Enkelte vareslag, som oksekjøtt og huder har hatt fallende priser.

Jordbrukets produksjonsmidler er steget i pris.

Prisleiet for kraftfôr ble fra 2 mai 1938 satt opp fra 17 til 18 øre pr. f.e. Alle avgiftsatsene ble samtidig satt opp og er også senere steget flere ganger som følge av fallende kraftfôrpriser på verdensmarkedet. Fra 5 november 1938 er avgiften i gruppe I kr. 3,75 for 100 kg, gruppe II og mais kr. 4,00 og gruppe III kr. 3,00.

For tilbakebetaling av avgiften for det avgiftsfrie kvantum gjaldt for 1937—38 en sats på kr. 1,90 mot kr. 1,30 i 1936—37 og kr. 2,90 i 1935—36.

Prisene på kunstgjødsel lå våren 1938 noe høyere enn i 1937. For superfosfat lå prisen betydelig høyere. Denne er siden gått ned til omtrent samme leie som før forhøyelsen. Prisene for kalksalpeter og kaligjødsel var høsten 1938 de samme som høsten 1937.

Også for maskiner og redskaper noteres det noen prisstigning.

Arbeidslønna i jordbruket steg fra 1936—37 til 1937—38 med 18 pst. for menn og 14 pst. for kvinner mot henholdsvis 7 og 6 pst. året før. Nyere oppgaver foreligger ikke.

Etter den prisindeks som beregnes ved Landbrukskøyskolens institutt for driftslære og landbruksøkonomi, lå totalindekstallet for jordbruksvarer til og med juli 1938 noe over indekstallet for tekniske produksjonsmidler, i august og september derimot litt under, 161 mot 163, i oktober 161 mot 162.

Stigningen i eiendomsprisene fortsatte også fra 1936 til 1937, men noe svakere enn de foregående år, 4,3 pst. mot 8,9 pst. fra 1935 til 1936 og 10,3 pst. fra 1934 til 1935. Indekstallet for eiendomsprisene var i 1937 i forhold til 1913 200 mot 148 i 1932, da prisene var på det laveste.

Noen holdepunkter til å dømme om forholdet mellom det økonomiske resultat av de forskjellige driftsår gir de gardsregnskapene som blir bearbeidd ved Selskapet for Norges Vel. Disse regnskapene har i de senere år vist en påtagelig bedring i driftsresultatet. Driftsåret 1935—36 lå med et godt avlingsresultat og en gunstig prisutvikling meget godt an. For 1936—37 var avlingsresultatet ikke fullt

så godt og prisutviklingen heller ikke så gunstig. Stort sett var det allikevel også dette år framgang i lønnsomheten, men ikke i alle landsdeler. Driftsåret 1937—38 preges av det særdeles gode avlingsresultat, som i forbindelse med en relativt gunstig prisutvikling — selv om også driftsutgiftene steg atskillig — gjenspeiler seg i de foreløpige oppgaver som foreligger for dette driftsåret, som sluttet 31 mars 1938. Sammenligner en resultatene fra en del bruk fra hele landet under ett er det en økning i nettoavkastningen pr. dekar fra kr. 10,11 til kr. 15,39 eller en økning i den beregnede forrentningsprosent fra 3,56 til 5,49. Også de spesielle småbruksregnskaper viser en påtagelig bedring i driftsresultatet. Ser en på forholdet for inneværende regnskapsår, er avlingsresultatet kvantitativt på høyde med foregående års, bortsett fra hagebruket. Avlingens kvalitet derimot er som før nevnt dårligere. Prisutviklingen har i den forløpne del av driftsåret ikke vært så gunstig som i forrige driftsår. Det er derfor grunn til å tro at inneværende driftsår ihvertfall ikke vil vise noen fortsatt framgang i lønnsomheten.

For pelsdyravlen har en ingen nyere tellingsresultater enn oppgavene fra høsten 1936 som ble nevnt i forrige årsoversikt. Disse viste for sølvrev en bestand før pelsingen av henved 400 000 dyr. Oppgavene ga også uttrykk for tendens til betydelig økning året etter, slik at en beregnet bestanden høsten 1937 til henved 500 000 dyr. Det blev i skinnsesongen 1937—38 pelset ca. 330 000 sølvrev til en førstehåndsverdi for oppdretterne av vel 30 mill. kr. Et lignende skinnkvantum må en antagelig regne med i inneværende sesong. Etter resultatet av novemberauksjonene regner en med et prisfall i år på 5—10 pst., men med en langt høyere salgsprosent enn ved novemberauksjonene i 1937. Ved siden av den direkte inntekt ved skinnsalget må en regne med den betydning pelsdyravlen har som avtaler av produkter fra jordbruk, fiske og hvalfangst.

Skogbruket.

Omfanget av skogsdriften har vekslet sterkt i de ti siste år. Dette viser seg tydeligst i fløtningstillene. I 1929 og 1930 ble således ca. 5,3 mill. m³ anmeldt til fløtning. I 1931 og 1932 ble det bare anmeldt 2,7 og 2,0 mill. m³. For 1934 og 1935 gikk fløtningskvantummet igjen opp til omtrent normalt omfang på litt over 4 mill. m³ for i 1936 å synke ned til 3,4 mill. m³. I 1937 kom det så igjen opp til 4,2 mill. m³. For 1938 har en enda ikke fått bearbeidd fløtningsoppgavene, men de opplysningene som foreligger viser at de anmeldte kvanta var rekordartet store.

Tømmerprisene hadde i driftsårene 1931—32 til 1935—36 forholdsvis mindre svingninger, men steg så betydelig i 1936—37 og fortsatte med en meget sterk stigning i 1937—38. Denne stigningen er i inneværende driftsår (1938—39) avløst av et sterkt fall. Dette prisfallet har vært så stort at praktisk talt hele stigningen i 1936 og 1937 er forsvunnet igjen. For sliperi- og celluloseømmer av gran var basisprisen pr. m³ for de større vassdragene østafjells således i 1935 kr. 11,75, i 1936 kr. 14,25, i 1937 kr. 22,00 og i 1938 kr. 13,00. Nedgangen fra 1937 til 1938 utgjør således ca. 41 pst. av prisen i 1937. For skurtømmer var pristigningen i 1937 betydelig mindre enn for sliperi- og celluloseømmer. Den gjennomsnittsprisen som Det Statistiske Sentralbyrå har beregnet for skurtømmer var i 1936 kr. 15,66 pr. m³ og i 1937 kr. 19,41. Etter prisavtalene for Glommavassdraget er nedgangen fra 1937 til 1938 for skurtømmer av furu ca. 26 pst., mens den for gran er ca. 38 pst.

Forskjellen i prisbevegelse mellom skurtømmer og sliperi- og celluloseømmer førte til at det ble omsatt forholdsvis lite skurtømmer i 1937—38, mens tilbudet av sliperi- og celluloseømmer var så stort at det flere steder ble reduksjon av de innmeldte kvanta.

I 1938 ble det ikke sluttet noen avtale mellom kjøper- og selgerorganisasjonene om prisen på sevgebarket grankubb. Kjøperne sendte allikevel ut sitt pristilbud på kr. 9,50 pr. m³ løst mål opplastet jernbane. Da tømmerprisene ble fastsatt ut på høsten 1938 ble det også lagt på kubbprisen. Ved etterbetaling kom den opp i kr. 10,50 pr. m³ løst mål + 25 øre uten forskudd. I 1937 var det heller ingen avtale om kubbprisen. Det utsendte pristilbud var da kr. 16,50 pr. m³ løst mål, men denne prisen ble senere forhøyet til kr. 17,85. Prisnedgangen for kubb har således vært som for sliperi- og celluloseømmer av gran. Det har derfor bare vært ubetydelig omsetning av kubb i 1938.

I 1937 ble det innført i alt 572 834 m³ kubb til en verdi av kr. 15 332 522, et større kvantum enn noe tidligere år. Det har vært flere samvirkende årsaker til denne innførselen. Fløtningskvantumet var i 1936 således ca. 650 000 m³ mindre enn i 1935, da det heller ikke var overskudd. På grunn av prisutviklingen i 1936 ble det heller ikke i 1936—37 drevet fram mere enn et vanlig årskvantum. Skogeierne var nemlig av den oppfatning at det senere ville bli høyere priser, og det slo også til.

Som tidligere nevnt hadde det i flere år vært forholdsvis liten tilgang på tømmer. Det var derfor små beholdninger ved de fleste fabrikkene. Fra midten av 1936 ble det imidlertid etter hvert bedre avsetning av trefor-

edlingsprodukter. Derved ble det også større behov for tømmer, men dette behovet fikk man ikke dekt til de fastsatte priser for driftsåret 1936—37. Heller ikke fikk man de mengder av kubb i 1937 som var ventet. For å kunne oppfylle inngåtte avtaler eller utnytte sin produksjonsevne til man fikk fram tømmeret fra driftsåret 1937—38 fant derfor en rekke bedrifter det nødvendig å innføre kubb. Samtidig ble det som foran nevnt planlagt så store skogsdrifter i driftsåret 1937—38 at man til dels måtte redusere de innmeldte tømmerkvanta ganske betydelig.

Under inntrykket av disse forhold med stor kubbinnførsel og reduksjon i skogsdriftene hevet det seg derfor røster for å få en annen ordning av tømmeromsetningen bl. a. med offentlig kontroll med innførselen av kubb. Det kom således en interpellasjon i Stortinget om saken. Et forslag som ble framsatt i denne forbindelse ble oversendt regjeringen. Senere ble det også levert to lovforslag til Odelstinget. Likeså ble det av organisasjonene for tømmerkjøpere og -selgere nedsatt en komité til å komme med forslag til ordning av tømmeromsetningen. Komitéen ble tilslutt enig om en overenskomst for omsetning av tømmer og kubb.

Overenskomsten forutsetter at det blir oppnådd enighet om prisene ved frivillige forhandlinger. De viktigste punktene var ellers at forhandlingene om prisene skulle foregå til bestemte tider. Ble det ikke enighet ved direkte forhandlinger skulle prisspørsmålet gå til meglingsmann. Hvis heller ikke meglingen førte fram, skulle så prisene endelig fastsettes av en voldgiftsnemnd. Videre bestemmer overenskomsten at «salg til betingede priser» ikke er tillatt. Overenskomsten gjelder i 2 år. Hvis den da ikke er oppsagt med 6 måneders varsel, gjelder den for nye 2 år.

Da denne overenskomsten gikk gjennom ble de før nevnte lovforslag ikke tatt opp til behandling.

Arbeidslønningene i skogbruket, som har steget jevnt siden driftsåret 1933—34, gjorde i driftsåret 1937—38 et stort hopp videre oppover. Stigningen i sistnevnte år gjorde seg gjeldende for hele landet, men var størst i de viktigste skogdistriktene. I gjennomsnitt for riket gikk dagsfortjenesten for skogskjøring (mann og hest) opp fra kr. 7,29 i 1936—37 til kr. 9,50 i 1937—38 eller med 30,3 pst. Daglønna for skogsarbeid på egen kost i vinterhalvåret steg i samme tidsrom fra kr. 4,44 til kr. 5,51 eller med 24,1 pst. og hogstprisen pr. m³ tømmer steg fra kr. 1,81 til kr. 2,56 eller med 41,4 pst.

Avtalene om skogbrukets tariffer utløp

1 august 1938. Forhandlingene om nye tariffer førte ikke til noe resultat bl. a. fordi årets tømmerpriser ikke var endelig fastsatt. Da tømmerprisene var fastsatt i annen halvdel av oktober, ble det straks opptatt nye forhandlinger om arbeidsprisene. Forhandlingene førte imidlertid ikke fram til ny avtale. Dette sammen med den sterke nedgangen i tømmerprisene så ut til å ville legge en død hånd over hele skogsdriften i 1938—39. Følgen ville i første rekke være en uhyre arbeidsledighet i alle skogdistrikter og vanskeligheter for kommunenes økonomi. Senere ville en så få mangel på råstoff til treforedlingsindustrien.

Ved provisorisk anordning av 11 november 1938 bestemte regjeringen at lønnstariffene i skogbruket skulle fastsettes ved tvungen meglings. Voldgiftsdommen ble avsagt 30 november 1938. Den gikk ut på en reduksjon i tariffene for 1937—38 på ca. 14—14,5 pst. for hogst av tømmer og kubbe, ca. 10 pst. for vedhogst og ca. 14 pst. for skogskjøring. For fløting er reduksjonen ca. 7 pst. og for skur er tillegget pr. mann pr. tylt redusert fra 8 og 7 øre til 5 og 4 øre. Tomtearbeid reduseres med ca. 7 pst. og dagarbeidet reduseres fra 85 til 80 øre (normallønn).

Voldgiftsdommen trådte i kraft 1 desember 1938 og gjelder til 31 juli 1939. Hvis tariffen ikke blir oppsagt innen 31 mai 1939 er den forlenget for ett år og så videre år for år.

Før voldgiftsdommen falt, var det oppnådd enighet om skogstariffene i Randsfjorddistriktet og i Østfold.

Nedgangen i arbeidslønningene og dermed i driftsutgiftene er betydelig mindre enn nedgangen i tømmerprisene. Nettoutbyttet av skogsdriften vil derved bli betydelig mindre i 1938—39 enn i 1937—38. Hvor mye dette vil virke på tømmeromsetningen vet man ikke enda, men de opplysninger som foreligger, går ut på at tilbudet av tømmer er langt under det vanlige.

Omfanget av grøfting og andre kulturarbeider i skogbruket har i 1938 holdt seg godt oppe. Det er muligens noe økning fra 1937. Det foregår for tiden en omlegging av dette arbeidet i retning av mindre grøfting og mere av annet kulturarbeid. Grøfting er dog enda det mest omfattende kulturarbeid i våre skoger.

Den lokale sagbruksvirksomheten arbeidet under vanskelige forhold i 1937—38. Markedsprisene på skurlasten gjorde at skurtømmeret ikke kunne betales med så høye priser som sliperi- og cellulosestømmeret. Dessuten var skurlastprisene allerede nedadgående. Virksomheten ble derfor betydelig innskrenket. For inneværende driftsår ser det ut til at denne virksomheten vil øke noe igjen, men den vil neppe bli av større omfang enn vanlig.

Jernbanenes transportoppgaver for skogsprodukter viser noe stigning fra 1936—37 til 1937—38 for rund last. Denne har gått opp fra 483 391 tonn til 525 896 tonn. Det er transporten av kubbe som her betyr mest. For de andre grupper av skogsprodukter — skåret last og ved og skogsavfall — har transportmengden gått ubetydelig ned fra 1936—37 til 1937—38.

Utsiktene for tømmerfløtningen var ikke gode fra våren av. I det østafjelske, hvor den betydeligste fløtningen foregår, hadde man lite snø og sen vår med et fløtningskvantum som var betydelig større enn vanlig. På grunn av den sene våren fikk imidlertid tømmeret meget god tørk, og da man senere på sommeren fikk en gunstig vannføring, gikk fløtningen i det store og hele meget godt.

Som tidligere nevnt er årets skogsdrift betydelig mindre enn vanlig. Driftene kom sent i gang i år, men har hittil stort sett foregått under gunstige værforhold. Det har dog vært svært mye nedbør. På grunn av mildvær kom det ikke snø før ut i desember og da bare i høytliggende strøk.

I 1938 har det vært en rekke arbeidskonflikter i skogbruk og fløtning, men omtrent alle ble ordnet så de ikke fikk større betydning. Størst rekkevidde hadde en ulovlig arbeidsnedlegging ved et par av hengslene i Drammensvassdraget som førte til at et betydelig tømmerkvantum ble liggende igjen til neste år.

Vekstforholdene for skogene har i 1938 stort sett vært gode over hele landet.

Frøsetningen har i 1938 vært ubetydelig for granskogen. I Trøndelagen er den betegnet som liten til middels. I det sønnafjelske har den ikke vært av noen betydning, da det som var for det meste er ødelagt av insekter eller på annen måte. For furuskogen er det middels til rik tilgang på kongler fra Salten og nordover. Sønnafør har tilgangen vært liten til middels. Over det meste av landet var det i 1938 middels til rik blomstring på furu. For bjørk har frøsetningen gjennomgående vært liten til middels.

Stormskader eller skader ved brann og insekter eller på annen måte av større omfang har ikke forekommet.

Fisker i e n e.

Fiskeriene har hatt vanskelige forhold å arbeide under i mange år. Dette gjelder også under de gode konjunkturer som vi hadde til og med 1937. Denne næring har sine egne problemer å kjempe med, problemer som rører ved næringens struktur og som er uavhengig av de almene verdenskongjunkturer. Vi kan ikke her gå inn på dette spørsmål, men vil bare peke på, at en av vanskelighetene i den senere tid har vært å finne avsetning og nye markeder for fiskerienes produkter.

Året 1938 har vært noe bedre enn 1937. Det samlede mengdeutbytte var større vesentlig på grunn av det usedvanlig store vintersildfiske i 1938. Den samlede verdi av fisket steg fra 81,6 mill. kr. i 1937 til 86,1 mill. kr. i 1938. Fortjenesten for enkelte spesielle fiskerier har vært forholdsvis bra.

Avsetningsforholdene har vært like vanskelige i 1938 som i tidligere år. Verdien av utførselen av alle slags fisk og fiskeprodukter gikk ned fra 146,5 mill. kr. i januar—november 1937 til 136,8 i samme tid 1938. Utførselen av hermetikk gikk ned fra 33,7 til 25,2 mill. kr. og utførselen av sild og fisk, fersk og saltet, fra 85,9 til 79,4 mill. kr. Utførselen av tran er også gått ned. De eneste produkter av betydning som har hatt større utførsel i 1938 enn i 1937 er klippfisk og sildemelet. Årsaken til den økte utførsel av sildemel er vesentlig det rike vintersildfiske.

Vi skal i det følgende gi enkelte opplysninger om de viktigere fiskerier:

Torsk fiskerierne ga litt større fangstutbytte enn i 1937. Det ble i 1938 oppfisket 166 700 tonn mot 159 500 tonn i 1937 og 137 000 tonn i 1936. Oppgangen i 1938 skyldes særlig at vinterfisket i Finnmark var usedvanlig rikt, utbyttet var 22 500 tonn mot 13 600 tonn i 1937 og 14 200 tonn i 1936. Også Lofotfisket slo bra til, utbyttet var i 1938 i Lofotens oppsynsdistrikt 89 500 tonn mot 82 500 tonn i 1937 og 52 800 tonn i 1936. Derimot skuffet vårfisket i Finnmark og fisket i distriktene sønnenfor Lofoten.

Prisene på fiskeplassene lå i 1938 litt høyere enn i 1937. Gjennomsnittsprisen var 54 øre pr. stk. (usløyd) mot 51 øre i 1937. Som følge av den økte mengde og den høyere gjennomsnittspris ble det samlede verdiutbytte noe større, nemlig ca. 26,9 mill. kr. i 1938 mot 24,7 mill. kr. i 1937 og 20,5 mill. kr. i 1936. Også i 1938 har prisene vært holdt oppe ved den såkalte minsteprisordning som man har hatt de siste 3 år. Minsteprisen har vært 1 øre høyere pr. kg. i 1938 enn i 1937.

Av det samlede fangstutbytte i de siste år er følgende kvanta hengt til tørrfisk og saltet til klippfisk:

Ar	Oppfisket i alt	Hengt til tørrfisk	Saltet til klippfisk
	1000 tonn	1000 tonn	1000 tonn
1938	166,7	67,1	89,3
1937	159,5	68,7	77,7
1936	137,1	66,6	56,0
1935	116,7	43,7	62,2
1934	143,9	64,4	69,4
1933	140,6	54,7	77,4

Det er i 1938 hengt litt mindre enn året før, mens det er saltet en del mer.

Både for tørrfisk og klippfisk er prisene fortsatt steget i 1938. Prisnoteringen i høst-månedene for alminnelig hollender var kr. 18,50 pr. vekt (20 kg.) mot kr. 16 i 1937 og kr. 14,50 à kr. 15 i 1936, og for samfengt (italiener) kr. 16,50 i 1938 mot kr. 15 i 1937 og kr. 13,50 i 1936. For klippfisk var noteringen i Kristiansund i gjennomsnitt for året 1938 ca. kr. 12,60 pr. vekt, mot ca. kr. 11 i 1937 og ca. kr. 10 i 1936.

Utførselen av tørrfisk og klippfisk i de 11 første måneder av årene 1935—1938 ser en av følgende tabeller.

Utførsel av tørrfisk.

Land	Januar—november			
	1935	1936	1937	1938
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Italia	6 151	2 716	10 827	9 621
Sverige	1 600	1 657	1 546	1 548
Tyskland ...	214	301	420	280
Br. Vest-				
Afrika	9 827	9 072	13 630	7 969
De For. Stater	888	988	894	777
Andre land .	2 257	2 859	3 496	3 693
Tilsammen	20 937	17 593	30 813	23 888

Utførsel av klippfisk.

Land	Januar—november			
	1935	1936	1937	1938
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Italia	635	62	1 344	1 692
Portugal og				
Madeira...	9 598	15 836	15 609	24 930
Spania	11 589	7 289	8 345	7 140
Argentina ..	3 277	2 147	1 878	1 656
Brasil	1 468	1 471	1 860	410
Cuba	3 570	2 348	2 280	1 867
Andre land .	1 933	2 766	3 361	2 359
Tilsammen	32 070	31 919	34 677	40 054

Tørrfisk utførselen, som økte sterkt i 1937, er gått tilbake igjen i 1938. Det ble utført 23 888 tonn i januar—november 1938 mot 30 813 tonn i de tilsvarende måneder 1937. Det var særlig utførselen til Britisk Vest-Afrika som sviktet i 1938. Utførselen til Italia har derimot holdt seg bedre oppe, 9 621 tonn i 1938 mot 10 827 tonn i 1937 og 2 716 i 1936. En del av den tørrfisk som skulle leveres etter bytteavtalen i 1937 ble utført i 1938. Dessuten er det i 1938 avsluttet en byttehandel — fisk mot fly.

Klippfisk utførselen, som holdt seg noenlunde stabil i årene 1933—1937, har tatt

seg opp i 1938. Utførselen økte fra 34 677 tonn i 1937 til 40 054 tonn i 1938. Som nevnt foran ble det også saltet en del mer klippfisk i 1938 enn i året før. Det er særlig utførselen til Portugal som har steget. Dette land tok i 1938 over halvparten av hele klippfiskutførselen. Også utførselen til Italia har tatt seg opp, mens en noterer tilbakegang for Spania, Argentina, Brasil og Cuba. Særlig har utførselen til Brasil sviktet i 1938.

Utførselen av saltet fisk (vesentlig torsk) som steg meget sterkt i 1937, er gått en del tilbake igjen i 1938. Det ble i januar—november 1938 utført 5 800 tonn mot 8 400 tonn i de tilsvarende måneder 1937.

Følgende tabell viser utførselen av dampmedisintran:

Land	Januar—november			
	1935	1936	1937	1938
	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.
Belgia	2 547	1 656	2 187	2 143
Frankrike ..	6 431	7 426	5 142	4 393
Hellas	2 025	1 965	2 183	738
Italia	9 001	6 414	10 027	6 990
Nederland...	3 717	4 526	4 372	5 871
Polen og				
Danzig ...	346	3 749	6 620	5 967
Storbritannia	6 229	6 034	3 807	4 811
Tyskland ...	5 950	8 502	8 069	6 513
Canada	2 031	3 746	2 738	2 788
De For. Stater	35 242	41 400	40 195	21 778
Andre land .	16 054	18 580	19 411	19 608
Tilsammen	89 573	103 998	104 751	81 600

Utførselen av medisintran har sviktet sterkt. Dette gjelder særlig De Forente Stater som er vår hovedavtaker. Det er en nedgang til nesten halvparten. Men det er også nedgang på andre markeder, således for Italia, Polen, Tyskland, Frankrike og Hellas. Storbritannia og Nederland har kjøpt litt mere.

Også utførselen av forskjellig annen tran er gått noe tilbake, men sildoljeutførselen er steget sterkt.

Vintersildfisket ga i 1938 rekordutbytte. Særlig for settegarnfiskerne var fangsten meget stor.

I de senere år har det oppfiskede kvantum av vintersild vært:

1938:	5 328 000 hl.
1937:	3 369 000 »
1936:	5 062 000 »
1935:	4 200 000 »
1934:	1 103 000 »
1933:	3 298 000 »
1932:	3 648 000 »

Tallene varierer sterkt fra år til år.

Det ble iset omtrent samme kvantum av vintersild som i 1937, mens det saltede kvantum var mindre. Størstedelen av fangsten gikk derfor til sildoljefabrikkene, som tok 3,8 mill. hl. mot bare 1,6 mill. hl. i 1937 og 3,8 mill. hl. i 1936.

Prisene på vintersild har gjennomgående vært en del lavere enn i 1937, i gjennomsnitt kr. 3,94 pr. hl. mot kr. 5,31 i 1937 og kr. 3,33 i 1936. På grunn av økningen i fangstmengden ble allikevel verdiutbyttet noe større enn i 1937, nemlig ca. 21 mill. kr., mot 17,9 mill. kr. i 1937 og ca. 17,1 mill. kr. i 1936. Mens utførselen av fersk sild er økt litt i 1938, er utførselen av salt sild gått sterkt tilbake. Den var lavere enn på mange år.

Utførsel av fersk sild.

Land	Januar—november			
	1935	1936	1937	1938
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Belgia	1 293	1 435	1 421	1 488
Frankrike ..	515	755	868	1 128
Nederland...	556	762	853	1 016
Polen og				
Danzig ...	3 118	3 514	3 255	3 266
Storbritannia	26 033	20 299	18 022	18 774
Sverige	2 962	3 273	2 130	2 296
Tsjekkoslovakia	1 347	3 363	3 282	3 078
Tyskland ...	58 579	66 554	63 520	63 528
Andre land .	697	400	367	464
Tilsammen	95 100	100 355	93 718	95 038

Utførsel av salt sild.

Land	Januar—november			
	1935	1936	1937	1938
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Belgia	954	1 323	667	638
Danmark	1 647	1 201	1 758	894
Frankrike	1 821	3 713	2 640	2 123
Nederland	1 663	1 583	1 327	1 048
Polen og Danzig .	3 734	8 049	8 053	5 303
Sovjet-Samveldet	2 104	5 727	1 589	1 014
Sverige	10 983	16 243	15 020	8 972
Tsjekkoslovakia ..	1 273	1 550	1 809	880
Tyskland	4 455	7 226	6 965	5 392
De For. Stater ..	1 854	3 737	4 420	2 973
Andre land	2 903	1 630	2 206	2 101
Tilsammen	33 391	51 982	46 454	31 338

Vårt viktigste marked for fersk sild er Tyskland, som tar omtrent $\frac{2}{3}$ av hele utførselen. Dernest kommer Storbritannia som tar omtrent $\frac{1}{5}$. Utførselen til disse to land har vært omtrent som i 1937. Ellers merkes at ut-

førselen til Frankrike og Nederland er økt en del.

Den største avtaker av salt sild er Sverige, som imidlertid tok mye mindre enn årene før. Det samme gjelder flere andre land.

Som tidligere nevnt tok sildoljefabrikkene en mye større mengde sild i 1938 enn i 1937. Utførselen av silde- og fiskemel har derfor vært usedvanlig stor i 1938. Det er endog utført litt mere enn i 1936, som også var et særlig rikt sildeår.

Utførsel av silde- og fiskemel.

Land	Januar—november			
	1935	1936	1937	1938
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Belgia	720	4 196	886	1 417
Danmark	105	1 656	659	528
Finnland	1 179	1 187	981	1 106
Nederland	1 283	7 631	3 271	4 234
Storbritannia	108	821	787	2 935
Tsjekkoslovakia..	354	1 695	2 524	2 928
Tyskland	49 040	46 436	14 072	55874
Østerrike	1 413	3 645	2 091	
De For. Stater ..	10	1 868	4 354	
Andre land	1 072	2 174	1 399	3 179
Tilsammen	55 284	71 309	31 024	72 927

Det viktigste marked er Tyskland som i 1938 tok over $\frac{2}{3}$ av hele mengden. Kvantumet er det største som er gått til Tyskland. I 1937 tok De Forente Stater et ikke lite kvantum, men markedet er nesten falt bort i 1938. På den annen side har Storbritannia som tidligere kjøpte lite silde- og fiskemel, tatt et større kvantum enn i 1937.

Fetsild- og småsildfisket har nå i flere år slått meget dårlig til. I alt ble i 1938 oppfisket 1,42 mill. hl., mot 1,26 mill. hl. i 1937 og 1,50 mill. hl. i 1936. Da prisene er falt i 1938, er verdiutbyttet blitt mindre enn i 1937. Gjennomsnittsprisen var i 1938 kr. 3,50 pr. hl. mot kr. 4,60 i 1937 og kr. 4,36 i 1936. Verdiutbyttet var i 1938 ca. 5,0 mill. kr., mot ca. 5,8 mill. kr. i 1937 og ca. 6,5 mill. kr. i 1936.

Det norske sildefiske ved Island, som var meget rikt i 1936 og 1937, ga et meget mindre utbytte i 1938. Det ble i 1938 hjemført ca. 181 700 tønner (saltet), mot ca. 245 800 tønner i 1937 og ca. 248 000 tønner i 1936. Prisen var i 1938 kr. 13,90 pr. tonne i gjennomsnitt, mot kr. 15,45 i 1937. Den samlede verdi av dette fiske¹⁾ var i 1938 2,6 mill. kr., mot ca. 4,2 mill. kr. i 1937 og ca. 4,4 mill. kr. i 1936.

¹⁾ Innbefattet verdien av sild solgt på Island og hjemført fersk sild men eksklusive tønner og salt.

Brislingfisket ga et bedre utbytte enn på flere år. Mengden var ca. 148 600 hl. mot ca. 88 000 hl. i 1937 og ca. 94 000 hl. i 1936. Prisene har vært noe lavere, nemlig gjennomsnittlig kr. 24,23 pr. hl. i 1938 mot kr. 27,15 i 1937 og kr. 22,23 i 1936. På grunn av den sterke økning av mengden ble verdiutbyttet allikevel noe større, nemlig ca. 3,6 mill. kr. i 1938, mot ca. 2,4 mill. kr. i 1937 og ca. 2,1 mill. kr. i 1936.

Torske- og sildefiskeriene er våre viktigste fiskerier. Men også flere av de andre fiskerier er av stor betydning. En skal her nevne noen av de viktigste som en har oppgave for.

Kystmakrellfisket ga i 1938 et utbytte av ca. 7 100 tonn til en verdi av ca. 1,6 mill. kr. I 1937 var tallene henholdsvis ca. 9 000 tonn og ca. 1,85 mill. kr., og i 1936 ca. 6 800 tonn til en verdi av ca. kr. 1,4 mill. kr. Utbyttet var altså i 1938 noe mindre enn i 1937 som var et særlig godt år.

Seifisket ga et utbytte på ca. 25 000 tonn mot ca. 30 400 tonn i 1937.

Garnkveitefisket begynte så lovende i 1936, men det viste seg at bestanden ble altfor hardt beskattet og noe storfiske får vi neppe igjen. For å beskytte kveiteforekomstene har en måttet innføre fredningsbestemmelser.

Utførselen av fersk fisk spilte tidligere en forholdsvis liten rolle, men i årene før 1932 steg eksporten meget sterkt. Senere har utviklingen vært hemmet av restriksjoner i forskjellige land. I 1938 kan en notere et betydelig fall, som følgende tabell viser. Det er særlig utførselen av kveite som er gått ned.

Utførselen av fersk fisk.

Land	Januar—november			
	1935	1936	1937	1938
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Belgia	1 480	1 623	1 627	972
Finnland	1 252	910	788	16
Frankrike	578	803	1 097	711
Italia	248	43	237	520
Nederland	622	727	694	649
Storbritannia ...	11 454	11 658	11 025	10 253
Sverige	2 339	2 905	3 000	2 678
Tyskland	3 333	5 392	5 746	4 462
Andre land	838	1 021	1 324	963
Tilsammen	22 144	25 082	25 538	21 224

Nedgangen fordeler seg på de fleste land. Italia er det eneste marked som har tatt mere, men før 1935 var dette land en mye større kunde.

I visse distrikter spiller også fisket av

skalldyr en ikke liten rolle. Rekefisket har gått frem i de senere år og utførselen er økt litt i 1938. Utførselen av hummer har holdt seg omtrent uforandret i de siste år.

Hvalfangsten.

Etter den internasjonale avtale om regulering av hvalfangsten, som ble undertegnet i London 8 juni 1937, var fangsten i Sydishavet i sesongen 1937—38 begrenset til tiden fra og med 8 desember 1937 til og med 15 mars 1938. Videre var det forbudt å fange gråhval og/eller retthval, og forbudt å fange blåhval, finnhval, knølhval og spermhval under en bestemt størrelse. Ellers stod selskapene fritt både med hensyn til fangstmateriell og produksjon. Alle land som tok del i fangsten — med unntagelse av Japan — var tilsluttet avtalen.

For de norske selskap var oljeproduksjonen i hele sesongen 1937—38 (inklusive sommeren 1938) ca. 988 000 fat mot 1 058 000 fat i foregående sesong. Verdiutbyttet av fangsten gikk dog sterkt ned på grunn av nedgangen i oljeprisen. Gjennomsnittsprisen for oljen ble ca. £ 13 pr. tonn, mens en for oljen fra sesongen 1936—37 oppnådde gjennomsnittlig ca. £ 20 og fra sesongen 1935—36 ca. £ 17 pr. tonn. Den samlede verdi for sesongen 1937—38 utgjorde ca. 42,9 mill. kr. mot 72,8 mill. kr. for foregående sesong.

I disse oppgaver er ikke tatt med fangsten fra de 2 kokerier «C. A. Larsen» og «Skytteren», som i begge sesonger, 1937—38 og 1936—37, var bortleid til Tyskland.

Legger en til leie inntekten for de 2 kokerier, mottatte lønninger til mannskapene på disse og dessuten lønninger til norske mannskaper på utenlandske kokerier og fangstbåter — tilsammen ca. 28 mill. kr. —, kom-

mer en opp i et beløp for sesongen 1937—38 på ca. 71 mill. kr. Det tilsvarende beløp for foregående sesong var ca. 95 mill. kr.

Den betydelige nedgang i verdiutbyttet av oljeproduksjonen har ført til underskudd på hvalfangstselskapenes regnskaper. Dette sammen med den økende konkurranse fra utlandets side har skapt pessimisme omkring hvalfangsten. Kursene på hvalaksjer har da også sviktet sterkt i 1938. Etter Byråets aksjeindeks falt kursindeksen for hvalfangstaksjer fra 164,0 i desember 1937 til et lavpunkt på 119,4 i juni 1938. Deretter steg den til 137,0 i september, men var i desember igjen nede i 122,0.

Norges andel i verdensproduksjonen av hvalolje er gått ytterligere sterkt ned i 1937—38. I de senere år har den prosentvise andel for ekspedisjoner under norsk flagg vært:

		Av produksjonen i Antarktis:	Av den samlede produksjon i og utenfor Antarktis:
Sesongen	1932—33	52,3 pst.	50,7 pst.
—»—	1933—34	50,8 »	48,7 »
—»—	1934—35	48,2 »	46,0 »
—»—	1935—36	45,8 »	40,5 »
—»—	1936—37	43,6 »	37,1 »
—»—	1937—38	34,7 »	—

Den spesielt sterke nedgang i sydhavs-sesongen 1937—38 skyldes den stigende andel for Japan og Tyskland. Disse lands produksjon utgjorde i denne sesong tilsammen 22,3 pst. av den samlede produksjon mot 8,3 pst. i foregående sesong og 1,8 pst. (Japan alene) i 1935—36.

For inneværende sesong 1938—39 er fangsttiden igjen begrenset til perioden 8 desember—7 mars, som i sesongen 1936—37. I seson-

Flagg	1938—39		1937—38		1936—37	
	Antall flytende kokerier	Antall fangstbåter	Antall flytende kokerier	Antall fangstbåter	Antall flytende kokerier	Antall fangstbåter
Norsk	12	90	11	83	14	82
Britisk	10 ¹⁾	84	10 ¹⁾	89	10 ¹⁾	71
Panamaisk	1	8	1	9	2	13
Japansk	6	49	4	30	2	13
Tysk	5	41	4	30	1	6
Dansk	—	—	—	—	1	5
Argentinsk	— ¹⁾	6	— ¹⁾	6	— ¹⁾	6
Amerikansk	1	8	1	9	—	—
I alt	35	286	31	256	30	196

¹⁾ Hertil 1 landstasjon.

gen 1937—38 var fangsttiden én uke lenger, nemlig til 15 mars. Dessuten er det satt forbud mot fangst av knølhval. Ellers gjelder den samme internasjonale avtale som i forrige sesong. Også denne gang står Japan utenfor.

Norge deltar nå med ett flytende kokeri mer enn i forrige sesong, Tyskland også med ett mer og Japan med to mer. Fangstmateriellet i siste sesong — sammenlignet med de 2 foregående sesongers — vil sees av tabellen på siden foran.

Den flåte som nå fanger i Antarktis — i alt 35 flytende kokerier og 286 hvalbåter — er større enn i noen sesong tidligere. I rekord-sesongen 1930—31 deltok 41 flytende kokerier og 232 hvalbåter, men flåten nå representerer en ganske betydelig større tonnasje enn den gang.

Tallet på nordmenn som har tatt del i fangsten i Antarktis er gått litt ned i de senere år. Tallene for de tre siste sesonger 1936—37, 1937—38 og 1938—39 var 7 678, 7 615 og 7 517. Tallet på utlendinger var i de samme sesonger 1 643, 3 612 og 5 188. I sesongene 1937—38 og 1938—39 fordelte disse seg på følgende nasjoner:

	Japanere	Tyskere	Engelsk- menn	Andre nasjoner
1937—38	1 840	886	675	211
1938—39	2 793	1 386	866	143

Industrien.

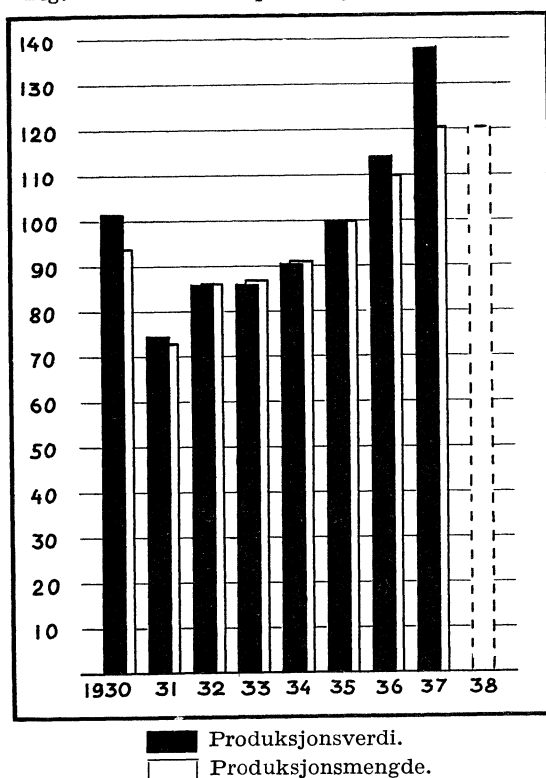
I Byråets forrige oversikt ble året 1937 karakterisert som svært godt for norsk industri med større produksjon enn noe tidligere år og priser som gjennomsnittlig lå atskillig høyere enn i 1936. Produksjonsmessig vil året 1938 vise omtrent samme resultater som 1937, når en ser hele industrien under ett. Byråets månedlige produksjonsindeks gir nemlig et tall på gjennomsnittlig 121,7 i årets 11 første måneder, mot 122,2 i de tilsvarende måneder i 1937.

Etter Byråets årlige indeks var produksjonen i 1937 vel 28 pst. større enn i det forrige toppår 1930 — et nivå som altså etter de foreliggende oppgaver synes å være opprettholdt i 1938. Byråets beskjeftigelsesindeks gir stort sett også uttrykk for dette. Den viser således at gjennomsnittlig antall arbeidere og utførte timeverk i industrien ikke har forandret seg nevneverdig, når en sammenligner oppgavene for de tre første kvartaler i de to år.

Men da prisene på de fleste industriprodukter gjennomgående har ligget lavere i 1938 enn i 1937, vil året ikke gi så gode regnskapsmessige resultater som det foregående år.

Men det er slett ikke alle industrier som har kunnet holde sin produksjon oppe. Utviklingen har vært forskjellig. Enkelte industrier

Fig. 10. Industriell produksjon. 1935 = 100.

har økt sin produksjon, mens andre har innskrenket den.

Allerede på ettersommeren 1937 og særlig i månedene september—oktober viste industriproduksjonen tegn til stagnasjon eller nedgang. Den tok seg imidlertid opp igjen i årets to siste måneder, særlig i november, og stillingen var i januar—februar 1938 meget gunstig. Men istedenfor som vanlig å få en mindre økning i mars—april, fikk man en betydelig innskrenkning. Den månedlige indeks for de to sistnevnte måneder under ett, ble lavere enn i de tilsvarende måneder av 1937. Stigningen i de to neste måneder var derimot litt større enn sesongen skulle tilsi; men indekstallet kom allikevel ikke opp på nivået fra mai—juni 1937. Avslapningen i juli—august ble på den annen side sterkere enn vanlig. I det hele ga indekstallene i månedene mars—august et tydelig inntrykk av at tendensen var synkende. Men i september—oktober viste indekstallet igjen en noe sterkere økning enn vanlig sesongoppgang og kom opp på et litt høyere nivå enn de samme måneder året før. Nå var indeksen i disse to måneder i 1937 påvirket av streik, som gjør sammenligningen haltende. Denne oppgangstendens i september—oktober stanset imidlertid i november.

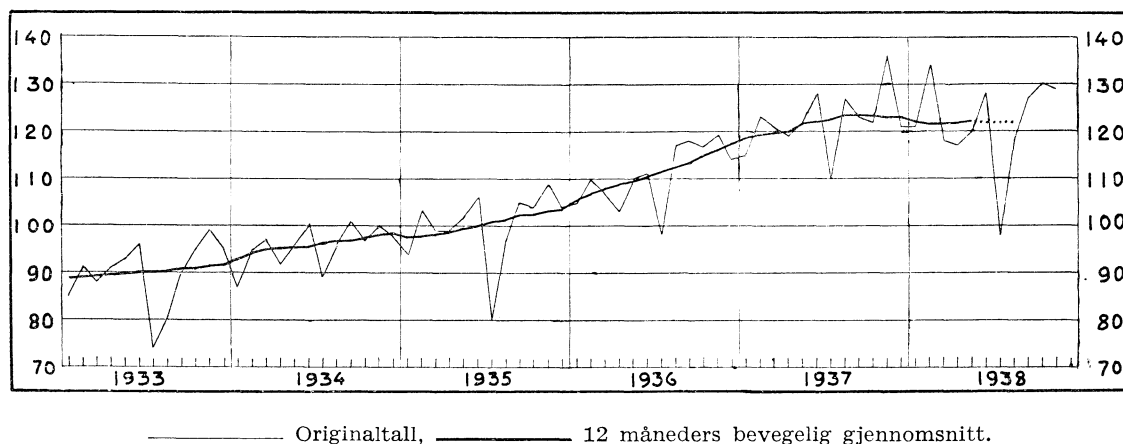
Til tross for denne utvikling innen industrien har arbeidsledighetstallene som i begynnelsen av året lå atskillig høyere enn i de første måneder av 1937, hatt en avtagende

tendens i 1938. Dette skyldes vesentlig at tallene er sterkt påvirket av byggefagene, hvor virksomheten som i begynnelsen av året var betydelig nedsatt, har tatt sig opp igjen. Arbeidsledighetsprosenten innen 10 fagforbund som bare foreligger til og med oktober, var

endog litt mindre i denne måned enn i den tilsvarende måned i 1937.

Den månedlige produksjonsindeks i tabellen nedenfor gir et inntrykk av utviklingen ved hele industrien og de forskjellige grupper av industrier. Indeksen viser at virksomheten

Fig. 11. Månedlig produksjonsindeks for industrien.
1935 = 100, utjevnet for det varierende antall arbeidsdager.

både ved eksportindustrien og hjemmeindustrien har hatt omtrent samme omfang i 1938 som i 1937, når en sammenligner de 11 første måneder av året. Produksjonsmiddelindustrien viser derimot noen økning, mens virksomheten ved konsumsjonsindustrien er gått endel tilbake.

I produksjonsmiddelindustrien er det den metallurgiske, den kjemiske og elektrokjemi-

ske industri, bergverkene og jern- og metallindustrien som viser en til dels meget betydelig oppgang. På den annen side har bl. a. virksomheten ved tremasse-, cellulose- og papirfabrikkene vært mye mindre i de 11 første måneder av 1938 enn i de tilsvarende måneder av 1937. En henviser ellers til et senere avsnitt, hvor de enkelte industrier er omtalt særskilt.

Månedlig produksjonsindeks, redusert etter antall arbeidsdager.
Basis 1935 = 100.

Måned	Hele industrien			Eksportindustri			Hjemmeindustri			Produksjonsmiddelindustri			Konsumsjonsindustri		
	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938
Januar	105,2	114,5	121,0	118,0	112,0	125,5	98,2	116,2	118,6	109,6	123,5	132,1	97,3	99,2	101,4
Februar	110,1	122,9	133,6	123,9	122,0	143,9	102,6	123,3	128,0	108,3	126,8	143,5	113,4	116,0	116,2
Mars	106,6	120,6	117,9	104,0	112,4	110,7	107,8	125,1	121,9	107,0	122,4	127,6	105,9	117,5	100,9
April	102,8	118,9	117,3	95,9	104,4	104,4	106,6	126,7	124,2	105,6	121,5	127,4	97,9	114,2	99,2
Mai	110,3	121,5	119,9	105,5	112,0	107,0	113,0	126,7	126,9	110,6	127,4	129,2	110,0	111,1	103,5
Juni	110,5	127,8	128,3	111,5	125,2	115,0	109,9	129,1	135,5	106,2	130,3	132,8	118,2	123,3	120,5
Juli	97,5	110,2	98,3	98,8	113,6	102,5	96,7	108,5	96,0	100,8	118,0	101,3	91,4	96,6	93,0
August	117,2	126,8	118,0	111,6	112,5	97,2	120,3	134,5	129,3	123,9	131,7	124,5	105,5	118,1	106,7
September ...	117,9	122,7	126,6	110,3	102,7	104,4	122,1	133,5	138,6	119,5	122,3	133,5	115,2	123,4	114,4
Oktober	117,0	121,9	129,5	110,9	105,1	113,0	120,4	131,0	138,5	120,1	123,2	136,5	111,6	119,6	117,1
November ...	119,1	136,0	129,1	113,1	136,7	115,3	122,4	135,6	136,6	121,1	135,8	135,1	115,6	136,2	118,6
Desember ...	114,2	121,3		111,3	122,6		115,8	120,7		114,3	125,8		114,1	113,4	

Gjennomsnitt av de månedlige indekstall. (1935 = 100)

	1934	1935	1936	1937	Jan.-nov. 1937	Jan.-nov. 1938
Hele industrien	95,7	100	110,7	122,1	122,2	121,7
Produksjonsmiddelindustri:						
i alt	97,7	100	112,3	125,7	125,7	129,4
for eksportmarked.....	102,2	100	110,2	115,0	113,8	119,6
» hjemmemarked.....	94,5	100	113,8	133,6	134,5	136,5
Konsumsjonsindustri:						
i alt	92,0	100	108,0	115,7	115,9	108,3
for eksportmarked.....	83,3	100	107,7	115,4	116,5	89,3
» hjemmemarked.....	94,6	100	108,1	115,8	115,8	113,9
Eksportindustri i alt	97,8	100	109,6	115,1	114,4	112,7
Hjemmeindustri i alt	94,5	100	111,3	125,9	126,4	126,8
Malm- og metallutvinning	99,0	100	111,0	119,5	118,2	136,3
Jern- og metallindustri.....	91,6	100	122,1	147,5	147,6	157,6
Kjemisk og elektrokjemisk industri	93,8	100	102,1	104,7	103,9	119,8
Tremasse-, cellulose- og papirindustri ...	102,4	100	108,5	120,5	121,0	94,9
Tekstilindustri.....	101,4	100	108,7	113,4	115,4	98,5
Skotøyfabrikker	95,2	100	103,0	110,6	112,3	104,6
Hermetikkfabrikker	63,7	100	118,4	114,4	114,4	97,2
Annen nærings- og nytelsesmiddelindustri	95,4	100	107,6	112,6	112,2	117,0
Andre grupper	96,5	100	110,6	117,2	117,5	110,2

En gjør her oppmerksom på, at denne indeks bygger på oppgaver fra et utvalg av større bedrifter. Antall utførte timeverk i disse bedrifter utgjør ca. 54 pst. av det samlede antall timeverk den årlige produksjonsstatistikk omfatter. Det er derfor ikke å vente at månedsindeksen skal vise hel overensstemmelse

med den årlige indeks, som bygger på et langt mere omfattende materiale. Forskjellen er forresten ganske uvesentlig. Følgende sammenstilling av de årlige indekstall viser utviklingen fra 1929 for de enkelte hovedgrupper av industrier:

Produksjonsindeks (1935 = 100).

Industrigrupper	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Malm- og metallfremstilling	79,2	88,5	68,5	76,4	86,9	94,4	100	111,1	125,9
Jord- og steinindustri	105,9	108,1	84,5	83,0	79,4	95,1	100	114,5	123,0
Jern- og metallindustri	97,7	95,2	67,0	74,9	77,2	85,0	100	119,0	135,0
Kjemisk og elektrokjemisk industri	71,1	104,3	83,0	78,0	95,1	80,7	100	98,2	108,5
Olje- og fettindustri	84,1	82,2	69,8	84,1	91,0	80,5	100	101,8	99,9
Gassverk	99,5	97,6	103,3	101,3	100,9	99,2	100	105,2	107,3
Treindustri	101,9	101,0	77,0	83,1	79,1	88,2	100	111,6	124,6
Papirindustri	99,4	95,2	55,0	94,1	90,1	98,9	100	107,6	119,5
Lær- og gummiwareindustri	70,1	76,2	61,7	78,1	84,4	90,9	100	107,6	116,1
Tekstilindustri	72,4	79,6	67,7	87,5	88,5	97,6	100	106,9	116,2
Bekledningsindustri	91,1	98,0	77,6	88,7	88,3	93,6	100	108,7	120,0
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	104,9	92,3	87,7	95,1	91,2	90,0	100	108,3	113,3
Polygrafisk industri og bokb.	88,4	91,7	76,1	91,7	90,9	92,6	100	105,5	110,5
Alle grupper	92,9	93,8	72,8	86,1	87,1	90,8	100	109,8	120,4

I følgende tabell finner en de årlige indekstall for eksport- og hjemmeindustrien og for produksjonsmiddel- og konsumsjonsindustrien.

Produksjonsindeks (1935 = 100).

	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
Produksjonsmiddelindustri:									
I alt.....	91,7	97,5	68,7	81,0	85,4	90,0	100,0	111,8	124,3
For eksportmarked.....	—	—	—	—	—	—	100,0	107,2	118,0
For hjemmemarked.....	—	—	—	—	—	—	100,0	114,9	128,3
Konsumsjonsindustri:									
I alt.....	94,0	90,3	77,0	91,6	89,1	91,6	100,0	106,8	114,5
For eksportmarked.....	—	—	—	—	—	—	100,0	103,8	112,5
For hjemmemarked.....	—	—	—	—	—	—	100,0	107,5	114,9
Eksportindustri i alt.....	93,0	91,7	65,3	88,7	91,5	89,8	100,0	106,4	116,7
Hjemmeindustri i alt.....	92,5	94,8	76,8	84,8	84,9	91,2	100,0	111,4	122,0
Hele industrien.....	92,9	93,8	72,8	86,1	87,1	90,8	100,0	109,8	120,4

Når en skal dømme om utviklingen innen disse grupper på grunnlag av indekstallene, må en være klar over at stigningen i høy grad beror på det året som er basis for indeksen. Følger en de tall årsindeksen viser, finner en

at eksportindustrien hadde en noe sterkere utvikling fra 1930 til og med 1935, bortsett fra storkonfliktåret 1931, og 1934. I 1936 og 1937 økte virksomheten i hjemmeindustrien imidlertid sterkere enn i eksportindustrien. Men

Grupper	Indeks for arbeiderantall. Basis sept. 1935 = 100								Indeks for utførte timeverk. Basis sept. 1935 = 100							
	1937				1938				1937				1938			
	Mars	Juni	Sept.	Des.	Mars	Juni	Sept.		Mars	Juni	Sept.	Des.	Mars	Juni	Sept.	
<i>Industri</i>	106	111	113	112	103	114	106		110	110	111	117	105	113	109	
Malm- og metallutvinning..	114	125	131	126	126	129	125		118	112	86	131	128	123	122	
Jord- og steinindustri.....	85	116	104	83	79	86	94		87	117	102	84	82	79	92	
Jern- og metallindustri....	114	121	121	119	120	124	122		119	125	125	123	123	124	123	
Kjemisk og elektrokj. industri	112	116	114	115	109	116	117		121	125	103	132	125	126	129	
Olje- og fettindustri.....	125	110	105	143	166	110	101		121	98	99	136	155	105	98	
Gassverk.....	101	99	94	102	95	94	99		100	95	95	105	92	87	97	
Elektrisitetsverk.....	85	97	96	91	80	100	98		85	100	96	92	79	97	99	
Treindustri.....	97	105	110	97	90	101	100		99	104	113	101	84	100	103	
Tremasse-, cell.- og papirind.	105	113	115	112	103	103	97		108	113	118	117	101	89	90	
Lær- og gummivareindustri.	105	106	109	106	96	96	94		106	87	109	101	75	89	93	
Tekstilindustri.....	110	112	113	108	99	96	98		111	101	111	105	99	93	102	
Beklednings- og rensningsind.	110	111	114	114	112	113	114		112	102	113	112	105	102	114	
Nærings- og nytelsesmiddel- ind.unntagen hermetikkind.	99	103	104	106	100	106	105		103	103	94	111	103	104	105	
Hermetikkindustri.....	109	82	111	203	63	277	100		181	136	185	324	97	432	117	
Polygr. ind. og bokbinderier	108	110	110	112	108	110	112		108	109	110	116	109	107	112	
<i>Byggevirksomhet</i>	91	95	112	104	87	102	120		89	85	105	107	74	87	103	
<i>Statens anleggs- og vedl.h.arb.</i>	59	87	104	58	51	81	104		—	—	—	—	—	—	—	
Statsbanene.....	53	105	112	67	50	114	121		51	112	120	62	45	104	111	
Veivesenet.....	63	80	100	58	54	79	106		—	—	—	—	—	—	—	
Havnevesenet.....	36	86	95	40	22	51	79		34	80	91	36	19	43	70	
Telegraf og telefon.....	51	94	101	91	63	77	104		54	95	105	93	67	80	106	

denne utvikling har ikke fortsatt i 1938, da den månedlige indeks gjennomsnittlig for de 11 første måneder viser uvesentlige forandringer fra 1937 til 1938, både for eksport- og hjemmeindustri.

Produksjonsmiddelindustrien ble rammet langt sterkere av krisen enn konsumsjonsindustrien. Men fra 1932 av er veksten sterkere for den første gruppe, en utvikling som ifølge månedsindeksen også har fortsatt i 1938. Sett i forhold til 1929 — det forrige toppår ute i verden — er indekstallet for produksjonsmiddelindustrien betydelig høyere enn for konsumsjonsindustrien i 1938. Men en gjør i denne forbindelse oppmerksom på, at produksjonsmiddelindustrien ikke utnyttet sin fulle kapasitet i 1929 — det var ikke et toppår her i landet i samme grad som f. eks. i De Forente Stater.

Til ytterligere belysning av virksomheten i industrien tjener den kvartalsvise indeks for beskjeftigelsen. Sett under ett har beskjeftigelsen i de tre første kvartaler vært omtrent den samme i 1938 som året før, eller retttere en tanke mindre. Fra mars til juni viser tallene noen stigning, mens det igjen er nedgang i september. I de tre foregående år har beskjeftigelsesindeksen hatt en stigende tendens fra kvartal til kvartal.

I tabellen på foregående side er beskjeftigelsestallene for de forskjellige hovedgrupper av industrier stilt sammen.

Disse indekser både for beskjeftigelse og produksjon gir selvsagt tilnærmede uttrykk for industriens utvikling. Men en må ikke glemme at småindustrien faller utenfor det område de belyser. I denne forbindelse gjør

en oppmerksom på at det i de senere år er startet en rekke små bedrifter; men en har ikke noen nøyaktig oppgave over deres antall. Som en indikasjon på dette nevnes, at det til industriarbeidertrygden ble anmeldt 1 551 nye varige bedrifter i 1938, mot 1 899 i 1937 og 1 804 i 1936. Det tilsvarende antall nyanmeldte kortvarige bedrifter var henholdsvis 5 144, 5 396 og 4 520. Selv om disse tall ikke bare omfatter industribedrifter, men også lager, transport osv. gir de allikevel uttrykk for en økning i bedriftstallet — en økning som riktignok er noe mindre i 1938 enn i 1937.

Hverken den månedlige eller årlige produksjonsindeks omfatter byggevirksovmheten. De oppgaver Byrået har til belysning av denne meget viktige industri, er meget sparsomme. Byrået har forsøkt å få i stand en mere fullstendig byggestatistikk, men det har hittil bare lyktes å få utarbeidd en indeks for de anmeldte bygg i 40 byer og 6 herreder i tillegg til de oppgaver en har fra før.

Etter oppgavene var virksomheten i byggeindustrien meget stor i første halvdel av 1937, men avtok betydelig i annet halvår. I 1938 har imidlertid byggevirksomheten økt igjen. Beskjeftigelsesstatistikken viser litt lavere arbeidertall i mars 1938 i forhold til mars 1937, men tallet øker og ligger i annet og tredje kvartal over de samme kvartaler året før. Som naturlig er, kommer ikke oppgangen til syne i tallene for ferdige leiligheter i de tre første kvartaler sett under ett. Nettotilveksten av beboelsesrom er mye mindre enn i 1937 (11 247 mot 17 120), men en merker seg at tallet for tredje kvartal er litt høyere enn for tredje kvartal 1937.

	Nettotilveksten av beboelsesrom (kjøkken medregnet) i byer med over 5 000 innb. og Aker											
	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933 ¹	1934	1935	1936	1937	1938
1. kvrt.	1 279	1 522	1 987	2 649	3 359	3 484	3 075	3 707	3 459	4 518	6 971	2 927
2. —	1 165	1 367	2 462	2 128	1 800	3 917	2 869	2 849	5 650	5 968	6 804	4 757
3. —	1 096	1 805	3 555	3 953	2 197	3 734	3 113	4 525	3 051	5 788	3 345	3 563
4. —	2 089	3 529	3 914	3 703	4 893	6 096	4 746	4 947	6 056	8 690	3 199	
Hele året ..	5 629	8 223	11 918	12 433	12 249	17 231	13 803	16 028	18 216	24 964	20 319	
1.-3. kvrt ..	3 540	4 694	8 004	8 730	7 356	11 135	9 057	11 081	12 160	16 274	17 120	11 247

¹ Oslooppgravene for 1933 (1., 2. og 3. kvartal) er korrigeret.

Den nye indeks over de anmeldte bygg er dessverre ikke så fullstendig at den er representativ for landet, da Byrået ikke har fått oppgaver fra flere viktige byer (Bergen,

Stavanger, Kristiansand S., Arendal, Alesund og Drammen).

Indekstallene fremgår av følgende tabell:

Indeks for anmelte bygg.

	Riket i alt		Landsdel 1 ¹⁾		Landsdel 2 ²⁾	
	Areal	Verdi	Areal	Verdi	Areal	Verdi
Alle anmeldte byggearbeider:						
1. kvartal 1937	100	100	100	100	100	100
2. » »	133	123	126	120	529	539
3. » »	85	81	82	77	159	273
4. » »	81	80	73	70	330	457
1. » 1938	125	124	134	129	115	139
2. » »	186	177	194	180	266	350
3. » »	122	115	122	114	231	265
Vaningshus særskilt:						
1. kvartal 1937	100	100	100	100	100	100
2. » »	144	141	149	146	277	274
3. » »	106	121	114	133	62	55
4. » »	128	140	153	162	46	53
1. » 1938	223	257	262	295	120	137
2. » »	242	265	251	277	333	389
3. » »	200	219	211	230	244	294

¹⁾ Landsdel 1 omfatter: Sarpsborg, Drøbak, Oslo, Kongsvinger, Gjøvik, Hønefoss, Svelvik, Horten, Asgårdstrand, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Langesund, Porsgrunn, Skien, Notodden, Rjukan. ²⁾ Landsdel 2 omfatter: Trondheim, Mo i Rana, Brønnøysund, Narvik, Svolvær, Harstad, Hammerfest, Vadsø, Vardø.

Byggeanmeldelsene gikk ned i tredje og fjerde kvartal i 1937, men det er sterk oppgang i 1938, særlig i annet kvartal.

Elektrisitetsproduksjonen går heller ikke inn i indeksberegningene, men det er klart at det vil være av stor interesse å ha oppgaver over denne. Byrådet er derfor gått i gang med å utarbeide en månedlig statistikk

over produksjonen ved alle elektrisitetsverk på 1 000 kW. og over. Disse verk leverer over 97 pst. av elektrisitetsproduksjonen ved alle verk på ca. 100 kW. og over. Statistikken omfatter både de verk som produserer kraft til salg og de verk som er knyttet til en industriell bedrift. Følgende tabell viser produksjonen i mill. kWh.:

Månedlig elektrisitetsproduksjon i mill. kWh i elektrisitetsverk 1000 kW og over.

		Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	I alt
I alt.....	1937	784	682	724	715	754	769	748	747	631	756	838	858	9 006
	1938	847	789	863	783	804	737	693	722	790	844	855		
Elektrokj. og metallurg.	1937	351	268	293	291	390	400	419	399	254	334	400	414	4 213
ind. med eget verk ..	1938	410	373	412	387	392	364	373	373	391	410	406		
Annen ind. med eget verk.....	1937	51	47	47	50	46	52	49	47	50	51	50	45	585
	1938	48	48	56	46	50	47	38	42	52	54	54		
Verk som bare selger kraft	1937	382	367	384	374	318	317	280	301	327	371	388	399	4 208
	1938	389	368	395	350	362	326	282	307	347	380	395		

Totalproduksjonen viser høyere tall i de første måneder av 1938 enn i 1937, men i juni, juli og august synker produksjonen under tallene for 1937. September og oktober viser igjen stigende tall, men stigningen i forhold til 1937 i disse måneder skyldes delvis at det

var arbeidskonflikt i den elektrokjemiske og elektrometallurgiske industri i september og oktober 1937.

Alt i alt er det en oppgang på 7,1 pst. fra de 11 første måneder av 1937. Vi ser at produksjonen ved de verk som er knyttet til den

elektrokjemiske industri representerer hele 45 pst. av totalproduksjonen i 1937. Disse verk viser en oppgang på 13,0 pst. De verk som bare selger kraft og som altså deltar i den alminnelige elektrisitetsforsyning, har hatt større produksjon i alle måneder i 1938 i forhold til 1937 unntatt april. Produksjonen for

januar—november var 2,4 pst. høyere enn i samme tid i 1937.

Den økende tendens i byggevirksomheten får relativt stor innflytelse på arbeidsledighetstallene, særlig når det gjelder arbeidsledighetsprosenten innen fagforbundene, hvor byggeindustrien veier sterkt.

Arbeidsledighetsprosent innen 10 fagforbund.

Måned	1921	1922	1925	1927	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938
Januar	11,7	23,9	11,9	30,2	22,2	19,0	26,3	30,4	39,3	40,6	34,2	28,0	23,2	28,9
Februar	15,4	25,4	12,0	31,1	21,0	18,9	25,8	30,6	40,4	38,5	32,6	26,7	23,1	28,2
Mars	16,5	25,4	11,0	28,2	20,0	17,8	24,9	32,5	38,5	36,6	31,3	24,6	23,2	26,5
April	17,7	23,4	10,2	27,4	17,0	15,8	(22,8)	30,7	35,7	33,4	30,6	21,0	21,8	24,5
Mai	18,4	17,9	9,5	25,8	12,5	12,2	(19,5)	28,3	30,9	28,7	25,5	15,7	18,1	20,5
Juni	20,6	15,6	8,9	22,5	11,3	10,8	(18,8)	26,2	27,2	27,2	21,2	12,8	15,6	18,5
Juli	17,9	12,5	8,3	20,9	10,2	10,8	(19,4)	25,9	26,0	24,7	19,1	12,5	15,2	16,9
August	17,4	11,5	10,1	20,6	10,7	13,4	(19,7)	26,9	28,4	24,6	19,7	13,2	15,6	16,4
September	17,3	11,0	13,5	22,3	12,1	15,7	(20,2)	29,3	30,9	25,6	19,8	14,2	17,0	17,7
Oktober	17,1	11,3	16,4	23,4	14,0	18,0	19,6	31,5	31,3	27,1	21,2	16,8	19,1	18,5
November	19,1	11,8	19,9	24,8	15,4	21,4	22,8	34,2	33,4	29,1	22,0	18,8	22,0	
Desember	23,4	15,1	26,1	28,9	18,9	25,5	27,2	42,4	39,2	32,8	26,0	21,7	26,6	

En legger merke til at tallene har en avtagende tendens i løpet av de tre første kvartaler av 1938, til tross for at den industrielle produksjon som foran nevnt heller har gått tilbake. Her er det åpenbart at økningen i byggevirksomheten mer enn oppveier nedgangen i industriproduksjonen. Riktignok gir tallene over de arbeidssøkende menn ved arbeids-

kontorene uttrykk for en lignende tendens også når det bare gjelder industrien. Men her spiller andre forhold inn. I tremasse-, cellulose- og papirindustrien hvor virksomheten avtok sterkt i vårmånedene, vil svært få av de ledige melde seg til arbeidskontorene og tallene faktisk bli for lave. Tallet for november viser dog en betydelig stigning.

Antall arbeidssøkende menn ved arbeidskontorene.

Måned	Alle fag									Industri								
	1930	1931	1932 ¹	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1930	1931	1932 ¹	1933	1934	1935	1936	1937	1938
Jan.	22 788	29 420	35 164	38 420	39 559	38 693	38 107	33 224	32 941	5 620	7 694	9 054	10 178	9 756	8 576	7 934	6 435	7 460
Febr.	22 151	28 372	36 449	38 166	38 963	38 616	37 628	31 502	32 466	5 154	7 174	9 165	9 632	9 279	8 478	7 625	5 815	6 933
Mars	21 910	28 831	36 710	37 863	37 312	39 048	37 607	31 582	32 174	5 056	7 380	9 532	9 484	8 746	8 386	7 458	5 787	7 042
April	19 556	27 844	34 957	36 388	35 746	38 140	34 871	30 788	29 061	4 526	7 319	8 787	8 861	8 284	8 301	6 723	5 738	6 479
Mai	16 617	24 577	30 988	32 698	31 392	32 177	29 227	25 541	26 586	3 673	6 044	7 932	8 025	7 378	6 775	5 468	4 911	5 958
Juni	15 262	22 595	28 237	28 621	27 952	28 649	25 150	22 657	24 065	3 418	5 800	7 446	7 047	6 520	5 855	4 703	4 463	5 414
Juli	13 937	21 971	26 816	26 520	26 011	27 710	22 807	20 790	22 198	3 226	5 606	7 270	6 658	6 253	5 852	4 441	4 091	5 324
Aug.	15 663	23 637	28 763	28 752	28 435	28 949	24 544	23 443	24 189	3 766	5 934	7 824	7 367	6 746	6 055	4 889	4 945	5 730
Sept.	18 786	27 771	31 595	31 243	30 230	31 997	27 554	27 646	27 834	4 638	6 826	8 207	7 810	6 767	6 612	5 161	5 995	6 479
Okt.	21 689	29 479	34 016	33 879	33 952	35 178	30 682	30 186	30 744	5 222	6 783	8 416	8 065	7 437	7 210	5 743	6 416	6 986
Nov.	24 801	32 673	37 544	37 881	37 303	37 179	33 846	32 425	34 276	5 743	7 445	9 296	8 833	8 192	7 265	6 357	6 170	7 862
Des.	26 277	33 734	38 450	38 729	36 948	37 833	33 476	30 998		6 710	8 110	10 018	9 412	8 078	7 750	6 592	6 985	

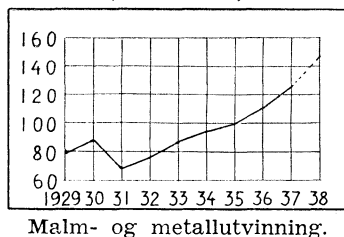
¹ I 1932 49 kontorer, i 1933 og 1934 45 kontorer. Omregning foretatt p. g. a. forandringer ved opphør av kontorer. I 1935 og 1936 alle 47 arbeidskontorer, i 1937 og 1938 48 kontorer.

Industriens utvikling i 1938 kan i korthet resymeres slik: Stor virksomhet i de to første måneder av året, nedgang i vår- og sommermånedene og noen økning igjen i høst-månedene — en økning som riktignok er stan- set i november. Byråets aksjeindeks gir også

uttrykk for den samme konjunkturutvikling. Den var i januar 97,4, men sank så uavbrutt til den i juni kom ned i 82,10 og steg deretter til 100,8 i oktober. I november var den 98,1 og i desember 97,7.

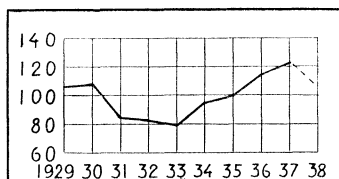
Som nevnt har utviklingen vært forskjellig

Fig. 12. Produksjonsindeks (1935 = 100).

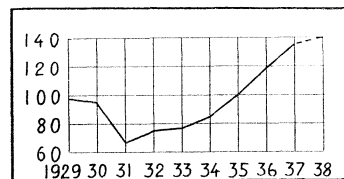
Malm- og metallutvinning.

Fig. 13. Produksjonsindeks (1935 = 100).

Jord- og steinindustri.

Fig. 14. Produksjonsindeks (1935 = 100).

Jern- og metallindustri.

for de forskjellige industrier. Dette vil en se av følgende oversikt for de viktigste industrier.

Ved bergverkene har virksomheten fortsatt å øke også i 1938, og da pris- og avsetningsforholdene har vært forholdsvis gunstige, kan året betegnes som meget godt for gruvedriften. Gjennomsnittlig har dog prisene ligget noe lavere enn i 1937, særlig for kobber- og sinkmalm.

Etter de oppgaver som foreligger har jernmalmproduksjonen vært rekordmessig i 1938. Den vil for hele året bli betydelig større enn i 1937, da det ble utbrutt 1 076 000 tonn jernmalm og titanjernstein. Utvinningen av svovelkis har derimot hatt omtrent samme omfang som i 1937. Ser en på eksporttallene for disse to viktigste produkter ved norsk gruvedrift, finner en at de utførte mengder i de 11 første måneder har vært meget større for jernmalm i 1938 enn året før, og litt mindre for svovelkis. Det ble således eksportert 1 353 000 tonn jernmalm i månedene januar—november 1938 mot 896 000 i de tilsvarende måneder i 1937. De utførte kvanta av svovelkis var i de samme måneder henholdsvis 595 000 og 616 000 tonn. Utførselen av kobbermalm, kobberkonsentrat og sinkmalm er gått litt tilbake, mens eksporten av molybdenglans har steget sterkt. Verdien av hele malmutførselen i månedene januar—november 1938 beløp seg til 44,4 mill. kr. mot 34,7 mill. kr. i den tilsvarende tid i 1937.

Den økning av produksjonen som har funnet sted ved den elektro-metallurgiske industri i de senere år, har fortsatt også i 1938. Den månedlige produksjonsindeks for denne gruppe viser således en stigning på vel 15 pst. fra 1937 til 1938, når en sammenholder gjennomsnittstallene for de 11 første måneder i de to år. Det er særlig produksjonen av aluminium, nikkel og kobber som har steget. Fremstillingen av ferrolegeringer er derimot gått litt tilbake. Økningen i virksomheten kommer også til syne i eksporttallene. I månedene januar—november ble det således utført 25 500 tonn aluminium, 6 900 tonn nikkel, 39 600 tonn sink, 8 700 tonn kobber og 26 000 tonn rujern, mot henholdsvis

20 500, 6 200, 32 700, 6 300 og 23 500 tonn i de tilsvarende måneder av 1937. Utførselen av ferrolegeringer og svovel er derimot gått noe ned, henholdsvis fra 137 400 til 91 300 tonn og fra 87 000 til 60 400 tonn.

Prisforholdene har ikke vært så gunstige i 1938 som året før, og eksportverdiene viser derfor et sterkere fall eller en svakere stigning enn de utførte mengder. Spesielt gjelder dette sink og kobber.

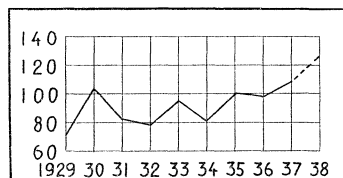
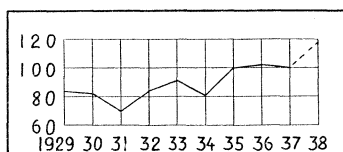
Alt i alt ble det i de 11 første månedene av året utført rå og halvforarbeidde metaller for 125,9 mill. kr. mot 130,7 mill. kr. i den tilsvarende tid i 1937.

For bergverkene og den elektrometallurgiske industri sett under ett viser den månedlige produksjonsindeks en stigning på nesten 17 pst. når en sammenholder gjennomsnittstallene for de 11 første måneder.

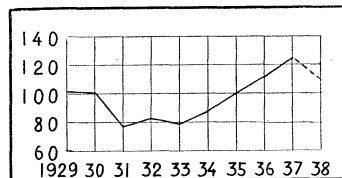
De vanskelige forhold steinindustrien har arbeidd under i de senere år, har forverret seg i 1938. Den inngåtte avtale med Sverige av 1935 om kvotefordeling av produksjonen gjelder fremdeles, og eksporten er regulert ved lov. Produksjonen av gatestein er etter de foreliggende oppgaver avtatt betydelig i 1938. Eksporten er således gått ned fra 43 700 tonn i de elleve første måneder av 1937 til 27 500 tonn i de tilsvarende måneder av 1938. Utførselen av kantstein og fortausheller viser også sterk tilbakegang, nemlig fra 24 700 til 16 500 tonn. Sett under ett vil produksjonen ved steinbrottene i 1938 sannsynligvis bli minst 25 pst. mindre enn i 1937.

Ifølge Byråets månedlige produksjonsindeks var produksjonen ved sementfabrikkene i månedene januar—november 1938 omtrent som i de tilsvarende måneder 1937. Eksporten har imidlertid steget atskillig, nemlig fra 39 300 tonn i de 11 første måneder av 1937 til 48 200 tonn i de tilsvarende måneder av 1938.

Produksjonen ved porselens- og fajansefabrikkene synes etter de oppgaver man har, å være gått atskillig tilbake i 1938, og ved glassverkene, hvor fabrikasjonen økte betydelig i 1937, er det igjen foregått en sterk innskrenkning av virksomheten i 1938.

Fig. 15. Produksjonsindeks
(1935 = 100).Kjemisk- og elektrokjemisk
industri.Fig. 16. Produksjonsindeks
(1935 = 100).

Olje- og fettindustri.

Fig. 17. Produksjonsindeks
(1935 = 100).

Treindustri.

Jern- og metallindustrien har større virksomhet i 1938, men hvor mye er det vanskelig å fiksere nøyaktig, da de oppgaver som foreligger gir et noe forskjellig bilde av utviklingen. Antall utførte timeverk ved de bedrifter som er tilsluttet De Mekaniske Verksteders Landsforening er steget med nesten 7 pst. når en sammenligner oppgavene for de 11 første måneder i 1937 og 1938. Når feriemåneden juli unntas, viser alle måneder i 1938 høyere tall enn 1937. Særlig var virksomheten i månedene februar, juni, september og oktober betydelig større enn i de tilsvarende måneder året før. Men bortsett fra den meget gunstige utvikling i høstmånedene i år kan en ikke peke på noen utpreget tendens i bevegelsen gjennom året.

Beskjeftigelsesstatistikken viser i gjennomsnitt for de tre første kvartaler en ubetydelig stigning i antall utførte timeverk fra 1937 til 1938. Indekstallet for beskjeftigede arbeidere er derimot steget med nær 3 pst.

Innførselen av jern- og metallhalvfabrikater, de viktigste råstoffer i denne industri, er gått meget sterkt ned i 1938 sammenlignet med importen i 1937. Da industrien visstnok hadde betydelige lagre av jern og metaller ved begynnelsen av året, gir importopp gavene ikke den rette indikasjon på virksomhetens omfang.

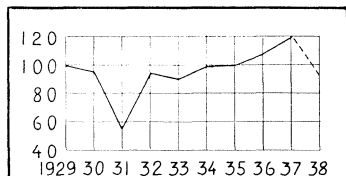
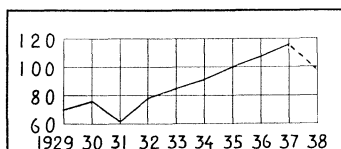
Arbeidsledighetstallene for Jern- og metallarbeiderforbundet og Formerforbundet har i 1938 ligget noe høyere enn i 1937. Tallene er imidlertid påvirket av tilgangen på nye medlemmer. Den høyeste ledighetsprosent i jern- og metallarbeiderforbundet i 1937 hadde en i desember. Prosenten var da 15,1, mens den i 1938 allerede i oktober er kommet opp i 15,7. De to siste måneder i året viser vanligvis de største ledighetstall. Laveste prosent har en i mai. Tallene var i denne måned henholdsvis 10 og 12,6 i 1937 og 1938. Til tross for de noe avvikende bevegelser som disse tallserier gir, kan en si at den samlede produksjon i jern- og metallindustrien har vært noe større i 1938 enn i 1937. I denne forbindelse merker en seg at beskjeftigelsen ved skipsverftene har vært særlig stor i 1938. Det ble således bygd ferdig skip på i alt 53 000 br.tonn mot 32 000 br.tonn i 1937.

Ved den kjemiske og elektrokjemiske industri, som bl. a. omfatter fyrstikk-, sprengstoff-, svovelsyre-, karbid-, og salpeterfabrikker, viste produksjonen, sett under ett, for alle bedrifter en økning på 10,5 pst. fra 1936 til 1937, til tross for at karbidfabrikkene ble rammet av stans i september og delvis oktober på grunn av konflikt. Etter de oppgaver som foreligger fortsatte produksjonen å øke meget betydelig i 1938, særlig ved karbidfabrikkene, men også ved salpeterfabrikkene. Eksporten av flere viktige produkter i denne industri viser atskillig stigning, således ble det utført 377 000 tonn kalksalpeter m. v. i månedene januar—november 1938 mot 327 000 tonn i de tilsvarende måneder året før. Utførselen av kalsiumkarbid og cyanamid er også steget henholdsvis fra 34 200 til 41 100 og fra 30 500 til 34 700 tonn, når en sammenholder oppgavene for de 11 første måneder i de to år. Utførselen av fyrstikker er gått opp, fra 771 til 918 tonn. På den annen side er eksporten av natronsalpeter og ammoniumnitrat gått sterkt ned, nemlig fra henholdsvis 29 000 til 12 400 tonn og fra 7 500 til 2 000 tonn. Utførselen av sprengstoffer viser en liten svikt, fra 1 160 til 1 088 tonn.

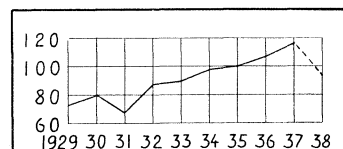
Produksjonstallene og eksporttallene kan ellers ikke direkte jevnføres, da lagerbeholdningene i denne industri kan variere betydelig.

Fra 1936 til 1937 avtok produksjonen i olje- og fettindustrien litt — vesentlig en følge av innskrenket virksomhet ved sildolje- og sildemelfabrikkene på grunn av råstoffmangel. I 1938 er produksjonen steget og kommet opp på et høyere nivå enn i 1936 da den var større enn noengang før. Virksomheten ved sildolje- og sildemelfabrikkene steg sterkt fra 1937 til 1938, da sildefisket og dermed råstofftilførselen var langt bedre. Inn til midten av desember 1938 var tilførselen av sild til fabrikkene vel dobbelt så stor som i 1937. I de 11 første måneder av året var utførselen av sildemel henholdsvis 21 448 og 62 292 tonn i 1937 og 1938. Eksporten av sildolje viser omtrent like sterk stigning.

Produksjonen ved olje og fettraffineriene er steget med noen få prosent fra 1937 til 1938. Utførselen av herdet fett var i tidsrommet ja-

Fig. 18. Produksjonsindeks
(1935 = 100).Tremasse-, cellulose- og
papirindustri.Fig. 19. Produksjonsindeks
(1935 = 100).

Lær- og gummivareindustri.

Fig. 20. Produksjonsindeks
(1935 = 100).

Tekstilindustri.

nuar—november omtrent den samme i 1937 og 1938 henholdsvis 53 675 og 53 983 tonn.

Etter den månedlige produksjonsindeks som forresten ikke er helt representativ, er produksjonen ved sagbrukene og høvleriene avtatt med henimot 11 pst. fra 1937 til 1938, når en sammenholder oppgavene for de 11 første måneder i de to år. Etter at denne industri hadde arbeidd under relativt gunstige pris- og avsetningsforhold fra begynnelsen av 1936 til ut på høsten 1937, fikk man et omslag som særlig gjorde seg gjeldende i første halvdel av 1938. Avsetningsforholdene var trege og prisene synkende. Storbritannia, den største avtaker av trelast (vesentlig fra Sverige, Finland og Russland) hadde overfylte lagre, og Russland reduserte stadig sine trelastpriser. Nedgangen i prisene kunne derfor ikke stanses, til tross for at den européiske trelastkonvensjon satte ned eksportkvotene. I den siste del av året har prisenes gang være noe bedre. Prisene var temmelig stabile i tredje kvartal og har i fjerde kvartal steget en del, men ligger fremdeles mye lavere enn ved utgangen av 1937. Salgene for neste år er imidlertid enda ikke kommet ordentlig i gang, og det er sannsynlig at eksportkvotene vil bli ytterligere redusert i 1939. Norge står utenfor avtalen om eksportregulering. Utførselen av norsk trelast spiller en stadig mindre rolle. Sammenholder en tallene for de 11 første måneder av 1937 og 1938, finner en at eksporten av høvlet last inkl. kassebord er gått ned fra ca. 146 000 m³ i 1937 til ca. 108 000 m³ i år. De tilsvarende tall for utførselen av skåret last er ca. 27 000 m³ og ca. 17 000 m³, mens utførselen av rund last bare er gått ned fra ca. 97 000 m³ til ca. 92 000 m³ i samme tidsrom. Eksportverdien blir derfor både på grunn av prisfallet og nedgangen i eksporten, betydelig mindre i 1938 enn i 1937.

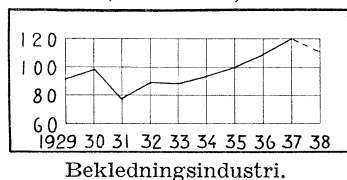
Omsetningen av trelast på det innenlandske marked har vært preget av ro og jevnt forbruk. Byggevirkksomheten har holdt seg godt oppe. Prisene på hjemmemarkedet er også gått ned, om enn ikke i så sterk grad som eksportprisene, og særlig i de siste måneder av året har hjemmemarkedets priser vært stabile.

For tresliperiene har 1938 i motset-

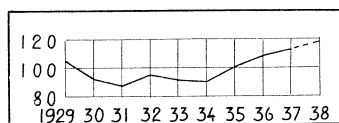
ning til 1937 vært et svært vanskelig år, og produksjonen er gått betydelig ned. Nedgangen fra foregående år i tilvirkning for salg i årets 11 første måneder var 22 pst. Vannforholdene har til dels vært lite tilfredsstillende, særlig i begynnelsen av året, og har virket hemmende på produksjonen. Men særlig har avsetningsforholdene vært vanskelige, med liten etterspørsel og fallende priser. De amerikanske noteringer for mekanisk tremasse, som i desember 1937 gikk ned til \$ 36,3 pr. long ton etter å ha ligget på \$ 36,8 siden juli, falt til \$ 29,5 i mars 1938, steg så litt i de to følgende måneder, men gikk i september igjen ned til \$ 28,5. I oktober og november gikk noteringene litt opp igjen. De svenske priser som i juni—oktober 1937 lå på kr. 151 pr. long ton, men deretter så smått begynte å falle, gikk stadig nedover i hele 1938 og var i september kommet ned i kr. 75. Den avtale mellom produsenter i Norge, Sverige og Finland om regulering av eksporten som ble etablert fra begynnelsen av 1936 for å bedre markedsforholdene, «M.P.S.-avtalen», er fremdeles i kraft og har resultert i en nedgang i vår utførsel av mekanisk tremasse i 1938. I 1937 eksporterte vi i månedene januar—november 544 000 tonn og i 1938 bare 447 000 tonn, altså 18 pst. mindre.

Cellulosefabrikkene har også hatt et atskillig dårligere år enn de hadde i 1937. Produksjonen var i månedene januar—november 17 pst. mindre enn i samme tidsrom året før. Den européiske sulfittmarkedsorganisasjon, S. P. S., besluttet i begynnelsen av april etter et møte i Oslo å redusere eksportkvotene med 20 pst. Da denne foranstaltning viste seg ikke å være tilstrekkelig, sluttet de nordiske lands sulfittprodusenter etter et møte i Helsingfors i august en overenskomst om en ytterligere begrensning for tidsrommet 1 juli 1938—30 juni 1939. Ved denne overenskomst gikk produsentene med på en produksjonsbegrensning, som svarer til 15 ukers stans i deres virksomhet, hvorav 8 ukers stans skulle falle på 1938 og 7 uker på 1939.

De svenske noteringer for sulfitt begynte på £ 12.40 pr. long ton cif. i januar, men falt stadig og var i juli kommet ned i £ 8.25. De amerikanske noteringer viser også sterkt fall.

Fig. 21. Produksjonsindeks
(1935 = 100).

Bekledningsindustri.

Fig. 22. Produksjonsindeks
(1935 = 100).

Nærings- og nytelsesmiddelindustri.

Noteringene for lettbleikt sulfitt som i desember 1937 var \$ 3,35 pr. 100 lb., var i november 1938 kommet ned i \$ 2,00. Vår eksport av cellulose er gått ned fra 323 000 tonn i månedene januar—november 1937 til 226 000 tonn i de samme måneder 1938, altså med 30 pst.

Papirfabrikkenes produksjon er i de 11 første måneder gått ned med 26 pst. fra 1937 til 1938. Eksporttallene viser også en sterk nedgang. Utførselen av pakkpapi er gått ned fra 829 000 i januar—november 1937 til 518 000 tonn i januar—november 1938, trykk- og avis-papir fra 211 000 tonn til 161 600 tonn — herav avis-papir fra 161 800 tonn til 134 500 tonn og papp og kartong fra 21 200 tonn til 14 900 tonn. Prisene har også stadig gått nedover.

Året 1938 må alt i alt betegnes som et vanskelig år for tremasse-, cellulose- og papir-industrien.

Både garverier og gummiware-industrien har hatt et vanskelig år. De månedlige produksjonsoppgaver og beskjeftigelsesstatistikken viser at produksjonen er gått sterkt ned fra 1937 til 1938.

Den nedgang i produksjonen som gjorde seg gjeldende i tekstilindustrien i de siste måneder av 1937, har fortsatt i 1938. Således er tilvirkningen ved ullvarefabrikkene og bomullsvarefabrikkene ifølge den månedlige produksjonsindeks i de 11 første måneder gått ned med henholdsvis ca. 16 og 14 pst. fra 1937 til 1938. Minst forandring viser trikotasje-fabrikkene, men denne gruppe var rammet av arbeidskonflikt i 1937. Den avtagende virksomhet i tekstilindustrien som produksjonsoppgavene viser, gir seg også uttrykk i en noe mindre innførsel av viktige råstoffer som ull, bomull, lin og hamp. Beskjeftigelsesindeksen viser også nedgang. Forholdene har dog bedret seg endel i siste halvdel av 1938. Både produksjonsindeksen og indeksen over antall utførte timeverk er nemlig steget fra juni til september, mens indeksen over arbeidertallet har holdt seg uforandret. Produksjonstallene, som ennå i september—oktober var lavere enn i de samme måneder 1937, ble i november litt høyere enn i tilsvarende måned året før.

For skotøyfabrikkene har 1938 ikke vært et så godt år som 1937. Særlig i første halvdel av året var forholdene lite tilfredsstillende.

I de 11 første måneder var produksjonen 7 pst. mindre enn i samme tidsrom året før og hadde omtrent det samme omfang som i 1936. Fra 5 mai ble det innført importregulering for skotøy og importen er gått ganske betydelig ned.

I konfeksjonsindustrien gir de oppgaver man har for et utvalg av bedrifter uttrykk for at produksjonen er gått noe ned fra 1937 til 1938.

De fleste bransjer innen nærings- og nytelsesmiddelindustrien viser stigning i produksjonen fra 1937 til 1938; riktignok er stigningen for noen få industrier ubetydelig. Den største stigning fra 1937 til 1938 viser møllene, margarin-, mineralvann- og sjokoladefabrikkene som har økt produksjon med henholdsvis 6, 6, 7 og 15 pst. En gjør oppmerksom på at margarin- og sjokoladefabrikkene var rammet av arbeidskonflikt i 1937 og mineralvannfabrikkene i 1938. Omsetningstallene gir uttrykk for at produksjonen ved bryggeriene er økt mindre enn ved de andre industrier i denne gruppe. Ølomsætningen er steget med vel 1 pst. mens tobakksomsætningen er falt med nær 1 pst. Hermetikkfabrikkene har antakelig hatt omtrent samme produksjon i 1938 som i 1937. Brisling-pakkingen har vært betydelig større, mens småsild- og kippersnedleggingen er gått ned. Av brisling ble det tilført fabrikkene 0,7 mill. skjeeper mot 0,4 mill. skjeeper i 1937. Småsildtilførselen avtok derimot på grunn av dårlig fiske — fra ca. 1 mill. skjeeper i 1937 til 0,7 mill. skjeeper i år. Utførselen av hermetikk gikk meget sterkt ned. I de 11 første måneder av 1938 ble det således utført bare 22 776 tonn mot 33 784 tonn i de samme måneder 1937. Verdien av den utførte hermetikk gikk ned fra 33,9 mill. kr. i 1937 til 25,3 mill. kr. i 1938, altså ikke så sterkt som mengden.

Skipsfarten.

Sett på bakgrunn av 1937 ble 1938 et sterkt nedgangsår for skipsfarten. Fraktene har sviktet og oppleggene av skip er steget. Når året 1938 likevel er blitt forholdsvis bra for norsk skipsfart, henger dette sammen med at fraktene for forskjellig spesialfart, som tank,

holdt seg bra oppe i den første del av året. Da tankfarten spiller en stor rolle for norsk skipsfart, har dette gjort at året er blitt bedre enn en ellers hadde grunn til å vente.

For småskipene var 1938 gjennomgående dårlig. Fraktene for disse falt sterkt fra begynnelsen av året og mange gikk i opplag tidlig. Mest har trelastfarten på Østersjøen og Kvitsjøen sviktet. Det var vanskelig for norske skip å oppnå last til de fastsatte minste-frakter fra disse farvannene, da det var lett å fa tonnasje til frakter som lå under minste-fraktene fra redere som ikke var tilsluttet minste-fraktplanen. Fraktfallet har også vært sterkt følbart for større skip.

I kornfarten fra La Plata var det uhyre vanskelig å oppnå laster. I 1938 var det dårlig kornhøst i Argentina — og en god høst i Europa. Kornskipningen fra La Plata ble derfor minimal. Dette marked spilte en dominerende rolle under konjunkturoppgangen i siste halvdel av 1936 og i de første måneder av 1937 ved å absorbere betydelige tonnasjemengder og derved stimulere fraktmarkedet i sin alminnelighet. Gjennom hele 1938 derimot fikk en en stor opphoping av fraktsøkende skip som ble liggende ledige ofte i månedsvis. På markedene i Østen var det også til dels vanskeligheter på grunn av krigen i China og valutaforholdene i Japan. Tankskipene hadde derimot et forholdsvis godt år i 1938. Fallet i tankfraktene satte inn atskillig senere enn i fraktene for alminnelige godstransporter, og mange tankskip, som i 1937 ble sluttet på timecharter og for konsekutive reiser, seilte i 1938 til gunstige frakter. Med den betydelige plass tankskipene nå inntar i den norske flåte spilte dette en stor rolle for det samlede resultat av skipsfarten i 1938.

I det siste år under konjunkturoppgangen — fra høsten 1936 til høsten 1937 — var det en sterk, til dels hektisk etterspørsel etter tonnasje. Utover våren og sommeren 1937 var det knapt om tonnasje, og fraktene nådde opp på et eksepsjonelt høyt nivå. I 1938 viser utviklingen derimot det motsatte bilde. Konjunktururomslaget i august 1937 med fallende varepriser la i de siste måneder av dette år en kraftig demper på den livlige transportvirksomhet, og skipsfarten har i 1938 igjen i sterk grad følt virkningene av innskrenkningen i det internasjonale varebytte.

Etter Folkeforbundets statistikk steg indekstallet for verdenshandelens volum (1929 = 100) fra 83,3 for 2net kvartal 1936 til 99,2 i 2net kvartal 1937. Etter en nedgang i 3dje kvartal steg det igjen og kulminerte med 100,4 i siste kvartal 1937. I første halvdel av 1938 avtar verdenshandelens volum igjen temmelig sterkt. Indekstallet faller til 88,2 i 1ste kvar-

tal av 1938 og til 85,4 i 2net kvartal, en nedgang på 15 pst. i løpet av et halvt år. I 3dje kvartal kan det dog igjen noteres en liten stigning til 86,7.

Sammenligner en disse oppgaver med oppgavene over den beskjeftigede verdenstonnasje (se tabellen nedenfor) finner en for de par siste år følgende bevegelse:

Ar	Verdensflåte pr. 1 juli	Gj.snittlig opplagt tonnasje	Gj.snittlig verdenston- nasje i fart
	1000 br.tonn	1000 br.tonn	1000 br.tonn
1933.....	67 920	12 757	55 163
1934.....	65 576	8 667	56 909
1935.....	64 886	6 157	58 729
1936.....	65 064	4 537	60 527
1937.....	66 286	2 386	63 900
1938.....	67 847	2 623	65 224

Opp til 1936 steg den beskjeftigede verdensflåte omtrent parallelt med verdenshandelen ved en gradvis reduksjon av oppleggene. Noen bedring i fraktene hadde man derfor ikke. Fra 1936 til 1937 steg den beskjeftigede verdenstonnasje fra 60,5 mill. br.tonn til 63,9 mill. br.tonn eller med ca. 6 pst., og all brukbar tonnasje var da absorbert. Verdenshandelens volum steg derimot hele 19 pst. fra 2net kvartal 1936 til 2net kvartal 1937. Denne langt sterkere vekst i omsetningsmengden enn i den disponible tonnasje resulterte i en sterk frakstigning. For 1938 viser den beskjeftigede verdensflåte en fortsatt vekst, mens derimot verdenshandelen som ovenfor nevnt, er skrumpet betraktelig inn. Dette misforhold førte i første rekke til en kraftig nedgang i fraktene. Først og fremst ble toppfraktene fra 1937 skåret bort. Opplegget av skip i 1938 ble bare ubetydelig større enn fjorårets.

Den veldige frakstigning i siste del av konjunkturoppgangen siden høsten 1936 ble ikke langvarig. Etter konjunktururomslaget i august 1937 varte det ikke lenge før fraktmarkedet brøt sammen. Allerede i de siste måneder av 1937 falt fraktene voldsomt og fallet fortsatte utover i 1938. Et unntak dannet dog tankfraktene. Disse holdt sig faste og til dels stigende til ut i januar—februar 1938.

Bevegelsen i fraktene fra måned til måned i de siste år vil ses av følgende tabell.

Under frakstigningen i siste halvdel av 1936 gikk Economist's indeks (basis 1913 = 100) opp fra 79 i juli til 110 i desember og fortsatte stigningen i 1937 helt fram til september, da den kulminerte med et tall på 145, det høyeste siden november 1926. I de siste

Indekstall for frakter.

År og måned		Chamber of Shipping of U.K. Ny indeks. Turfrakter. (1935 = 100)	Economist (1913 = 100)
Januar	1936.....	—	81
Februar	»	—	78
Mars	»	—	77
April	»	—	77
Mai	»	—	76
Juni	»	—	78
Juli	»	—	79
August	»	—	84
September	»	—	86
Oktober	»	—	91
November	»	—	97
Desember	»	—	110
Januar	1937.....	167,7	117
Februar	»	157,9	116
Mars	»	158,9	118
April	»	176,8	129
Mai	»	185,4	133
Juni	»	187,1	135
Juli	»	185,0	133
August	»	193,3	139
September	»	201,7	145
Oktober	»	190,0	141
November	»	162,9	126
Desember	»	141,0	109
Januar	1938.....	138,2	108
Februar	»	129,5	102
Mars	»	127,5	99
April	»	126,9	98
Mai	»	130,6	98
Juni	»	123,1	96
Juli	»	120,2	95
August	»	126,4	96
September	»	126,3	97
Oktober	»	127,6	96
November	»	122,3	94
Desember	»	—	—
Gj.snitt	1938 ¹⁾	127,1	98
»	1937.....	175,6	128
»	1936.....	112,6	85
»	1935.....	100,0	74
»	—	—	—
»	1929.....	135,5	97

¹⁾ Gjennomsnitt for månedene januar—november.

måneder av 1937 falt indeksen sterkt og var for desember helt nede i 109, eller på samme nivå som i desember året før. Ved årsskiftet 1937—38 var fraktmarkedet igjen meget slapt.

Etterspørselen etter tonnasje var liten, da eksportører og befraktere stilte sig avventende. Etter en ubetydelig stramning i begynnelsen av januar fortsatte nedgangen i fraktene ganske jevnt utover våren og sommeren 1938. Economist's indeks falt fra 108 i januar til 102 i februar og videre jevnt til 95 i juli. I høstmånedene under den spente politiske situasjon i Europa ble virksomheten noe livligere og en fikk en mindre stramning i fraktene. Men krigsfaren i slutten av september dempet oppgangen. Stigningen i krigsassuransepremier og usikkerheten gjorde stillingen for skipsfarten vanskeligere. Etter at krisen var over, falt virksomheten igjen tilbake. Fraktindeksen steg fra 95 i juli måned til 97 i september, men falt igjen til 96 i oktober og 94 i november.

Chamber of Shippings nye indeks for turfrakter med basis 1935 = 100 viser samme bevegelse som Economist's, men utslagene har vært sterkere. Denne indeks viste i januar 1937 167,7 og steg til maksimum 201,7 i september. Deretter falt den til 141 i desember og videre til lavpunktet 120,2 i juli 1938. I høstmånedene steg den og var i oktober oppe i 127,6. I november falt den igjen til 122,3, men lå da fremdeles 2 poeng høyere enn i juli måned.

Gjennomsnittstallet for Economist's indeks var for de første 11 måneder i 1938 98 mot 128 i 1937, det vil si en nedgang på 23,4 pst. Etter Chamber of Shippings fraktindeks var nedgangen enda sterkere, nemlig 27,6 pst. fra gjennomsnittlig 175,6 i 1937 til 127,1 i 1938. Fraktene i 1938 har dog ligget omkring 14 pst. høyere enn gjennomsnittsnivået i 1936.

Nedgangen i fraktene har ført til et sterkere internasjonalt samarbeid mellom rederne. De fastsatte minstefrakter i kornfarten fra Canada, U. S. A.-Nordstatene, La Plata og Australia har vært opprettholdt hele året. For kornfarten fra U. S. A.-gulfhavner ble det fastsatt minstefrakter i august måned, da fraktene her var presset sterkt ned. I trelastfarten fra Canada, Østersjøen og Kvitsjøen gjaldt det også minstefraktavtaler, men disse ble dog ikke helt effektive for Østersjøen og Kvitsjøen. Avgiften til den internasjonale tankskipspool ble først hevet temmelig sterkt i mai 1938 og så påny i oktober.

I tabellen på side 60 er fraktratene gjengitt i en del viktigere farter i de 3 siste år.

Fraktratene for alminnelige godstransporter går sterkt opp fra høsten 1936 med kulminasjon i september 1937, og nedgang til desember 1937 og mars 1938. Etter den tid har de holdt sig mere stabile. Oljefraktene kulminerer i mars 1937 etter en voldsom stigning fra desember året før. Så faller oljefraktene jevnt

Fraktnoteringer i shilling og pence i en del viktigere farter.¹⁾

Last	Fra/Til	1936				1937				1938			
		Mars	Juni	Sept.	Des.	Mars	Juni	Sept.	Des.	Mars	Juni	Sept.	Des.
Bønner	Dalny-U.K./Kont.	25/9	21/9	26/-	41/3	41/6	42/6	50/-	36/-	29/9	—	28/3	27/6
Ris	Saigon-U.K./Kont.	25/9	24/-	33/9	45/-	42/6	40/-	52/6	36/3	29/-	27/-	28/6	27/-
Sukker	Cuba-U.K./Kont. .	13/6	13/9	15/6	21/9	23/3	26/-	28/-	18/-	16/-	15/6	15/-	15/-
Skrapjern ..	U. S. A. Gulf- Japan	—	14/1 ^{2,3}	—	—	—	33/8 ²	—	—	—	—	—	18/9 ³⁾
Malm	Huelva-Antw./ Rotterdam	5/6	7/1	12/-	13/-	11/-	10/7	15/9	10/6	7/3	6/4	7/6	8/1
Kull	U.K. øst—Øst- Norge	6/-	5/6	6/-	8/-	8/1	9/6	10/-	6/6	6/-	6/-	6/-	5/-
Olje	U. S. A. Gulf- U.K./Kont.	15/-	15/3	11/6	14/3	35/-	30/-	27/-	28/6	21/6	15/-	14/6	11/-
—	Sortehavshv.- U.K./Kont.	12/6	13/3	9/6	13/-	32/-	29/-	24/-	30/- ⁴⁾	18/-	10/-	10/6	9/-

¹⁾ De oppførte frakter gjelder som regel høyeste notering i siste halvdel av måneden. ²⁾ Gjennomsnittsfrakt for året. ³⁾ Fri inn og ut. ⁴⁾ Den høye notering står antakelig i forbindelse med krigsrisiko (assuransепremie, oppbringelse) og kanskje også frykt for ishindring.

og sterkt, men holder seg dog på et forholdsvis høyt nivå helt til vårmånedene 1938. Siden har de gått enda mer ned og var utover sommeren og høsten til dels lavere enn i første halvdel av 1936.

Som tidligere nevnt begynte opplegget av norske skip først i vårmånedene 1938. Helt fra våren 1937 hadde da opplegget vært praktisk talt lik null. Følgende tabell viser opplegget for hver måned i siste år både for norsk tonnasje og for verdenstonnasjen:

Ar og måned	Opplagt norsk tonnasje		Opplagt verdens-tonnasje	
	I alt	I pst. av middel-flåten	I alt	I pst. av flåten pr. 1 juli
	1000 br. t.	Pst.	1000 br. t.	Pst.
Januar 1938	0	—	1735	2,6
Februar »	0	—	1828	2,7
Mars »	0	—	1938	2,9
April »	132	2,8	2216	3,3
Mai »	138	3,0	2523	3,7
Juni »	155	3,3	2667	3,9
Juli »	181	3,9	2547	3,8
August »	217	4,7	3029	4,5
September »	314	6,8	3186	4,7
Oktober »	306	6,6	3239	4,8
November »	235	5,1	3383	5,0
Desember »	172	3,7	3188	4,7
Gj.snitt 1938	154	3,3	2623	3,9
» 1937	4	—	2386	3,6
» 1936	121	2,9	4537	7,0
» 1935	258	6,4	6157	9,5

Av norske skip var det vesentlig mindre skip som gikk i opplag i de første månedene av 1938. Senere fulgte større skip, spesielt tankskip etter. Fra og med juni var en ganske stor del av oppleggene tankskip, for månedene september—november hele $\frac{2}{3}$ av den samlede opplagte tonnasje.

Tallene for månedene fra april til og med august er ikke helt fullstendige. En mangler opplysning om en del norske skip — særlig tankskip — som var opplagt i utenlandske havner. Det gjennomsnittlige opplegg for norske skip i 1938 har derfor vært noe større enn tabellen viser.

Økningen og moderniseringen av den norske handelsflåte har fortsatt i 1938. Alt i alt hadde flåten en tilgang i året på 384 000 bruttonn, storparten — 262 000 br.tonn — nybygde motorskip. 39 000 br.tonn var eldre motorskip kjøpt inn fra utlandet. Avgangen var i alt 172 000 br.tonn. Denne skyldtes vesentlig opphugging og salg til utlandet av eldre skip, særlig da m p skip. Netto-økningen for flåten var 212 000 br.tonn eller ca. 5 pst. av flåten ved begynnelsen av året. I 1937 hadde flåten en økning på 342 000 br.tonn og i 1936 på 130 000 br.tonn. Pr. 1 januar 1939 var flåten kommet opp i 4 756 000 br.tonn. Godt og vel halvparten eller 61 pst. av denne tonnasje består av motorskip.

En vesentlig del av økningen i flåten i de seneste år har vært t a n k tonnasje. Av den samlede tonnasje pr. 1 januar 1939 var henimot 40 pst. tanktonnasje o: ca. 1 835 000 br.tonn (ekskl. hvalkokerier).

Tross de høye skipspriser gjennom hele 1938 for både ny og eldre tonnasje og tross det fallende fraktmarked er det kontrahert mange

nye skip. Etter det norske Veritas' oppgaver var det pr. 1 januar 1939 under bygging og bestilt for norsk regning en samlet tonnasje på 721 000 br.tonn mot 525 000 br.tonn pr. 1 januar 1938 og 605 000 br.tonn pr. 1 januar 1937. Av de 721 000 br.tonn pr. 1 januar 1939 var 451 000 tonn tanktonnasje.

Etter det som er nevnt om fraktmarkedets stilling og om den flåte som har vært i fart vil skipsfartens bruttoinntekter i 1938 utvilsomt bli atskillig lavere enn i høykonjunkturåret 1937. I dette år blev det opptjent et samlet bruttofraktbeløp på 750 mill. kr.

Etter en foreløpig beregning vil Byrået anslå de opptjente bruttofrakter for 1938 til ca. 600 mill. kr.

Etter oppgaver fra rederne utgjorde de utbetalte driftsutgifter i utlandet i 1937 270 mill. kr. eller 36 pst. av bruttofraktbeløpet. Noen tilsvarende oppgaver for 1938 foreligger ikke enda; men en må gå ut fra at utgiftene i utlandet i dette år vil være en forholdsvis større del av de innseilte bruttofrakter enn i 1937. Regner man med en prosent på 40, skulle driftsutgiften i utlandet i 1938 bli ca. 240 mill. kr., nettofrakten altså ca. 360 mill. kr.

Skipsaksjemarkedet har i 1938 ikke vært så livlig som i 1937. Kursene på skipsaksjer har dog holdt seg relativt godt oppe, selv om de har svinget sterkt i året. Etter Byråets aksjeindeks har kursindekstallene for skipsaksjer i de siste år vært:

	1936	1937	1938
Januar	83,5	132,2	150,1
Februar.....	85,6	132,9	140,6
Mars	84,2	147,2	129,7
April	84,6	168,7	127,7
Mai	85,5	153,6	127,8
Juni	86,4	157,4	123,2
Juli	89,3	163,6	128,8
August	90,3	174,2	133,1
September	93,4	171,2	135,5
Oktober	103,9	159,5	140,1
November.....	116,0	147,0	142,1
Desember	120,3	146,6	142,6

Kursindekstallene har stort sett fulgt bevegelsen på fraktmarkedet, men utslagene har vært noe voldsomme. Etter konjunkturuomslaget på vare- og aksjebørser i august 1937 fikk en særlig i oktober og november måned et kraftig tilbakeslag i kursene. Indekstallet som i 1937 kulminerte med 174,2 i august var i desember nede i 146,6. Sammen med en forbigående stramning på fraktmarkedet i januar 1938 steg indekstallet raskt til 150,1 for denne måned. Under den videre nedgang i fraktene utover i 1938 falt kursene sterkt særlig i

februar og mars og nådde et lavpunkt i juni på 123,2. Siden har kursene tatt seg opp igjen. Indekstallet for desember var 142,6 eller omtrent det samme som ved begynnelsen av året.

Arbeidsledigheten.

Fra lavpunktet 1929 steg arbeidsledigheten hvert år fram til 1933. Fra høsten 1933 merkes det en tendens til bedring som blir mere utpreget i 1934. Men først høsten 1935 ble det en mere absolutt vending i utviklingen. I 1936 var det et sterkt fall i arbeidsledigheten. Dette fall var mindre i 1937. I de siste måneder av året steg arbeidsledigheten i enkelte fag.

Sett under ett har arbeidsledigheten vært større i 1938 enn i 1937, men stigningen er ikke stor, og den har ikke gjort seg like sterkt gjeldende i alle årets måneder.

Bevegelsen i løpet av året synes å vise at arbeidsledigheten var sterkt stigende i sommermånedene. Da lå tallene i 1938 relativt høyt over 1937. I høstmånedene er det til dels en relativ bedring i arbeidsledigheten, dvs. tallene ligger bare litt høyere enn i fjor. Denne bevegelse kan vi følge ved å se på tabellen på side 53 som viser at arbeidsledighetstallene lå høyere i 1938 enn i 1937 for alle måneder unntatt januar og april. I juni og juli var det en 14—1500 flere ledige i 1938 enn i 1937, i oktober bare 5—600. Arbeidsledigheten har ikke vært like stor i de forskjellige ervervsgrupper. I industrien har alle månedene i 1938 høyere tall enn i 1937. Men avstanden mellom tallene i de to år er for det meste mindre i høstmånedene.

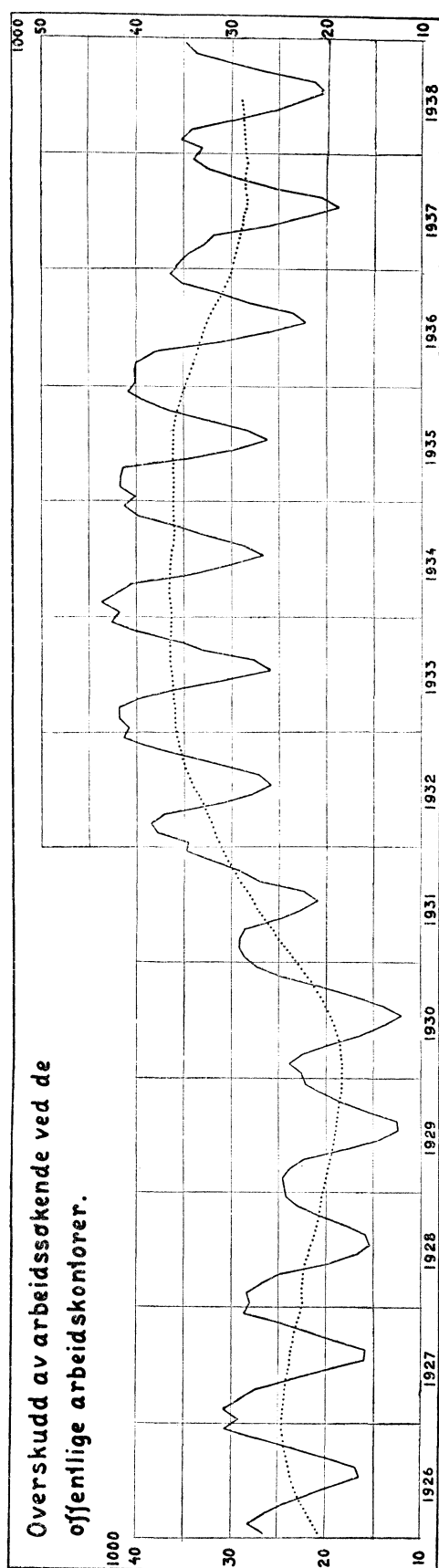
Av enkelte industrigrupper viser jord-, stein- og sementindustri, metall- og maskinindustri, trevareindustri og i de fleste måneder skipsbyggingsindustri og bekledningsindustri høyere tall i 1938 enn i 1937. Grafisk industri og nærings- og nytelsesmiddelindustri viser derimot på få unntagelser nær lavere tall i 1938 enn i 1937.

Arbeidsledigheten i byggevirksomheten var høyere i månedene januar, februar, mars, mai og juni i 1938 enn i 1937, lavere i de andre måneder.

Anleggsvirksomhet og stort sett også ulært arbeid, handel, transport og sjøfart viser en større eller mindre bedring i 1938 i forhold til 1937.

Situasjonsrapportene fra arbeidskontorene viser høyere tall i 1938 enn i 1937, unntatt januar, april og mai måned. Differansen mellom de to år har vært temmelig variabel og noen bestemt stigende tendens kan en ikke konstatere. Regner en ut for hver måned 1938 den prosentvise stigning eller det pro-

Fig. 23.

sentwise fall fra den tilsvarende måned året før, synes sommermånedene å gi det ugunstigste bilde.

Stigning (+) eller fall (÷)
i forhold til året før

Januar	÷ 7,2
Februar	+ 2,5
Mars	+ 3,5
April	÷ 6,2
Mai	÷ 2,3
Juni	+ 4,1
Juli	+ 8,5
August	+ 5,1
September	+ 2,6
Oktober	+ 3,5
November	+ 5,0

Når en jevnfører arbeidskontorenes tall på forskjellige tidspunkter må en regne med endel strukturforandring. Men da det her er så mange fag representert, spiller dette en mindre rolle. De forskjellige gruppeforskyvninger kan delvis oppheve hverandre.

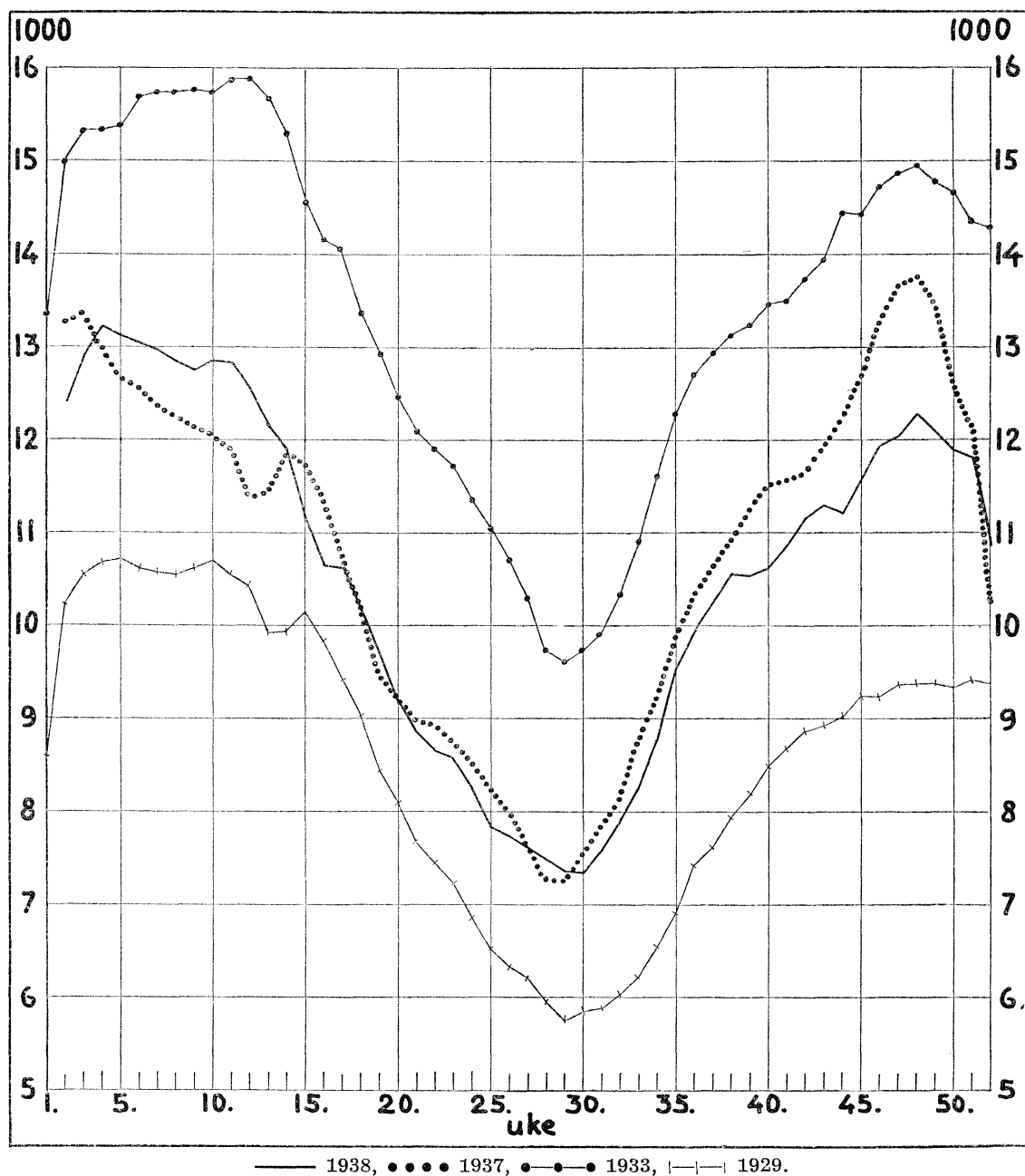
Totaloppgavene over arbeidsledigheten i 10 fagforbund viser i de 10 måneder det er oppgaver for, høyere tall i 1938 enn i 1937. Men differansen mellom de to år har vært stadig avtagende fra måned til måned.

Av de enkelte fag viser arbeidsledighetsprosenten for bakerforbundet og Centralforeringen for boktrykkere lavere tall i 1938 enn i 1937, de andre grupper høyere tall. Men innen bygningsfagene og særlig for murerne er utviklingen i løpet av året mye bedre i 1938 enn i 1937. Bygningsforbundets tall ligger i de siste måneder lavere enn de tilsvarende i 1937. Murerforbundets ligger helt siden våren 1938 lavere. Innen den mekaniske industri viser særlig formerforbundets tall en betydelig stigning i forhold til 1937.

Ved jevnføring av disse tall på forskjellige tidspunkter må en være oppmerksom på at det har funnet en strukturforandring sted. Bygningsfagene spiller mye større rolle i disse tallene nå enn for endel år tilbake. Derfor vil en ugunstig utvikling i byggefagene i for sterk grad komme til å prege utviklingen i totaltallene.

Ukerapportene fra arbeidskontoret i Oslo viste i løpet av 1937 en meget forskjelligartet bevegelse. I 1ste halvår var utviklingen meget god. Men fra juni av var utviklingen mindre gunstig og fra september var det så å si ingen forskjell mellom tallene for 1937 og 1936. I årets siste uker inntrådte det imidlertid en betydelig bedring som også varte et par uker ut i 1938. Men fra 4de uke av steg ledighetstallene, og fra denne og til 13de uke lå de på et til dels betydelig høyere nivå enn i 1937. Men fra 14de uke er utviklingen i 1938

Fig. 24. Arbeidsledighet.
Oslo Arbeidskontor. Ukerapporter. Ledigmeldte ved ukens slutt.

i det store og hele den samme som i 1937, fra september atskillig bedre i 1938. Også Oslo-tallene viser således en usikker utvikling, men i motsetning til de fleste andre tallrekker ingen forverrelse, nærmest bedring.

Offentlige finanser.

Kommunenes finanser er bedret atskillig i de siste 3—4 år. Staten har som kjent ytt store beløp til støtte for kommunene,

både direkte ved tilskudd til budsjettene og indirekte ved forskjellige bevilgninger, vesentlig til avhjelp av arbeidsledigheten. Kommunenes gjeldsbyrde er også lettet atskillig. I de fire budsjettårene 1934—35 til 1937—38 har 239 kommuner fått kapitalakkord, og mange kommuner har kunnet utnytte det gunstige lånemarked til fordelaktige konverteringer. Men den viktigste årsak til bedringen i de kommunale finanser er de forholdsvis gode tider vi har hatt i de siste år. Den antatte

inntekt for hele riket var etter den kommunale skatteligning for budsjettåret 1935—36 (inntektsåret 1934) 1 954 mill. kr., for 1936—37 (1935) 2 076 mill. kr., for 1937—38 (1936) 2 306 mill. kr. og for 1938—39 (1937) 2 637 mill. kr. Skattøret har derfor gått litt ned selv om utligningsbeløpet er gått opp. De samlede kommunale skatter og avgifter var for budsjettåret 1934—35 252 mill. kr., for 1935—36 258 mill. kr., for 1936—37 277 mill. kr. og for 1937—38 306 mill. kr. Det gjennomsnittlige skattøre var for de samme år 16,88, 16,69, 16,39 og 16,10. For 1938—39 er ikke alle innberetningene om skatteligningen kommet inn; men de foreløpige beregninger viser at skattøret gjennomsnittlig har gått litt ned også for dette år.

Samtidig med at utligningsbeløpet er steget og skattøret gjennomgående har gått litt ned, har skattene gått bedre inn. Årets skatterestanser beregnet i prosenter av utlignet skatt for året var i budsjettårene 1935—36 til 1937—38 henholdsvis 17,1, 15,5 og 15,0 pst.

Kommunenes lånegjeld er redusert sterkt i de senere år — fra 1 507 mill. kr. i 1926 da den var på det høyeste — til 1 200 mill. kr. i 1938. Men en stor del av denne nedgang skyldes gjeldsakkordene. I budsjettåret 1937—38 viste kommunenes lånegjeld en netto nedgang på 46 851 000 kr. Bruttonedgangen var 80 294 000 kr. Av dette faller 62 843 000 kr. på 44 kommuner som fikk kapitalakkord og 17 451 000 kr. på 406 kommuner hvor gjelden ble redusert ved avbetaling. Men samtidig steg lånegjelden i 200 andre kommuner med i alt 33 443 000 kr. Ser en bort fra gjeldsakkordene, vilde altså kommunegjelden ha vist en netto stigning på 15 992 000 kr. i 1937—38.

Kommunenes forvaltningsgjeld (restanser på fylkesskatt, refusjonskrav og varegjeld, restanser til sykehus, funksjonærer m. v.) var i 1926 26,4 mill. kr., i 1937 21,0 mill. kr. og i 1938 16,4 mill. kr.

Som en ser viser tallene stort sett atskillig bedring i kommunenes finanser; men skatten er enda svært høy i mange kommuner. I inneværende budsjettår (1938—39) har henimot halvdelen av kommunene et skattøre på ca. 18 med normaltabellens skattefri fradrag redusert med 40—50 pst. Forholdsregler til fortsatt å jevne ut skattene og til å lette kommunenes budsjetter er derfor under overveielse.

Statsregnskapet for 1937—38 viser etter den statistiske oppstilling på sidene 88 og 89 et overskudd på 45,5 mill. kr., mens overskuddet i forrige budsjettår var 58,5 mill. kr. Selve budsjettregnskapet er gjort opp med et

overskudd på 44,6 mill. kr. i 1937—38. Forskjellen skyldes at Byrået i sin statistikk har tatt med en del beløp som er holdt utenfor budsjettregnskapet, men som er ført på kapitalforskyvningskonto. I Byråets oppstilling er bl. a. inntektsført godskrevne renter av grunnfondene i de statsgaranterte banker 0,8 mill. kr.

En vil understreke at overskuddet er et regnskapsoverskudd. Det vil si at det gir uttrykk for hvor mye større de inntekter pluss de lånemidler som er ført opp på budsjettet er enn utgiftene. Overskuddet betyr derfor i virkeligheten at en har brukt så mye mindre av lånemidler.

Tar en hensyn til endringene i summen av de utgiftsbevilgninger som årlig føres over til rådighet i neste termin, blir nettooverskuddet etter budsjettregnskapet 1937—38 36,6 mill. kr. De overførte utgiftsbevilgninger viser nemlig en stigning på 8 mill. kr.

Overskuddet i 1937—38 skyldes utelukkende at inntektene er steget. Den ordinære og ekstraordinære skatt på formue og inntekt oversteg således anslaget med 10,4 mill. kr., mens alderstrygdavgiften ga 3 mill. kr. mindre enn ventet. Forbruksskattene ga hele 40 mill. kr. mere enn anslått og etterbevilget. Av denne merinntekt utover bevilgningene faller 17,4 mill. kr. på tollene, 5,1 på den alminnelige omsetningsavgift, 4,6 på brennevinsavgifter, 1,5 på ølavgift, 1,1 på sjokolade- og sukkervareavgift, 3,1 på tobakkstempelavgift, 1,8 på beverningsskatt og 1,2 på veiavgifter.

De andre skatter og avgifter ga 3,6 mill. kr. mere enn ventet. Av dette faller 1,3 mill. kr. på arveavgift og 0,8 mill. kr. på stempelavgift av dokumenter. I alt ga skatter og avgifter 51 mill. kr. mere enn budsjettet og etterbevilget i 1937—38.

På utgiftssiden ble underskuddene ved Statens forretningsdrift 10 mill. kr. større enn ventet. Renter av den nedlagte kapital er da belastet driften.

Statsgjelden er gått ned med 64,6 mill. kr. fra 1 493,3 til 1 428,7 mill. kr. Samtidig viser Statens nettokapital en stigning på 92,1 mill. kr. eller 27,5 mill. kr. mere enn det gjelden er redusert med.

Regnskapet for 1ste kvartal 1938—39 viser et underskudd på 19,3 mill. kr., mens det i samme kvartal forrige termin bare var 3,8 mill. kr. Når resultatet er dårligere i 1938—39 enn i forrige budsjettår, skyldes det ikke at inntektene har sviktet, men at utgiftene er økt, særlig til formål som sorterer under Sosialdepartementet, Kirke- og Arbeidsdepartementet. De samlede driftsinntekter var i alt 138,5 mill. kr., eller nesten 10 mill. kr. større enn i første kvartal forrige

termin. Av dette ga statsskatten 32,9 mill. kr. eller 7,7 mill. kr. mere enn i første kvartal 1937—38. Tollintradene var 36,1 mill. kr. eller omtrent samme beløp som i de tre første måneder av forrige termin, mens tobakkstempelavgiften ga henholdsvis 6,7 og 5,6 mill. kr. De andre større inntektsposter viser også med få unntak en liten oppgang fra første kvartal i forrige budsjettår.

Driftsutgiftene var 137,1 mill. kr. eller 20,8 mill. kr. mere enn i første kvartal 1937—38.

Av kapitalutgiftene er 16,5 mill. kr. gått med til statens anlegg m. v. mot 14,1 mill. kr. i første kvartal forrige budsjettår, og til avdrag på statsgjelden er brukt henholdsvis 11,5 og 12,3 mill. kr. De samlede kapitalutgifter 28 mill. kr. er delvis dekt av driftsoverskuddet 1,4 mill. kr., delvis av innbetalte bidrag og avdrag 0,5 mill. kr., mens det til resten 26,1 mill. kr. er brukt andre kapitalmidler. Av disse er inntektsført $\frac{1}{4}$ av bevilgningen for hele terminen eller 6,8 mill. kr., slik at det blir et underskudd i regnskapet på 19,3 mill. kr.

Inntektene har fortsatt å gå bra inn også i månedene oktober og november. Etter Finansdepartementets månedsoppgjør løp det således inn på en del større inntektsposter 56,6 mill. kr. i oktober og 55,0 mill. kr. i november mot henholdsvis 45,5 og 46,5 mill. kr. i de samme månedene i 1937. Det er særlig inntektsskatten som har økt og i oktober også tollintradene og veiavgiftene.

Sluttord.

Ser vi tilbake på året 1938, kan vi på grunnlag av det som er sagt ovenfor om de forskjellige virksomheter her hjemme, si at den oppgang vi har hatt gjennom flere år, stanset i 1938 og at flere virksomhetsgrener har vært rammet av en tilbakegang. Det som kan si nå når 1938 er over, stemmer for så vidt godt med det som Byrået skrev ved utgangen av 1937. Det ble ved utgangen av 1937 sagt følgende: «Mens det samlede resultat for 1937 var usedvanlig godt, tyder bevegelsen i løpet av året på at den oppgang som vi nå har hatt i flere år, holder på å stagnere.»

Det er imidlertid et spørsmål om en utelukende kan karakterisere gangen i året 1938 med ordet stagnasjon. Svaret på dette beror på hva det er en har for øye. Gjelder det selve virksomheten som sådan, så passer ordet nok så godt, fordi omfanget av virksomheten alt i alt har holdt seg godt oppe. Det er nemlig ikke tvil om at selv om arbeidsledigheten har vært litt større i store deler av 1938 enn i 1937, så må det med den tilgang på arbeidskraft vi har hatt i år, ha vært minst like mange mennesker i arbeid i 1938 som i 1937.

Vi vil i denne forbindelse minne om at det store fødselskull av 1920 i 1938 passerte 18-års alderen og dette betyr i realiteten en langt større tilvekst av ungdom som skal inn i arbeidslivet enn i noe tidligere eller senere år.

En annen sak er det om vi tenker på virksomhetens økonomiske resultat. Gjør vi det, må året 1938 sett på bakgrunn av 1937 karakteriseres som et nedgangså. På de fleste områder har nemlig det økonomiske utbytte vært mindre i 1938 enn i 1937.

En ting som har hjulpet til å holde virksomheten oppe, er at det i 1938 har vært forholdsvis få arbeidskonflikter, og de som har vært, har vært relativt kortvarige. Dette henger delvis sammen med at mange tariffrevisjoner har vært basert på indeksreguleringer som er blitt aktuelle i 1938. Delvis er årsaken også den at mange av de store konflikter er blitt løst gjennom voldgift, noe som delvis er et uttrykk for en sterk uvilje mot store og langvarige arbeidskonflikter.

Slik som stillingen i året har vært, har det heller ikke vært grunnlag for så alminnelige og store lønnstillegg som i 1937. En rekke fag har fått sine lønninger endret på grunnlag av indeksregulering, en del fag har fått et ikke ubetydelig tillegg, men det er også fag som har fått sine tariffprolongert, som f. eks. papirindustrien og i enkelte virksomhetsgrener som har vært rammet særlig sterkt av de økonomiske forhold, er lønningene senket, som i hvalfangst og skogbruk. Det synes som om tendensen til prolongasjon eller nedslag i lønningene er blitt sterkere i siste halvdel enn i første halvdel av året.

Den alminnelige karakteristikk av året som er gitt ovenfor, gir i og for seg ikke noe tydelig bilde av hvordan året har vært. Saken er at utviklingen har vært ytterst ulik for de forskjellige næringsgrener. Det er enkelte spesielle industrigrener hvis produksjon og omsetning har fortsatt å stige og som i 1938 har nådd høyere tall enn tidligere. Men de mest typiske av disse industrigrener er de som arbeider for eksport på markeder hvor etterspørselen på grunn av situasjonen ute har vært drevet høyt opp. Etterspørselen etter flere av disse industrigreners produkter står i nøye forbindelse med rustningsindustriens utvikling. På den annen side er det næringsgrener som har vært rammet sterkt av den alminnelige konjunkturedgang ute i verden. Det gjelder i første rekke papirindustrien, og dette har igjen virket sterkt på skogbruket. Den største delen av våre næringsveier har imidlertid holdt sin virksomhet relativt godt oppe og etter de tall som foreligger for den innenlandske omsetning, har den innenlandske kjøpeevne ikke sviktet i 1938. Vi må imid-

lertid ikke skjule for oss at selv om dette har vært tilfelle, så er situasjonen ikke særlig sikker. Når året 1938 er blitt så relativt bra som det er, så henger dette for en stor del sammen med at enkelte grener av vårt næringsliv har hatt en særkonjunktur. Hvis denne skulle falle bort og depresjonen fortsette innen de næringsveier som er rammet, så vil vi få en følbar nedgang i virksomheten i 1939. Det norske næringsliv kan for tiden meget lett rammes av begivenheter utenfor Norge så avhengig som det på mange vis er av de utenlandske markeder. Dette gjelder selv om hjemmemarkedet skulle komme til å spille større rolle for norsk virksomhet enn

det gjør i dag. Ser vi derfor på stillingen for øyeblikket, er det all grunn til å feste oppmerksomheten på de næringer som arbeider for det utenlandske marked. Dette gjelder ikke bare fiskeriene, som har sine egne problemer, men det gjelder også skipsfarten, hvalfangsten og store deler av vår eksportindustri.

Å si noe bestemt i dag om utsiktene for konjunkturerne er så å si umulig fordi den økonomiske utvikling ute i så høy grad er avhengig av den politiske. Ser vi bort fra mulige store politiske endringer i 1939, synes utsiktene for øyeblikket å tyde på en svakere økonomisk utvikling i det år vi nå er inne i.

Det Statistiske Sentralbyrå, Oslo 10 januar 1939.

Gunnar Jahn.

Erling Petersen

Tabeller.

I. Valutakurser og prisnivå.

Ar og måneder	a) Valutakurser						b) Prisinivå i Norge											
	Notering i kr. på Oslo Børs for:					N. kr. i pst. av gull-paritet	Indeks for engrospriser											
							Stat. Sentralbyrås engrosprisindeks											
							Total-indeks	Jordbruksvarer			Fôrstofer og gjødning	Kolonialvarer	Industrivarer			Innførselsvarer	Innenlandske varer	
	§	£	Fr. franc.	Sv. kr.	D. kr.			Vegetabiliske	Animalske	I alt			Råvarer og halvfabrikata	Hjelpfabrikata	I alt			
Pari	1) ¹⁾	18,16	2) ²⁾	100,00	100,00	3) ³⁾												
1913	—	—	—	—	—	—	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1922	5,75	25,40	47,16	150,40	120,49	65,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1923	6,04	27,59	36,65	160,53	110,85	62,2	232	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1924	7,20	31,71	37,64	189,23	120,47	52,0	268	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1925	5,69	27,46	27,58	152,99	118,42	66,8	253	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1926	4,52	21,95	14,82	121,04	118,48	83,4	198	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	3,843	18,675	15,12	103,11	102,78	97,3	167	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	3,747	18,231	14,74	100,49	100,29	99,6	4) 157	177	156	163	151	159	147	160	155	147	163	
1929	3,749	18,200	14,73	100,46	100,07	99,6	149	157	149	151	144	148	142	153	148	142	153	
1930	3,738	18,169	14,72	100,43	100,10	99,8	137	139	145	143	113	111	132	148	142	126	145	
1931	4,050	18,080	15,97	100,92	100,29	93,5	122	115	126	123	95	97	123	133	129	110	129	
1932	5,583	19,463	22,01	102,99	104,83	67,2	122	119	112	114	100	122	121	136	130	120	124	
1933	4,816	19,743	23,53	103,23	89,42	62,7	122	120	107	111	98	127	123	136	131	122	122	
1934	3,975	19,900	26,12	102,85	89,25	56,3	124	118	113	115	100	120	126	138	133	121	126	
1935	4,082	19,900	27,02	102,85	89,25	54,5	127	132	121	124	110	115	127	138	134	124	130	
1936	4,025	19,900	24,70	102,85	89,25	55,2	134	137	128	131	121	113	137	145	142	129	137	
1937	4,043	19,900	16,55	102,85	89,25	54,7	156	172	141	151	136	116	177	162	168	150	160	
1938	4,090	19,900	11,93	102,84	89,25	—	153	158	149	152	144	109	166	160	163	145	159	
1936																		
Jan.	4,035	19,900	26,79	102,85	89,25	55,0	131	135	130	131	117	114	131	141	137	127	135	
Feb.	4,002	19,900	26,80	102,85	89,25	55,0	132	135	129	131	118	114	131	144	139	127	136	
Mars	4,024	19,900	26,78	102,85	89,25	55,0	132	135	129	131	117	114	132	144	139	127	136	
April	4,047	19,900	26,74	102,85	89,25	55,1	132	135	127	129	120	115	132	144	139	127	136	
Mai	4,026	19,900	26,58	102,85	89,25	55,4	132	136	121	126	120	115	133	145	140	127	135	
Juni	3,986	19,900	26,35	102,85	89,25	55,9	132	135	123	127	119	116	132	145	140	127	135	
Juli	3,983	19,900	26,46	102,85	89,25	55,7	132	134	123	127	119	114	135	144	140	129	135	
Aug.	3,980	19,900	26,28	102,85	89,25	56,1	134	133	128	130	123	110	138	145	142	129	137	
Sept.	3,973	19,900	26,13	102,85	89,25	55,8	136	138	130	133	123	110	140	146	144	130	139	
Okt.	4,085	19,900	19,23	102,85	89,25	54,2	136	139	129	132	122	109	142	146	144	130	139	
Nov.	4,090	19,900	19,15	102,85	89,25	54,1	137	139	131	134	123	110	146	146	146	131	141	
Des.	4,073	19,900	19,15	102,85	89,25	54,3	140	148	130	136	125	111	151	149	150	135	143	
1937																		
Jan.	4,073	19,900	19,15	102,85	89,25	54,3	144	160	128	138	129	114	156	153	154	139	147	
Feb.	4,084	19,900	19,15	102,85	89,25	54,2	147	162	129	139	133	116	160	158	159	142	150	
Mars	4,092	19,900	18,97	102,85	89,25	54,1	150	164	132	142	133	117	166	161	163	145	154	
April	4,068	19,900	18,44	102,85	89,25	54,4	154	175	130	144	135	116	174	165	168	147	158	
Mai	4,047	19,900	18,25	102,85	89,25	54,7	157	174	134	147	141	116	181	165	171	152	160	
Juni	4,050	19,900	18,17	102,85	89,25	54,7	157	174	136	148	138	116	181	166	172	152	161	
Juli	4,025	19,900	15,56	102,85	89,25	55,0	160	179	148	157	135	116	181	166	172	152	165	
Aug.	4,012	19,900	15,20	102,85	89,25	55,2	160	178	147	157	136	117	182	165	172	153	164	
Sept.	4,036	19,900	14,50	102,85	89,25	54,8	161	176	151	159	136	117	185	165	173	154	165	
Okt.	4,034	19,900	13,69	102,85	89,25	54,9	161	174	150	158	138	117	186	164	173	154	165	
Nov.	4,002	19,900	13,74	102,85	89,25	55,3	160	176	152	159	139	114	186	161	171	154	164	
Des.	4,001	19,900	13,75	102,85	89,25	55,3	159	177	152	160	140	112	181	160	169	152	163	
1938																		
Jan.	3,998	19,900	13,53	102,85	89,25	55,4	158	178	149	158	143	111	179	160	168	151	162	
Feb.	3,983	19,900	13,24	102,85	89,25	55,6	157	178	148	157	143	109	175	162	168	150	162	
Mars	4,010	19,900	12,69	102,77	89,25	55,2	155	167	147	153	143	107	174	161	166	147	160	
April	4,015	19,900	12,59	102,85	89,25	55,2	154	167	144	151	141	107	172	161	166	147	159	
Mai	4,022	19,900	11,52	102,85	89,25	55,0	154	169	145	153	147	107	168	162	164	146	160	
Juni	4,031	19,900	11,37	102,85	89,25	54,9	153	165	147	153	148	107	165	160	162	144	159	
Juli	4,053	19,900	11,37	102,85	89,25	54,6	154	168	151	156	146	108	163	160	161	144	160	
Aug.	4,093	19,900	11,35	102,85	89,25	54,1	152	143	155	151	146	108	162	160	161	142	158	
Sept.	4,163	19,900	11,35	102,85	89,25	53,2	151	137	155	149	145	109	160	160	160	141	157	
Okt.	4,191	19,900	11,35	102,84	89,25	52,8	150	138	150	146	144	111	160	160	160	141	156	
Nov.	4,245	19,900	11,35	102,85	89,25	52,1	150	140	149	146	141	112	160	159	159	141	155	
Des.	4,278	19,900	11,42	102,82	89,25	—	150	140	149	146	143	112	158	159	159	141	155	

¹⁾ Fra 1 februar 1934 midlertidig paritet 2,20. ²⁾ Før 25 juni 1928 pari 72,00. Pari 14,62 svarende til 0,05895 gr gull pr. franc. Francens gullinnhold senere endret til 0,0441 gr fra 26 september 1936, 0,0387 gr fra 23 juli 1937 og 0,02475 gr fra 17 september 1938. ³⁾ Grunnlag: Til og med 1920 dollar-noteringen i Oslo. 1921—32 kursen på norske kroner i New York. Fra 1933 er tallene hentet fra Folkeforbundets «Monthly Bulletin of Statistics». ⁴⁾ Ny beregning. Etter den gamle beregning var gjennomsnittet for 1928 161.

I. Valutakurser og prisenivå (forts.).

År og måneder	b) Prisnivå i Norge (forts.)			c) Prisnivå i forskjellige land										a) Renten		
	Ind. f. eng. p.	Indeks for leveomkostn.		Indeks for engrospriser					Indeks for leveomkostninger ⁸⁾					Norges Banks veksel-diskonto ¹¹⁾	Øyeblikkelig rente på obli-gasjon ¹²⁾	
				Sve-rige	Dan-mark	Storbri-tannia	Frank-rike	De Forente Stater	Sve-rige	Dan-mark	Storbri-tannia	Frank-rike	De Forente Stater			
	1)	2)	2)	3)	4)	5)	6)	7)						9)	Pst.	Pst.
1913	100	—	—	100	100	100	100	100	—	—	—	—	—	—	5,50	—
1914	115	100	100	108	—	98	—	98	100	100	100	100	—	—	5,10	—
1922	233	231	231	173	179	158	—	139	190	199	184	302	97	5,53	—	—
1923	233	218	217	163	201	159	—	144	174	204	169	334	100	5,81	5,19	—
1924	269	239	250	162	226	166	—	141	171	214	171	366	102	6,95	5,54	—
1925	251	243	256	161	210	159	—	148	176	219	173	390	104	5,71	5,46	—
1926	196	206	197	149	163	148	695	143	172	184	170	485	104	5,38	5,24	—
1927	160	186	173	146	154	142	642	137	169	176	164	525	102	4,58	5,10	—
1928	155	¹⁰⁾ 173	168	148	153	140	645	140	173	176	165	519	101	5,50	5,14	—
1929	148	166	158	140	150	137	627	138	169	173	163	556	100	5,54	5,21	—
1930	138	161	152	122	130	120	554	123	164	165	155	572	97	4,54	5,05	—
1931	123	153	139	111	114	104	502	102	158	154	147	589	87	4,65	5,01	—
1932	125	149	134	109	117	102	427	93	156	154	143	535	78	4,63	5,02	—
1933	124	147	131	107	125	101	398	94	153	160	138	516	75	3,67	4,95	—
1934	126	148	132	114	132	104	376	107	155	166	141	511	79	3,50	¹²⁾ 4,67	—
1935	132	151	138	116	134	106	339	115	156	173	143	469	83	3,50	4,44	—
1936	138	155	144	120	142	113	411	116	158	174	146	504	85	3,54	4,52	—
1937	161	166	158	137	160	131	581	123	162	180	155	630	89	4,00	¹²⁾ 4,46	—
1938	156	171	164	—	151	—	—	—	166	182	156	689	87	3,50	4,33	—
1936																
Jan.	134	153	142	118	139	110	359	116	158	173	147	—	84	3½	4,45	—
Feb.	135	153	143	118	139	110	372	116	—	—	146	486	84	3½	4,47	—
Mars	135	154	144	118	139	110	376	114	—	—	144	—	83	3½	4,47	—
April	135	155	145	118	139	110	371	114	158	173	144	—	83	3½	4,47	—
Mai	135	155	144	118	139	110	374	112	—	—	144	497	84	3½	4,49	—
Juni	135	155	145	118	138	111	378	113	—	—	146	—	85	3½	4,52	—
Juli.	136	155	145	119	140	113	391	115	158	174	146	—	85	3½	4,58	—
Aug.	138	154	142	120	142	114	403	117	—	—	147	504	86	3½	4,61	—
Sept.	139	155	143	122	143	115	420	117	—	—	151	—	86	3½	4,59	—
Okt.	140	155	143	123	147	118	471	116	157	174	151	—	86	3½	4,58	—
Nov.	142	155	144	124	148	118	492	118	—	—	151	540	86	3½	4,49	—
Des.	146	157	145	126	150	121	519	120	—	—	151	—	86	4	4,53	—
1937																
Jan.	150	158	148	129	151	124	538	123	158	175	151	—	87	4	¹²⁾ 4,51	—
Feb.	155	159	150	132	155	125	533	123	—	—	151	581	87	4	4,48	—
Mars	160	161	152	136	158	128	550	126	—	—	151	—	88	4	4,48	—
April	161	163	155	138	161	131	552	126	161	178	152	—	88	4	4,48	—
Mai	162	163	156	139	162	133	550	125	—	—	152	606	89	4	4,50	—
Juni	163	166	157	139	161	133	557	125	—	—	155	—	89	4	4,49	—
Juli.	165	168	161	140	163	134	582	126	162	180	155	—	89	4	4,49	—
Aug.	165	168	161	140	163	133	603	125	—	—	155	630	89	4	4,48	—
Sept.	164	170	163	140	162	133	630	125	—	—	158	—	89	4	4,41	—
Okt.	163	171	164	139	163	133	628	121	165	183	160	—	90	4	4,40	—
Nov.	163	171	164	137	161	131	621	119	—	—	160	658	89	4	4,37	—
Des.	163	171	164	136	160	130	631	116	—	—	159	—	89	4	4,39	—
1938																
Jan.	162	171	163	135	159	130	636	115	165	184	157	—	88	3½	4,35	—
Feb.	160	172	165	134	156	127	631	114	—	—	156	688	87	3½	4,34	—
Mars	159	171	164	132	153	125	634	114	—	—	154	—	87	3½	4,32	—
April	159	171	164	131	151	124	643	112	165	184	156	—	87	3½	4,34	—
Mai	159	171	165	130	149	123	654	111	—	—	155	692	87	3½	4,34	—
Juni	159	172	166	130	148	121	660	111	—	—	159	—	87	3½	4,34	—
Juli.	158	173	168	130	148	121	652	112	166	182	156	—	87	3½	4,34	—
Aug.	152	172	166	128	147	120	649	111	—	—	156	689	86	3½	4,32	—
Sept.	151	170	163	127	147	118	652	111	—	—	155	—	86	3½	4,34	—
Okt.	151	170	163	128	148	119	664	110	167	182	156	—	86	3½	4,32	—
Nov.	150	170	162	127	147	118	674	110	—	—	156	—	86	3½	4,31	—
Des.	151	170	162	—	147	—	—	110	—	—	—	—	—	3½	4,35	—

¹⁾ Basis desember 1913—juni 1914 = 100. Tallene til og med 1918 gjelder desember måned i hvert år.
²⁾ Basis juli 1914 = 100. ³⁾ Kommerskollegiet. 1914—1919 Silverstolpes indeks. ⁴⁾ Det Stat. Dept. (1915—1924 Finanstidendes indeks). Omregnet til 1913 = 100. ⁵⁾ Board of Trade. Fra 1936 basis 1930 = 100 omregnet til 1913 = 100. ⁶⁾ Statistique Générale. ⁷⁾ Bureau of Labor's nye indeks omregnet på basis 1913 = 100. ⁸⁾ Ars-oppgavene er juni- eller juliindekstallet i hvert år. I Danmark og Sverige er skatter tatt med i beregningen over leveomkostningene. ⁹⁾ Ny indeks. 1923 = 100. ¹⁰⁾ Ny beregning. Etter den gamle beregning var gjennomsnittet for 1928 179. ¹¹⁾ I gj.snitt pr. år og ved utgangen av hver måned. ¹²⁾ Til 1933 gj.snitt av 5 pst. statsobl. 1915 I og II, 1922 og hypotekb.obl. 1915/16/17; fra 1934 til og med 1936 gj.snitt av 4 1/2 pst. statsobl. 1931 I og II, 1933, hypotekb.obl. 1914 og kom.b.obl. 1933. Fra 1937 gj.snitt av 4 1/2 pst. statsobl. 1931 I, 1936 I og II, kom.b.obl. 1933 og 1934 og hypotekb.obl. 1936.

II. Penger og kreditt.

Ar og måneder	b) Norges Bank								d) Private aksjebanker og sparebanker				
	Seddelomløp		Folio-innskudd		Utlån		Renteb. verdipapirer, norske ¹⁾	Beh. av gull og valuta	c) Bank-klarering Oslo	Beregnete tall for alle banker			
	Ultimo-tall	Gjen-nom-snitts-tall	Ultimo-tall	Gjen-nom-snitts-tall	Ultimo-tall	Gjen-nom-snitts-tall	Ultimo-tall	Ultimo-tall		Inn-skudd	Utlån ekskl. pantelån	Egne verdipapirer	I kasse og i Norges Bank
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.		Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1913	107,6	102,5	12,6	8,7	78,9	70,9	—	—	—	2 ²⁾	2 ²⁾	2 ²⁾	2 ²⁾
1921	409,8	415,2	143,3	104,6	468,6	432,9	—	—	6 443	—	—	—	—
1922	384,7	377,3	164,8	142,0	464,0	443,2	—	—	6 068	—	—	—	—
1923	395,9	384,1	115,9	132,9	451,5	465,7	—	—	4 861	—	—	—	—
1924	391,4	378,7	108,0	108,3	389,0	424,2	—	—	5 258	—	—	—	—
1925	362,8	368,5	100,0	99,5	309,7	335,4	—	—	9 329	—	—	—	—
1926	337,2	332,3	306,8	192,3	445,5	345,7	—	—	8 506	—	—	—	—
1927	330,9	320,9	94,6	153,9	260,5	327,9	16,0	204	5 202	—	—	—	—
1928	315,5	313,0	92,2	100,0	272,3	277,0	8,9	191	3 398	4 000	2 241	1 085	93,9
1929	317,7	306,2	87,9	91,6	239,7	257,2	19,4	213	2 998	3 890	2 248	1 067	73,4
1930	311,6	304,6	63,9	70,6	200,0	219,5	16,2	218	3 208	3 738	2 144	1 084	53,1
1931	334,4	291,4	66,6	65,0	225,8	192,2	31,7	176	2 883	3 304	2 006	1 096	63,6
1932	314,5	307,5	74,4	83,1	256,1	261,2	26,5	175	2 339	3 097	1 949	994	80,3
1933	326,7	300,3	63,0	77,8	274,0	231,2	29,1	148	2 550	3 024	1 839	1 031	68,7
1934	333,1	316,5	82,0	70,5	262,9	265,6	33,0	175	2 396	2 834	1 771	953	60,7
1935	347,9	322,8	79,8	76,6	223,3	212,6	28,2	231	2 853	2 829	1 731	917	57,6
1936	428,6	371,9	104,9	96,3	221,5	206,7	43,7	321	3 185	2 757	1 706	888	53,0
1937	448,9	412,4	102,4	100,8	122,9	158,8	66,8	414	3 737	2 767	1 709	866	58,4
1938	477,4	440,9	129,9	143,7	117,3	104,1	110,7	421	3 936	—	—	—	—
1936													
Jan.	339,1	331,1	79,8	77,4	201,9	200,1	30,2	232	262	2 829	1 749	914	47
Feb.	346,4	338,5	82,8	86,7	202,6	202,5	31,5	237	235	2 821	1 735	913	52
Mars	357,0	346,9	74,7	82,9	202,2	200,5	31,8	241	251	2 813	1 720	908	48
April	363,6	360,1	89,2	87,9	195,3	204,6	30,5	269	247	2 815	1 732	919	46
Mai	365,8	359,1	83,1	94,4	189,6	191,8	33,4	264	234	2 801	1 721	912	42
Juni	375,9	365,9	76,1	85,8	189,6	186,9	34,1	268	293	2 784	1 708	897	61
Juli	382,1	376,0	118,5	118,5	222,5	219,2	34,7	285	321	2 729	1 710	895	49
Aug.	387,1	381,2	110,0	119,5	217,2	219,1	37,5	285	214	2 714	1 700	882	49
Sept.	390,2	382,8	104,6	111,5	214,3	213,0	38,1	286	250	2 712	1 672	869	58
Okt.	409,0	399,2	93,2	94,7	218,9	214,8	35,0	297	308	2 682	1 680	859	52
Nov.	406,2	400,6	97,0	100,6	212,1	212,6	38,3	304	281	2 668	1 675	856	48
Des.	428,6	421,8	104,9	95,4	221,5	215,1	43,7	321	289	2 713	1 667	837	84
1937													
Jan.	401,2	404,3	95,3	98,2	179,6	185,1	44,9	324	275	2 732	1 675	837	50
Feb.	399,0	393,8	91,7	100,9	168,8	172,4	60,2	308	248	2 746	1 677	850	46
Mars	409,7	404,8	90,0	93,4	173,8	175,3	53,1	315	284	2 753	1 690	852	55
April	411,4	406,0	117,1	103,9	200,1	183,7	53,9	318	336	2 738	1 712	856	59
Mai	403,0	402,1	108,9	114,4	185,3	188,3	53,2	319	283	2 753	1 725	883	46
Juni	414,6	404,3	92,7	104,8	180,1	181,5	56,0	324	288	2 754	1 727	877	56
Juli	423,6	418,6	92,6	95,7	164,2	167,6	59,8	342	328	2 768	1 737	869	62
Aug.	422,1	418,8	89,1	92,5	147,1	153,2	58,0	355	307	2 772	1 723	868	56
Sept.	423,4	415,7	100,0	100,0	128,8	134,6	64,2	378	318	2 787	1 723	872	67
Okt.	424,7	420,3	90,4	98,2	118,6	122,1	64,8	390	383	2 792	1 724	864	54
Nov.	421,6	417,7	106,7	108,0	121,8	120,7	62,8	402	334	2 791	1 716	876	58
Des.	448,9	442,7	102,4	99,7	122,9	121,2	66,8	414	353	2 823	1 677	888	92
1938													
Jan.	421,2	423,9	117,3	115,1	99,0	104,1	66,6	418	325	2 890	1 678	908	80
Feb.	418,3	412,6	133,1	138,3	96,6	96,9	69,2	420	282	2 920	1 664	897	94
Mars	430,4	419,5	142,2	143,4	101,0	97,7	67,7	433	335	2 926	1 671	889	101
April	443,9	439,9	146,5	137,4	103,0	101,8	68,9	454	320	2 950	1 694	897	93
Mai	435,9	434,5	184,2	172,0	105,8	104,4	68,9	470	283	2 942	1 679	907	105
Juni	445,3	436,6	122,2	171,8	111,6	107,0	69,3	434	289	2 947	1 681	911	130
Juli	451,5	451,5	134,0	140,1	105,3	106,4	96,6	432	392	2 960	1 702	956	110
Aug.	452,8	450,9	127,1	136,4	106,8	106,5	100,2	421	293	2 985	1 697	988	112
Sept.	470,6	450,1	132,2	139,7	111,1	107,5	100,8	430	349	2 992	1 696	1 012	102
Okt.	456,0	455,1	143,8	148,3	106,3	106,4	106,1	430	371	3 004	1 705	1 026	109
Nov.	448,2	445,3	146,5	152,5	103,7	103,7	108,2	427	358	2 966	1 710	1 029	88
Des.	477,4	470,6	129,9	128,9	117,3	107,2	110,7	421	339	—	—	—	—

¹⁾ 1927—1930 rentebærende verdipapirer i innenlandsk mynt. ²⁾ Arsoppgavene er gjennomsnitt av månedsoppgavene.

II. Penger og kreditt (forts.).

Ar og måneder	d) Private aksjebankers og sparebanker (forts.)														
	Private aksjebankers										Sparebankers				
	Innskudd			Utlån ekskl. pantobl. og re-diskont.	Pant-obliga-sjoner	I regning med utenl. banker ⁵⁾	Re-diskon-teringer (innen-lands)	Likvide midler				Inn-skudd	Utlån ekskl. pant-obliga-sjoner	Pant-obliga-sjoner	
	I alt		Folio												
	Alle banker	Frie banker						Kasse-behold-ning	I Norges Bank	Ihende-haver-obliga-sjoner	Aksjer				
Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	
1913.....	592	—	—	¹⁾ 643	68,0	÷ 1,7	—	17,3	61,8	607	374	192			
1921.....	2 982	—	162	3 611	52,2	÷ 18,5	—	144,9	511,5	2 296	1 406	393			
1922.....	2 697	—	137	3 121	51,3	÷ 68,2	—	141,9	637,5	2 439	1 386	426			
1923.....	2 261	—	139	2 541	59,9	÷ 85,7	—	44,7	55,2	595,8	2 528	1 381	475		
1924.....	²⁾ 2 065	—	115	2 233	90,5	÷ 91,7	265,0	39,2	56,9	439,7	122,8	2 555	1 314	491	
1925.....	1 994	1 196	142	1 981	87,6	÷ 155,8	211,9	36,1	46,2	³⁾ 434,3	113,2	2 541	1 284	521	
1926.....	1 993	1 141	173	1 615	93,0	÷ 169,5	157,7	33,6	208,5	403,9	87,2	2 527	1 179	549	
1927.....	1 765	941	126	1 394	100,0	÷ 84,6	124,3	24,4	41,7	348,9	73,4	2 423	1 106	564	
1928.....	1 646	974	119	1 249	98,3	÷ 8,4	99,9	28,1	40,0	282,8	70,4	2 352	1 037	565	
1929.....	1 596	1 019	129	1 220	100,1	÷ 25,4	88,6	25,0	34,4	278,0	59,5	2 287	992	555	
1930.....	1 498	1 025	132	1 127	97,5	÷ 10,0	54,8	25,3	34,0	298,2	61,1	2 234	935	557	
1931.....	1 373	948	116	1 077	98,4	÷ 10,2	57,7	28,9	20,4	244,4	54,5	2 150	892	566	
1932.....	1 246	852	101	1 007	88,9	÷ 3,4	40,5	21,2	33,3	217,6	58,7	2 114	878	566	
1933.....	1 137	801	84	966	92,0	÷ 5,5	36,4	23,5	24,1	216,3	48,8	2 051	810	571	
1934.....	1 048	799	100	921	92,6	÷ 12,1	31,3	27,9	28,6	171,1	41,4	1 980	782	578	
1935 ⁶⁾	—	864	119	964	93,3	÷ 16,6	2,0	26,4	22,1	173,1	31,9	1 990	759	588	
1936.....	—	840	128	947	99,9	÷ 20,1	1,5	28,1	20,9	155,2	29,8	1 863	712	595	
1937.....	—	939	137	991	106,6	÷ 1,1	2,1	28,2	28,4	172,2	33,0	1 890	687	610	
1936	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾	⁴⁾
Jan.	—	817	110	941	81,0	÷ 13,7	2,1	15,6	5,2	166,6	31,6	1 603	602	408	
Feb.	—	817	112	935	81,7	÷ 20,1	2,8	15,9	7,8	170,7	31,5	1 595	596	407	
Mars	—	815	109	931	81,8	÷ 16,3	2,7	16,4	4,9	168,2	31,7	1 590	588	410	
April	—	820	111	944	81,8	÷ 10,4	3,1	16,4	8,6	180,2	32,0	1 588	587	410	
Mai	—	817	114	938	81,7	÷ 11,3	2,9	16,7	5,2	170,5	32,1	1 579	585	411	
Juni	—	822	116	929	84,0	÷ 22,9	3,4	20,6	12,9	163,9	32,1	1 561	583	411	
Juli	—	789	105	941	84,3	÷ 18,1	4,4	14,6	6,7	162,0	31,7	1 545	576	411	
Aug.	—	790	108	938	85,7	÷ 16,5	3,7	15,5	2,8	158,9	31,9	1 532	571	412	
Sept.	—	795	114	924	88,4	÷ 17,6	2,7	18,8	8,1	158,1	32,1	1 524	572	412	
Okt.	—	790	125	933	86,0	÷ 15,8	3,4	19,0	4,6	154,2	31,1	1 505	572	413	
Nov.	—	785	120	931	85,6	÷ 18,7	3,1	21,1	5,7	147,9	30,6	1 496	571	413	
Des.	—	806	125	924	87,4	÷ 20,4	1,5	27,1	20,7	151,0	29,1	1 516	571	414	
1937															
Jan.	—	820	127	936	87,5	÷ 18,8	1,5	17,8	9,1	145,1	28,9	1 519	569	413	
Feb.	—	835	131	945	88,0	÷ 13,6	1,7	16,5	4,7	154,9	29,5	1 517	564	413	
Mars	—	846	134	958	88,1	÷ 8,8	1,8	21,3	9,7	154,4	29,4	1 514	564	414	
April	—	834	126	977	90,1	÷ 6,3	3,4	19,1	10,8	152,7	30,0	1 513	566	415	
Mai	—	857	142	987	91,8	÷ 0,9	5,2	18,9	4,8	167,4	30,1	1 505	568	416	
Juni	—	868	139	990	92,0	÷ 7,7	2,8	22,5	10,1	157,7	31,2	1 497	567	418	
Juli	—	877	143	1 004	93,6	÷ 9,0	3,9	18,2	13,0	156,3	31,8	1 501	564	419	
Aug.	—	887	154	994	95,0	÷ 10,3	4,3	19,1	9,4	156,8	31,7	1 495	560	421	
Sept.	—	907	162	995	92,5	÷ 13,1	3,4	23,0	21,9	158,1	32,1	1 490	560	422	
Okt.	—	905	152	997	92,4	÷ 8,0	3,8	20,2	6,0	161,0	32,3	1 496	560	423	
Nov.	—	906	151	999	92,7	÷ 4,0	1,7	20,7	4,0	160,0	33,3	1 495	552	424	
Des.	—	905	135	968	93,7	÷ 1,1	1,4	27,6	28,3	167,4	32,7	1 522	550	424	
1938															
Jan.	—	951	145	972	93,2	÷ 11,0	1,0	20,5	21,5	185,8	32,2	1 536	548	423	
Feb.	—	968	150	962	94,3	÷ 22,9	1,2	21,2	27,8	183,2	32,5	1 545	545	425	
Mars	—	967	150	972	96,4	÷ 16,1	1,2	22,3	25,1	182,0	32,6	1 551	542	425	
April	—	980	155	993	97,5	÷ 20,9	1,4	22,9	21,6	184,4	32,6	1 560	543	422	
Mai	—	970	143	982	98,2	÷ 13,0	1,6	23,6	24,0	187,8	33,8	1 562	541	424	
Juni	—	977	147	984	94,7	÷ 13,4	1,4	24,3	42,7	186,7	33,5	1 559	541	425	
Juli	—	979	148	1 007	96,2	÷ 14,7	1,6	19,7	41,4	205,6	33,5	1 570	538	426	
Aug.	—	997	158	1 001	94,7	÷ 19,1	1,5	22,7	48,4	221,7	33,3	1 575	539	425	
Sept.	—	1 011	178	1 003	98,3	÷ 41,3	1,2	23,2	35,7	236,1	33,3	1 568	537	427	
Okt.	—	1 012	173	1 013	99,6	÷ 33,1	1,1	24,8	41,4	238,0	32,6	1 576	536	429	
Nov.	—	983	166	1 016	101,6	÷ 22,4	1,0	23,0	27,8	235,4	32,8	1 570	538	430	
Des. ⁶⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Tallene til og med 1923 omfatter delvis rediskonteringer. ²⁾ Det sammenlignbare tall med 1925 og følgende år er 2 158. ³⁾ Oppgavene over obligasjoner omfatter fra januar 1925 delvis også statsveksler og gjeldsbeviser. ⁴⁾ Månedstallene refererer sig til de større banker. De omfatter 97 pst. av forvaltningskapitalen i aksjebankers og 82 pst. i sparebankers. ⁵⁾ + = norske bankers tilgodehavende hos utenlandske banker, ÷ = gjeld. ⁶⁾ Fra desember 1935 bare frie banker.

II. Penger og kreditt (forts.).

År og må- neder	d) (forts.)			e) Fondsmarkedet													
	Sparebanker			Aksjer								Obligasjoner					
	Kassebe- holdning	I Norges Bank	Verdipapi- rer, vesentl. inndeha- verobl.	Indeks for Oslo Børs' noteringer ¹⁾						Omsetning av aksjer på Oslo Børs		Emisjon av aksjer	Gj.snitt av obl.kurser	Omsetn. av obl. på Oslo Børs	Totalomsetn. av verdipapirer ved meglere	Nettokjøp(+)/fra- till. nettoalg (-) til utlandet av verdipapirer ²⁾	
				Industri	Skipsfart	Hval- fangst	Banker	Forsikring	Total ³⁾	Antall i 1000	Verdi i 1000 kr.						
																	Mill. kr.
1913	4,0	—	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1922	16,8	2,8	505	38,1	47,6	98,9	63,9	66,1	50,5	53,0	15 942	125,4	—	35 473	759,1	—	—
1923	14,9	8,0	586	39,8	64,9	167,3	71,9	72,0	60,0	56,9	18 000	51,9	96,4	32 872	593,1	—	—
1924	17,0	7,9	651	59,7	90,9	167,6	88,2	88,1	80,4	54,4	21 394	56,3	90,3	7 288	432,9	—	—
1925	16,1	7,1	662	64,4	70,9	99,6	95,0	106,3	76,6	34,1	14 188	53,2	91,6	18 219	517,7	—	—
1926	16,8	30,4	728	55,1	72,2	83,8	105,5	109,9	73,7	31,1	13 131	34,8	95,5	20 386	704,8	—	—
1927	17,7	19,4	735	55,0	77,9	94,7	103,5	118,3	75,1	36,1	17 832	35,1	98,0	26 194	647,2	÷	141
1928	18,0	16,8	708	70,7	78,7	127,1	94,9	120,4	81,7	52,8	25 423	79,6	97,2	16 953	560,6	÷	172
1929	17,9	10,6	731	74,1	82,6	118,9	90,7	112,5	82,9	32,6	20 139	46,3	95,9	10 509	451,1	+	14
1930	16,9	5,1	740	63,1	76,5	119,3	89,5	114,3	76,1	23,4	13 582	111,7	99,1	20 070	616,9	+	14
1931	21,5	23,6	724	50,2	55,5	67,2	97,3	123,4	63,2	18,9	7 495	17,8	99,8	29 895	655,6	÷	27
1932	15,5	20,1	729	43,4	44,6	45,4	98,2	122,1	4) 54,8	12,8	4 660	33,4	99,6	31 165	581,1	÷	4
1933	16,2	19,2	751	55,1	49,2	61,9	112,0	135,2	64,1	17,9	6 717	10,9	101,1	36 112	748,7	+	43
1934	39,5	—	703	58,7	56,0	72,9	112,9	147,0	70,1	24,4	6 190	23,4	5) 96,4	35 852	587,9	÷	24
1935	37,5	—	710	68,5	68,4	104,1	129,9	179,6	83,7	103,3	24 620	11,8	101,4	26 959	666,6	÷	22
1936	35,6	—	655	88,2	93,6	144,0	114,2	171,6	100,1	207,2	40 851	41,1	99,6	21 468	787,3	÷	38
1937	34,1	—	631	101,4	154,5	186,1	120,3	178,8	126,9	309,4	64 078	51,9	6) 101,0	16 435	928,8	+	20
1938	—	—	—	91,7	135,1	129,9	127,8	186,8	117,8	106,8	15 350	11,6	103,9	17 583	—	—	—
1936	4) —	4) —	4) —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	12,0	11,3	655	79,8	83,5	129,2	120,0	173,3	93,5	23,1	3 823	4,5	101,0	2 672	75,8	÷	17,7
Feb.	11,0	14,6	650	83,4	85,6	137,1	116,1	173,6	95,6	33,9	4 887	2,0	100,7	3 320	78,6	+	0,1
Mars	10,7	12,7	648	85,1	84,2	142,8	114,6	177,0	95,8	12,3	2 985	0,9	100,6	1 188	63,8	÷	93,3
April	10,1	8,1	645	86,9	84,6	135,9	114,9	176,5	96,5	11,5	1 609	2,0	100,7	968	61,9	÷	80,5
Mai	10,1	7,9	648	86,3	85,5	132,6	112,9	174,9	96,3	9,0	1 309	1,7	100,2	2 440	64,4	÷	2,5
Juni	11,5	13,0	641	84,6	86,4	133,0	110,3	174,8	95,6	5,0	1 241	1,4	99,5	1 149	47,1	+ 118,5	
Juli	10,7	13,3	641	85,4	89,3	141,9	110,3	170,0	97,0	5,6	1 411	0,4	98,3	696	40,0	÷	3,5
Aug.	10,2	16,9	632	87,9	90,3	146,0	109,9	168,0	98,3	7,0	2 080	11,9	97,7	785	41,7	+	9,7
Sept.	10,6	16,3	622	93,6	93,4	145,5	112,2	167,4	101,9	9,0	2 986	1,2	98,1	1 916	58,9	÷	3,2
Okt.	11,0	14,6	618	88,4	103,9	150,5	112,0	164,5	103,3	28,8	5 814	1,2	98,3	2 793	93,0	+	1,0
Nov.	10,4	8,4	621	97,1	116,0	162,6	119,2	170,4	112,7	36,7	7 198	3,5	100,3	2 137	86,0	+	28,3
Des.	15,7	15,2	603	100,3	120,3	170,6	117,8	169,0	115,2	25,2	5 526	10,4	99,3	1 404	76,1	+	5,5
1937	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	12,8	8,2	608	104,6	132,2	193,0	119,0	169,6	121,2	41,8	7 724	5,2	6) 99,8	1 633	83,4	+	4,5
Feb.	10,9	10,5	611	105,2	132,9	184,3	115,8	172,1	121,1	19,4	4 705	8,0	100,5	1 557	78,3	÷	90,3
Mars	11,8	9,2	613	104,6	147,2	196,9	116,1	171,9	125,5	46,9	12 347	2,8	100,5	1 074	102,4	+ 112,5	
April	10,5	14,6	617	105,7	168,7	205,8	121,1	173,4	132,9	64,4	11 259	6,2	100,4	1 769	94,6	÷	15,2
Mai	10,8	8,4	628	100,3	153,6	192,7	118,6	173,8	125,8	26,0	3 921	14,6	100,1	855	60,2	+	3,9
Juni	11,4	8,9	631	102,2	157,4	187,5	118,7	178,2	127,9	10,4	2 327	2,1	100,2	1 020	54,5	÷	3,7
Juli	11,5	15,0	624	104,0	163,6	191,6	120,0	179,1	130,7	6,3	2 606	3,0	100,3	781	57,2	÷	13,9
Aug.	10,7	13,7	623	104,4	174,2	201,2	121,8	182,1	134,4	16,1	5 402	3,3	100,5	1 277	90,9	+	5,9
Sept.	10,6	8,1	626	102,0	171,2	189,8	122,9	186,1	132,8	16,8	3 816	3,8	102,0	1 096	79,4	÷	3,4
Okt.	11,3	13,3	615	97,6	159,5	167,9	123,1	188,5	127,2	25,7	4 580	1,0	102,3	1 627	96,3	÷	1,2
Nov.	10,7	18,4	626	94,4	147,0	159,0	122,7	186,3	121,9	20,0	3 016	1,0	102,9	2 038	66,5	÷	18,5
Des.	16,1	13,9	629	91,6	146,6	164,0	124,1	184,9	121,0	16,1	2 375	0,9	102,5	1 707	65,1	+	7,9
1938	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	13,4	18,7	630	97,4	150,1	153,7	127,2	184,6	124,9	12,3	2 209	0,7	103,4	1 605	99,6	+	9,3
Feb.	11,8	26,8	622	94,4	140,6	142,7	125,5	184,9	120,4	10,0	1 804	0,1	103,8	1 315	88,3	+	6,0
Mars	11,2	33,7	616	88,3	129,7	128,5	122,9	184,8	114,1	14,3	1 813	1,0	104,1	2 701	90,0	÷	19,3
April	12,0	28,8	621	86,4	127,7	121,8	123,1	181,9	112,3	6,8	1 222	1,1	103,7	1 745	49,1	÷	4,9
Mai	11,4	37,7	625	86,2	127,3	123,5	124,8	181,9	111,9	5,1	639	0,2	103,7	1 422	48,2	÷	24,4
Juni	12,5	40,6	631	82,2	123,2	119,4	124,8	181,8	108,9	6,9	899	1,3	103,7	892	49,4	÷	5,7
Juli	11,4	29,5	654	87,1	128,8	125,1	125,8	182,5	113,2	3,8	639	0,5	103,8	777	—	+	2,3
Aug.	11,5	22,2	668	89,5	133,1	131,7	128,0	183,3	116,4	5,8	1 100	0,8	104,2	994	—	÷	40,7
Sept.	12,9	23,7	677	91,9	135,5	137,0	129,3	189,4	118,8	6,0	1 101	0,8	103,8	2 183	—	+	14,8
Okt.	12,5	23,2	689	100,8	140,1	130,0	133,9	193,1	124,5	16,7	1 993	0,1	104,6	1 512	—	+	3,9
Nov.	11,0	20,0	694	98,1	142,1	123,5	134,1	195,6	124,1	6,6	1 045	3,9	104,3	1 366	—	÷	1,1
Des.	—	—	—	97,7	142,6	122,0	133,9	197,2	124,3	12,4	988	1,1	103,3	1 071	—	—	—

¹⁾ Veid geometrisk gjennomsnitt av kjøperkursen i pst. av innbetalt, se Statistiske Meddelelser, 1932, nr. 2 og 3 side 76. Tallene for 1922—29 gjelder desember måned. ²⁾ Omfatter også transportselskap, hoteller m. v. ³⁾ Arsoppgavene er innhentet i forbindelse med tellingen av landets gjeld og tilgodehavender i utlandet. Omfatter også nye obl.lån og avbetaling på obligasjonsgjeld. Månedstallene bygger på oppgaver fra større banker og meglere. ⁴⁾ Månedsoppgavene refererer sig til de større sparebanker, som har 82 pst. av forvaltningskapitalen i alle sparebanker. ⁵⁾ Til 1933 gj.snitt av 5 pst. statsobl. 1915 I og II, 1922 og hypotekb.obl. 1915/16/17; fra 1934 gj.snitt av 4 ½ pst. statsobl. 1931 I og II, 1933, hypotekb.obl. 1914 og kom.b.obl. 1933. ⁶⁾ Fra 1937 gj.snitt av 4 ½ pst. statsobl. 1931 I, 1936 I og II, komm.b.obl. 1933 og 1934 og hypotekb.obl. 1936.

II. Penger og kreditt (forts.).

III. Vareomsetning.

Ar og måneder	f) Betalingsforhold					Utenrikshandelen ²⁾					
	Kon-kurser	Akkord-forhand-linger	Antall eksekusjoner ¹⁾		Veksel-protester	I alt		Inn-førsels-over-skudd	Inn-førsel av skip	Inn-førsels-overskudd ekskl. innf. skip	Inn-førsels-toll
			i bygder	i byer		Inn-førsel	Ut-førsel				
	Antall	Antall			Pst.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1913.....	395	162	—	—	—	552,3	392,6	159,7	29,9	129,8	51,1
1921.....	1 030	411	9 379	5 268	—	1 463,6	638,0	825,6	274,0	551,6	59,4
1922.....	966	305	12 665	5 008	—	1 313,9	787,4	526,5	95,9	430,6	76,2
1923.....	910	294	13 155	4 583	—	1 342,9	830,9	512,0	35,3	476,7	99,6
1924.....	866	319	12 575	4 055	—	1 536,7	1 065,7	471,0	55,4	415,6	123,3
1925.....	889	325	13 481	4 044	—	1 378,5	1 048,3	330,2	103,9	226,3	118,1
1926.....	1 317	525	16 080	4 057	—	1 093,2	811,9	281,3	112,5	168,8	115,5
1927.....	1 292	417	15 614	3 274	—	976,6	684,7	291,9	79,7	212,2	116,4
1928.....	1 017	339	12 187	2 848	—	1 023,4	683,0	340,4	99,0	241,4	109,2
1929.....	822	228	10 352	2 166	—	1 072,6	752,0	320,6	107,5	213,1	111,4
1930.....	723	185	8 006	2 007	2,5	1 065,0	674,7	390,3	198,4	191,9	110,7
1931.....	621	210	7 694	2 080	2,7	861,4	466,5	394,9	149,7	245,2	106,8
1932.....	755	333	8 936	2 339	2,6	690,4	568,6	121,8	22,0	99,8	97,1
1933.....	583	200	7 373	2 155	2,0	665,2	557,9	107,3	23,1	84,2	102,1
1934.....	482	158	5 470	1 668	1,6	737,2	578,3	158,9	39,2	119,7	111,5
1935.....	387	169	4 653	1 639	1,4	825,1	605,1	220,0	55,3	164,7	120,9
1936.....	337	115	4 314	1 567	1,3	927,0	685,2	241,8	65,7	176,1	131,5
1937.....	286	88	3 734	1 543	1,2	1 292,7	823,3	469,4	145,5	323,9	150,0
1938.....	—	—	3 462	1 411	—	—	—	—	—	—	152,6
Jan.—nov. 1937.....	269	80	—	—	—	1 186,4	737,0	449,4	133,2	316,2	142,7
Jan.—nov. 1938.....	274	117	—	—	—	1 095,4	700,7	394,7	147,0	247,7	143,7
1936											
Jan.	38	9	1 136	417	1,2	64,1	55,5	8,6	2,1	6,5	16,6
Feb.	21	11			1,2	71,1	57,9	13,2	7,4	5,8	5,8
Mars	38	12			1,3	75,9	56,4	19,5	2,6	16,9	7,2
April	31	8	1 073	380	1,3	67,5	45,5	22,0	0,1	21,9	18,1
Mai	27	16			1,3	78,4	48,7	29,7	5,7	24,0	7,3
Juni	28	9			1,4	74,9	47,5	27,4	4,0	23,4	6,4
Juli	27	7	1 068	396	1,3	65,1	51,5	13,6	—	13,6	17,3
Aug.	27	8			1,3	74,4	51,8	22,6	11,3	11,3	7,4
Sept.	22	12			1,2	78,8	61,8	17,0	4,9	12,1	7,9
Okt.	24	10	1 037	374	1,2	87,0	65,0	22,0	9,6	12,4	22,6
Nov.	28	6			1,1	94,9	69,1	25,8	14,2	11,6	7,5
Des.	26	7			1,2	92,4	74,5	17,9	3,9	14,0	7,4
1937											
Jan.	23	6	918	391	1,1	91,7	63,3	28,4	20,6	7,8	17,4
Feb.	15	9			1,1	100,2	65,7	34,5	15,9	18,6	7,4
Mars	22	7			1,3	99,8	62,9	36,9	8,3	28,6	8,5
April	32	9	954	405	1,2	130,8	69,6	61,2	14,7	46,5	21,5
Mai	33	12			1,3	121,0	61,9	59,1	10,3	48,8	9,0
Juni	32	8			1,1	104,8	58,9	45,9	5,7	40,2	9,2
Juli	22	5	883	349	1,2	105,1	67,0	38,1	14,7	23,4	20,2
Aug.	14	4			1,2	96,6	63,3	33,3	4,3	29,0	8,0
Sept.	19	6			1,2	110,8	73,7	37,1	13,0	24,1	8,7
Okt.	29	9	979	398	1,2	93,4	70,5	22,9	1,3	21,6	24,1
Nov.	28	5			1,1	132,2	80,2	52,0	24,4	27,6	8,7
Des.	17	8			1,2	102,6	86,3	16,3	12,1	4,2	7,5
1938											
Jan.	23	10	845	360	1,1	96,0	77,2	18,8	15,3	3,5	16,9
Feb.	23	8			1,1	93,6	63,9	29,7	16,5	13,2	7,3
Mars	31	16			1,2	111,6	66,1	45,5	13,3	32,2	9,3
April	15	5	888	311	1,3	106,8	54,2	52,6	18,0	34,6	20,0
Mai	28	17			1,4	96,0	50,1	45,9	10,4	35,5	9,0
Juni	23	22			1,4	90,8	56,5	34,3	9,4	24,9	8,0
Juli	26	7	831	308	1,4	87,7	49,9	37,8	10,2	27,6	19,5
Aug.	15	8			1,3	100,2	61,3	38,9	18,5	20,4	8,4
Sept.	36	4			1,3	103,9	74,9	29,0	17,6	11,4	9,4
Okt.	28	10	898	432	1,3	101,2	81,1	20,1	3,9	16,2	26,7
Nov.	26	10			—	107,4	65,4	42,0	13,9	28,1	9,2
Des.	—	—			—	—	—	—	—	—	9,0

¹⁾ Creditreforms kvartalstall over tinglyste eksekusjoner. Disse utgjør ca. 60—07 pst. av totaltallet. Byråets fullstendige statistikk er sluttet. ²⁾ Mere detaljerte oppgaver over utenrikshandelen er gitt i tabell-avdelingen for de enkelte næringsveier.

IV. Transport.

	Gods- trans- port på jern- baner	Opp- lastede jern- bane- vogner	Antall reisende	Antall tele- gram- mer	Skip kommet med last	Skip gått med last
	1000 tonn	100 stk.	1000	1000 stk.	1000 nettotonn	1000 nettotonn
1913	4 236	—	17 835	3 727	3 751	3 563
1926	5 178	386	22 813	4 822	3 194	3 233
1927	4 790	394	20 069	4 638	3 645	3 511
1928	5 167	404	19 175	4 515	3 927	3 967
1929	5 115	402	18 123	4 471	4 203	4 214
1930	5 444	397	17 866	4 448	4 256	4 103
1931	4 326	333	17 629	4 096	4 104	3 395
1932	4 113	362	18 297	3 808	4 205	3 743
1933	4 365	352	18 701	3 649	4 264	3 882
1934	4 529	381	17 794	3 574	4 393	4 198
1935	4 931	398	17 831	3 528	4 493	4 007
1936	4 840	415	19 583	3 651	4 538	4 253
1937	5 281	444	20 964	3 940	5 268	4 324
1938	—	—	—	3 940	—	—
1936	—	—	—	—	—	—
Jan.	327	375	1 584	266	358	317
Feb.	364	404	1 482	277	334	330
Mars	385	416	1 628	283	403	393
April	300	351	1 680	277	366	355
Mai	357	398	1 609	347	325	339
Juni	368	434	1 761	297	385	333
Juli	372	458	1 700	301	421	400
Aug.	378	443	1 912	296	401	390
Sept.	395	461	1 664	304	364	375
Okt.	409	438	1 717	350	398	370
Nov.	392	410	1 644	310	391	356
Des.	348	389	1 693	426	392	306
1937	—	—	—	—	—	—
Jan.	354	383	1 720	302	341	316
Feb.	349	400	1 629	305	408	306
Mars	358	397	1 909	332	475	330
April	399	453	1 634	328	444	394
Mai	404	428	1 780	363	445	336
Juni	454	503	1 694	330	434	340
Juli	427	495	1 801	315	509	410
Aug.	419	468	1 949	310	524	433
Sept.	428	478	1 717	326	434	378
Okt.	423	483	1 709	350	396	362
Nov.	399	448	1 751	326	438	353
Des.	344	390	1 809	434	421	364
1938	—	—	—	—	—	—
Jan.	352	405	1 882	281	433	378
Feb.	359	409	1 751	285	393	339
Mars	387	444	1 752	316	428	402
April	309	360	1 827	312	381	350
Mai	346	428	1 788	356	439	394
Juni	346	429	1 821	328	475	466
Juli	327	402	1 848	314	519	467
Aug.	345	428	2 005	298	508	474
Sept.	351	441	1 806	328	—	—
Okt.	382	450	1 919	356	—	—
Nov.	—	419	—	—	—	—
Des.	—	—	—	—	—	—

V. Arbeidsledighet.

Antall arbeidssøkende menn ved arbeidskontorene		Herav:					
Ledige fagfor- enings- med- lemmer	I alt	Industri	Bygge- virk- somhet	Anleggs- virk- somhet	Handel og trans- port	Sjøfart	Ulært arbeid
Pst.							
1913	1,6	—	—	—	—	—	—
1926	24,3	24 273	7 814	2 369	2 216	2 961	3 390
1927	25,4	24 315	7 575	1 952	2 062	2 997	3 932
1928	19,2	21 986	6 100	1 516	1 833	2 986	3 587
1929	15,4	19 520	4 777	1 239	1 580	2 952	2 983
1930	16,6	19 953	4 730	1 134	1 580	3 002	3 341
1931	22,3	27 579	6 843	1 474	1 970	3 747	5 227
1932	30,8	33 307	8 579	1 458	2 304	4 390	6 525
1933	33,4	34 097	8 448	1 945	2 139	4 899	6 238
1934	30,7	33 650	7 786	1 908	2 014	4 837	6 034
1935	25,3	34 514	7 260	1 826	1 955	4 975	6 218
1936	18,8	31 292	6 091	1 552	1 835	4 619	5 158
1937	20,0	28 399	5 646	1 793	1 849	3 886	4 409
1938	—	—	—	—	—	—	—
1936	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	28,0	38 107	7 934	2 491	2 383	5 198	6 004
Feb.	26,7	37 628	7 625	2 520	2 247	5 055	5 949
Mars	24,6	37 607	7 458	2 349	2 261	5 269	5 864
April	21,0	34 871	6 723	1 779	2 129	4 931	5 602
Mai	15,7	29 227	5 468	1 198	1 735	4 295	4 961
Juni	12,8	25 150	4 703	983	1 459	3 801	4 349
Juli	12,5	22 807	4 441	824	1 370	3 391	4 013
Aug.	13,2	24 544	4 889	831	1 317	3 871	4 330
Sept.	14,2	27 554	5 161	918	1 427	4 600	4 992
Okt.	16,8	30 682	5 743	1 199	1 721	4 933	5 295
Nov.	18,8	33 846	6 357	1 638	1 923	5 182	5 516
Des.	21,7	33 476	6 592	1 891	2 049	4 896	5 025
1937	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	23,2	33 224	6 435	2 153	2 423	4 571	4 635
Feb.	23,1	31 502	5 815	2 208	2 263	4 277	4 523
Mars	23,2	31 582	5 787	2 098	2 224	4 248	4 782
April	21,8	30 788	5 738	1 919	2 157	3 943	4 917
Mai	18,1	25 541	4 911	1 477	1 749	3 491	4 010
Juni	15,6	22 657	4 463	1 236	1 530	3 137	3 607
Juli	15,2	20 790	4 091	1 148	1 362	2 779	3 448
Aug.	15,6	23 443	4 945	1 199	1 361	3 345	4 059
Sept.	17,0	27 646	5 995	1 449	1 522	3 935	4 729
Okt.	19,1	30 186	6 416	1 782	1 677	4 289	4 944
Nov.	22,0	32 425	6 170	2 342	2 039	4 574	5 019
Des.	26,6	30 998	6 985	2 510	1 877	4 040	4 238
1938	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	28,9	32 941	7 460	2 699	2 237	4 011	4 393
Feb.	28,2	32 466	6 933	2 623	2 168	3 993	4 563
Mars	26,5	32 174	7 042	2 446	2 058	4 143	4 615
April	24,5	29 061	6 479	1 885	1 743	3 843	4 300
Mai	20,5	26 586	5 958	1 552	1 559	3 507	4 254
Juni	18,5	24 065	5 414	1 370	1 351	3 091	3 957
Juli	16,9	22 198	5 324	1 062	1 254	2 824	3 446
Aug.	16,4	24 189	5 730	1 064	1 210	3 372	3 855
Sept.	17,7	27 834	6 479	1 208	1 390	4 008	4 513
Okt.	18,5	30 744	6 986	1 617	1 607	4 256	4 682
Nov.	—	34 276	7 862	2 120	1 866	4 560	5 019
Des.	—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Arsoppgavene gjelder budsjettåret som slutter i vedk. år, og omfatter stats- og privatbaner, for godstransporten ekskl. Ofofbanen. Gods og personer som har passert to eller flere baner, er bare regnet én gang. Månedstallene omfatter sumtallene for de enkelte baner uten fratrekk. Videre omfatter disse bare statsbanene (for godstransporten ekskl. Ofofbanen). ²⁾ Oppgavene omfatter telegrammer sendt til innland og utland + telegrammer kommet fra utlandet. Arsoppgavene gjelder budsjettåret som slutter i vedk. år. ³⁾ Farten på Narvik, som vesentlig omfatter svensk jernmalm, ikke regnet med. ⁴⁾ Arsoppgavene er gjennomsnittlige månedstall ved bredsporte baner, ekskl. Ofofbanen. ⁵⁾ Tallene for 1932 gjelder 49 arbeidskontorer, tallene for årene 1933 og 1934 gjelder 45 kontorer. Tallene for 1935 og 1936 omfatter alle 47 arbeidskontorer, for 1937 alle 48.

VI. Jordbruk og skogbruk.

a) Arealet av dyrket jord i rikets bygder												
År	Hvete	Rug	Bygg	Havre	Bland-korn	Erter	Til-sammen korn og ert	Poteter	Annen åpen åker og hage	I alt åpen åker og hage	Eng på dyrket jord	I alt dyrket jord
Dekar												
1917	86 644	107 912	473 971	1 028 769	83 530	21 250	1 802 076	457 978	300 696	2 560 750	4 436 934	6 997 684
1929	119 524	74 129	534 577	966 084	55 313	11 288	1 760 915	463 073	502 772	2 726 760	5 027 619	7 754 379
1930	123 297	77 289	544 279	967 968	55 422	11 236	1 779 491	472 218	512 577	2 764 286	5 059 317	7 823 603
1931	116 095	61 723	559 789	958 338	54 659	10 536	1 761 140	471 101	525 242	2 757 483	5 141 087	7 898 570
1932	112 628	66 015	553 648	949 704	55 732	10 741	1 748 468	498 685	525 317	2 772 470	5 202 511	7 974 981
1933	113 751	63 516	573 780	980 575	58 148	10 753	1 800 523	485 311	521 602	2 807 436	5 253 383	8 060 819
1934	187 762	58 717	594 813	915 039	50 368	10 047	1 816 746	486 157	536 174	2 839 077	5 306 254	8 145 331
1935	237 814	62 156	620 299	871 836	45 129	10 087	1 847 321	495 900	533 907	2 877 128	5 360 475	8 237 603
1936	301 725	59 261	604 367	851 679	43 884	9 885	1 870 801	515 916	528 374	2 915 091	5 415 075	8 330 166
1937	320 346	59 239	602 583	854 322	44 835	9 642	1 890 967	519 093	529 023	2 939 083	5 474 232	8 413 315
1938	349 513	53 924	598 117	852 033	44 843	9 977	1 908 407	535 459	526 125	2 969 991	5 522 643	8 492 634
Prosentvis fordeling av det dyrkede areal:												
1917	1,24	1,54	6,77	14,70	1,20	0,30	25,75	6,54	4,30	36,59	63,41	100,00
1929	1,54	0,96	6,89	12,46	0,71	0,15	22,71	5,97	6,48	35,16	64,84	100,00
1934	2,31	0,72	7,30	11,23	0,62	0,12	22,30	5,97	6,58	34,85	65,15	100,00
1935	2,89	0,76	7,53	10,58	0,55	0,12	22,43	6,02	6,48	34,93	65,07	100,00
1936	3,62	0,71	7,26	10,22	0,53	0,12	22,46	6,19	6,34	34,99	65,01	100,00
1937	3,81	0,70	7,16	10,15	0,53	0,12	22,47	6,17	6,29	34,93	65,07	100,00
1938	4,12	0,63	7,04	10,04	0,53	0,11	22,47	6,30	6,20	34,97	65,03	100,00
b) Høstutbyttet av korn, poteter, førnepe og høy												
År	Hvete	Rug	Bygg	Havre	Bland-korn	Erter	Til-sammen korn og ert	Poteter	Førnepe og kålrot	Høy	Til sammen i för-enheter ¹⁾	
Tonn												
1911/15 gj.sn.	10 994	21 864	75 228	171 135	12 369	4 560	296 150	693 691	276 605	2 221 041	1 463 090	
1916/20 »	19 118	19 950	106 005	226 401	19 003	4 205	394 682	842 096	322 201	2 124 578	1 575 340	
1921/25 »	15 087	19 344	92 755	167 981	14 356	2 206	311 729	777 069	425 994	2 263 166	1 519 597	
1927	16 479	15 390	101 728	183 830	12 411	1 830	331 667	605 061	479 002	2 485 503	1 598 304	
1928	21 728	12 627	111 770	184 048	13 109	1 912	345 194	950 724	555 619	2 081 133	1 545 307	
1929	20 422	13 660	98 686	176 296	10 710	1 890	321 664	900 020	713 458	2 347 452	1 616 475	
1930	19 596	14 111	107 161	197 705	11 570	2 045	352 187	765 952	685 557	2 680 581	1 753 202	
1931	16 106	9 607	91 587	137 807	8 101	1 409	264 617	774 321	625 300	2 540 479	1 598 594	
1932	20 390	13 257	118 297	193 452	11 854	2 011	359 262	1 035 007	807 774	2 453 161	1 738 942	
1933	20 542	11 130	100 080	180 223	11 307	1 796	325 078	976 776	701 600	2 037 921	1 501 456	
1934	32 765	10 028	115 548	176 293	9 482	1 624	345 740	800 543	722 291	2 592 509	1 722 871	
1935	50 871	12 277	123 392	181 898	9 807	1 924	380 169	916 458	706 507	2 621 220	1 801 703	
1936	57 003	10 790	114 800	171 234	9 118	1 760	364 705	945 847	717 633	2 301 681	1 665 575	
1937	67 957	11 247	129 172	188 471	9 634	1 880	408 361	860 551	719 985	2 901 428	1 941 440	
1938 ²⁾ ...	71 134	11 004	124 560	181 741	9 711	1 820	399 970	937 635	732 733	2 999 719	2 000 000	
Høstutbyttet pr. dekar i forhold til middelsåret. Middelsår = 100.												
1926	98	89	95	99	102	97	97	97	94	101	98	
1927	90	84	83	94	88	84	89	64	82	107	96	
1928	103	88	91	92	93	89	92	99	90	89	92	
1929	93	94	91	91	94	90	91	102	100	96	96	
1930	85	93	96	101	100	99	98	84	92	108	102	
1931	74	79	80	71	71	72	74	86	84	102	93	
1932	97	102	105	100	102	102	102	108	104	98	100	
1933	97	89	85	91	93	91	89	105	92	80	85	
1934	94	87	95	95	91	89	95	86	92	101	97	
1935	106	98	96	99	103	99	99	91	85	101	98	
1936	88	84	87	93	96	90	90	90	88	87	89	
1937	98	88	98	101	99	98	99	81	89	109	102	
1938 ²⁾ ...	101	95	99	101	102	95	100	87	90	110	104	
c) Nydyrking									1917—1929		1/2 1929—1/2 1938	
Dekar									732 518		738 255	

1) Halm medregnet. 2) Foreløpige tall for korn.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).

Ar	d) Husdyrhold i rikets bygder							e) Meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker				
	Hester	Storfe	Svin	Sau	Geit	Til- sammen i kyrlag	Fjørfe	Ar	Antall anlegg	Innveid mjølke- mengde Tonn	Utbet. øre pr. kg. mjølk	
											Ved alm. meierier	Ved kon- dense- rings- fabrik- kene
30/9 1907	163 621	1 087 918	307 165	1 390 421	295 767	1 493 108	1 411 101	1913	677	308 153	11,51	10,60
30/9 1917	202 365	1 149 526	237 921	1 294 906	238 641	1 567 664	1 883 718	1927	614	380 765	17,96	17,17
20/6 1929	177 169	1 224 182	289 039	1 533 015	323 677	1 615 230	2 929 440	1928	645	393 457	17,66	16,90
20/6 1930	176 898	1 250 672	338 859	1 588 186	333 141	1 661 515	3 098 184	1929	650	408 900	16,47	17,05
20/6 1931	176 823	1 309 656	317 343	1 692 406	344 352	1 715 973	3 323 991	1930	643	427 676	15,87	17,08
20/6 1932	179 068	1 341 787	303 966	1 735 932	342 525	1 743 901	3 503 001	1931	638	460 552	13,74	15,78
20/6 1933	180 183	1 339 833	420 000	1 764 050	343 042	1 795 214	3 543 658	1932	639	483 169	12,57	14,49
20/6 1934	181 325	1 294 497	550 000	1 697 698	337 697	1 789 702	3 512 716	1933	632	500 526	12,03	14,01
20/6 1935	182 614	1 328 239	410 000	1 736 687	334 015	1 774 958	3 436 544	1934	633	522 931	12,67	14,41
20/6 1936	185 468	1 348 446	410 000	1 748 600	331 350	1 797 409	3 471 933	1935	621	536 145	13,99	14,34
20/6 1937	189 583	1 343 245	445 000	1 739 029	321 655	1 813 127	3 481 373	1936	634	602 904	15,10	14,67
20/6 1938	193 383	1 398 714	429 000	1 778 395	307 599	1 859 677	3 525 529	1937	642	636 306	16,91	15,22

Ar	f) Innveid mjølkemengde ved meierier og ysterier. Tonn.											
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Septbr.	Oktober	Novbr.	Desbr.
1930....	29 392	27 651	31 119	31 817	36 126	32 332	28 441	24 986	26 356	26 190	25 901	29 148
1931....	34 027	31 955	35 679	37 376	38 276	38 868	35 230	28 937	29 287	29 538	29 923	33 243
1932....	37 241	36 330	37 309	40 684	40 563	40 445	34 634	32 511	31 737	31 782	32 127	36 557
1933....	39 635	37 632	42 607	41 103	47 598	41 051	34 756	33 198	33 338	32 935	32 762	35 249
1934....	40 616	37 807	41 954	44 599	47 764	45 074	37 999	35 623	34 250	34 692	32 412	35 368
1935....	40 254	38 581	43 689	46 060	49 879	45 299	44 604	38 142	34 344	35 186	35 365	38 223
1936....	44 938	44 323	49 845	52 468	58 690	56 320	47 930	43 521	43 501	43 536	41 437	45 027
1937....	47 481	45 338	50 932	58 220	60 377	59 919	51 792	47 934	46 996	44 473	44 265	48 259
1938....	53 020	51 573	63 709	63 908	70 460	68 624	61 843	56 294	51 959	48 211	46 987	—

Ar	g) Arbeidslønna i jordbruk og skogbruk										
	Årslønn (hertil kost og losji)		Daglønn i sommerhalvåret på egen kost						Daglønn for skogs- arbeid i vinter- halvåret	Gj.snittlig dagsfortje- neste for skogskjør- ing (mann og hest)	
			Vårønn		Slåttønn		Skurønn				
	Tjeneste- gutter	Tjeneste- jenter	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	På arbeids- giverens kost		På egen kost
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.
1915/16	391	202	3,64	2,12	4,00	2,35	3,64	2,22	2,39	3,69	11,03
1920/21	1 355	703	12,50	7,09	13,64	7,67	12,71	7,44	8,94	13,68	29,40
1929/30	519	352	4,95	3,31	5,37	3,50	4,87	3,39	3,16	4,73	7,84
1930/31	491	338	4,72	3,15	5,14	3,37	4,71	3,29	2,99	4,51	7,42
1931/32	455	319	4,34	2,93	4,72	3,15	4,35	3,02	2,73	4,11	6,88
1932/33	428	304	4,03	2,75	4,40	2,94	4,04	2,85	2,60	3,87	6,57
1933/34	412	291	3,93	2,66	4,26	2,85	3,90	2,74	2,48	3,77	6,38
1934/35	412	291	3,92	2,68	4,27	2,89	3,95	2,79	2,63	3,89	6,61
1935/36	429	298	4,06	2,75	4,38	2,96	4,08	2,87	2,75	4,03	6,76
1936/37	460	317	4,29	2,92	4,63	3,13	4,31	3,05	3,04	4,44	7,29
1937/38	540	356	4,97	3,27	5,41	3,50	5,08	3,45	3,80	5,51	9,50

Ar	h) Priser på kraftfôr, kunstgjødsel, maskiner og redskap											
	Kraftfôr ¹⁾				Kunstgjødsel ¹⁾			Maskiner og redskap				
	Maisgrep	Jordnøtt- mel	Ruggris	Sildemel	Kalk- salpeter (15,5% N ²)	20 % super- fosfat	40 % kali- gjød- sel	Plog (Norsk 11'')	Harv (9 t.)	Slå- maskin (2 h.)	Arbeids- kjerre ³⁾	Høy- vogn ³⁾
Kr. pr. 100 kg.								Kr. pr. stk.				
1913.....	12,16	15,33	11,29	15,28	16,60	6,30	12,80	—	42,00	210,00	88,00	122,00
1929.....	19,58	24,65	13,56	26,14	16,00	6,60	13,70	125,40	65,00	350,00	180,00	270,00
1930.....	13,86	17,40	9,65	29,10	17,70	7,60	13,70	125,40	60,00	320,00	180,00	250,00
1931.....	10,01	15,65	8,43	25,52	17,55	6,40	13,45	125,40	54,00	300,00	160,00	235,00
1932.....	10,97	18,50	9,47	20,73	13,40	6,00	15,50	132,00	57,00	295,00	135,00	210,00
1933.....	10,39	15,39	9,01	19,39	14,65	6,22	15,00	132,00	57,00	290,00	135,00	210,00
1934.....	11,70	14,46	8,50	22,25	13,40	6,16	13,20	132,00	63,00	⁴⁾ 350,00	135,00	210,00
1935.....	13,66	17,82	10,70	22,91	13,20	6,10	8,15	140,00	74,00	⁴⁾ 375,00	145,00	220,00
1936.....	15,64	19,46	12,16	20,90	13,90	6,12	13,60	151,00	79,00	⁴⁾ 385,00	155,00	240,00
1937.....	17,63	20,27	14,55	26,32	14,20	6,34	13,40	160,00	84,00	⁴⁾ 395,00	170,00	265,00
1938 {mars nov.	18,75	20,50	15,40	25,75	15,10	8,16	13,75	176,00	92,00	430,00	175,00	270,00
	19,25	22,00	16,20	28,75	14,40	6,50	13,20	—	—	—	—	—

¹⁾ Den anførte årspris er for kraftfôr gjennomsnittspris av noteringene i «Samvirke»; for kunstgjødsel prisen om våren vedkommende år. ²⁾ For 1913 og 1929 Norgesalpeter. ³⁾ Fra og med 1932 nettoppriser. ⁴⁾ Ny forbedret modell. ⁵⁾ Fra 1 juli 1935 er kraftfôravgift inkludert i prisen.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).

Ar og måneder	i) Jordbrukets prisindeks ¹⁾		Ar og måneder	j) Gjennomsnittspriser på en del viktigere landbruksprodukter											
	Jordbruksprodukter	Produksjonsmidler		Partisalg fra produsent, prima vare, levert avsetningsstedet. (Landbrukets Priscentral)							Opnådd gjennomsnittspris ved engrossalg fra meieriene				
				Havre	Høy	Poteter	Egg	Oksekjøtt	Flesk	Ferske huder	Smør	Hel-feit gaudaost	Halv-feit nøkk-ost	Bl. geit-mys-ost	Mys-ost
1909/14....	100	100	1913 ²⁾ ..	10,39	6,21	4,13	1,47	0,98	1,14	—	—	—	—	—	—
1924/25....	339	285	1924....	34,87	19,74	18,75	3,52	3,43	2,85	2,41	—	—	—	—	—
1925/26....	280	235	1925....	32,60	12,50	21,57	3,06	3,48	3,18	1,98	5,25	3,14	2,60	2,86	0,79
1926/27....	189	171	1926....	22,71	8,94	9,23	2,34	2,29	1,92	1,07	3,83	1,98	1,39	2,02	0,52
1927/28....	187	162	1927....	20,41	8,98	11,90	2,05	1,80	1,38	1,20	3,45	1,95	1,26	1,91	0,47
1928/29....	178	161	1928....	20,83	9,01	14,64	1,98	1,74	1,62	1,51	3,39	1,89	1,38	1,66	0,45
1929/30....	154	151	1929....	18,65	10,01	7,46	1,81	1,70	1,53	0,95	3,12	1,57	1,07	1,44	0,41
1930/31....	138	130	1930....	13,04	7,76	7,24	1,54	1,80	1,21	0,83	2,72	1,56	1,05	1,42	0,40
1931/32....	123	123	1931....	11,82	5,76	8,48	1,35	1,38	0,97	0,57	2,31	1,17	0,77	1,10	0,32
1932/33....	113	127	1932....	14,35	5,97	6,80	1,18	1,01	1,02	0,40	2,25	1,11	0,73	1,14	0,31
1933/34....	112	119	1933....	13,39	8,36	5,43	1,10	1,01	0,96	0,49	2,17	1,09	0,76	1,12	0,32
1934/35....	121	122	1934....	11,86	8,30	5,95	1,10	1,30	0,89	0,62	2,40	1,23	0,83	1,16	0,32
1935/36....	138	133	1935....	14,35	7,85	8,71	1,25	1,34	1,11	0,71	2,48	1,31	1,03	1,28	0,35
1936/37....	142	144	1936....	15,18	8,15	7,51	1,41	1,35	1,23	0,78	2,54	1,29	1,01	1,21	0,37
1937/38....	162	156	1937....	17,41	8,71	8,84	1,51	1,66	1,32	0,92	2,76	1,53	1,26	1,42	0,47
1938			1938												
Jan.	165	158	Jan.	18,00	7,17	10,05	1,61	1,73	1,36	0,74	2,96	1,65	1,38	1,49	0,52
Feb.	162	159	Feb.	18,00	7,09	10,24	1,54	1,70	1,30	0,71	2,95	1,63	1,38	1,50	0,52
Mars	162	158	Mars	18,00	6,95	10,52	1,40	1,71	1,27	0,69	2,93	1,65	1,37	1,50	0,52
April	162	158	April	18,00	6,75	11,06	1,30	1,72	1,28	0,64	2,95	1,65	1,36	1,50	0,52
Mai	165	160	Mai	18,00	7,32	12,32	1,25	1,71	1,31	0,66	2,97	1,65	1,37	1,50	0,52
Juni	170	164	Juni	18,00	7,58	15,19	1,34	1,69	1,40	0,64	3,00	1,65	1,36	1,53	0,52
Juli	171	164	Juli	17,00	6,66	17,73	1,56	1,71	1,46	0,66	3,04	1,65	1,37	1,54	0,53
Aug.	161	163	Aug.	18,00	6,41	10,18	1,63	1,72	1,55	0,74	3,06	1,64	1,35	1,55	0,54
Sept.	161	163	Sept.	18,00	6,29	7,98	1,87	1,63	1,52	0,74	3,06	1,65	1,35	1,58	0,54
Okt.	161	162	Okt.	18,00	6,18	7,69	2,06	1,62	1,51	0,74	3,07	1,64	1,35	1,59	0,55
Nov.	—	—	Nov.	18,00	6,37	8,04	2,04	1,61	1,49	0,75	3,08	1,64	1,34	1,63	0,57
Des.	—	—	Des.	18,00	6,58	8,00	1,90	1,59	1,52	0,72	—	—	—	—	—
k) Innførsel av kraftfôrstoffer															
Ar	Mais og maismel	Kli	Olje- og eggehvite-rike plan-tefôr-stoffer	Sildemel, fiskemel, kjøttfôr-mel	Melasse, alle slags	Andre kraftfôr-stoffer ⁴⁾	Verdi i alt	Råstoff for olje- og kraftfôr-produk-sjon ⁵⁾	l) Forbruket av kunst-gjødsel ³⁾						
									Kvelstoff-gjødsel (omregnet til 15,5 %)	Fosforsyre-gjødsel (omregnet til 20 %)	Kali-gjødsel (omregnet til 40 %)				
								Tonn							
1913 ...	29 135	2 036	30 122	360	7 094	215	8,1	19 111	4 710	31 725	8 713				
1923 ...	98 905	21 888	38 464	2 773	6 008	466	41,8	25 985	19 187	40 950	12 825				
1924 ...	78 131	43 059	53 695	1 731	4 442	178	54,7	32 136	17 613	50 750	19 360				
1925 ...	97 466	31 194	45 186	2 328	5 968	3 499	49,8	33 465	20 323	43 650	19 858				
1926 ...	108 110	29 841	39 423	1 205	4 566	1 394	32,3	35 819	18 710	45 630	19 000				
1927 ...	152 421	22 024	48 269	1 932	7 135	4 509	37,9	30 853	17 419	44 000	18 250				
1928 ...	115 221	22 423	48 570	3 117	7 094	53 364	42,6	37 328	21 935	52 175	20 000				
1929 ...	81 943	22 711	33 834	1 556	3 714	36 230	29,1	40 950	27 903	48 180	22 925				
1930 ...	136 562	33 332	43 164	2 733	3 854	12 363	27,2	55 613	33 335	55 179	26 250				
1931 ...	201 702	40 540	67 486	5 852	6 430	20 726	31,9	55 081	32 658	49 250	23 595				
1932 ...	154 074	28 322	36 362	3 667	6 361	17 497	24,9	58 864	33 065	48 900	17 375				
1933 ...	177 077	62 103	35 819	2 326	4 669	9 989	25,6	64 327	36 213	49 000	18 443				
1934 ...	132 086	122 474	38 151	10 451	4 670	680	28,2	76 809	38 748	57 605	22 085				
1935 ...	125 620	88 130	52 014	5 680	4 508	713	26,5	81 314	46 452	64 245	35 500				
1936 ...	131 002	74 346	46 676	5 508	4 580	2 916	26,0	88 648	54 000	73 850	34 073				
1937 ...	159 179	38 705	70 497	15 008	4 068	23 806	41,9	92 647	58 065	76 500	36 250				
1938 ...	—	—	—	—	—	—	—	—	60 929	79 500	38 088				
Jan -nov															
1937 ...	145 547	35 903	65 871	14 027	3 898	20 869	—	87 352	—	—	—				
1938 ...	143 156	49 304	71 433	11 457	5 648	28 987	—	92 871	—	—	—				

¹⁾ Efter prof. Borge-dals beregning. Fra juli 1935 er kraftfôravgiften regnet med. ²⁾ Oppgavene for 1913 er Oslo markedspriser. ³⁾ Etter oppgave fra Landbruksdepartementet. ⁴⁾ Fra 1925 vesentlig tapiokamel (manioka). ⁵⁾ Kopro, linfrø, soiabønner, arachidnøtter og palmekjerner.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).

Ar	m) Salg av faste eiendommer i rikets landdistrikter		n) Gjennomsnittlig skyldmarksverdi
	Alle salg		
	Antall	Salgsbeløp 1 000 kr.	Kr.
1913	15 209	86 842	2 664
1921	21 731	224 729	7 124
1922	21 990	214 130	6 551
1923	23 810	229 340	6 341
1924	21 038	215 311	6 536
1925	20 293	200 340	6 470
1926	18 084	151 789	5 621
1927	17 643	181 800	5 141
1928	16 758	138 574	5 100
1929	17 214	151 115	4 930
1930	17 306	133 201	4 543
1931	17 371	125 022	4 239
1932	18 243	122 049	3 936
1933	18 920	139 227	3 971
1934	20 132	129 761	4 247
1935	20 986	144 890	4 683
1936	23 698	164 115	5 099
1937	26 847	179 656	5 318

Ar	o) Tømmerfløtning	
	Antall stokker	Antall m. ³
1914	—	5 300 000
1921	Ca. 38 110 000	6 499 534
1922	8 893 399	1 507 507
1923	17 770 952	2 779 763
1924	29 275 339	4 840 935
1925	28 299 835	4 682 866
1926	24 985 735	4 047 522
1927	26 402 996	4 256 601
1928	25 637 262	4 202 248
1929	31 889 236	5 262 015
1930	33 359 594	5 320 816
1931	18 097 781	2 736 004
1932	13 314 248	2 016 422
1933	21 178 685	3 332 156
1934	26 118 259	4 144 754
1935	25 754 780	4 022 301
1936	21 692 274	3 372 237
1937	27 906 408	4 183 960

Ar	p) Priser på tømmer og ved						
	Barskogvirke			Lauvskogvirke			
	Skur-tømmer	Sliperi- og celluloselast		Ved	Tømmer	Ved	
		Gran	Furu			Bjerk, eik og bok	Annen lauvved
	Kr. pr. m. ³			Pr. favn à 2,4 m. ³	Pr. m. ³	Pr. favn à 2,4 m. ³	Pr. m. ³
1913	—	12,50 ¹⁾	—	—	—	—	—
1920	47,59	47,01	—	47,97	39,35	53,11	—
1921	24,73	20,50	—	35,84	29,87	42,89	—
1922	22,31	18,40	—	29,06	25,15	34,07	—
1923	28,52	25,07	19,58	29,67	28,40	36,43	28,24
1924	28,86	26,30	19,22	32,46	33,28	38,80	33,10
1925	23,38	20,84	16,99	27,67	35,88	36,37	28,61
1926	17,97	17,67	13,96	22,29	28,31	31,69	24,05
1927	15,59	14,37	11,45	20,37	26,10	29,17	20,08
1928	15,78	15,04	12,42	18,69	23,07	24,69	19,07
1929	16,23	15,38	11,97	15,48	21,61	22,70	16,89
1930	14,26	13,76	9,75	14,80	22,00	21,74	16,10
1931	12,44	11,78	8,15	14,96	20,16	20,17	15,36
1932	11,61	10,55	7,70	13,60	20,86	19,15	14,16
1933	11,77	11,18	8,01	13,15	23,47	17,84	14,45
1934	12,30	11,64	7,81	11,66	21,71	17,32	13,26
1935	12,36	11,54	7,74	13,81	22,25	18,45	13,88
1936	15,66	14,11	9,58	15,80	23,32	20,90	16,40
1937	19,41	20,17	12,69	20,11	26,52	25,61	19,80

VII. Fiskeri og hvalfangst.

Ar	a) Mengde og verdiutbytte av alle saltvannsfiskerier		b) Oppfisket mengde av de viktigste fiskeslag				
			Torsk, (skrei og loddetorsk)		Herav:		Vår-sild
	1000 tonn	Mill. kr.	Mill. st.	Hengt Mill. st.	Saltet Mill. st.	1000 hl.	1000 hl.
1905-14	492	45,9	61,9	21,6	39,7	285	941
1923	571	77,5	52,1	23,7	26,9	416	1911
1924	617	132,1	69,9	32,3	35,0	714	1245
1925	622	129,5	58,9	23,5	34,0	702	1801
1926	799	94,9	89,5	42,2	43,5	802	1748
1927	792	69,5	66,4	27,9	36,1	730	2087
1928	894	81,6	65,2	27,9	35,0	947	2059
1929	976	88,9	230,3	86,5	137,4	3435	
1930	994	89,9	193,5	48,6	135,7	4750	
1931	740	63,9	127,2	56,4	61,7	3054	
1932	910	61,2	167,4	79,9	78,5	3648	
1933	1055	69,5	141,2	54,7	77,4	3298	
1934	683	67,2	142,0	64,4	69,4	1108	
1935	924	77,1	114,2	43,7	62,2	4312	
1936	1031	81,3	132,1	66,7	56,0	5196	
1937			159,5	68,7	77,7	3369	
1938			166,7	67,1	89,3	5328	

Ar	b) Oppfisket mengde				c) Priser på fiskeplassene, gjenn.snitt		
	Fetsild	Små-sild	Islands-sild	Bris-ling	Torsk usloyd	Stor-sild	Vår-sild
	1000 hl.	1000 hl.	1000tnr.	1000 hl.	Pr. st.	Pr. hl.	Pr. hl.
1910-14	²⁾ 504	²⁾ 460	—	—	Kr. 0,37	Kr. 7,89	Kr. 2,97
1923	263	340	92	125	0,54	6,09	3,95
1924	148	556	83	127	0,83	10,17	7,65
1925	170	424	164	176	1,04	11,20	6,95
1926	167	1038	89	121	0,52	5,80	3,66
1927	253	1109	185	204	0,31	4,48	3,20
1928	1248	1173	147	42	0,45	4,13	3,96
1929	841	1338	101	211	0,39	3,94	
1930	418	1116	138	27	0,49	4,33	
1931	129	1175	238	32	0,47	4,10	
1932	413	1551	194	134	0,36	2,52	
1933	1785	2190	145	126	0,41 ^{1/2}	3,33	
1934	2350	160	54	0,53 ^{1/2}	5,38 ^{1/2}		
1935	1757	71	64	0,52	3,60		
1936	1500	239	94	0,48	3,33		
1937	1263	246	88	0,51	5,31		
1938	1415	182	149	0,54	3,94		

Ar	c) Priser på fiskeplassene, gjennomsnitt				d) Hvalfangsten	
	Fetsild	Små-sild	Islands-sild	Bris-ling	Olje-produksjon	Verdi av oljer etc.
	Pr. hl.	Pr. hl.	Pr. tne.	Pr. hl.	Tusen fat ³⁾	Mill. kr.
1910-14	Kr. 7,29	Kr. 2,99	Kr. 6,99	Kr. 13,40	436	26,6
1923	11,93	9,28	24,61	38,76	440	66,0
1924	31,90	11,96	49,27	48,67	378	65,0
1925	22,32	7,02	29,34	18,36	615	94,0
1926	18,03	5,09	39,98	14,70	656	79,0
1927	10,24	4,83	11,52	25,87	689	58,0
1928	4,74	5,01	17,78	28,69	846	72,0
1929	5,39	3,88	18,61	29,75	1210	108,5
1930	8,42	3,66	18,98	23,96	1796	133,0
1931	8,49	2,95	8,77	24,16	2317	149,6
1932	5,85	2,06	5,64	21,61	29	1,2
1933	2,89	—	16,00	19,92	1317	53,9
1934	3,04	—	18,00	20,25	1253	41,9
1935	4,18	—	40,00	22,56	1239	51,0
1936	4,36	—	—	22,23	1163	69,4
1937	4,60	—	15,45	27,15	1191	81,7
1938	3,50	—	13,90	24,23	—	—

¹⁾ Beregnet. ²⁾ Gjennomsnitt 1905—1914. ³⁾ Fat = 1/6 eng. tonn.

VII. Fiskeri og hvalfangst (forts.).

År og måne- der	e) Utførselsmengde						Utfør- sels- verdi av sild og fisk, i alt	f) Prisnoteringer				
	Sild, fersk	Fisk, fersk	Tørr- fisk	Klipp- fisk	Sild, saltet	Saltet fisk ellers		Rundfisk ¹⁾		Klipp- fisk ²⁾	Stor- sild, ¹⁾ eksport, pakket	Vår- sild, ³⁾ eksport, pakket
								Almin- nelig hol- lender	Samfengt (italiener)			
										Tonn		
1913	81 474	6 798	26 867	57 078	84 062	41 207	91,3	15,46	10,14	10,25	³⁾ 13,80	³⁾ 10,00
1921	56 099	3 224	20 762	27 348	148 894	11 072	109,3	—	—	—	—	—
1922	61 170	3 317	19 901	22 747	159 477	14 773	111,4	—	—	—	—	—
1923	86 470	4 663	25 726	36 873	150 672	11 227	116,2	⁴⁾ 21,17	⁴⁾ 15,00	⁴⁾ 17,47	⁴⁾ 22,00	⁴⁾ 15,64
1924	81 003	7 497	35 030	45 158	103 629	11 117	186,0	29,00	26,48	27,92	32,20	11,70
1925	95 989	6 563	21 440	38 300	97 321	6 818	144,9	31,60	26,58	25,04	18,80	14,38
1926	107 626	9 324	30 908	47 579	85 157	3 473	111,5	19,87	15,01	13,52	16,83	14,94
1927	89 642	11 838	32 636	46 927	87 813	5 867	91,6	14,65	10,88	10,84	16,38	13,50
1928	102 769	14 767	37 034	40 965	82 494	4 236	99,2	16,23	14,28	14,51	16,58	14,50
1929	121 045	17 482	38 069	48 537	94 300	13 321	111,3	15,31	14,24	13,14	13,78	—
1930	111 399	20 389	31 821	45 945	110 726	8 842	107,0	16,50	14,45	10,89	16,10	15,42
1931	75 673	23 291	21 754	30 218	77 987	5 140	71,5	16,28	13,90	8,26	16,10	10,67
1932	74 570	27 512	32 774	40 174	69 677	7 180	76,7	12,38	9,36	7,70	13,80	14,91
1933	110 651	26 268	26 484	32 642	60 445	4 707	75,3	14,02	11,15	9,57	12,94	10,28
1934	63 359	24 921	22 761	36 039	41 728	5 773	70,2	15,11	13,22	9,64	—	10,69
1935	98 440	24 097	22 042	35 021	35 185	4 708	75,3	—	15,20	9,86	13,45	11,30
1936	102 430	26 639	19 815	36 053	54 026	2 623	77,1	—	—	10,00	—	14,58
1937	96 294	28 275	33 782	38 621	48 865	8 544	93,4	—	—	11,00	—	—
1938	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,54	16,48	⁸⁾ 13,47
Jan.-nov. 1937	93 718	25 538	30 755	34 677	47 076	8 396	85,9	—	—	—	—	—
Jan.-nov. 1938	95 038	21 224	23 888	40 054	32 338	5 787	79,4	—	—	—	—	—
Jan.	24 237	3 206	1 196	2 568	7 584	155	8,7	—	—	9,75	—	—
Feb.	30 274	2 806	1 111	2 609	8 337	108	8,8	—	—	9,65	15,50	—
Mars	22 629	2 253	1 075	2 181	4 624	104	6,8	—	—	⁶⁾ 9,67	16,00	13,50
April	4 213	1 731	1 005	2 194	3 164	59	4,5	—	—	9,90	15,50	13,00
Mai	2 897	2 368	1 010	1 969	3 221	121	4,6	—	—	10,00	—	13,50
Juni	2 330	2 067	737	2 808	959	124	4,6	—	—	10,15	15,50	13,50
Juli	2 736	1 923	755	3 360	2 581	156	4,8	—	—	10,15	—	15,50
Aug.	2 607	1 504	721	2 359	5 900	194	4,9	—	—	10,15	—	18,50
Sept.	2 395	1 765	2 373	3 339	9 047	344	7,4	15,00	13,50	10,15	—	—
Okt.	2 965	2 413	4 746	3 763	4 782	522	8,5	15,00	13,50	10,15	—	—
Nov.	3 072	3 046	2 864	4 769	2 854	487	7,6	14,50	13,50	10,15	—	—
Des.	2 075	1 557	2 222	4 134	973	249	5,9	14,50	12,50	10,15	—	—
1937	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	26 381	4 010	2 201	2 011	7 285	123	11,1	14,50	12,50	10,15	—	—
Feb.	33 519	4 154	4 223	2 221	5 576	47	12,0	—	—	10,33	17,50	—
Mars	18 343	2 854	2 894	2 395	3 072	1 152	8,5	—	—	10,33	18,00	—
April	5 115	2 495	2 091	3 198	1 817	233	6,0	—	—	10,33	—	—
Mai	4 267	1 652	617	2 320	620	1 617	4,4	—	—	10,33	—	—
Juni	2 450	2 138	2 099	1 788	663	2 022	5,6	—	—	11,50	—	—
Juli	1 561	1 790	2 598	4 318	1 574	132	6,5	—	—	11,50	—	—
Aug.	1 111	1 680	1 228	5 091	6 054	707	6,7	—	—	11,50	—	—
Sept.	38	1 377	4 459	2 287	8 909	1 554	8,6	16,00	15,00	11,50	—	⁷⁾ 14,50
Okt.	93	1 494	4 266	4 911	6 923	632	8,8	16,00	15,00	11,50	—	14,75
Nov.	840	1 894	4 079	4 137	4 583	177	7,7	16,00	15,00	11,50	—	14,25
Des.	2 576	2 737	3 027	3 944	1 789	148	7,5	16,00	14,50	11,50	—	—
1938	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	23 790	1 955	3 150	4 186	4 823	82	10,3	—	—	11,50	16,50	—
Feb.	26 491	2 945	1 920	3 391	2 995	52	8,9	—	—	11,50	17,00	⁸⁾ 14,00
Mars	22 586	1 874	1 604	2 483	1 800	1 562	7,4	—	—	11,50	16,75	14,00
April	8 721	1 565	842	592	781	789	4,0	—	—	—	16,50	14,00
Mai	4 784	2 011	1 163	3 201	783	1 131	5,2	—	—	12,85	16,50	—
Juni	1 884	1 882	1 056	5 816	804	636	6,6	—	—	12,85	16,50	14,00
Juli	2 340	2 096	1 102	1 925	841	104	4,6	—	—	12,85	16,50	—
Aug.	871	1 400	2 931	6 268	3 229	208	8,0	—	—	12,85	16,50	—
Sept.	1 297	1 660	4 173	2 785	6 724	598	8,4	—	—	12,95	16,50	13,25
Okt.	1 044	1 596	4 252	5 632	6 444	282	9,8	18,50	16,50	12,95	16,50	13,25
Nov.	1 230	2 240	1 695	3 775	3 114	343	6,2	18,50	16,50	13,05	16,50	12,75
Des.	—	—	—	—	—	—	—	18,50	16,50	13,05	15,50	12,50

¹⁾ Bergens Børs. ²⁾ Kristiansunds Børs. ³⁾ Gjennomsnitt 1908—14. ⁴⁾ Noteringen for 1923 omfatter bare 2net halvår. ⁵⁾ Haugesunds Børs. ⁶⁾ Fra og med mars 1936 gjelder noteringene Lofots klippfisk. ⁷⁾ Fra og med sept. 1937 gjelder noteringene vårsild, eksportpakket, gant. Tidligere gjaldt noteringene vårsild, eksportpakket, mindre merker, gant. ⁸⁾ Fra og med februar 1938 gjelder noteringene 115 kg.

VIII. Industri. Hovedoversikt.

År	Alle grupper	Malm- og metall-utvinning	Jord- og stein ndustri	Jern- og metallindustri	Kjemisk og elektrokjemisk industri	Olje- og fettindustri	Gasverk	Treindustri	Tremasse-, cellulose- og papirindustri	Lær- og gummi-vareindustri	Tekstilindustri	Beklednings-industri	Nærings- og nytelsesmiddel-industri	Polygrafisk industri og bokbinderier	
a) Utførte timeverk i alt, mill. ¹⁾															
1931	200	16	12	44	8	4	2	18	22	4	19	17	25	9	
1932	232	16	12	49	7	5	2	18	33	5	25	20	29	11	
1933	232	18	12	51	9	5	1	17	32	5	24	20	27	11	
1934	247	20	15	55	8	5	1	19	34	6	26	21	25	12	
1935	267	21	14	63	9	6	1	22	34	6	26	23	30	12	
1936	296	24	16	74	9	6	2	25	36	7	29	25	31	13	
1937	319	27	16	83	10	6	2	27	39	7	29	28	32	13	
b) Verdi av bruttoproduksjon ²⁾ , mill. kr. ¹⁾															
1931	1155	98	33	156	89	63	9	79	135	23	80	65	288	37	
1932	1326	108	35	177	85	73	9	75	210	26	103	72	310	43	
1933	1330	127	33	184	93	77	9	72	192	25	103	71	302	42	
1934	1400	137	39	211	75	67	8	83	215	28	113	75	307	42	
1935	1547	149	42	245	98	88	9	91	212	32	119	82	335	45	
1936	1765	171	49	306	98	102	9	108	239	38	133	92	372	49	
1937	2128	217	56	390	114	111	9	142	310	46	148	108	422	55	
c) Bearbeidelsesverdi ³⁾ , mill. kr. ¹⁾															
1931	589	38	25	100	56	15	6	26	51	10	38	31	167	26	
1932	664	45	26	112	51	19	6	28	83	11	45	35	173	30	
1933	665	55	25	112	54	20	6	28	77	11	43	35	170	29	
1934	686	58	29	124	38	18	6	32	84	12	46	37	172	30	
1935	761	66	31	142	59	22	6	33	83	15	48	41	183	32	
1936	864	76	37	176	58	26	6	42	97	18	54	45	195	34	
1937	1004	102	41	212	67	26	6	54	121	21	57	53	206	38	
d) Produksjonsindeks (1935 = 100). ⁴⁾															
1931	72,8	68,5	84,5	67,0	83,0	69,8	103,3	77,0	55,0	61,7	67,7	77,6	87,7	76,1	
1932	86,1	76,4	83,0	74,9	78,0	84,1	101,3	83,1	94,1	78,1	87,5	88,7	95,1	91,7	
1933	87,1	86,9	79,4	77,2	95,1	91,0	100,9	79,1	90,1	84,4	88,5	88,3	91,2	90,9	
1934	90,8	94,4	95,1	85,0	80,7	80,5	99,2	88,2	98,9	90,9	97,6	93,6	90,0	92,6	
1935	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
1936	109,8	111,1	114,5	119,0	98,2	101,8	105,2	111,6	107,6	107,6	106,9	108,7	108,3	105,5	
1937	120,4	125,9	123,0	135,0	108,5	99,9	107,3	124,6	119,5	116,1	116,2	120,0	113,3	110,5	
e) Månedlig produksjonsindeks. ⁵⁾ Basis 1935 = 100.															
	Hele industrien			Konsumsjons-industrien			Produksjonsmiddel-industrien			Hjemme-industrien			Eksport-industrien		
	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938
Jan.	105,2	114,5	121,0	97,3	99,2	101,4	109,6	123,5	132,1	98,2	116,2	118,6	118,0	112,0	125,5
Feb.	110,1	122,9	133,6	113,4	116,0	116,2	108,3	126,8	143,5	102,6	123,3	128,0	123,9	122,0	143,9
Mars	106,6	120,6	117,9	105,9	117,5	100,9	107,0	122,4	127,6	107,8	125,1	121,9	104,0	112,4	110,7
April	102,8	118,9	117,3	97,9	114,2	99,2	105,6	121,5	127,4	106,6	126,7	124,2	95,9	104,4	104,4
Mai	110,3	121,5	119,9	110,0	111,1	103,5	110,6	127,4	129,2	113,0	126,7	126,9	105,5	112,0	107,0
Juni	110,5	127,8	128,3	118,2	123,3	120,5	106,2	130,3	132,8	109,9	129,1	135,5	111,5	125,2	115,0
Juli ⁶⁾	97,5	110,2	98,3	91,4	96,6	93,0	100,8	118,0	101,3	96,7	108,5	96,0	98,8	113,6	102,5
Aug. ⁵⁾	117,2	126,8	118,0	105,5	118,1	106,7	123,9	131,7	124,5	120,3	134,5	129,3	111,6	112,5	97,2
Sept.	117,9	122,7	126,6	115,2	123,4	114,4	119,5	122,3	133,5	122,1	133,5	138,6	110,3	102,7	104,4
Okt.	117,0	121,9	129,5	111,6	119,6	117,1	120,1	123,2	136,5	120,4	131,0	138,5	110,9	105,1	113,0
Nov.	119,1	136,0	129,1	115,6	136,2	118,6	121,1	135,8	135,1	122,4	135,6	136,6	113,1	136,7	115,3
Des.	114,2	121,3	—	114,1	113,4	—	114,3	125,8	—	115,8	120,7	—	111,3	122,6	—

¹⁾ Omfatter stort sett bedrifter hvor det ble utført minst 12 000 timeverk i året. ²⁾ Verdi av produksjon for egen regning (også av halvfabrikata som garn, cellulose, skurlast) + godtgjørelse for reparasjons- og leiarbeid. ³⁾ Verdi av bruttoproduksjon fratrasket verdi av råstoffer, brensel og hjelpestoffer, emballasje, elektrisk kraft og bortkontrahert arbeid. ⁴⁾ Omfatter 96 pst. av produksjonsmengden i bedrifter med minst 12 000 timeverk i året. Gammel beregning for årene 1931—1934, og ny beregning for årene 1935—1937. ⁵⁾ Redusert for antall arbeidsdager, men ikke eliminert for sesongbevegelse. Denne spiller særlig en stor rolle for månedene juli og august.

IX. Grubedrift og steinindustri.

X. Elektro-metallurgisk industri.

Ar	a. Produksjon						a. Produksjon					
	Svovelkis	Jern- malm og titan- jernstein	Kobber- malm	Gatestein	Kant- stein og fortaus- heller	Sement	Ferrole- geringer	Alumi- nium, rå	Nikkel	Sink	Kobber	Rujern
	1000 tonn						1000 tonn					
1928.....	739	538	15,3	115,6	56,0	317,7	122,2	24,8	0,59	—	0,79	4,4
1929.....	740	754	28,6	103,7	64,2	319,3	133,5	29,1	0,44	5,5	2,40	19,9
1930.....	731	780	25,0	122,5	72,7	321,5	122,7	27,4	1,08	34,6	5,15	22,2
1931.....	360	580	14,6	93,7	49,2	220,2	106,0	21,4	2,94	39,5	4,35	12,9
1932.....	727	387	18,4	62,4	27,5	235,4	84,0	17,8	3,13	39,4	5,42	19,1
1933.....	865	497	22,1	66,2	36,3	222,4	83,4	15,4	4,17	44,9	6,69	29,3
1934.....	961	594	23,4	111,5	67,0	249,5	97,2	15,3	5,30	45,0	7,99	29,8
1935.....	894	803	25,8	74,5	42,4	263,1	98,3	15,0	5,89	45,0	8,44	32,4
1936.....	1 032	914	27,2	80,6	32,6	300,7	134,6	15,4	6,11	45,0	8,87	32,7
1937.....	1 048	1 076	30,7	84,9	32,0	320,5	145,2	23,0	6,74	41,3	8,80	36,1
Ar	b. Utførselsmengde						b. Utførselsmengde					
	Svovelkis	Jern- malm	Kobber- malm og kobber- konsen- trat	Gatestein	Kantstein og fortaus- heller	Sement	Ferrole- geringer	Alumi- nium, rå	Nikkel	Sink	Kobber rått	Svovel
	1000 tonn						1000 tonn					
1913.....	426	569	0,1	156,3	43,1	6,3	8,0	2,2	0,54	10,5	2,64	—
1923.....	350	359	0,1	94,7	17,1	109,7	19,3	12,8	0,06	1,8	—	—
1924.....	389	525	0,1	68,0	24,0	199,2	61,0	19,3	—	2,8	0,07	—
1925.....	539	425	0,8	37,1	28,9	174,0	74,6	20,5	—	2,3	—	—
1926.....	583	128	1,3	57,4	46,1	29,1	99,1	22,1	—	5,2	0,23	—
1927.....	603	380	6,2	87,3	42,8	148,9	104,6	22,1	0,03	5,7	—	—
1928.....	646	546	7,1	79,9	55,0	160,4	113,6	16,8	0,46	2,1	0,51	—
1929.....	657	735	17,2	102,2	62,9	164,3	121,0	29,6	0,40	3,1	1,90	0,6
1930.....	640	632	2,8	84,4	68,8	137,1	84,8	23,7	0,71	27,1	4,78	1,4
1931.....	392	348	5,4	75,3	53,5	83,5	67,8	24,4	2,29	45,4	3,38	6,5
1932.....	475	343	13,1	59,4	30,4	61,9	58,7	13,6	4,09	37,8	4,07	46,9
1933.....	576	481	13,2	62,0	43,5	60,9	88,3	15,2	3,43	45,7	5,46	59,9
1934.....	657	683	14,7	80,7	71,0	66,3	91,2	14,1	5,63	42,3	6,48	64,8
1935.....	601	786	14,4	41,2	36,4	46,8	107,6	14,6	5,77	42,1	6,73	66,2
1936.....	746	995	18,1	63,0	25,5	42,7	130,7	15,1	6,04	43,2	7,48	64,8
1937.....	677	1 026	21,9	47,2	28,0	44,2	147,2	21,6	6,86	37,2	6,44	97,2
Jan.- nov. 1937	616	896	19,7	43,7	24,7	39,3	137,4	20,5	6,23	32,7	6,31	87,0
» 1938	595	1 353	19,4	27,5	16,5	48,2	91,3	25,5	6,90	39,6	8,70	60,4
Ar	c. Utførselsverdi						c. Utførselsverdi					
	Svovelkis	Jern- malm	Alle utførte malmer	Gatestein	Kantstein og fortaus- heller	Sement	Ferrole- geringer	Alumi- nium, rå	Nikkel	Sink	Kobber rått	Svovel
	Mill. kr.						Mill. kr.					
1913.....	10,22	7,34	18,46	1,88	0,69	0,14	1,7	2,6	1,8	5,8	3,31	—
1923.....	12,79	10,59	25,39	3,11	0,92	6,87	6,4	33,0	0,2	1,8	—	—
1924.....	14,73	14,62	31,51	3,66	1,67	12,01	23,7	62,8	—	3,0	0,15	—
1925.....	19,61	10,54	32,66	1,93	1,86	10,27	28,9	61,6	—	2,2	—	—
1926.....	17,17	2,30	21,53	1,89	2,37	1,28	29,3	47,7	—	3,9	0,30	—
1927.....	13,55	5,33	21,24	2,21	1,84	4,76	23,8	38,3	0,1	3,5	—	—
1928.....	13,90	7,48	24,38	1,83	2,21	5,00	27,8	27,1	1,4	1,4	0,63	—
1929.....	15,25	10,07	31,09	2,34	2,44	4,89	31,7	44,9	1,1	1,0	2,68	0,04
1930.....	12,95	8,70	24,49	2,29	3,11	4,16	22,7	35,1	2,0	8,2	4,70	0,11
1931.....	6,41	4,61	13,09	1,96	2,44	2,19	16,5	33,3	6,6	10,4	2,34	0,70
1932.....	7,10	4,59	15,76	1,38	1,22	1,50	11,5	21,9	15,7	11,0	2,26	4,96
1933.....	8,33	6,43	19,98	1,13	1,48	1,43	20,8	25,1	12,8	15,0	3,38	5,49
1934.....	9,17	8,94	23,32	1,41	2,26	1,31	21,5	23,6	18,8	12,5	3,82	4,57
1935.....	8,64	10,80	27,37	0,78	1,24	0,86	28,7	24,2	20,4	12,5	4,34	5,08
1936.....	11,26	13,63	35,09	1,35	1,11	0,77	33,4	25,3	21,8	13,5	5,70	4,73
1937.....	11,86	14,88	38,52	1,03	1,27	0,84	43,7	31,3	22,7	17,6	7,29	6,72
Jan.- nov. 1937	10,91	13,11	34,74	0,95	1,12	0,75	40,4	29,6	20,6	16,0	7,17	6,01
» 1938	10,40	23,45	44,39	0,70	0,81	1,06	29,0	39,0	22,7	13,2	7,31	4,45

XI. Kjemisk og elektrokjemisk industri.

XII. Hermetikkindustri.

XIII. Olje- og fettindustri.

Ar	Produksjon					Produksjon		Produksjon			Ar og måneder	Prisnoteringer Bergens Børs ¹⁾		
	Kalksalpeter m. v. ²⁾	Natrium-nitrat ²⁾	Kalium-karbid	Cyanamid	Sprengstoff og fyrstikker	Hermetikk i alt	Herav brisling og småsild	Sildemel	Sildolje	Såpe i alt		Uklaretdamp-tran, nordlandsk	Prima kaldklaretdamp-tran	
1000 tonn						1000 tonn		1000 t.	1000 hl.	1000 t.	Kr. pr. tonne	Kr. pr. kg.		
1929.....	153	26,7	74,0 ³⁾	71,5	8,1	58,5	42,9	62,5	187,6	15,8	1913....	66,00	0,68	
1930.....	452	37,5	68,4 ³⁾	49,8	7,4	28,5	12,2	56,4	125,1	15,5	1923....	128,00	1,31	
1931.....	398	26,8	35,1 ³⁾	18,9	5,6	35,1	22,4	38,1	96,0	17,4	1924....	135,58	1,44	
1932.....	304	54,7	36,2 ³⁾	26,4	5,0	48,5	36,3	63,2	153,1	16,1	1925....	159,05	1,70	
1933.....	392	83,2	38,3 ³⁾	20,2	5,8	42,1	27,9	86,1	237,9	16,4	1926....	99,00	1,09	
1934.....	312	34,7	29,4	31,3	5,9	33,4	17,8	44,4	89,1	16,4	1927....	119,40	1,76	
1935.....	430	37,3	34,2	35,0	7,2	49,8	29,7	76,5	263,5	18,1	1928....	126,29	1,32	
1936.....	404	11,7	36,1	34,3	7,3	52,4	30,1	77,9	293,9	17,2	1929....	79,42	0,88	
1937.....	402	29,2	39,5	37,1	8,6	54,4	29,9	51,6	135,9	18,2	1930....	73,34	0,82	
Ar	Utførselsmengde					Utførselsmengde		Utførselsmengde			1931....	75,50	0,84	
	Kalksalpeter m. v.	Natrium-nitrat	Kalium-karbid	Cyanamid	Sprengstoff og fyrstikker	Hermetikk i alt	Herav brisling og småsild	Sildemel	Tran ekskl. hvalolje	Herdet fett		1932....	64,17	0,73
1000 tonn						1000 tonn		1000 t.	1000 hl.	1000 t.	1933....	77,75	0,84	
1913.....	71	2,0	66,9	22,1	5,5	31,0	—	—	268,3	6,5	1936			
1923.....	147	22,3	28,9	—	3,5	21,4	16,0	7,1	211,8	36,4	Jan. ...	67,00	0,74	
1924.....	131	19,5	33,5	—	3,9	40,2	33,2	7,1	228,1	39,2	Feb. ...	63,00	0,70	
1925.....	157	31,1	29,5	6,5	4,0	29,5	23,5	15,9	184,1	47,4	Mars...	64,00	0,72	
1926.....	174	28,2	26,0	10,5	3,2	37,2	31,0	27,3	290,9	42,0	April ..	69,00	0,78	
1927.....	137	33,9	30,5	32,2	3,8	37,6	32,1	34,4	250,7	32,3	Mai....	66,00	0,75	
1928.....	112	34,6	25,3	54,2	3,5	35,9	29,2	31,3	284,2	37,9	Juni ...	66,00	0,75	
1929.....	208	28,3	31,9	65,6	4,1	36,7	30,2	56,9	376,5	41,7	Juli ...	67,00	0,76	
1930.....	367	28,1	23,5	48,5	2,9	30,5	24,2	48,3	272,9	32,3	Aug. ...	72,00	0,80	
1931.....	292	18,7	23,9	14,5	1,6	27,1	22,2	29,6	261,3	23,9	Sept. ...	76,00	0,84	
1932.....	312	63,6	22,7	24,2	1,0	33,1	27,9	43,1	369,6	39,5	Okt. ...	76,00	0,84	
1933.....	398	59,2	24,3	17,2	1,3	30,1	24,2	71,0	366,0	42,7	Nov....	76,50	0,84	
1934.....	389	48,6	29,3	23,5	1,5	28,1	21,8	40,5	362,8	38,1	Des. ...	77,00	0,84	
1935.....	354	28,1	33,4	34,5	1,4	34,7	26,6	55,1	403,3	53,1				
1936.....	428	19,7	33,3	29,8	1,6	37,8	27,8	56,7	478,3	51,7	1937			
1937.....	354	38,0	38,6	34,2	2,1	36,3	26,0	33,1	390,2	59,3	Jan. ...	84,00	0,92	
Jan.-nov. 1937	327	29,0	34,2	30,5	1,9	33,8	24,1	21,4	364,7	53,7	Feb. ...	75,00	0,84	
— 1938	377	12,4	41,1	34,7	2,0	22,8	15,3	62,3	353,6	54,0	Mars...	71,00	0,80	
Ar	Utførselsverdi					Utførselsverdi		Utførselsverdi			April ...	70,00	0,80	
	Kalksalpeter m. v.	Natrium-nitrat	Kalium-karbid	Cyanamid	Sprengstoff og fyrstikker	Hermetikk i alt	Herav brisling og småsild	Sildemel	Tran ekskl. hvalolje	Herdet fett		Mai....	72,50	0,82
Mill. kr.						Mill. kr.		Mill. kr.				Juni ...	79,00	0,89
1913.....	13,0	0,32	8,56	3,54	2,28	25,69	—	—	11,3	3,7	Juli ...			
1923.....	38,9	7,16	8,52	—	5,97	37,82	31,47	2,4	18,1	42,7	Aug. ...	84,00	0,94	
1924.....	41,6	7,35	10,50	—	8,50	82,30	73,32	3,3	24,6	50,0	Sept. ...	90,00	0,97	
1925.....	45,6	10,03	9,51	1,18	9,05	49,07	42,25	5,7	21,3	67,3	Okt. ...	89,00	0,95	
1926.....	35,2	6,86	6,47	1,64	4,65	51,22	45,74	7,5	21,4	43,2	Nov....	87,00	0,93	
1927.....	20,8	6,51	6,37	3,53	4,66	49,45	45,28	9,3	18,1	26,0	Des. ...	83,00	0,89	
1928.....	16,7	5,95	4,59	4,73	3,60	41,59	36,93	7,7	19,1	30,2	1938			
1929.....	30,2	4,53	5,76	5,72	3,67	45,92	41,17	11,9	21,6	32,1	Jan. ...	78,00	0,85	
1930.....	53,1	4,25	4,32	3,63	2,90	35,47	30,72	10,7	15,6	21,7	Feb. ...	76,00	0,84	
1931.....	37,8	2,89	3,88	1,07	1,57	27,83	24,11	6,1	12,9	12,7	Mars...	77,78	0,85	
1932.....	35,9	10,11	3,65	1,93	1,24	32,11	28,49	7,2	15,5	20,0	April ...	75,00	0,83	
1933.....	49,2	8,59	3,92	1,53	1,47	26,67	22,09	12,0	15,7	17,5	Mai....	74,75	0,85	
1934.....	44,0	5,77	4,68	2,26	1,81	25,91	20,58	7,8	15,8	13,6	Juni ...	78,00	0,87	
1935.....	39,2	3,71	5,23	3,25	2,02	33,20	27,08	10,2	16,7	20,2	Juli ...	78,77	0,87	
1936.....	47,9	2,42	5,27	2,73	2,15	35,27	28,01	8,3	21,6	23,6	Aug. ...	77,00	0,87	
1937.....	40,4	4,21	5,92	3,35	3,29	36,66	28,68	6,6	19,7	31,4	Sept. ...	75,76	0,86	
Jan.-nov. 1937	37,2	3,17	5,29	2,98	3,12	33,86	26,40	4,1	18,3	28,5	Okt. ...	73,00	0,83	
— 1938	45,7	1,48	6,36	3,63	2,34	25,27	18,90	12,5	15,7	24,0	Nov....	69,68	0,79	
											Des. ...	65,66	0,74	

¹⁾ Prisene for 1913 er hentet fra Bergens Børs' Arbok; ellers er kilden «Fiskets gang»²⁾ Driftsårene 1 juli 1926—30 juni 1927 etc. ³⁾ Inklusive karbid til cyanamidproduksjon.

XIV. Sagbruksindustri.

Ar	Produksjon			Ar og måneder	S. S. B.'s engros-prisindeks	Priser på høvellast. Oslo Børs		Arb.-ledige medlemmer i Norsk Høvleri-arb.-forb.
	Skåret last		Høvlet last ¹⁾					
	I alt	Herav til salg				Gran	Furu	
				Tre-varer		£ pr. stdr.	Pst.	
1927 ...	663	395	752	1913 ..	100	—	—	—
1928 ...	871	576	810	1920 ..	—	—	—	3,4
1929 ...	813	544	864	1921 ..	—	—	—	18,1
1930 ...	791	536	804	1922 ..	—	—	—	14,5
1931 ...	628	422	646	1923 ..	266	—	—	17,1
1932 ...	527	327	651	1924 ..	269	15,92	18,08	13,7
1933 ...	517	321	585	1925 ..	261	15,29	15,87	18,8
1934 ...	682	427	591	1926 ..	218	14,72	14,70	24,6
1935 ...	735	492	621	1927 ..	197	14,62	15,02	35,2
1936 ...	721	464	742	1928 ..	2) ¹⁾ 191	13,92	14,92	27,2
1937 ...	860	—	876	1929 ..	177	13,39	14,29	25,2
Utførselsmengde				1930 ..	175	13,08	13,62	25,7
Ar	Rund, hogd last og ved	Skåret last	Høvlet last ¹⁾	1931 ..	170	11,11	11,44	32,7
				1932 ..	152	9,57	9,94	51,4
				1933 ..	150	9,27	10,33	56,8
				1934 ..	166	10,61	11,50	50,4
				1935 ..	168	—	—	45,7
				1936 ...	182	—	—	38,8
				1937 ...	234	—	—	35,0
				1938 ...	241	—	—	—
				1936				
1913 ...	212	291	542	Jan. .	169	—	—	53,6
1926 ...	154	171	439	Feb. .	169	—	—	48,6
1927 ...	253	118	343	Mars .	169	—	—	47,4
1928 ...	254	125	396	April .	169	9,25	10,38	44,2
1929 ...	233	145	426	Mai . .	169	9,38	10,63	35,4
1930 ...	155	123	362	Juni . .	169	—	—	28,6
1931 ...	130	57	254	Juli . .	169	—	—	29,6
1932 ...	73	38	236	Aug. . .	185	11,00	12,25	29,1
1933 ...	64	20	187	Sept. .	195	—	—	34,5
1934 ...	64	26	168	Okt. . .	195	—	—	31,9
1935 ...	74	28	155	Nov. . .	214	—	—	35,6
1936 ...	68	28	172	Des. . .	214	—	—	46,5
1937 ...	104	28	159	1937				
Jan.-nov.				Jan. .	214	—	—	45,0
1937	98	27	147	Feb. .	214	13,50	14,25	42,4
→ 1938	92	17	103	Mars .	214	—	—	38,8
Utførselsverdi				April .	241	—	—	37,0
Ar	Rund, hogd last og ved	Skåret last	Høvlet last ¹⁾	Mai . .	241	—	—	33,4
				Juni . .	241	—	—	27,1
				Juli . .	241	—	—	23,0
				Aug. .	241	—	—	24,6
				Sept. .	241	—	—	24,2
				Okt. .	241	—	—	30,0
				Nov. .	241	—	—	37,7
				Des. .	241	—	—	57,0
				1938				
1913 ...	2,91	8,15	22,98	Jan. .	241	—	—	51,7
1924 ...	12,67	11,27	53,21	Feb. .	241	—	—	47,6
1925 ...	9,42	10,86	53,42	Mars .	241	—	—	46,6
1926 ...	4,30	8,88	36,29	April .	241	—	—	40,6
1927 ...	5,20	5,85	24,57	Mai . .	241	—	—	30,5
1928 ...	5,44	5,67	27,09	Juni . .	241	—	—	30,5
1929 ...	5,38	6,43	27,83	Juli . .	241	—	—	27,2
1930 ...	4,23	5,06	23,47	Aug. .	241	—	—	28,6
1931 ...	3,07	2,10	14,33	Sept. .	241	—	—	28,6
1932 ...	1,80	1,23	11,96	Okt. .	241	—	—	30,3
1933 ...	1,28	0,82	9,65	Nov. .	241	—	—	—
1934 ...	1,62	1,05	9,56	Des. .	241	—	—	—
1935 ...	1,70	1,05	8,19					
1936 ...	1,96	1,11	9,60					
1937 ...	3,15	1,53	11,91					
Jan.-nov.								
1937	2,90	1,44	10,88					
→ 1938	3,01	0,87	7,76					

¹⁾ Omfatter både høvlede og uhøvlede kassebord.

²⁾ Nytt beregningsgrunnlag. Etter det gamle var indekstallet for 1928 194.

¹⁾ Omfatter både høvlede og uhøvlede kassebord.

²⁾ Nytt beregningsgrunnlag. Etter det gamle var indekstallet for 1928 194.

XV. Papirindustri.

Ar	Produksjon					
	Tremasse, våt beregnet	Sulfitcellulose, tørr beregnet	Sulfatcellulose, tørr beregnet	Avispapir	Annet papir	Papp og kartong
1000 tonn						
1927...	892	312	60	204	147	21
1928...	955	336	68	199	154	24
1929...	1 022	373	74	214	170	28
1930...	1 019	356	66	188	167	29
1931...	704	169	30	98	109	20
1932...	964	362	56	174	172	33
1933...	924	338	55	137	178	37
1934...	1 076	386	58	129	193	40
1935...	797	402	60	156	207	43
1936...	975	434	71	160	210	43
1937...	1 087	479	74	190	224	50
Ar	Utførselsmengde					
	Tremasse, våt beregnet	Sulfitcellulose, tørr beregnet	Sulfatcellulose, tørr beregnet	Avispapir	Annet papir	Papp og kartong
1000 tonn						
1913...	510	210	181	5		
1924...	485	168	18,2	101	95,2	9,4
1925...	601	217	19,0	156	128,1	13,1
1926...	511	197	17,8	139	118,5	11,1
1927...	500	210	20,0	173	130,5	10,7
1928...	527	240	25,0	167	144,6	13,5
1929...	604	249	25,8	172	144,4	16,0
1930...	614	214	21,5	171	124,3	15,0
1931...	520	121	6,9	88	86,5	9,7
1932...	613	242	17,1	161	118,9	18,9
1933...	593	226	17,3	138	122,4	22,3
1934...	701	237	13,3	129	131,8	22,4
1935...	473	259	22,1	149	140,5	22,5
1936...	555	301	22,4	155	140,0	19,8
1937...	602	328	26,8	177	150,4	22,8
Jan.— nov.						
1937	544	299	24,2	162	137,2	21,2
→1938	447	212	14,2	135	84,2	14,9
Ar	Utførselsverdi					
	Tremasse, våt beregnet	Sulfitcellulose, tørr beregnet	Sulfatcellulose, tørr beregnet	Avispapir	Annet papir	Papp og kartong
Mill. kr.						
1913...	17,2	34,5	31,6	0,9		
1926...	42,5	69,7	4,93	44,2	59,7	4,42
1927...	29,7	60,8	3,92	39,9	51,2	3,70
1928...	26,0	62,8	4,64	35,4	54,0	4,15
1929...	28,8	65,3	4,59	35,8	54,6	4,75
1930...	29,2	56,5	3,35	34,5	44,5	4,32
1931...	24,1	28,1	0,95	16,0	28,3	2,55
1932...	24,9	49,8	2,22	27,1	37,7	4,92
1933...	21,9	44,7	2,08	18,6	35,4	5,28
1934...	27,0	50,6	1,78	17,1	38,3	5,52
1935...	16,3	53,6	2,79	19,8	40,7	5,52
1936...	19,5	63,3	3,01	20,0	40,9	4,70
1937...	27,1	80,2	4,34	27,8	54,2	6,44
Jan.— nov.						
1937	24,2	72,1	3,90	25,2	48,8	5,93
→1938	27,3	62,0	2,60	24,2	31,9	4,12

XV. Papirindustri (forts.).

Ar og måneder	S. S. B. a engrosprisindeks. Tre-masse, cellulose og papir	Prisnoteringer på Oslo Børs		Utenlandske noteringer						
		Papir		Papirmasse						Avis-papir
		Avispapir \$ pr. engl. tonn	Kraftpapir \$ pr. engl. tonn	Mekanisk nr. 1 (Domestic ¹⁾)	Mekanisk tørr, prima ²⁾	Sterk sulfitt, tørr, prima ²⁾	Sulfitt (for- eign) No. 1, ublekt ³⁾	Sulfitt (foreign), blekbar ⁴⁾	News, rolls contract ⁵⁾	
				\$ pr. engl. tonn	Sv. kr. pr. eng. tonn	\$ pr. engl. tonn	\$ pr. 100 lb.	\$ pr. 100 lb.	\$ pr. 100 lb.	\$ pr. 100 lb.
1913.....	100	—	—	22,8	—	—	2,2	—	—	—
1925.....	295	15,71	21,95	30,7	134	12,51	3,03	3,15	3,70	—
1926.....	255	13,67	22,10	30,9	139	13,43	3,13	3,43	3,45	—
1927.....	187	12,42	20,38	28,7	107	11,52	2,74	3,05	3,25	—
1928.....	³⁾ 160	12,16	20,67	27,6	109	11,15	2,62	2,80	3,25	—
1929.....	160	12,20	19,52	27,7	110	11,77	2,77	2,99	3,13	—
1930.....	153	10,89	16,42	28,8	106	10,63	2,55	2,82	3,10	—
1931.....	139	9,63	15,19	28,9	92	8,95	2,11	2,27	2,93	—
1932.....	126	8,39	12,97	21,5	80	7,30	1,56	1,68	2,54	—
1933.....	127	7,15	12,31	21,7	86	7,78	1,77	1,89	2,07	—
1934.....	128	7,14	12,75	25,2	90	7,88	2,20	2,25	2,00	—
1935.....	122	7,12	12,79	21,0	70	7,08	2,04	2,09	2,01	—
1936.....	131	7,46	13,70	25,9	83	8,00	2,08	2,13	2,05	—
1937.....	182	12,30	20,15	35,3	141	13,88	3,22	3,47	2,13	—
1938.....	160	8,82	17,14	—	—	—	—	—	—	—
Jan.-nov. 1937	—	—	—	35,1	141	13,84	3,28	3,48	2,13	—
Jan.-nov. 1938	—	—	—	31,0	96	9,24	2,20	2,43	2,50	—
1936										
Jan.	124	7,25	13,25	21,0	69	7,20	2,00	2,05	2,05	—
Feb.	124	7,13	13,25	21,0	75	7,40	2,00	2,05	2,05	—
Mars	126	7,00	13,25	21,0	77	7,50	2,00	2,05	2,05	—
April	126	—	—	23,6	78	7,70	2,00	2,05	2,05	—
Mai	128	7,00	13,75	27,5	78	7,70	2,01	2,06	2,05	—
Juni	129	7,00	13,75	27,5	80	7,90	2,03	2,08	2,05	—
Juli	129	7,13	13,75	27,5	82	8,00	2,03	2,08	2,05	—
Aug.	129	7,25	13,75	27,5	85	8,00	2,03	2,08	2,05	—
Sept.	135	7,50	13,75	27,5	85	8,00	2,03	2,08	2,05	—
Okt.	137	7,75	13,75	28,1	90	8,25	2,11	2,17	2,05	—
Nov.	139	8,50	14,25	28,5	94	9,00	2,19	2,26	2,05	—
Des.	142	9,25	14,25	30,0	100	9,40	2,51	2,55	2,05	—
1937										
Jan.	152	—	15,25	30,0	107	9,80	2,59	2,63	2,13	—
Feb.	156	12,00	17,25	34,0	125	11,00	2,88	3,01	2,13	—
Mars	170	12,00	17,25	34,5	130	12,50	3,15	3,30	2,13	—
April	179	13,00	18,25	34,5	140	13,50	3,53	3,70	2,13	—
Mai	184	13,00	22,25	34,5	148	14,50	3,53	3,63	2,13	—
Juni	189	13,00	22,25	35,0	151	15,00	3,53	3,63	2,13	—
Juli	188	12,75	22,25	36,8	151	15,20	3,48	3,75	2,13	—
Aug.	190	12,75	22,25	36,8	151	15,50	3,45	3,75	2,13	—
Sept.	192	12,75	22,75	36,8	151	15,50	3,35	3,75	2,13	—
Okt.	194	12,00	21,75	36,8	151	15,40	3,34	3,66	2,13	—
Nov.	194	11,50	20,25	36,8	145	14,60	3,20	3,50	2,13	—
Des.	192	10,50	20,00	36,3	140	13,50	2,99	3,35	—	—
1938										
Jan.	186	10,00	20,00	34,3	140	12,40	2,56	2,88	2,50	—
Feb.	178	9,75	20,00	34,0	125	11,00	2,50	2,88	2,50	—
Mars	175	—	—	29,5	115	10,25	2,48	2,79	2,50	—
April	168	9,00	19,75	30,3	110	9,75	2,38	2,60	2,50	—
Mai	159	9,00	15,75	31,0	90	8,50	2,31	2,56	2,50	—
Juni	152	—	—	31,0	90	8,50	2,13	2,38	2,50	—
Juli	149	—	—	31,0	80	8,25	2,06	2,29	2,50	—
Aug.	150	8,75	15,75	31,0	78	8,25	2,00	2,20	2,50	—
Sept.	152	8,75	15,75	28,5	75	8,25	1,96	2,10	2,50	—
Okt.	152	8,50	15,75	29,1	75	8,25	1,92	2,02	2,50	—
Nov.	150	7,87	15,75	31,0	75	8,25	1,90	2,00	2,50	—
Des.	148	7,75	15,75	—	—	—	—	—	—	—

XVI. Jern- og metallindustri.

Ar	Verdi av produksjon for egen regning	Mottatt godtgjørelse for reparasjonsarb.	Utførte timeverk	
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill.	
1927....	107,9	49,2	41,0	
1928....	141,5	63,1	53,1	
1929....	178,3	67,3	63,1	
1930....	170,7	59,8	61,5	
1931....	111,0	45,0	43,9	
1932....	130,3	46,6	48,8	
1933....	135,2	48,9	50,4	
1934....	159,2	51,3	54,9	
1935....	188,6	56,3	62,8	
1936....	239,4	66,4	74,4	
1937....	308,2	81,1	82,7	
Ar	Skipsbygging			
	Ferdigbygde skip ¹⁾	Skip under bygging ved årets utgang ¹⁾	Skip satt i bygging i året ¹⁾	
	1000 bruttotonn			
1913....	53	93	88	
1924....	30	29	28	
1925....	33	13	17	
1926....	13	3	3	
1927....	5	6	8	
1928....	7	16	17	
1929....	26	42	52	
1930....	57	24	39	
1931....	15	21	12	
1932....	19	10	11	
1933....	12	8	13	
1934....	13	16	21	
1935....	29	16	29	
1936....	32	20	35	
1937....	32	44	49	
1938....	53	⁵⁾ —	24	
Ar	Innførte råstoffer			
	Stang-, bolt- og båndjern	Jernplater (sorte)	Tapper, vinkeljern, T-jern osv.	Stål- og jerntråd, hvorunder strenger
	1000 tonn			
1913....	49,4	47,9	27,2	15,1
1924....	44,7	26,7	21,6	24,0
1925....	42,9	27,9	23,1	19,8
1926....	35,3	26,8	17,0	17,3
1927....	37,8	26,9	19,6	21,0
1928....	58,7	42,9	37,3	22,5
1929....	57,6	60,4	40,0	26,2
1930....	57,2	52,6	33,4	24,5
1931....	49,0	23,1	23,2	21,7
1932....	63,5	20,5	25,4	22,6
1933....	55,3	24,9	28,1	22,1
1934....	61,6	33,0	44,1	26,2
1935....	71,9	45,6	43,6	27,5
1936....	85,0	53,1	48,6	34,7
1937....	102,4	79,1	57,0	38,9
Jan.-nov. 1937	91,0	74,7	50,3	37,1
Jan.-nov. 1938	46,5	37,5	30,7	21,7

¹⁾ Amerikanske noteringer fob. ²⁾ Svenske noteringer henholdsvis Göteborg fob. og engelsk østkysthavn cif. ³⁾ Nytt beregningsgrunnlag. Etter det gamle var indekstallet 169 i 1928. ⁴⁾ Over 100 br.tonn etter 1915. ⁵⁾ Inkl. bestilte ikke satt i bygging 67.

XVI. Jernindustri (forts.).

Ar og måne- der	Utenlandske pris- noteringer ¹⁾				Arbeids- ledige med- lemmer i	
	Rujern		Stangjern		Jern- og metall- arbei- derfor- bundet	Former- for- bundet
	Cleve- land nr. 1 ²⁾	Roh- eisen III ³⁾	Scotch crown bars ⁴⁾	Steel Bars Pitts- burg ⁴⁾		
	£ pr. eng. tonn	M. pr. tonn	£ pr. eng. tonn	Cent pr. lb.	Pst.	Pst.
1913 ...	3,07	74,5	8,0	1,38	1,4	0,1
1921 ...	6,25	—	19,0	2,06	18,8	25,6
1922 ...	4,75	—	11,0	1,65	19,3	23,6
1923 ...	6,43	—	12,0	2,40	10,3	8,5
1924 ...	4,74	102,0	12,5	2,20	6,6	4,8
1925 ...	3,95	91,0	11,6	2,00	11,0	13,4
1926 ...	3,93	86,0	11,3	1,90	23,7	27,6
1927 ...	3,63	86,0	10,8	1,85	25,2	25,8
1928 ...	3,43	82,0	10,3	1,88	16,2	16,8
1929 ...	3,72	85,0	10,3	1,95	10,3	8,0
1930 ...	3,50	84,0	10,3	1,75	13,6	9,0
1931 ...	3,05	78,0	10,3	1,64	20,1	17,2
1932 ...	3,05	69,0	9,8	1,60	30,3	24,4
1933 ...	3,25	69,0	9,8	1,60	29,7	19,3
1934 ...	3,50	69,0	9,8	1,90	28,7	13,7
1935 ...	3,50	69,0	9,8	1,80	21,8	7,6
1936 ...	3,63	63,0 ⁵⁾	10,1	1,85	12,7	4,5
1937 ...	4,18	63,0	12,4	2,45	12,1	4,7
1938 ...	5,58	63,0	13,3	2,40	—	—
1936						
Jan. ...	3,63	69,0	9,8	1,85	17,6	7,9
Feb. ...	3,63	69,0	9,8	1,85	16,1	4,9
Mars ...	3,63	69,0	10,1	1,85	14,4	3,6
April ...	3,63	69,0	10,1	1,85	10,9	2,6
Mai ...	3,63	63,0 ⁵⁾	10,1	1,85	9,9	3,6
Juni ...	3,63	63,0	10,1	1,85	9,3	3,6
Juli ...	3,88	63,0	10,1	1,95	9,9	4,1
Aug. ...	3,88	63,0	10,3	1,95	10,3	3,3
Sept. ...	3,88	63,0	10,5	1,95	11,2	3,9
Okt. ...	3,88	63,0	10,5	2,05	14,4	5,5
Nov. ...	3,88	63,0	10,5	2,05	14,7	4,7
Des. ...	4,18	63,0	10,5	2,05	13,7	6,0
1937						
Jan. ...	4,18	63,0	11,5	2,17	12,8	2,9
Feb. ...	4,18	63,0	11,5	2,20	11,7	2,8
Mars ...	4,18	63,0	12,4	2,45	12,0	2,7
April ...	4,18	63,0	12,4	2,45	11,1	3,1
Mai ...	4,18	63,0	12,4	2,45	10,0	2,6
Juni ...	4,18	63,0	12,4	2,45	10,4	2,4
Juli ...	5,18	63,0	12,9	2,45	10,8	3,4
Aug. ...	5,18	63,0	13,8	2,45	11,5	4,3
Sept. ...	5,18	63,0	13,8	2,45	12,0	6,2
Okt. ...	5,18	63,0	13,8	2,45	13,3	7,9
Nov. ...	5,43	63,0	13,8	2,45	14,4	8,2
Des. ...	5,46	63,0	13,7	2,50	15,1	9,5
1938						
Jan. ...	5,58	63,0	13,4	2,45	14,0	10,7
Feb. ...	5,58	63,0	13,3	2,45	14,2	11,9
Mars ...	5,58	63,0	13,3	2,45	13,3	15,4
April ...	5,58	63,0	13,3	2,45	12,9	16,2
Mai ...	5,58	63,0	13,3	2,45	12,6	16,4
Juni ...	5,58	63,0	13,3	2,40	13,6	15,0
Juli ...	5,58	63,0	13,3	2,25	14,1	14,6
Aug. ...	5,58	63,0	13,3	2,25	13,2	14,5
Sept. ...	5,58	63,0	13,3	2,25	14,7	13,6
Okt. ...	5,58	63,0	13,3	2,25	15,7	12,0
Nov. ...	5,58	63,0	13,3	2,25	—	—
Des. ...	—	—	—	—	—	—

XVII. Tekstil-, lær- og skotøyindustri.

Ar	Produksjon (tekstil)				
	Ullgarn ⁶⁾	Bomulls- garn ⁶⁾	Ullvarer, vevde	Bomulls- tøyer	Trikotasje. Verdi
	Tonn				Mill kr.
1927 ...	2 910	1 282	1 974	1 888	17,9
1928 ...	2 891	1 479	1 880	1 945	17,3
1929 ...	3 033	1 677	2 079	2 189	20,5
1930 ...	3 084	1 884	2 280	2 548	19,4
1931 ...	2 822	1 482	1 961	1 944	18,0
1932 ...	3 668	2 190	2 693	3 177	20,7
1933 ...	3 717	2 186	2 765	2 784	19,7
1934 ...	4 155	2 427	3 136	3 079	21,9
1935 ...	4 024	2 609	2 913	3 262	21,9
1936 ...	4 642	2 810	3 067	3 552	25,2
1937 ...	4 987	2 897	3 340	3 938	27,8
Innførsel av råvarer (tekstil)					
Ar	Ull		Bomull		Lin og hamp
	Spinne- stoff	Garn	Spinne- stoff	Garn	Spinne- stoff Garn, ubl.
Tonn					
1913 ...	1 687	1 149	3 986	2 017	3 556
1923 ...	1 566	811	2 549	1 832	2 360
1924 ...	1 236	824	2 746	2 035	3 130
1925 ...	868	742	2 810	2 144	2 609
1926 ...	799	956	2 458	2 341	1 931
1927 ...	965	998	2 198	2 785	1 955
1928 ...	779	923	2 728	2 652	2 483
1929 ...	699	1 040	3 555	3 268	2 999
1930 ...	803	1 146	3 413	3 397	2 956
1931 ...	832	1 230	2 864	3 022	2 087
1932 ...	1 064	1 521	3 359	4 122	2 303
1933 ...	1 035	1 405	3 695	3 860	2 561
1934 ...	1 020	1 345	3 805	4 463	3 290
1935 ...	1 178	1 452	4 297	4 543	4 137
1936 ...	1 272	1 586	4 944	5 303	3 711
1937 ...	1 192	1 622	5 327	5 463	4 372
Jan.- nov. 1937	1 117	1 508	4 552	5 107	4 078
→ 1938	836	1 249	3 861	3 382	3 003
Produksjon (lær og skotøy)					
Ar	Sålelær og vacheler	Fettlær og plattlær	Skotøy av bokskålv	Annet skotøy	Innførsel (lær og skotøy)
	Tonn		1 000 par		Skinn, Skoma- uberedt, tørre og rå av lær
1913 ...	—	—	—	—	5 830
1925 ...	—	—	—	—	5 770
1926 ...	—	—	—	—	2 650
1927 ...	2 366	429	616	1 238	3 880
1928 ...	2 596	547	795	1 360	4 053
1929 ...	2 327	576	929	1 270	3 845
1930 ...	2 731	609	1 105	1 556	4 916
1931 ...	2 474	458	771	1 135	4 505
1932 ...	2 776	505	1 087	1 352	4 753
1933 ...	2 500	559	1 121	1 347	4 037
1934 ...	2 722	683	1 320	1 337	5 408
1935 ...	2 665	694	1 432	1 430	4 930
1936 ...	2 681	710	1 431	1 533	4 856
1937 ...	3 221	785	1 516	1 769	6 491
Jan.- nov. 1937	—	—	—	—	6 010
→ 1938	—	—	—	—	4 913

¹⁾ Arsoppgavene gjelder juni måned. ²⁾ Engelsk notering. ³⁾ Tysk notering. ⁴⁾ Amerikansk notering.⁵⁾ En rabatt på 6 Rmk. pr. tonn er bortfalt fra og med mai 1936. ⁶⁾ Til salg og til eget bruk.

XVII. Tekstil-, lær- og skotøyindustri (forts.).

Ar og måneder	S. S. B.'s engrospris- indeks. Tekstilvarer	Utenlandske prisnoteringer ¹				S. S. B.'s engrospris- indeks. Huder, skinn, lær, skotøy	Arbeidsledige med- lemmer i Skotøyindu- striarbeiderforbundet
		Bomull		Ull			
		New York	Liver- pool	Bradford			
		Middling Upland	Middling American	Tops (kamull), english carded 50's average	Tops, merino, 70's average		
				Pence pr. lb.			
Cents pr. lb.					Pst.		
1913	100	12,8	7,0	20,0	30,0	100	0,9
1922	—	22,3	12,7	21,6	57,1	—	11,3
1923	279	28,5	16,4	25,8	62,4	203	11,6
1924	317	30,0	17,2	34,5	70,6	224	3,9
1925	299	24,1	13,5	25,6	53,1	216	8,6
1926	228	18,5	9,9	24,6	51,4	169	24,0
1927	195	16,8	9,1	26,6	50,2	152	18,1
1928	²⁾ 192	21,5	11,7	33,7	55,7	³⁾ 174	11,6
1929	183	18,7	10,2	28,6	42,4	153	10,8
1930	173	14,5	7,9	19,0	30,1	141	9,1
1931	154	9,1	4,9	13,5	24,8	129	12,6
1932	160	5,3	4,3	11,9	22,1	126	18,0
1933	160	9,5	6,3	13,1	27,9	129	11,6
1934	166	12,2	6,6	17,3	32,6	132	11,2
1935	166	11,9	6,8	15,8	29,4	131	8,6
1936	172	12,0	6,9	16,8	33,0	141	8,1
1937	187	12,7	7,1	26,0	39,0	160	6,8
1938	178	8,4	4,7	16,6	26,6	148	—
1936							
Jan.	171	11,9	6,2	17,0	33,7	138	7,3
Feb.	172	11,6	6,1	17,0	34,1	138	8,0
Mars	172	11,4	6,3	17,5	34,3	138	9,6
April	172	11,7	6,6	17,9	34,1	139	12,2
Mai	170	11,7	6,5	17,8	33,8	142	8,9
Juni	170	12,0	6,9	16,8	33,0	140	10,4
Juli	170	13,1	7,4	16,8	32,9	140	9,1
Aug.	171	12,3	6,8	17,3	33,5	140	7,2
Sept.	171	12,3	6,9	17,8	33,1	141	5,4
Okt.	172	12,3	6,9	18,1	33,5	143	5,8
Nov.	172	12,2	6,8	20,2	36,7	143	6,2
Des.	175	12,8	6,9	22,7	38,2	145	7,0
1937							
Jan.	179	13,1	7,2	24,1	39,5	146	7,2
Feb.	181	13,2	7,3	23,9	37,1	149	6,9
Mars	182	14,5	7,9	24,8	38,3	155	6,5
April	187	14,2	7,7	26,6	40,0	162	7,1
Mai	188	13,3	7,3	26,6	39,6	163	6,7
Juni	190	12,7	7,1	26,0	39,0	165	6,4
Juli	191	12,3	6,7	26,0	39,5	165	6,7
Aug.	191	10,4	5,9	26,7	40,3	165	5,9
Sept.	191	9,0	5,3	26,0	37,2	166	5,1
Okt.	190	8,4	4,8	23,4	34,1	165	5,9
Nov.	189	8,0	4,6	20,9	31,5	163	6,9
Des.	186	8,3	4,8	19,7	31,0	158	10,0
1938							
Jan.	184	8,6	4,9	19,1	28,9	158	9,5
Feb.	181	8,9	5,1	17,9	27,9	155	9,5
Mars	180	8,9	5,1	17,5	27,6	154	8,3
April	180	8,8	4,9	17,6	26,9	152	9,4
Mai	180	8,5	4,7	17,4	27,4	150	10,4
Juni	178	8,4	4,7	16,6	26,6	144	10,8
Juli	177	8,9	5,0	16,6	27,0	145	7,2
Aug.	175	8,4	4,8	17,0	27,0	144	5,1
Sept.	175	8,2	4,8	17,1	26,7	143	4,4
Okt.	175	8,6	5,1	17,4	27,0	143	6,8
Nov.	175	9,1	5,1	17,4	27,0	142	4,3
Des.	175					142	

XVIII. Brennerier, bryggerier, sjokolade- og dropsfabrikker, tobakkindustri, møller og margarinfabrikker.

Ar	Tilvirkning av		Sjokolade- og dropsfabrikkenes oms. innenl. av ¹⁾		
	Alminnelig brennevin	Øl	Spisesjokolade, konfekt, drops o.s.v.	Kokesjokolade	
	1000 l. 100 %	1 000 hl.	1 000 kr.		
1913	3 273	515	—	—	
1924	971	712	—	—	
1925	884	746	21 798	5 048	
1926	1 065	667	18 630	4 731	
1927	1 651	579	17 446	4 571	
1928	2 194	514	16 910	4 058	
1929	2 955	509	16 874	3 951	
1930	4 305	521	16 164	3 845	
1931	2 203	417	14 740	3 902	
1932	2 534	426	15 142	3 545	
1933	2 454	400	14 623	3 292	
1934	1 547	401	15 721	3 474	
1935	2 211	411	17 072	3 695	
1936	2 471	443	19 371	4 410	
1937	3 006	476	22 105	3 976	
Beregnet omsetning av ²⁾					
Ar	Sigarer og sigarillos	Sigaretter	Røyketobakk	Snus	Skrå
	1 000 stk.	Mill. stk.	1 000 kg.		
1925	26 131	495,5	929	504	—
1926	25 947	465,5	951	459	—
1927	20 373	506,5	995	468	—
1928	19 690	492,7	986	468	—
1929	21 230	536,1	1 103	483	—
1930	22 371	592,5	1 124	463	—
1931	18 848	537,5	1 229	415	⁶⁾ 387
1932	19 570	551,9	1 224	415	737
1933	19 595	557,9	1 242	391	680
1934	21 984	593,4	1 335	383	650
1935	23 363	621,0	1 391	385	636
1936	24 722	704,5	1 444	407	625
1937	29 111	845,3	1 510	437	638
Ar	Produksjon av		Formaling av		
	Margarin	Hvete	Rug	Bygg	Havre
	Tonn				
1929	47 234	112 873	137 963	33 737	40 308
1930	47 283	122 336	153 904	49 910	51 688
1931	47 370	139 757	165 878	50 153	48 278
1932	47 925	149 998	136 643	40 278	48 406
1933	48 147	164 723	140 197	39 240	54 778
1934	49 456	172 891	140 609	38 184	60 694
1935	51 337	196 141	146 332	51 529	72 006
1936	55 331	194 517	149 847	52 343	71 457
1937	53 399	191 112	120 235	50 872	80 717

¹⁾ Prisoppgavene for årene 1913—1938 gjelder juni måned. ²⁾ Fra 1928 av nytt beregningsgrunnlag. Etter det gamle var indekstallet i 1928 191. ³⁾ Fra 1928 av nytt beregningsgrunnlag. Etter det gamle var indekstallet i 1928 171. ⁴⁾ Engros-verdien etter fabrikkenes oppgaver til sjokoladebeskatningen (fabrikkpris uten avgift og uten fradrag av rabatt). ⁵⁾ Etter oppgaver fra Tobakksbeskatningen. Omfatter også innført vare, som imidlertid spiller liten rolle unntagen for sigarer. Oppgavene gjelder for budsjettårene 1924—1925 til 1927—1928, fra 1928 for kalenderåret. ⁶⁾ Gjelder bare siste halvår.

XIX. Skipsfart.

Ar	Handelsflåtens størrelse ved utgangen av året								Ar og måned	Indekstall for frakter			Arbeids- ledigesjefolk
	Dampskip		Motorskip		Seilskip		Tilsammen			Chamber of Shipping of U. K.		Econo- mist	
	Antall	1000 tonn brutto	Antall	1000 tonn brutto	Antall	1000 tonn brutto	Antall	1000 tonn brutto		Frakter	Time- charter		
										1920=100	1913=100		
1913	2 052	1 918	209	10	1 029	658	3 290	2 586	1921 ..	37,9	36,2	—	—
1920	1 922	2 005	1 497	202	409	223	3 828	2 430	1922 ..	29,7	26,6	—	—
1929	1 938	2 339	1 654	1 038	181	15	3 773	3 392	1923 ..	28,4	21,6	107	—
1930	1 991	2 403	1 781	1 465	181	15	3 953	3 883	1924 ..	29,6	23,2	113	—
1931	1 974	2 458	1 864	1 751	163	14	4 001	4 223	1925 ..	25,4	22,1	102	2 399
1932	1 944	2 377	1 921	1 791	158	12	4 023	4 180	1926 ..	28,0	24,8	110	3 390
1933	1 874	2 238	1 951	1 816	150	11	3 975	4 065	1927 ..	27,8	24,9	110	3 932
1934	1 776	2 069	2 002	1 908	140	10	3 918	3 987	1928 ..	25,8	22,5	99	3 587
1935	1 733	1 986	2 081	2 076	127	9	3 941	4 071	1929 ..	24,9	24,7	97	2 983
1936	1 715	1 938	2 187	2 255	113	8	4 015	4 201	1930 ..	19,1	17,9	79	3 341
1937	1 680	1 890	2 413	2 647	88	6	4 181	4 553	1931 ..	19,9	14,2	80	5 227
1938	1 659	1 853	2 573	2 897	76	6	4 308	4 756	1932 ..	18,8	13,3	75	5) 6 525
Opptjente bruttofrakter i utenriksk fart									1933 ..	18,1	14,5	73	6 238
Ar	Dampskip		Motorskip		Seilskip		I alt		1934 ..	18,9	14,6	74	6 034
	Tur- frakt	Månedss- frakt	Tur- frakt	Månedss- frakt	Tur- frakt	Tur- frakt	Månedss- frakt	1935 ..	19,0	15,9	74	6) 6 218	
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1936 ..	22,6	19,3	85	5 158	
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1937 ..	34,9	40,5	128	4 409	
1913	88 913	92 957	1) —	1) —	36 749	125 662	92 957	1938 ⁴⁾	—	—	98	4 327	
1920	496 934	654 821	56 477	5 857	2) 65 877	619 082	660 884	1935 = 100					
1929	195 598	92 566	100 240	43 518	139	295 977	136 084	Ny indeks Turfrakter					
1930	165 244	79 256	109 465	57 410	102	274 811	136 666	1936 ..	112,6				
1931	131 633	52 922	103 489	75 701	43	235 165	128 623	1937 ..	175,6				
1932	150 216	42 589	111 467	73 207	47	261 730	115 796	1938 ⁴⁾	127,1				
1933	150 189	39 587	119 881	67 025	54	270 124	106 612	1936					
1934	150 331	46 229	143 402	64 398	39	293 772	110 627	Jan. .	—		81	6 004	
1935	143 769	52 291	163 211	71 106	37	307 017	123 397	Feb. .	—		78	5 949	
1936	154 934	56 747	204 762	79 704	18	359 714	136 451	Mars .	—		77	5 864	
1937	202 475	78 875	362 491	105 819	0	564 966	184 694	April.	—		77	5 602	
Opplagte norske skip. ³⁾									Mai .	—		76	4 961
År og datum	Antall	Tonn d. w.	Br. reg. tonn	År og måned	Tonn d. w.	Br. reg. tonn	Juni .						
1 jan. 1930	11	19 850	13 390	1937			Juli .						
1 april 1930	142	471 800	304 540	Jan.	26 230	17 490	Aug. .						
1 juli 1930	75	261 050	173 980	Feb. ...	19 970	13 320	Sept. .						
1 okt. 1930	108	364 150	244 080	Mars. ...	19 970	13 320	Okt. .						
1 jan. 1931	238	858 700	572 430	April ...	12 300	8 200	Nov. .						
1 april 1931	312	1 125 350	750 230	Mai.	0	0	Des. .						
1 juli 1931	288	1 223 670	815 780	Juni ...	0	0	1937						
1 okt. 1931	300	1 405 360	936 900	Juli	0	0	Jan. .						
1 jan. 1932	294	1 395 860	940 570	Aug. ...	0	0	Feb. .						
1 april 1932	372	1 598 390	1 012 630	Sept. ...	0	0	Mars .						
1 juli 1932	258	1 200 920	800 610	Okt. ...	0	0	April .						
1 okt. 1932	263	1 311 280	874 180	Nov.	0	0	Mai .						
1 jan. 1933	200	952 350	634 900	Des.	0	0	Juni .						
1 april 1933	287	1 226 170	817 350	1938			Juli .						
1 juli 1933	248	1 113 880	742 590	Jan.	0	0	Aug. .						
1 okt. 1933	127	682 220	454 820	Feb. ...	0	0	Sept. .						
1 jan. 1934	143	672 260	448 170	Mars. ...	0	0	Okt. .						
1 april 1934	188	660 590	440 400	April ⁷⁾ ..	197 370	131 580	Nov. .						
1 juli 1934	119	584 590	389 730	Mai ⁷⁾ ...	207 000	137 970	Des. .						
1 okt. 1934	70	360 480	240 320	Juni ⁷⁾ ..	232 680	155 120	1938						
1 jan. 1935	66	312 650	208 430	Juli ⁷⁾ ..	270 750	180 500	Jan. .						
1 april 1935	172	614 200	409 470	Aug. ⁷⁾ ..	325 000	216 650	Feb. .						
1 juli 1935	92	396 140	264 090	Sept. ...	475 000	314 350	Mars .						
1 okt. 1935	64	355 610	237 070	Okt. ...	490 410	306 510	April .						
1 jan. 1936	28	69 480	46 320	Nov.	383 690	235 140	Mai .						
1 april 1936	98	281 660	187 770	Des.	259 120	171 840	Juni .						
1 juli 1936	45	112 990	75 320	1939			Juli .						
1 okt. 1936	29	180 170	120 120	Jan.	394 550	261 280	Aug. .						
									Des. .	—		—	

¹⁾ For 1913 har man ikke særskilte oppgaver for motorskip. Oppgavene er gitt under ett for dampskip og motorskip. ²⁾ Herav månedsfrakt kr. 206 000. ³⁾ Oppgave fra Norges Rederforbund. ⁴⁾ Gjennomsnitt for månedene januar—november. ⁵⁾ Tallene for 1932 gjelder 49 arbeidskontorer, tallene for 1933 og 1934 45 kontorer. Dessuten er gruppen Sjøfart ved Tønsberg arbeidskontor skilt ut, da oppgavene ikke var jevnfordbare. Omregningen er foretatt p. g. a. at en del arbeidskontorer ble nedlagt fra ^{1/} 1933 og et par nye er blitt opprettet. ⁶⁾ Fra 1935 gjelder det 47 arbeidskontorer (gruppen sjøfart ved Tønsberg arbeidskontor er tatt med). ⁷⁾ Tallene er ikke helt fullstendige; det mangler opplysning om noen skip opplagt i utenlandske havner.

	a) Statens utgifter og inntekter etter regnskapene					
	1913/14	1920/21	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
A. Driftsutgifter.						
I. Statens politiske organer	2 428	6 128	4 425	4 338	4 644	4 049
II. Utenriksvesenet	1 276	4 913	4 216	3 548	3 491	3 385
III. Forsvarsvesenet	27 490	63 142	48 349	43 237	45 287	39 634
IV. Retts-, politi- og fengselsvesen	4 705	17 611	15 393	14 585	14 157	13 889
V. Fylkesmannsembetene og kommunalkontoret	314	896	782	791	833	728
VI. Kirken	1 166	3 485	4 765	4 396	4 044	3 779
VII. Skole, vitenskap, kunst m. v.	14 683	60 450	52 467	59 983	55 810	50 792
VIII. Sosiale formål (herunder nødsarbeid)	3 702	26 479	21 515	20 766	19 126	16 392
IX. Helsepleie (medisinalvesen, sykehus m. v.) ..	4 268	23 554	20 026	19 079	16 140	14 869
X. Statens anlegg (vei-, havne-, vassdragsvesen) ..	4 238	17 619	16 813	15 475	13 294	^{a)} 19 117
XI. Landbruk (ekskl. skoler)	2 029	9 713	9 872	10 076	13 858	15 208
XII. Handel, sjøfart, industri og fiskeri	5 707	58 332	16 238	14 758	13 857	33 772
XIII. Skattelikning og skatteoppebørsel	3 879	16 312	14 112	13 628	12 952	12 094
XIV. Gjeldsrenter og pensjoner:						
a) Renter av statsgjelden	12 411	41 842	105 177	89 776	80 861	83 721
b) Pensjoner	2 642	5 099	7 194	5 817	6 290	6 484
XV. Underskudd av Statens forretningsdrift.	—	—	—	—	—	—
XVI. Andre utgifter	7 123	297 875	25 720	18 418	40 051	23 997
A. Driftsutgifter i alt	98 061	653 450	367 064	338 671	344 695	341 910
B. Kapitalutgifter.						
I. Statens forretningsdrift og fond:						
a) Jernbane, telegraf, telefon og kraftanlegg. .	14 751	70 142	37 160	33 403	27 416	20 544
b) Avsatt til fond	5 181	6 810	10 477	5 208	5 600	5 647
c) Andre avsetninger	—	—	—	4 576	1 644	—
d) Ellers	567	6 241	—	—	—	—
II. Avdrag på statsgjelden m. v.	4 870	4 598	29 826	9 088	11 534	17 592
III. Utlån til kommuner, elektrisitetsverk m. v. .	—	4 500	346	4 000	6 522	1 632
IV. Budsjettoverskudd	—	—	—	4 382	3 325	2 058
B. Kapitalutgifter i alt	25 369	92 291	77 809	60 657	56 041	47 473
Utgifter i alt	123 430	745 741	444 873	399 328	400 736	389 383
A. Driftsinntekter.						
I. Skatter og avgifter:						
a) Inntekts- og formuesskatter	12 759	358 439	126 632	124 335	105 251	87 679
b) Tollinntekter	52 424	68 990	111 028	111 331	118 376	106 162
c) Øvrige forbruksskatter	12 801	27 200	70 904	67 346	92 350	^{a)} 92 100
d) Andre skatter og avgifter	10 212	30 227	22 358	21 799	22 675	24 450
II. Formues- og ervervsinntekter:						
a) Renter	9 394	18 139	20 642	17 085	16 496	19 905
b) Utbytte av aksjer i Norges Bank	714	5 735	336	336	336	336
c) Overskudd av Statens forretningsdrift m.v. .	1 989	÷ 67 663	15 872	9 575	4 292	15 006
III. Andre inntekter	1 949	7 395	3 551	10 679	3 515	5 139
A. Driftsinntekter i alt	102 242	448 462	371 323	362 486	363 291	350 777
B. Kapitalinntekter.						
I. Av statens formue:						
a) Av fondskapitaler og avsetninger	1 008	8	4 956	1 030	3 543	10 787
b) Ellers	154	÷ 99	4 930	812	902	1 463
II. Lånemidler, oppført på statsregnskapet.	9 041	64 601	¹⁾ 36 056	35 000	33 000	26 356
III. Budsjettunderskudd	10 985	232 769	27 608	—	—	—
B. Kapitalinntekter i alt	21 188	297 279	73 550	36 842	37 445	38 606
Inntekter i alt	123 430	745 741	444 873	399 328	400 736	389 383

A n m. Etter «Den norske Statskasses Finanser» utarbeidd av Det Statistiske Sentralbyrå. Beløpene faller ikke sammen er tatt med. De forskjellige poster er også omgruppert. Statistikken angir for alle år såvidt mulig de kontante ut-

¹⁾ Herunder kr. 15 856 000 av beholdningen som forskudd for fondet for den ekstraordinære formuesskatt.
²⁾ Herunder veiavgift, som ikke ble ført på budsjettet før 1928—29. ³⁾ Herunder bevilgning til nydyrking og bureising, kroner. ⁴⁾ Herunder lotteri- og fondsmidler til nydyrking og bureising, som ikke var tatt med før 1929—30. ⁵⁾ Lån lastet driften. For lettere å kunne sammenlikne med tidligere år har man her stilt opp regnskapet på den gamle måten. og omkostninger ved opptagelsen av konverteringslån kr. 2 927 000. Etter den nye oppstilling av regnskapet for til vanskeligstilte kommuner kr. 1 000 000. ¹²⁾ Inklusive kr. 2 927 000 — forskjellen mellom konverteringslånets utgift. ¹⁴⁾ Herav til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 7 060 000. ¹⁵⁾ Herav til vanskeligstilte rabatt og omkostninger ved utlegging og konvertering av statslån kr. 8 601 000. ¹⁸⁾ Herav til vanskeligstilte kombrakt. ²⁰⁾ Herav til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 12 721 500. ²¹⁾ Herav til vanskelig-
²³⁾ Herav hjelp til kommuner kr. 3 597 000. ²⁴⁾ Herav til alderstrygden kr. 32 696 000 og til lindring av krisen til alderstrygden kr. 39 355 000 og til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 8 900 000. kr. 5 000 000, til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 9 550 000. ²⁹⁾ Herav hjelp til kom-

finanser.

1913/14—1937/38, bevilget budsjett for 1938/39 og foreslått budsjett for 1939/40.

1929/30	1930/31	1931/32	1932/33 ^{a)}	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37	1937/38	Bevilget budsjett 1938/39	Foreslått budsjett 1939/40
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
3 950	4 205	4 100	3 808	3 808	4 227	3 971	3 748	4 714	4 704	4 486	4 490
3 468	3 437	3 832	4 134	4 134	4 128	4 242	4 496	4 995	4 936	4 695	4 956
39 237	38 955	38 726	37 275	37 275	36 925	37 698	40 198	45 775	52 664	53 588	54 762
14 256	14 553	14 192	13 539	13 539	13 419	13 450	13 991	16 656	18 552	17 635	19 284
798	840	856	823	823	802	862	870	895	940	914	923
4 097	4 094	4 029	3 763	3 763	3 305	3 457	3 539	3 768	4 357	4 148	4 317
49 976	51 637	53 279	49 596	49 596	47 284	47 891	49 179	54 048	60 460	61 120	65 364
14 661	16 897	15 787	^{a)} 17 146	^{a)} 17 146	¹⁴⁾ 17 878	¹⁶⁾ 25 104	²⁰⁾ 30 429	²²⁾ 28 962	²⁴⁾ 65 757	²⁶⁾ 68 587	²⁸⁾ 76 791
14 013	14 480	16 602	12 730	12 730	12 845	13 056	14 239	12 809	19 282	17 938	21 876
²⁾ 18 828	²⁾ 19 646	²⁾ 21 526	²⁾ 24 876	²⁾ 24 876	²⁾ 24 433	²⁾ 24 472	²⁾ 36 622	²⁾ 40 898	²⁾ 43 705	²⁾ 53 238	²⁾ 69 028
⁴⁾ 16 414	⁴⁾ 14 615	⁴⁾ 14 372	⁴⁾ 13 920	⁴⁾ 13 920	⁴⁾ 14 622	⁴⁾ 23 574	⁴⁾ 33 498	⁴⁾ 37 238	⁴⁾ 35 240	⁴⁾ 32 971	⁴⁾ 35 386
13 393	14 182	13 289	12 701	12 701	13 112	15 228	19 761	27 267	25 688	29 065	32 171
12 508	13 016	12 933	12 551	12 551	12 417	12 444	13 202	14 281	16 946	16 711	17 706
82 319	83 691	83 443	¹⁰⁾ 94 204	¹⁰⁾ 30 655	18 976	¹⁷⁾ 21 975	10 198	7 746	4 344	1 683	6 481
6 960	7 311	7 642	7 362	7 362	7 116	7 812	8 759	9 685	11 115	12 624	13 433
—	—	—	—	¹³⁾ 54 384	¹³⁾ 46 734	¹³⁾ 47 760	¹³⁾ 46 601	¹³⁾ 44 436	¹³⁾ 55 061	¹³⁾ 48 236	¹³⁾ 50 309
30 053	11 737	8 166	¹¹⁾ 8 552	¹¹⁾ 8 745	¹⁵⁾ 10 015	¹⁸⁾ 13 173	²¹⁾ 15 504	²³⁾ 13 048	²⁵⁾ 11 029	²⁷⁾ 13 483	²⁹⁾ 9 454
324 931	313 296	312 774	316 980	308 008	288 238	316 169	344 834	367 221	434 780	441 122	486 731
16 107	14 169	13 672	11 444	15 809	17 723	26 335	33 002	41 697	44 513	46 637	62 523
5 031	5 822	5 496	5 491	5 491	2 638	7 399	7 538	8 982	8 872	6 247	4 411
—	—	—	77	77	586	2 862	6 999	3 760	1 217	—	—
1 000	30	—	921	921	1 853	595	1 647	6 712	854	4 114	3 239
25 448	38 151	27 140	33 110	33 110	36 623	34 482	35 830	38 179	36 387	33 412	38 723
⁵⁾ 3 555	⁷⁾ 2 279	⁷⁾ 1 752	⁷⁾ 420	⁷⁾ 420	⁷⁾ 1 416	⁷⁾ 1 321	⁷⁾ 785	—	—	—	—
20 030	—	—	—	—	12 735	14 791	28 192	58 462	45 512	—	—
71 171	60 451	48 060	51 463	55 828	73 574	87 785	113 993	157 792	137 355	90 410	108 896
396 102	373 747	360 834	368 443	363 836	361 812	403 954	458 827	525 013	572 135	531 532	595 627
84 605	80 612	77 060	70 848	70 848	71 911	72 062	81 994	90 935	136 386	136 200	146 000
110 473	103 491	103 518	98 892	98 892	105 709	112 665	125 849	140 380	145 382	128 000	130 000
³⁾ 93 980	³⁾ 92 419	³⁾ 90 221	³⁾ 97 009	³⁾ 97 009	³⁾ 100 544	³⁾ 108 362	³⁾ 138 908	³⁾ 170 371	³⁾ 187 989	³⁾ 175 790	³⁾ 182 160
24 411	20 967	19 454	20 347	20 347	19 810	19 859	23 458	29 081	29 068	28 004	28 780
18 947	18 700	17 330	17 864	17 864	17 722	18 326	17 227	17 751	18 711	17 508	17 654
336	336	336	336	336	336	336	336	336	336	336	336
12 683	6 708	541	6 140	—	—	—	—	—	—	—	—
⁶⁾ 10 307	⁶⁾ 7 054	⁶⁾ 8 692	⁶⁾ 9 185	⁶⁾ 9 185	⁶⁾ 10 856	⁶⁾ 11 287	⁶⁾ 11 210	⁶⁾ 11 313	⁶⁾ 11 498	⁶⁾ 11 565	⁶⁾ 12 145
355 742	330 287	317 152	320 621	314 481	326 888	342 897	398 982	460 167	529 370	497 403	517 075
3 809	1 900	619	607	2 140	2 926	4 181	4 014	2 298	2 083	3 913	2 249
2 797	10 032	3 351	3 347	3 347	3 236	5 301	4 817	3 729	3 406	2 816	2 903
33 754	23 127	14 731	¹²⁾ 19 093	¹²⁾ 19 093	28 762	¹⁹⁾ 51 575	51 014	58 819	37 276	27 400	73 400
—	8 401	24 981	24 775	24 775	—	—	—	—	—	—	—
40 360	43 460	43 682	47 822	49 355	34 924	61 057	59 845	64 846	42 765	34 129	78 552
396 102	373 747	360 834	368 443	363 836	361 812	403 954	458 827	525 013	572 135	531 532	595 627

medde beløp som er ført opp i statsregnskapet, da poster som har vært holdt utenfor budsjettregnskapet, herunder fond, og innbetalinger. Således er de innbetalte skatter oppført og ikke de utliknede, som i statsregnskapene til og med 1924/25.

²⁾ Herunder vedlikehold av gjennomgangsveier, som dekkes av veiavgiften, og som ikke ble ført opp før 1928—29. som dekkes av lotteri- og fondsmidler, og som ikke har vært tatt med før 1929—30. ⁵⁾ Lån til sparebanker 3 mill. til vanskeligstilte sparebanker. ⁸⁾ Fra og med 1932—33 er renter av den nedlagte kapital i Statens bedrifter be- ⁹⁾ Herav til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 3 693 000. ¹⁰⁾ Herav kurstap kr. 15 486 000 1932—33 og følgende år er renter av den nedlagte kapital i Statens bedrifter ikke som tidligere tatt med her. ¹¹⁾ Herav pålydende og det det har innbrakt. ¹³⁾ Resultatet av driften når 5 pst. renter av den investerte kapital er tatt til kommuner kr. 2 130 000. ¹⁶⁾ Herav til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 10 560 000. ¹⁷⁾ Herav muner kr. 4 533 000. ¹⁹⁾ Inklusive kr. 8 601 000 — forskjellen mellom de nye låns pålydende og det de har inn- stilte kommuner kr. 7 538 000. ²²⁾ Herav til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 15 295 000. og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 11 790 000. ²⁵⁾ Herav hjelp til kommuner kr. 3 429 000. ²⁶⁾ Herav ²⁷⁾ Herav hjelp til kommuner kr. 1 000 000. ²⁸⁾ Herav til alderstrygden kr. 38 106 000, til arbeidsledighetstrygden muner kr. 1 500 000.

XX. Offentlige finanser (forts.).

b) Den kommunale skattelikning												
Skatteår (og inntektsår)	Formue			Antatt inntekt			Skattbar inntekt					
	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer	Riket			
										Millioner kroner		
1913—1914 (1912)	2 409,4	1 442,6	3 852,0	413,6	417,1	830,7	217,4	217,1	434,5			
1921—1922 (1920)	6 905,8	5 285,9	12 191,7	1 745,5	2 144,0	3 889,5	1 267,6	1 667,4	2 935,0			
1926—1927 (1925)	5 706,0	3 756,3	9 462,3	1 410,9	1 355,5	2 766,4	937,7	923,0	1 860,7			
1927—1928 (1926)	5 111,8	3 546,1	8 657,9	1 246,7	1 222,9	2 469,6	802,0	828,9	1 630,9			
1928—1929 (1927)	4 775,2	3 322,7	8 097,9	1 125,3	1 127,1	2 252,4	711,0	743,3	1 454,3			
1929—1930 (1928)	4 663,0	3 390,6	8 053,6	1 073,7	1 079,6	2 153,3	669,6	704,8	1 374,4			
1930—1931 (1929)	4 591,1	3 379,0	7 970,1	1 097,2	1 102,4	2 199,6	690,2	722,3	1 412,5			
1931—1932 (1930)	4 436,0	3 314,0	7 750,0	1 091,2	1 105,6	2 196,8	684,0	722,3	1 406,3			
1932—1933 (1931)	4 168,3	3 063,3	7 231,6	982,0	1 011,6	1 993,6	601,8	652,5	1 254,3			
1933—1934 (1932)	3 991,2	3 044,5	7 035,7	941,9	991,8	1 933,7	566,9	628,0	1 194,9			
1934—1935 (1933)	3 925,4	2 992,6	6 918,0	936,3	965,4	1 901,7	563,2	605,4	1 168,6			
1935—1936 (1934)	3 964,6	3 101,7	7 066,3	967,6	986,4	1 954,0	586,3	622,0	1 208,3			
1936—1937 (1935)	4 110,8	3 318,7	7 429,5	1 029,2	1 046,6	2 075,8	²⁾ 609,0	²⁾ 658,8	²⁾ 1 267,8			
1937—1938 (1936)	4 392,3	3 521,6	7 913,9	1 151,9	1 153,8	2 305,7	²⁾ 699,6	²⁾ 743,5	²⁾ 1 443,1			
1938—1939 (1937) ¹⁾	4 810,8	3 875,5	8 686,3	1 326,4	1 311,0	2 637,4	—	—	—			

Skatteår	c) Utliknede kommunale skatter								d) Statsskatt			
	Bygder				Byer				Formues- og inntekts- skatt ²⁾	Form- bruks- skatter ³⁾	Andre skatter og av- gifter	Til- sammen
	Formues- og inntekts- skatt	Eien- doms- skatt (matrik- kelskatt)	Andre skatter og av- gifter	Til- sammen	Formues- og inntekts- skatt	Eien- doms- skatt	Andre skatter og av- gifter	Til- sammen				
1913—1914	21,2	4,3	0,9	26,4	26,3	7,1	2,5	35,9	17,0	66,2	10,2	93,4
1921—1922	150,5	5,9	2,1	158,5	239,9	11,7	3,2	254,8	283,0	94,8	23,1	400,9
1926—1927	154,4	5,0	2,9	162,3	159,1	15,8	2,9	177,8	120,4	178,7	21,8	320,9
1927—1928	138,1	5,0	2,9	146,0	143,1	16,0	2,9	162,0	102,5	210,7	22,7	335,9
1928—1929	127,3	4,9	3,1	135,3	126,7	16,4	2,9	146,0	82,6	198,3	24,4	305,3
1929—1930	123,8	5,0	2,3	131,3	124,3	16,4	3,0	143,7	82,0	204,5	24,4	310,9
1930—1931	123,8	5,2	1,8	130,8	125,2	16,4	3,0	144,6	79,3	195,9	21,0	296,2
1931—1932	121,6	5,2	2,3	128,6	124,9	16,6	2,6	144,1	78,7	193,7	19,5	291,9
1932—1933	113,6	5,1	1,7	120,4	120,5	16,9	2,6	140,0	70,8	195,9	20,3	287,0
1933—1934	109,3	5,4	1,8	116,5	117,9	17,4	3,2	138,5	71,5	206,3	19,8	297,6
1934—1935	108,2	5,3	1,8	115,3	115,8	17,9	3,4	137,1	70,6	221,0	19,9	311,5
1935—1936	110,5	5,2	1,8	117,5	118,2	18,7	3,3	140,2	81,9	264,8	23,4	370,1
1936—1937	²⁾ 119,2	5,3	1,9	126,1	⁴⁾ 128,0	19,1	3,6	150,7	90,5	310,8	29,0	430,3
1937—1938 ¹⁰⁾	²⁾ 134,0	5,3	1,9	141,2	⁴⁾ 141,5	19,7	3,6	164,8	¹⁾ 137,2	290,8	25,5	453,5

e) Kommunenes skatterestanser				f) Kommunenes lånegjeld ¹¹⁾				g) Statens lånegjeld				
Pr. 30 juni	Herreder	Byer	Til- sammen	Bygder		Byer		Kommuner i alt		Opptatt innen- lands	Opptatt uten- lands	Samlet stats- gjeld
				Samlet lånegjeld	Herav vedk. elektr. vesen ¹²⁾	Samlet lånegjeld	Herav vedk. elektr. vesen ¹²⁾	Samlet lånegjeld	Herav vedk. elektr. vesen ¹²⁾			
1914	8,0	5,9	13,9	58,7	—	164,2	—	222,9	—	20,9	336,5	357,4
1928	105,3	89,1	194,4	719,9	424,2	743,6	287,7	1 463,5	711,9	823,4	811,4	1 634,8
1929	101,5	80,1	181,6	712,1	426,6	749,2	278,3	1 461,3	704,9	785,1	793,8	1 578,9
1930	99,1	71,4	170,5	703,7	420,4	745,2	272,0	1 448,9	692,4	782,7	782,3	1 565,0
1931	100,4	66,4	166,8	689,3	410,5	748,9	265,8	1 438,2	676,3	760,4	757,6	1 518,0
1932	101,3	66,2	167,5	689,1	416,5	737,5	254,9	1 426,6	671,4	719,3	742,7	¹²⁾ 1 462,0
1933	97,4	62,8	160,2	683,7	413,8	721,3	248,2	1 405,0	662,0	769,8	726,2	¹²⁾ 1 496,0
1934	92,0	59,3	151,3	674,3	388,2	697,4	236,4	1 371,7	624,6	755,4	706,3	¹²⁾ 1 461,7
1935	86,3	51,5	137,8	658,1	371,5	682,6	223,9	1 340,7	595,4	770,8	705,4	¹²⁾ 1 476,2
1936	73,2	41,6	114,8	623,9	349,6	666,3	208,7	1 290,2	558,3	770,3	711,5	¹²⁾ 1 481,8
1937	68,8	43,8	112,6	588,1	322,2	659,0	197,7	1 247,1	519,9	801,2	692,1	¹²⁾ 1 493,3
1938	64,6	39,1	104,0	531,8	297,0	668,4	188,7	1 200,2	485,7	775,1	653,6	¹²⁾ 1 428,7

¹⁾ Oppgavene for 1938—1939 er helt foreløpige og tildels basert på beregnede tall. ²⁾ Renter av bankinnskudd er ikke tatt med her. ³⁾ Omfatter ordinær inntekts- og formuesskatt og ekstraordinær formuesskatt. For sistnevnte skatt er for de tre siste år det anslåtte beløp ført opp, mens den ordinære statsskatt for alle år er ført opp med utliknet beløp. I tabellen på foregående sider er ført opp de skatter som er innbetalt hvert år. ⁴⁾ Herunder bl.a. toll og for 1935/36, 1936/37 og 1937/38 også omsetningsavgift. ⁵⁾ Herav renteskatt kr. 8 326 000. ⁶⁾ Herav renteskatt kr. 6 844 000. ⁷⁾ Herav renteskatt kr. 9 495 000. ⁸⁾ Herav renteskatt kr. 7 805 000. ⁹⁾ Herav alderstrygdavgiften 25,5 mill. kr. (anslått beløp). ¹⁰⁾ Foreløpige oppgaver. ¹¹⁾ Her er også de felleskommunale elektrisitetsverks gjeld tatt med. ¹²⁾ Eksklusive ikke betalt del av grunnfond i statsgaranterte banker.

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI. OSLO